Margaret Mazzantini

SAKIN KIMILDAMA

2002 STREGA ÖDÜLÜ
2002 GRINZANE CAVOUR ÖDÜLÜ
2002 RAPALLO-CARIGE ÖDÜLÜ
2002 PINUCCIO TATARELLA ÖDÜLÜ

CAN

roman

İtalyanca aslından çeviren
ŞEMSA GEZGİN

ÇAĞDAŞ DÜNYA YAZARLARI

Yayın Yönetmeni
İlknur Özdemir

Yayına Hazırlayan
Pınar Savaş

Dizgi
Gelengül Çakır

Düzelti
Fulya Tükel

Montaj
Mine Sarıkaya

Kapak Düzeni
Semih Özcan

İç Baskı
Özal Basımevi

Kapak Baskı
Çetin Ofset

Cilt
ZE Ciltevi

1. basım: 2003

ISBN 975-07-0313-8
© 2001 Arnoldo Mondadori Editore SpA /
Can Yayınları Ltd. Şti. (2002)

Margaret Mazzantini
SAKIN KIMILDAMA

2002 STREGA ÖDÜLÜ
2002 GRINZANE CAVOUR ÖDÜLÜ
2002 RAPALLO-CARIGE ÖDÜLÜ
2002 PINUCCIO TATARELLA ÖDÜLÜ

ROMAN

İtalyanca aslından çeviren
ŞEMSA GEZGİN

CAN YAYINLARI LTD. ŞTİ
Hayriye Caddesi No. 2, 80060 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0-212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33
http://www.canyayinlari.com
e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

Özgün adı
non ti muovere

Margaret Mazzantini, 1961 yılında İrlanda'nın Dublin kentinde doğdu. 1982'de Sahne Sanatları Ulusal Akademisi'nden mezun oldu. Roma'da yaşayan yazar *Il Cantino di Zinco* adlı romanıyla İtalya'nın önemli ödülleri Selezione Campiello Ödülü'nü ve Opera Prima Rapallo - Carige Ödülü'nü almıştır. Yazarın tiyatro oyunları da vardır. *Mazzantini*, *Sakın Kımıldama* adlı romanıyla 'Citta di Bari, Costiera del Levante-Pinnuccio Tatarella Edebiyat Ödülü'nü, 2002 İtalyan Strega, Grinzane Cavour ve Rapallo - Carige Ödüllerini kazanmıştır.

Sergio'ya...

Dur işaretine uymadın. Üzerinde yapma kürk ceketin, walkman'in kulaklıkları sıkıca kulaklarında, hızla geçtin. Daha yeni yağmur yağmıştı ve birazdan yine yağacaktı. Çınar ağaçlarının son yapraklarının ve antenlerin ötesinde, sığırcıklar kül rengi ışığa üşüşüyorlardı; tüy ve cıvıltı esintileri, uçuşan kara lekeler çarpmadan birbirlerini sıyırıp geçiyor, sonra açılıp yeniden uçuşa geçmek için birleşmeden önce kayboluyorlardı. Yoldan geçenler gökyüzünden yağan ve ağaçlardan dökülmüş ıslak yapraklarla birlikte asfalta biriken hayvan pisliğinden korunmak için başlarını gazeteyle ya da yalnızca elleriyle örtmüşlerdi, çevrede tiksindirici ve iç bayıltıcı bir koku olduğundan herkes oradan kaçmakta acele ediyordu.

Caddenin ucundan kavşağa uçarak geldin. Kıl payı kurtulacaktın, otomobildeki de senden kaçmayı neredeyse başaracaktı. Ama yerde çamur, sürüyle sığırcığın yağlı pisliği vardı. Otomobilin tekerlekleri o kaygan kabuğun içinde patinaj yaptı, hafifçe, ama hafifçe de olsa scooter'ını sıyırmaya yetti. Yukarı kuşlara doğru gittin ve aşağı boklarının içine geri döndün, seninle birlikte çıkartmalı sırt çantan da düştü. Defterlerinden iki tanesi yaya kaldırımının kenarındaki kara bir su birikintisinin içine gömüldü. Kask boş bir kafa gibi yolda sekti, bağlamamıştın onu. Birilerinin adımları hemen sana ulaştı. Gözlerin açık, ağzın kirliydi, kesici dişlerin yoktu artık. Asfalt, yanaklarını bir erkeğin sakalı gibi delik deşik ederek, derine saplanmıştı. Müzik durmuş, walkman'in

kulaklıkları saçlarının içine kaymıştı. Otomobildeki adam otomobilin kapısını ardına kadar açık bırakıp sana doğru geldi, açılmış alnına baktı ve cep telefonunu aramak için elini cebine daldırdı; buldu ama elinden düşürdü. Bir genç aldı telefonu yerden, ilkyardımı isteyen o oldu. Bu arada trafik akamıyordu. Çünkü sana çarpan otomobil rayların üzerinde yan durmuştu, tramvay geçemezdi. Şoförü aşağı indi, pek çok inen oldu, sana doğru yürüdüler. Asla görmediğin insanlar sana bakışlarıyla yaklaştılar. Dudaklarından pembemsi bir köpük kozasıyla birlikte hafif bir inilti çıktı tetikte duran yaşamdan çekip giderken. Trafik vardı, ambulans gecikti, senin artık acelen yoktu. Kürk ceketinin içinde hareketsizdin, tıpkı rüzgârsız bir kuş gibi.

Sonra var gücüyle öten sirenlerle trafiği aştılar. Otomobiller korkuluğa doğru sıkıştılar, nehir kıyısındaki yaya kaldırımına çıktılar, serum şişesi başının üzerinde sallanıyor, bir el ciğerlerine soluk pompalamak için ambu cihazını sıkıyordu. İlkyardımda seni teslim alan reanimasyon uzmanı çene ve dil kemiğinin arasına, bir acı noktasına parmağını soktu. Bedenin çok az tepki verdi. Gazlı bez alıp alnından akan kanı temizledi. Gözbebeklerine baktı, hareketsiz ve farklıydılar. Soluğun bradipneydi. Geriye kayan dilini düzeltmek için ağzına bir guedel kanülü soktular, sonra emme sondasını yerleştirdiler. Kan, katran, sümük ve bir diş çıkardılar. Kandaki oksijeni ölçmek için parmağına oksimetre klipsini taktılar, oksihemoglobin oranı çok düşüktü: yüzde seksen beş. Bunun üzerine solunum yoluna boru soktular. Larengoskop soğuk ışığıyla ağzına kaydı. Bir hastabakıcı kalp monitoraj kolonunu iterek içeri girdi, fişi taktı ama makine çalışmadı. Yan tarafına bir kez, hafifçe vurdu ve monitör yandı. Tişörtünü kaldırdılar, göğsüne elektrotları yapıştırdılar. Tomografi odası boş olmadığından biraz bekledin, sonra seni ışın tüneline soktular. Travma şakak böl-

gesindeydi. Camın ötesinde, reanimasyon uzmanı radyologdan daha yakın, yeni kesitler çekmesini istedi. Hematomun beyin parankiması dışındaki derinliğini ve yayılımını gördüler. Çarpma sonucu hematom meydana geldiyse de, henüz görülemiyordu. Ama damara kontrast maddesi vermediler, böbrekte komplikasyonlardan korkuyorlardı. Hemen üçüncü katı arayıp ameliyathanenin hazırlanmasını istediler. Reanimasyon uzmanı "Nöroşirurjide kim var?" diye sordu.

Böylece, seni hazırlamaya koyuldular. Bir hemşire, giysilerini makasla keserek seni yavaşça soymaya başladı. Ailene nasıl haber vereceklerini bilmiyorlardı. Üzerinde bir kimlik bulmayı umuyorlardı, ama yoktu. Sırt çantan vardı, içinde günlük not defterini buldular. Reanimasyon uzmanı adını, sonra soyadını okudu. Soyadına takıldı, bir süre sonra adına yeniden baktı. Bir sıcak dalgası yüzünü yaktı, soluk almak istedi ve sanki kötü bir lokma havanın ilerleyişini kesermiş gibi, güçlükle soludu. Bunun üzerine ağır görevini unutup senin yüzüne sıradan bir kadın olarak baktı. O düşüncenin şaşkınlığını uzaklaştırmak için şişik yüz çizgilerini taradı. Sen bana benzersin, Ada bunu fark etmemezlik edemedi. Hemşire kafanı kazıyordu, saçların yere düşüyordu. Ada düşen o kahverengi saç tutamlarına doğru bir kolunu oynattı. "Yavaş, yavaş ol!" diye fısıldadı. Reanimasyona doğru, nöbetçi beyin cerrahına doğru yürüdü.

"Genç kız, yeni getirdikleri..."

"Masken yok, dışarı çıkalım."

Hasta yakınlarının giremedikleri, hastaların çıplak halde, yapay solunumlarının üflemesinin yanında yattıkları o mikropsuz yerden ayrıldılar ve birlikte hemşirenin seni hazırladığı odaya döndüler. Beyin cerrahı monitörde elektrokardiyograma ve kan basıncına baktı. "Hipotansiyon durumu var," dedi, "göğüs ya da karında eziklikler olmadığını mı düşünüyorsunuz?" Sonra sana baktı, alelacele. Hızlı bir parmak hareketiyle göz kapaklarını ardı-

na kadar açtı.

"Ne diyorsun?" dedi Ada.

"Ameliyat salonunu hazırladılar mı?" diye sordu hemşireye.

"Hazırlıyorlar."

Ada üsteledi: "Sence ona benzemiyor mu?"

Beyin cerrahı döndü ve beyin tomografisi radyogramını pencereden giren ışığa doğru tuttu: "Hematom beyinle beyin zarı arasında..."

Ada ellerini birleştirdi, sesini yükseltti: "Ona benziyor, değil mi?"

"...İntradural da olabilir."

Dışarıda yağmur yağıyordu. Ada ilkyardımı hastane binasından ayıran karo döşeli dış alandan geçti, kolları yarım kollu gömleğinin üzerinde sıkıca birleşmiş, adımları yeşil lastik terliklerin içinde sessizdi. Cerrahiye çıkmak için asansöre binmedi, yürüdü. Hareket etmeye, bir şeyler yapmaya ihtiyacı vardı. Onu yirmi beş yıldır tanıyorum. Evlenmeden önce, kısa bir süre, ona oyunla içtenlik arasında gidip gelen bir kur yapmıştım. Kapıyı ardına kadar açtı. Doktorların odasında kahve fincanlarını toplayıp götürmekte olan bir hastabakıcı vardı. Kutulardan bir başlık ve bir maske aldı, aceleyle taktı, sonra içeri girdi.

Ada'yı bir süre sonra, klemmeri vermek için bakışımı ameliyat hemşiresine doğru çevirdiğimde görmüş olmalıyım. Onu orada görmenin tuhaf olduğunu düşündüm, sürekli reanimasyon bölümündedir, seyrek olarak, genellikle bodrum katındaki kafede karşılaşırız. Ada'ya özel bir dikkat göstermedim, başımla bir selam bile vermedim, başka bir klemmer alıp elimdekini geri verdim. Ada ellerimi ameliyat bölgesinden çekmemi bekledi. "Profesör, gelmeniz gerekiyor," diye fısıldadı. Ameliyat hemşiresi lanceti steril kabından çıkarıyordu, bakışımı

Ada'nın gözlerinin içine çevirirken plastik kaplı kâğıdın sesini duydum. Çok yakınımdaydı, bunu fark etmemiştim bile. Çıplak, makyajsız, bir ışıltının içinde titrek iki kadın gözü buldum karşımda. Reanimasyon bölümüne geçmeden önce hastanenin en iyi anestezistlerinden biriydi, birçok hastamın içine azot protoksitio üflemiştir. En güç anlarda bile heyecanlandığını görmemişimdir ve bunun için onu her zaman takdir etmişimdir, çünkü kendini yeşil gömleğinin altına gömmenin ona ne kadar pahalıya mal olduğunu biliyorum.

"Sonra," dedim.

"Hayır, çok önemli, profesör, lütfen."

Ada'nın ses tonu tuhaf bir otoriteyle değişmişti. Hiçbir şey düşünmediğimi sanıyorum, ama ellerim ağırlaştı. Ameliyat hemşiresi bana iğne kabını uzatıyordu. Bir ameliyattan asla bitirmeden ayrılmadım. Eli sıktım ve tepkinin geç geldiğini fark ettim. Karın kası grubunu dikmeye hazırlanıyordum. Hastadan uzaklaşmak için geriye bir adım attım ve arkamda duran birine çarptım. "Sen bitir," dedim asistanıma. Ameliyat hemşiresi iğne kabını ona uzattı. Demirin eldivenli ele çarpan gürültüsünü duydum, gürleşerek kulağıma ulaşan sağır bir sesti. Orada bulunan herkes Ada'ya baktı.

Ameliyat salonunun kapısı arkamızdan sessiz ve derin kapandı. Anestezi öncesi odasında karşı karşıya duruyorduk.

"Ne oldu?"

Ada'nın göğsü gömleğinin altında tedirgindi, çıplak kolları soğuktan benek benek olmuştu.

"Bizde aşağıda, genç bir kız var, profesör, bir kafatası travması..."

Neredeyse fark etmeden, otomatik bir hareketle eldivenlerimi çıkarmıştım.

"Evet."

"Günlük not defterini buldum... sizin soyadınız vardı, profesör."

Bir elimi kaldırdım, Ada'nın yüzünden maskesini çıkardım. Artık sesinde telaş yoktu, cesareti sona ermişti. Sakin ve sessiz bir yardım isteği vardı.

"Kızınızın adı ne profesör?"

Ona daha iyi bakmak, gözlerinin içinde senin olmayan bir ad aramak için üzerine eğildiğimi sanıyorum.

"Angela," diye gözlerinin içine üfledim ve yayıldıklarını gördüm.

Merdivenlerden aşağı inip yağmur altında dışarıya koştum, son sürat gelen, bacaklarıma iki adım kala acı bir fren yapıp duran ambulansa koştum, bekleme odasının camlı kapısının kanatları içine, hastabakıcıların odasına koştum, kol ya da bacağı kırık birinin bağırdığı odada, yanındaki boş ve dağınık odada koştum. Durdum. Yerde senin saçların vardı. Kanlı birkaç gazlı bezle birlikte duran kestane rengi ve dalgalı saçların.

Bir anda yürüyen bir toz oldum. Reanimasyon bölümünün içinde, koridor boyunca, cam bölmeye kadar sürüklendim. Oradasın, saçların kazınmış, boru takılmış, şişmiş ve kararmış yüzünün çevresinde açık renk yara bantları var. Sensin. Camı geçiyorum ve yanındayım. Sıradan bir babayım, acıdan çökmüş, ağzı kurumuş, saçlarının arası terli ve soğuk, zavallı bir baba. İçimden atamadığım bir şey, bilincimin belirsiz bir yerinde havada kalıyor. Yıkıldım, acı ambolisi geçiriyorum. Gözlerimi kapatıyorum ve o acıyı reddediyorum. Sen orada değilsin, okuldasın. Gözlerimi açtığımda seni görmeyeceğim. Başka birini göreceğim, kim olduğu önemli değil, dünyada herhangi biri. Ama seni değil, Angela. Gözlerimi fal taşı gibi açıyorum ve sensin, dünyadaki herhangi biri.

Yerde üzerinde tehlikeli çöpler yazan bir kutu var, içimdeki insanı alıyorum ve onun içine atıyorum. Bunu yapmalıyım, benim görevim bu, tek çarem. Sana, sanki bana ait değilmişsin gibi bakmam gerek. Bir elektrot kötü bir biçimde meme ucuna değiyor, çıkarıp daha iyi yer-

leştiriyorum. Monitöre bakıyorum: kalp atışı elli dört. Şimdi daha az: elli iki. Gözkapaklarını kaldırıyorum, gözbebeklerinde anizokori var, sağdaki tamamen büyümüş. Endokrandaki lezyon o yarımkürede. Beynine, hematomun oynattığı o kütleye soluk aldırmak için hemen ameliyat etmek gerekiyor seni, hematom şu anda sert, genişlemeyen kafatasına baskı yapıp tüm bedeninin sinir sistemi merkezlerini boğuyor ve her geçen an sana ait bir şeyden seni yoksun bırakıyor. Ada'ya dönüyorum:

"Kortizon yaptınız mı ona?"

"Evet, profesör, bir mide koruyucu da."

"Başka lezyonlar var mı?"

"Bir dalak yırtılmasından şüphe ediyoruz."

"Hemoglobin?"

"On iki."

"Beyin cerrahide kim var?"

"Ben, ben varım. Merhaba, Timoteo."

Alfredo bir elini omzuma koyuyor, gömleğinin düğmelerini iliklememiş, yüzü ve saçları ıslak.

"Ada telefon etti, daha yeni çıkmıştım."

Alfredo bölümünün en iyisidir, yine de kimse ona fazla önem vermez, kararsız davranışlarda bulunur, çoğu kez sevimsizdir, gözle görünür yetenekleri yoktur; başhekimin gölgesinde ameliyat eder, onu seyrederken canı çıkar. Yıllar önce ona öğütler verdim, ama beni dinlemedi, kişiliği yeteneğinin gücünde değil. Karısından ayrıldı ve aşağı yukarı senin yaşında yeniyetme bir oğlu olduğunu biliyorum. Nöbetçi değildi, bu işten kaçabilirdi, bir meslektaşının yakınını ameliyat etmekten hiçbir cerrah hoşlanmaz. Oysa o bir taksiye atladı, trafiğin ortasında inip daha önce gelmek için otomobilleri yağmur altında yürüyerek aştı. Ben aynı şeyi yapar mıydım, bilmiyorum.

"Yukarısı hazır mı?" diyor Alfredo.

"Evet," diye yanıtlıyor hemşire.

"Hemen çıkalım."

Ada sana yaklaşıyor, seni otomatik solunumdan ayı-

rıyor ve götürmek için yeniden ambu cihazına bağlıyor. Sonra seni yola çıkarıyorlar. Seni asansöre bindirirlerken sedyenin ötesine düşen bir kolunu görüyorum, Ada eğilip düzeltiyor.

Alfredo ile kalıyorum, reanimasyonun yanındaki odada oturuyoruz. Alfredo diyafanoskop ışığını yakıyor, beyin tomografisini onun üzerine koyuyor ve çok yakından bakıyor ona. Bir noktada duruyor, kaşları çatılıp alnı kırışıyor, bakışını zorluyor. Bir radyografide sana yardım edebilecek bir iz aramanın ne demek olduğunu bilirim.

"Bak," diyor, "esas hematom bu, hemen beyin zarının üzerinde, kolaylıkla ulaşırım ona... Beynin ne kadar acı çektiğini anlamak gerek, bunu öngöremem. Ayrıca şurada bir nokta var, daha içte, bilmiyorum, belki darbe akıntısı..."

Arkamızda beynini yansıtan o soluk ışığın içine bakıyoruz. Birbirimize yalan söyleyemeyeceğimizi biliyoruz.

"Şu anda bile iskemi komplikasyonları olabilir," diye fısıldıyorum.

"Açmak gerek, anlarız böylece."

"On dört yaşında."

"Daha iyi, kalbi güçlü."

"O güçlü değil... küçük."

Dizlerimin üzerine çöküyorum ve ağlıyorum, utanç duymadan, ellerimi ıslak yüzüme bastırarak.

"Ölecek, değil mi? İkimiz de biliyoruz bunu, başı kaplı."

"Bir bok bildiğimiz yok, Timoteo."

Diz çöküyor, kollarımdan tutup sarsıyor beni ve bu arada kendini sarsıyor:

"Açıp görelim. Hematomu alıp beyni rahatlatacağım, bakalım ne olacak."

Kalkıyor.

"Benimle geleceksin içeriye, değil mi?"

Ayağa kalkmadan önce elimin tersiyle burnumu ve

gözlerimi siliyorum. Kıllarımın üzerinde parlak bir sümük izi kalıyor.

"Hayır, beyinle ilgili hiçbir şey hatırlamıyorum, hiçbir işine yaramam..."

Alfredo o soğukkanlı bakışıyla bana bakıyor, yalan söylediğimi biliyor.

Asansörde hiç konuşmuyoruz, yukarıya, yok olan katların ışıklı numaralarına bakıyoruz. Tek kelime etmeden, birbirimize dokunmadan ayrılıyoruz. Biraz gidip doktorlar odasına oturuyorum. Alfredo hazırlanıyor. Düşüncemle hareketlerini, öylesine iyi bildiğim o töreni izliyorum. Kolları dirseklerine kadar çelikten büyük lavaboya kayıyor, elleri dezenfekte edilmiş süngeri paketinden çıkarıyor, burnunda amonyum kokusu var... Hemşire kurulanması için laparaotomik bezleri veriyor, ameliyat hemşiresi gömleğini ilikliyor. Burada olağandışı bir sessizlik var, ağzına kilit vurulmuş insanların sessizliği. İyi tanıdığım bir hastabakıcı açık kapının önünden geçiyor, bakışlarımız karşılaşıyor: Hemen yere, kauçuk adımlara çevrilen bir bakış bu. Şimdi kapıda Ada var. Hiç evlenmemiş, komşularının çamaşırlarının düştüğü bir bahçesi olan bir zemin katta oturan Ada.

"Başlıyoruz, gelmek istemediğinizden emin misiniz?"

"Evet."

"Bir şeye ihtiyacınız var mı?"

"Hayır."

Peki dermişçesine başını eğiyor, gülümsemeye çalışıyor.

"Ada, bakar mısın?" Onu durduruyorum.

Yeniden bana dönüyor: "Buyrun profesör?"

"Bir şey olacak olursa, herkesi dışarı çıkar ve beni çağırmaya gelmeden önce, ağzından solunum aletini, iğneleri çıkar, her şeyi çıkar, şey olan bölümü kapat... Yani onu bana uygun biçimde teslim edin."

Şimdi Alfredo filtre alandan geçti ve kollarını yukarı kaldırarak ameliyathaneye girdi, asistan eldivenlerini takmak için ona doğru gidiyor. Sen ameliyat lambasının altındasın. Bana en korkunç görev kalıyor: annene haber vermek. Bu sabah Londra'ya gitmek üzere yola çıktı, biliyorsun, birisiyle röportaj yapacaktı, bir bakanla sanırım, çok heyecanlıydı. Senden biraz önce bir taksiyle kapının önünden ayrıldı. Banyoda tartıştığınızı duydum. Cumartesi biraz fazla geç döndün eve, on ikiyi çeyrek geçe; saptanan saate göre o on beş dakikalık gecikme onu çok sinirlendirdi, bazı şeylerde hiç hoşgörülü değildir, kaytarmalara tahammülü yoktur, sükûnetine gerçek bir saldırı gibi algılar. Onu elbette koruyan ama, inan bana, aynı zamanda bunaltan bu sertliklerine karşın nazik bir annedir. Doğru olmayan hiçbir şey yapmadığını, kapalı okulun önünde arkadaşlarınla buluştuğunu biliyorum. Karanlıkta, buz gibi soğukta, kazaklarınızın kollarını ellerinizin üzerine çekip yazıların altında, o büyük duvar resminin altında oturup konuşuyorsunuz. Seni her zaman özgür bıraktım, sana güveniyorum, yanlışlarına da güveniyorum. Seni evde olduğun halinle ve birlikte olduğumuz o ender anlardan biliyorum, ama başkalarıyla nasıl olduğunu bilmiyorum. Güzel bir yüreğin olduğunu ve onu yüce dostlukların peşinde yitirdiğini biliyorum. Aferin, yaşamaya değen bir kıvılcımdır. Ama annen böyle düşünmüyor, az ders çalıştığını, boşuna enerji tükettiğini, eğitiminin aşamalarına zamanında ulaşamayacağını düşünüyor.

Bazen sen ve arkadaşların iki kavşak arasındaki mesafeyi yürüyerek geçiyor ve köşedeki o pub'a, sokak seviyesinin altındaki o ünlü, dar ve karanlık yere giriyorsunuz. Bir keresinde yukarıdan, kaldırımdaki o alçak pencerelerden içeriye göz attım, güldüğünüzü, birbirinize sarıldığınızı, tablaların içine izmaritleri bastırdığınızı gördüm. İyi giyimli ve gece tek başına gezen elli beşlik

bir adamdım, siz de köpeklerin durup kokladıkları parmaklıklı pencerelerin ötesinde, aşağıdaydınız, öyle genç, öyle yakındınız ki. Çok güzeldiniz, Angela, bunu sana söylemek istiyordum. Çok güzel. Sizi gözetledim, biraz utanarak, bir armağan paketini açan bir çocuğa bakan yaşlı bir adamın merakıyla. Evet, yaşam paketini açtığınızı gördüm, orada, aşağıda, o duman dolu pub'da.

Şimdi sekreterimle konuştum. Heathrow Havaalanı'na haber verebilmiş. Elsa'yı gidip uçaktan alacaklar ve durumu anlatmak için özel bir salona götürecekler. Onun havada, gökyüzünde, dizlerinin üzerinde gazete paketi, her şeyden habersiz olduğunu bilmek korkunç. Bizi burada, aşağıda sağ salim sanıyor, kızım, uçuşunun asla bitmemesini, dünyanın göklerinde sonsuza dek sürmesini isterim. Bir buluta, güneşi birazcık gösteren şu bulutlardan birine, yüzünü aydınlatmak için küçük camdan giren göz kamaştıran bir ize bakıyordur belki de. Bir meslektaşının makalesini okuyordur, küçük ağız hareketleriyle yorumlayacaktır onu. İstemdışı hareketlerini o kadar iyi biliyorum ki, sanki yüzünde her heyecanın bir mikroskopu var gibidir. Uçakta çok yanımda oldu. Boynunun kıvrımlarını bilirim, okumak için başını eğdiğinde derinin çenesinin altında yaptığı o küçük kabartıyı, gözlüğünü çıkarıp gözlerini kapatarak başını koltuğa dayadığı zamanki gözlerinin yorgunluğunu bilirim. Hostes şimdi ona kahvaltı tepsisini uzatıyordur, kusursuz bir İngilizce'yle onu geri çevirecek ve 'Just a black coffee' diyecektir ve o hazır yemeğin kokusunun uzaklaşmasını bekleyecektir. Annen gökyüzünde olsa da ayakları hep yerdedir. Şimdi alnı pencereye dönüktür, belki sert perdeliği indirmiştir: Yarım saatlik dinlenme saatidir. Gitmesi gereken yerleri düşünüyordur, kuşkusuz bir şeyler satın almak için kent merkezine de gitmek isteyecektir. Son olarak sana o çok güzel pançoyu getirmişti, hatırlıyor musun? Yok, belki de sana hâlâ kızgındır... Yer hostesi

ona doğru geldiğinde ne düşünecek acaba? Bacakları nasıl çökecek? Gidip gelen insanların uluslararası dünyasına nasıl bir yüzle bakacak? Nasıl bir şaşkınlıkla? Yaşlanacak, biliyor musun, Angela, çok yaşlanacak. Seni öyle çok seviyor ki. Özgür, uygar, hoş sohbettir, her şeyi biliyor, ama acıyı bilmiyor, bildiğini sanıyor, ama bilmiyor. Yukarıda, gökyüzünde ve hâlâ burada, aşağıdakini bilmiyor. Yürekte sabit bir korkunçluk, yürek de artık yok. Her şeyi çılgın bir hızla, bir kasırga gibi içine çeken bir delik var, çekmeceleri, giysileri, fotoğrafları, aybaşı bezlerini, keçeli kalemleri, compact disc'leri, kokuları, doğum günlerini, çocuk bakıcılarını, yüzme kolluklarını, çocuk bezlerini içine çekiyor. Her şey gidiyor. O havaalanında iyi bir kazı yapmak zorunda kalacak. Yaşamının ıssız alanı, omzuna asılı boş bir çanta kalacak. Belki kalkan uçakların görüldüğü cam bölmeye koşacak, bir selin savurduğu bir hayvan gibi o gökyüzü duvarına çarpacak.

Sekreterim havaalanının bir yöneticisiyle konuştu, çok ihtiyatlı davranacaklarına, onu fazla telaşlandırmamak için ne gerekiyorsa yapacaklarına söz vermiş. Her şey hazırlandı, geri dönmek için ilk kalkan uçağa binecek, o geldikten hemen sonra kalkan bir British Airways uçağı var. Her şey hazır, onu sakin bir köşeye oturtacaklar, bir çay verecekler, telefon ahizesini uzatacaklar. Cep telefonum cebimde, açık, kontrol ettim, alıyor, dört şarj çizgisi var, önemli. Yalan söyleyeceğim, çok ağır olduğunu söylememeye çalışacağım, bana inanmayacak elbette. Öldüğünü sanacak. Ama inandırıcı olmak için elimden gelen her şeyi yapacağım. Başparmağında bir yüzük var, fark etmemiştim. Ada onu çıkarmakta güçlük çekti, şimdi cebimde duruyor, parmağıma sokmaya çalışıyorum, başparmağıma, ama sokamıyorum, şimdi ortaparmağımı deniyorum, belki ona girer. Ne olur ölme, Angela, annen inmeden ölme. Ruhunun, onun şu anda sakin baktığı bulutlardan geçmesine izin verme. Uçağının rotasını kesme, kal, kızım. Sakın kımıldama.

Üşüyorum, üzerimde hâlâ doktor gömleği var, belki üstümü değiştirmem gerek, eşyalarım üzerinde adımın yazılı olduğu küçük metal dolapta. Ceketimi gömleğimin üzerine özenle astım, cüzdanımı ve otomobil anahtarlarını üst rafa koydum ve asma kilidi kapattım. Ne zamandı? Üç saat önce, belki de daha az bir zaman önce. Üç saat önce öbür insanlarla aynıydım. Acı ne aldatıcı, nasıl da koşuyor. Sanki bir asit eritici görevini derinde gerçekleştirmiş gibi. Kollarım bacaklarıma dayalı. Jaluzinin şeritlerinin ötesinde, onkoloji bölümünün bir kısmını görüyorum. Bu odada hiç kalmamıştım, yalnızca geçici olarak bulunmuştum. Yapay deriden bir koltukta oturuyorum, önümde alçak bir masa ve iki boş sandalye var. Yer döşemesi yeşil, ama harcında koyu taneler var, gözümde mikroskoptaki virüs gibi isterik biçimde oynuyorlar. Şimdi bu trajediyi sanki bekliyormuşum gibi geliyor bana.

Bir koridor, iki kapı, koma bizi ayırıyor. Bu mesafenin hapishanesinin ötesine geçmek, onu bir günah çıkarma yeri gibi koruyucu olarak düşünmek ve bu döşemenin oynayan taneleri üzerinde senden bir görüşme istemek mümkün mü, diye soruyorum kendi kendime, kızım.

Bir cerrahım, bölmeyi, sağlıklı yeri hasta yerden ayırmayı bilen bir adam, çok hayat kurtardım, ama kendi hayatımı kurtaramadım, Angela.

On beş yıldır aynı evde oturuyoruz. Kokumu, adımlarımı, eşyalara dokunma biçimimi, dengesizliklerin olmadığı sesimi, karakterimin yumuşak ve savunulması mümkün olmayacak kadar rahatsız edici düşmanca yanlarını biliyorsun. Benim hakkımda ne düşündüğünü bilmiyorum, ama tahmin edebilirim. Sorumlu, alaylı bir mizah anlayışı olan, fazla kendi başına bir baba. Annene sağlam, bazen öfkeli, ama canlı bir duyguyla bağlısın. Ben ilişkinizin yanına asılı bir erkek takım elbisesi oldum. Beni, kişiliğimden çok, yokluğum, kitaplarım, gi-

rişte duran yağmurluğum anlattılar. Verdiğim ipuçlarıyla sizin yazdığınız, benim bilmediğim bir öykü bu. Sen de annen gibi, benim yokluğumu hissetmeyi yeğledin, çünkü bana sahip olmak belki de senin için yorucu bir işti. Birçok kez sabah çıkarken ikinizin, enerjinizin beni fazlalık etmemem için evin kapısına doğru ittiği duygusuna kapıldım. Birlikteliğinizin doğallığını seviyorum, ona gülümseyerek bakıyorum; siz, bir ölçüde beni benden korudunuz. Ben kendimi asla 'doğal' hissetmedim, olmaya çalıştım, sırıtan çabalardı bunlar, çünkü doğal olmaya çalışmak zaten bir yenilgidir. Böylece gereksinimlerinizin ince kâğıdıyla bana kestiğiniz modeli kabul ettim. Evimde sabit bir konuk olarak kaldım. Yokluğum sırasında yağmurlu günlerde, hizmetçi kadın çamaşırlarınızın olduğu çamaşır asacağını çalışma odamdaki radyatörün yanına koyduğunda bile öfkelenmedim. Karşı çıkmadan, bu nemli davetsiz misafirliklere alıştım. Bacaklarımı fazla uzatamadan koltuğumda kaldım, kitabı dizlerime dayadım ve çamaşırlarınıza baktım. O nemli çamaşırlarda belki sizin de kişiliklerinizi aşan bir birliktelik gördüm, çünkü o ince ve tertemiz argaçlarda ben özlemin tanıdık kokusunu yakalıyordum, sizin özleminizin, elbette, ama özellikle de kendimin, kaçışımın. Biliyorum, Angela, uzun yıllar öpücüklerim, sarılışlarım beceriksizceydi, zorakiydi. Sana her sarılışımda, bedeninin bir sabırsızlık, hatta rahatsızlık titremesiyle sarsıldığını duydum. Kendini benim yanımda rahat hissetmiyordun, o kadar. Var olduğumu bilmek, başka bir trenin penceresine dayanmış, camın solgunlaştırdığı bir yolcuymuşum gibi, bana uzaktan bakmak sana yetti. Duyarlı ve iyimser bir kızsın, ama ruh durumun ansızın değişiyor, öfkeleniyorsun, gözün bir şey görmez oluyor. Benim yüzümden allak bullak ve üzgün olarak içinden çıktığın bu esrarengiz öfkenin içinde yetiştiğinden hep kuşku duymuştumdur.

Angela, suçsuz sırtının arkasında boş bir sandalye

var. Benim içimde boş bir sandalye var. Ona bakıyorum, arkalığına, bacaklarına bakıyorum ve bekliyorum ve bir şeyi dinlermişim gibi geliyor. Umudun sesi bu. Onu biliyorum, bedenlerin dibinde güç soluk aldığını duydum ve karşımdaki on binlerce hastanın gözlerinde belirdiğini gördüm, bir yaşamın akışına karar vermek için ne zaman ellerimi oynatsam ameliyathanenin duvarları arasında kımıldamadan durduğunu duydum. Ne gibi boş umutlara kapıldığımı biliyorum. Şimdi is gibi, ölmekte olan gölgeler gibi yavaş hareket eden bu yer döşemesinin tanelerinde, o boş sandalyenin bir kadın parıltısıyla dolmasını, bedeniyle değil, hayır, merhametiyle dolmasını hayal ediyorum. Şarap rengi bir çift dekolte ayakkabı, çorapsız iki bacak. Çok geniş bir alın görüyorum. O veba yayıcı olduğumu, sevdiğinin alınyazısını dikkatsizce değiştiren bir adam olduğumu hatırlatmak için karşıma geçti bile. Sen onu tanımıyorsun, sen daha yokken geçti hayatımdan, geçti ama fosilleşmiş bir iz bıraktı. Bu kadını anlatmak için, Angela, yattığın, kraniyotomun başını deleceği o tüpten zindandan ulaşmak istiyorum sana.

Onunla bir kafede tanıştım. Kenar mahallelerin şu kahvesi kötü kafelerinden birinde; müdavimlerin öfkesinden kelleleri uçmuş futbolcularıyla duran eski bir langırtın arkasındaki kapısı yarı aralık heladan gelen koku da kötüydü. Boğucu bir sıcak vardı. Her cuma olduğu gibi, kentin güneyinde deniz kıyısında kiraladığımız yazlığa, annene gidiyordum. Otomobilim, kenarında yanık ve pis bir çayırın ve birkaç sanayi hangarının bulunduğu ıssız karayolunda, sarsılmadan, bir kibrit gibi sönüvermişti. Uzaktan görünen o kenar mahalledeki birkaç binaya ulaşmak için güneş altında yürümüştüm. On altı yıl önce, temmuz ayının ilk günleriydi.

Ter içinde ve keyfim çok bozuk kafeye girdim. Bir kahve ve bir bardak su ısmarladım ve bir araba tamircisi sordum. O eğilmiş, eli buzdolabının içinde, bir şeyle uğraşıyordu. "Kaymağı alınmamış yok mu?" oldu ondan duyduğum ilk sözcükler, tezgâhın arkasındaki gence, çiçekbozuğu yüzlü ve beline grileşmiş küçük bir önlük takmış gence soruyordu. "Bilmem," diye yanıt verdi genç, bana su verirken, bardağın altına ıslak küçük metal bir tabak koymayı da ihmal etmemişti. "Önemli değil," dedi o ve tezgâhın üzerine, benim birkaç milimetre öteme bir litre kaymaksız süt kutusu koydu. Parmaklarını plastikten, çıtçıtlı, çiçekli bir çocuk çantasının içine soktu, para çıkardı ve sütün yanına itti. "Araba tamircisi var," dedi, para üstü bozuklukları alırken, "ama açık mıdır?" Bir kedi miyavlaması gibi o ince sesi duyunca döndüm. Gözlerimiz ilk o an karşılaştı. Güzel değildi,

çok genç de değildi. Kötü bir biçimde rengi açılmış saçları, zayıf ama kemikli bir yüzü süslüyordu, yüzünün ortasında fazla koyu bir makyajın hüzünlü yaptığı iki göz parlıyordu. Sütü tezgâhın üzerine bıraktı ve juke-box'a doğru gitti. Güneşe karşın karanlık, ekşi, tıkanık lağım kokulu o yer, o yıllarda çok moda olan bir İngiliz müzik topluluğunun şarkılarından birinin sıkıcı notalarıyla doldu. Ayakta, neredeyse juke-box'a sarılmış gibi durup gözlerini kapadı ve yavaşça başını sallamaya başladı. Öylece kaldı, kafenin ucunda gölgede titrek bir siluetti. Garson tezgâhın arkasından çıktı ve bana yolu göstermek için kapıya gitti. Yapıların arasında dolaştım ama tamirci dükkânını bulamadım. Yolda kimsecikler yoktu. Yukarıda, bir terasta, yaşlı bir adam bir masa örtüsü silkeliyordu. Daha da terlemiş bir halde yeniden kafeye döndüm.

"Bulamadım."

Peçetelikten birkaç tane kâğıt peçete alıp alnımı kuruladım.

Juke-box çalışmıyordu, o hâlâ oradaydı. Bir sandalyeye oturmuş, kendinden geçmiş bir halde, sakız çiğneyerek önüne bakıyordu. Ayağa kalktı, tezgâhın üzerinden kutu sütü aldı ve genci selamladı. Eşikte durdu.

"Ben oradan, önünden geçiyorum, isterseniz..."

Yakıcı güneş altında adımlarını izledim. Üzerinde mor bir tişört ve kısa, kertenkele yeşili bir etek, ayağında yüksek topuklu, renk renk bantlı bir çift sandalet vardı, biçimsiz, ince bacaklarıyla yürümeye çalışıyordu. Sütü uzun askılı, neredeyse dizlerine gelen yama işi çantasına sokmuştu. Bana dikkat etmiyordu, hiç arkasına bakmadan, ayaklarını bozuk asfalta sürterek, duvarlara fazla yakın, neredeyse değecek kadar yakın, hızlı yürüyordu.

Bir dükkân kepenginin önünde durdu. Tamirci dükkânı kapalıydı, bir yapışkan bantla tutturulmuş sararmış bir kâğıtta birkaç saat sonra açılacağı yazılıydı. Anneni

düşündüm, ona başıma gelen aksiliği haber vermeliydim. Ter şakaklarımdan kulaklarımın arkasına, boynuma akıyordu. Yolun ortasında durmuştuk. O sadece başını çevirmişti, bana bakıyordu, gözleri boğucu sıcak ve ışıktan yarı aralıktı.

"Alnınızda bir kâğıt parçası var."

Terin içinde o kafe peçetesi parçasını aradım.

"Bir telefon kulübesi var mı?"

"Geri dönmeniz gerekiyor, çalışıyor mu bilmiyorum, burada her şeyi kırıp dökerler."

Ağzında hâlâ sakız vardı, yanakları coşkulu oynuyordu. Eliyle gözlerini güneşten korudu. Meydana çıkınca soluk gri gözleri beni aceleyle süzdüler. Parmağımdaki nikâh yüzüğü, kravatım ona güven verdi belki, aslında yabancılardan korkan birine benzemiyordu.

"İsterseniz benden telefon edebilirsiniz, şu arkada oturuyorum," ve yolun öbür tarafındaki belirsiz bir noktaya doğru uzattı boynunu. Bakmadan geçti karşıdan karşıya. Dar bir yokuş boyunca, daha da korkunç yapılar labirenti içinde peşinden gittim, sonunda yapımı bitmemiş ama içinde oturulan bir binanın önüne geldik. Balkonları taşıması gereken çıplak metal kirişler, devrik yataklarla kapatılmış boşluğa açılan açıklıklar görüyordum.

"Kestirmeden gidelim."

Terk edilmiş, kocaman bir garajı andıran bir yerin çimentodan direkleri arasında yürüyordu, nihayet güneş bizi rahat bıraktı. Sonra püskürtme boya yazılarla dolu, kimbilir nereden gelen bir kızartma esintisiyle birlikte hela kokusunun hâkim olduğu karanlık bir avlu yoluna girdik. Asansörün kapısı ardına kadar açıktı, kapakları sökülmüş düğmelerin içinde teller görünüyordu.

"Yürüyerek çıkalım."

Ani bağırtıların, cehennem hayatların ve açık televizyonların şimşeklerinin geçtiği bir merdivenin basamakları boyunca peşinden gittim. Leş gibi basamakların

üzerinde kullanılmış şırıngalar vardı, sandaletlerinin içinde çıplak ayaklarıyla dikkatsiz geçiyordu üzerlerinden. Geri dönmek istiyordum, Angela, her gürültüde, beni soymak, belki de öldürmek için birilerinin, önümde yürüyen o bayağı kadının bir suç ortağının dışarı fırlayacağından korkarak arkama bakıyordum. Arada bir, toza bulanmış basamaklara çarpan çantasının sesi gibi kokusu ulaşıyordu burnuma. Sesinin hışırtısını duydum: "Tiksindirici, ama daha kısa." Sanki korkularımı tahmin etmiş gibiydi. Hafif bir güney lehçesinin sezildiği bir sesti, bazı heceler boğuk çıkıyordu, bazılarıysa hiç çıkmıyordu, boğazında kısılıveriyorlardı.

Yukarıdaki bir basamakta durdu. O katın toprak zemininde hızla metal bir kapıya doğru gitti. Kilidin olmadığı deliğe parmaklarının ucunu soktu ve ağır kapı kanadını kendine doğru çekti. Işık yüzüme öyle şiddetli vurdu ki, bir kolumla korunmak zorunda kaldım: Güneş sanki çok yakındı. "Gelin," dedi ve bedeninin yuvarlandığını gördüm. *Deli bu, bir akıl hastasının peşinden gidiyorum, sırf intiharına tanık olayım diye beni o kafede ayarladı.* Bir dış merdivene, demirden dik bir spiral olan güvenlik merdivenine çıktım. O korkusuz iniyordu, yukarıdan sarı saçlarının uzamış siyah diplerini görüyordum. Şimdi topuklarının üzerinde, bir çocuk, bir kedi gibi, inanılmaz çevik görünüyordu. Paslanmış boru ve cıvatalardan tırabzana tutunup o tuhaf merdivenden inmeye başladım. Ceketim bir yere takıldı, çektim ve kumaşın yırtıldığını duydum. Ani bir gürültü ulaşmıştı kulağıma. Gözlerimin önünde, çok yakında, büyük bir viyadük vardı. Korkulukların ötesinde otomobiller hızla uçup gidiyorlardı. Nerede olduğumuzu anlayamıyordum, çevreme bakındım. Kız arkamda, oldukça geride kalmıştı, boş bir toprak alanda durmuştu. Sarı saçları, makyaja boğulmuş yüzü, rengârenk çantasıyla bir sirkin unuttuğu bir palyaçoya benziyordu.

"Geldik!" diye bağırdı.

Nitekim arkasında bir yapı vardı, hâlâ ayakta duran bir eve aitmiş gibi görünmeyen pembe, eski bir duvar. O duvara doğru döndü. Müstakil bir evdi, tam viyadüğün ayakları altında küçücük, yıkık bir çeşit ev. Tozlu çalı çırpının arasından geçtik, sonra iki basamak çıkıp eteği gibi yeşil, ahşap bir kapının önüne geldik.

Bir kolunu kapının üzerindeki tuğla duvara uzattı ve bir parça sakızla yapıştırılmış anahtarı çekti aldı. Kapıyı açtı, sonra çiğnemekte olduğu sakızı ağzından çıkarıp anahtarı yukarıya, parmaklarını bastırarak yeniden yapıştırdı. Uzanırken açıkta kalan koltuk altlarına baktım, kıllar alınmamıştı, ama gür değildiler. İnce ve uzun, terden yapışmış bir kıl tutamıydı yalnızca.

İçeride havayı enine kesen bir güneş yolu vardı. Kurum, köy evi kokusuyla birlikte üzerime gelen ilk şey oldu. O koku keskin bir çamaşır suyu ve zehir, fareleri öldürmek için kullanılan zehir kokusuyla bastırılmıştı. Kahverengi kumtaşından bir yer döşemesinin olduğu kare biçiminde bir odaydı, dipteki duvarda küçük bir şömine, büyük, kara ve hüzünlü bir ağız vardı. Oda mütevazı ve düzgündü, biraz karanlıktı yalnızca, çünkü ışık tek bir pencereden giriyordu. Kepenklerin arasından bir viyadük direği görünüyordu. Plastik bir örtüyle kaplı bir masanın altına İsveç tarzı üç sandalye dizilmişti. Yanda bir kapı vardı. Mantardan yapılmış gibi duran formika bir mutfak rafı görünüyordu. Oraya girdi.

"Sütü buzdolabına koyayım."

Bir telefonu olduğunu söylemişti. Onu midye biçiminde bir tablanın olduğu alçak bir sehpanın, ıvır zıvır dolu lake bir çekmeceli dolabın, çiçekli bir örtüyle canlılık verilmiş eski bir divanın üzerinde aradım, bulamadım. Duvarda, başında yeni doğmuş bebek başlığı ve ayakları arasında bir biberon olan, bir fotoğraf stüdyosunda flaşların ve polietilen şemsiyelerinin sahte ışığında ölümsüzleştirilmiş bir maymun posteri gördüm.

Hemen geri döndü. "Telefon orada, yatak odasında,"

dedi, tam arkamdaki plastik dillerden yapılma perdeyi işaret ederek. "Teşekkür ederim," diye fısıldayıp o kafelerde kullanılan perdeye doğru gittim ve yine bir tuzaktan korktum. Kusurlu küçük bir diş çizgisi ortaya çıkararak gülümsedi.

Perdenin ötesinde küçük bir oda vardı, başlıksız, çift kişilik, tütün rengi şönil bir örtünün serili olduğu bir yatağın bütünüyle kapladığı bir odaydı bu. Duvar kâğıdının üzerinde, hafifçe eğri duran bir haç sarkıyordu. Telefon fişin yanında yerdeydi. Onu yerden aldım. Yatağın üzerine oturdum ve Elsa'nın numarasını çevirdim. Eve giren telefon sesini düşüncemle izledim. Salondaki hindistancevizi lifinden halının üzerinde koşuyor, açık renk merdivenlerden yukarıdaki odalara, çivit rengi duvarın üzerine oturtulmuş aynaların olduğu banyoya çıkıyor, hâlâ dağınık olan yatağımızın keten çarşaflarını, kitap kaplı yazı masasını sıyırıyor, tül perdelerden bahçeye, yaseminin beyaz çiçekleriyle bezeli çardağa, hamağa, bağcık delikleri paslanmış kolonyal şapkama kayıyor, ama yanıtsız kalıyor. Elsa belki denizdeydi, yüzüyordu, belki de çıkmıştı. Su çizgisi üzerindeki gergin bedenini, bacaklarını yalayan suyu düşündüm. Telefon boşlukta çalıyordu. Elimi şönil yatak örtüsünün üzerinde gezdirirken bir eskiciden alınma komodinin altında bir çift Çingene pembesi rengi kararmış terlik keşfettim. Aynanın üzerine genç, ama eski zamanlardan kalma bir adamın fotoğrafı iliştirilmişti. O odanın içinde, bir yabancının, beni öbür tarafta bekleyen o kendinden geçmiş palyaçonun yattığı yatağın üzerinde kendimi rahatsız hissediyordum. Aralık çamaşır çekmecesinde mor kırmızı bir saten kumaşın ucu parlıyordu, neredeyse fark etmeden elimi o aralığa soktum ve o kaygan kumaşa hafifçe dokundum. Palyaço plastik dilimlerin arasında göründü.

"Bir kahve ister misiniz?"

Maymun posterinin önündeki divana oturdum. Kurumuş, paslanmış boğazımın dibinde bir rahatsızlık yü-

züyordu. Çevreme bakındım ve fiziksel rahatsızlığım o mütevazı yere kaydı. Bir rafın üzerinde, küçük tül şemsiyeli porselen bir bebek, ürkek yüzünü sıra halinde duran hepsi aynı olan, şu taksitle alınan ansiklopedilerin ilk cildine dayamıştı. Kasvet güzelce paketlenmiş, özenilmişti, yüz ağartıyordu. Elinde tepsiyle bana doğru gelen kadına baktım. Evin dekoru içinde daha az canlıydı, eşyalara uyumu acınacak bir yaraşırlıktaydı. O da kasvetliydi. Kolumun yanında üstü ıvır zıvır dolu o raf vardı... Biblolardan nefret ederim, Angela, bilirsin, bir köşede masa lambası, birkaç kitap ve başka hiçbir şeyin bulunmadığı boş yüzeyleri severim. Omzumla hafifçe ileri atıldım, kolumun tüm o pisliği yere yuvarlama isteğiyle dolduğunu hissetmiştim. Bana kahve ikram ediyordu.

"Ne kadar şeker istersiniz?"

Dudaklarımı fincana yapıştırdım ve bir dikişte içtim. Kahve güzel olmuştu, ama ağzım yorgunluktan, keyfim kaçık olduğundan yapış yapıştı, onun için dilimde acı bir tat kaldı. Kadın gelip divana, yanıma, biraz uzağıma oturdu. Işığa karşıydı, saçlarından düşen bir perçem çok geniş alnını örtmeye yetmiyordu, yüzü hareketsizdi, yalnızca burnuyla rujun irileştirdiği dudakları arasını buruşturmuştu. Fincanı tutan eline baktım. Hiç kuşkusuz yediği kısa tırnaklarının çevresinde eti kızarmış ve şişmişti. O parmakların ucunda yoğunlaşan tükürük kokusunu düşündüm ve ürperdim. O bu arada yere eğilmişti. Divanın altından bir köpeğin başını uzattığını gördüm. Tüyleri koyu renk ve dalgalı, orta boyda, kehribar rengi uzun kulaklı, uykulu bir köpekti. Sanki bir ödül almış gibi mutlu, kadının elini, o yenmiş tırnaklarını yaladı.

"Crevalcore..." diye fısıldadı, geniş alnını beni fark eden köpeğin alnına sürterken, köpek sanki bana hiç ilgisiz, tuhaf bir sisle donuklaşmış gözlerle bakar gibiydi. Tepsiyi ve kirli fincanları aldı. "Kör," dedi sesini alçaltarak, sanki hayvanın duymasını istemezmiş gibiydi.

"Bir bardak su rica edebilir miyim?"

"Kendinizi iyi hissetmiyor musunuz?"

"Hayır, sıcaklandım."

Döndü. Mutfağa doğru yürürken kalçalarına baktım. Bir erkeğinki gibi zayıftılar. Ve arkası dönük bedeninin içine kaydım, dar, eğik bir sırtı vardı, bacakları, birleşmeleri gereken yerde boştu. Arzulanabilecek bir beden değildi onunkisi, hatta hiç davet edici değildi. Topuklarının üzerinde sallanarak bana doğru geldi. Suyu uzattı ve bardağı geri almak için ayakta bekledi.

"Şimdi iyi misiniz?"

Evet, su ağzımı temizlemişti.

Beni kapıya kadar geçirmedi.

"Teşekkür ederim."

"Ne demek."

Sıcak hâlâ oradaydı, havada yüzüyor, fark edilmeyecek biçimde nesneleri oynatıyordu. Yumuşamış asfalt ayakkabılarımın altında çöküyordu. Tamirci dükkânının kapalı kepenginin yanında açılış saatini beklemeye başladım. Yeniden terlemeye başlamış ve susamıştım. Kafeye yöneldim. Bir kez daha su istedim, ama sonra, sivilceli yüzlü genç yer değiştirip başının arkasındaki şişe dizisini açıkta bırakınca, fikir değiştirip bir votka ısmarladım. Geniş bir bardağa koydurdum ve buz istedim, alüminyum bir kabın dibinden buzu alıp koydu, belki erirken oradan gelen kokuyu, ekşimiş mayonez, pis yer bezi kokusunu yayacaktı. Lokalin gidip en dibine, jukebox'un yanına oturdum. Uzun ve gürültülü bir yudum aldım içkimden, alkol ağır bir acı gibi içime işledi, hemen uzun ve yoğun bir serinliğe dönüşen bir alevdi. Saate baktım, bir saatten fazla zamanım vardı.

Aralara alışkın değildim, Angela. Daha kırk yaşındaydım ve beş yıldır hastanenin en genç, genel cerrahi bölüm başkanı yardımcısıydım. Özel muayenehanemin müşterileri artmaktaydı, pek istemeyerek de olsa kliniklerde giderek artan sayıda ameliyatlar yapıyordum. O pa-

ralı, temiz, düzenli, sessiz yerleri beğenmeye başladığıma şaşıyordum. Daha kırk yaşındaydım ve galiba mesleğimi sevmemeye başlamıştım bile. Gençken tutkuyla çalışmıştım. İhtisastan sonra, pratik yaptığım ilk yıllar ateşli, canlı geçmişti, tıpkı aletleri sterilize eden otoklavın devrini tamamlamasını beklemeyen bir hastabakıcıya attığım yumruk gibi. Sonra, neredeyse fark etmeden, üzerime bir hayal kırıklığı duygusuyla birlikte bir sakinlik çökmüştü. Annenle konuşmuştum bu konuyu, o yalnızca olgun yaşam alışkanlığına doğru gitmekte olduğumu, bunun gerekli bir geçiş ve sonuçta hoş bir şey olduğunu söylemişti. Daha kırk yaşındaydım ve uzun zamandır öfkelenmiyordum. Ruhumu şeytana da satmamış, yalnızca tanrılara sunmamış, onu cebimde tutmuştum, o çirkin kafedeki yazlık gri takımın cebindeydi.

Votka beni canlandırmıştı. "Hava sıcak, açsana!" diye haykırdı uzun boylu, üstü başı sıva lekeli bir genç vantilatörün duran kanatlarına bakıp iriyarı bir arkadaşıyla birlikte langırta doğru yürürken. Silindir biçimindeki kolu sertçe çekti ve toplar tahta karından aşağı yuvarlandılar. İriyarı olanı, kuvvetli bir hareketle yukarıdan sahaya ilk topu attı, bu da bir tür âdet olmalıydı, sonra oyun başladı. O ikisi az konuşuyordu, elleriyle kolları sıkıca tutmuşlar, metal çubukları titreten kesin ve sert vuruşlar gerçekleştirerek bileklerini döndürüyorlardı. Garson genç, ıslak ellerini önlüğüne kurulayarak, isteksizce tezgâhın arkasından çıkıp vantilatörü çalıştırdı. Tezgâha doğru geri dönerken ona bardağımı uzattım: "Bir tane daha ver, lütfen." Vantilatörün kanatları lokalin içindeki sıcak havayı hafifçe oynatmaya başladılar, bir peçete uçup yere düştü, almak için eğildim. Leş gibi testere talaşı ve biraz ileride oyuncuların bacaklarını gördüm. Doğrulduğumda başımın o ani hareketten etkilendiğini ve kanla ağırlaştığını fark ettim. Garson votka dolu bardağı masama koydu. Bir dikişte içtim. Gözlerim juke-box'a doğru kayıyordu. Mavi, eski bir modeldi, kapa-

ğından, çalıştığı zaman plakların üzerine kayan metal kol görünüyordu. Bir şarkı dinlemenin hoşuma gideceğini düşündüm. Herhangi bir şarkı. Aklıma, o müzik kutusunun aşağısından gelen ışık içinde aptal ve şaşkın sallanan o kadının fazlaca makyajlı yüzü geldi. Bir top langırttan dışarı fırladı ve yerde yuvarlandı. Dışarı çıkmadan önce gence iyi bir bahşiş bıraktım, tezgâhı sildiği süngeri bırakıp parayı ıslak eliyle cebine indirdi.

Yeniden tamirci dükkânına yürüdüm. Önümde bir grup yarı çıplak çocuk, her yerinden işeyen, su dolu bir çöp torbasıyla güçlükle yürüyordu. Tamirci dükkânının kepengi yarıya kadar açılmıştı nihayet, başımı eğip içeri girdim. İçeride, bir takvim kızının yağlanmış göğüslerinin altında iri, aşağı yukarı benim yaşımda bir adam vardı, yağdan kapkara, dar bir iş tulumu giymişti. Onunla koltukları ateş gibi sıcak eski bir Dyane'a binip otomobilimin yanına gittik. Yağ pompasını ve manşonu değiştirmek gerekiyordu. Yedek parçaları almak için geri döndük. Tamirci beni dükkânın önünde indirip bagaja gerekli aletleri koydu ve yeniden yola koyuldu.

Gömleğim ter içinde, gözlüğüm buğulanmış halde, artık sıcağa aldırmadan, aylak aylak dolaştım. Alkolün neden olduğu ağırkanlılık çok gizli bir isteğimle çakışıyordu. O başarı dolu son yılda çok çalışmıştım, hep vardım, gerektiğinde hep hazırdım. Oysa o anda rastlantı sonucu radarın dışına kayıyordum ve kendime tanıdığım o yok olma olanağı bana beklenmedik bir ödül gibi geliyordu, ona başkaldırmıyor, bir turist gibi kendimi ona bırakıyordum. İçinde oturulan yapının yanına gittim. Çocuklar suyu bir puzolan yığınına boşaltıyorlar ve bir kulübe, bir çeşit büyük bir siyah yumurta yapıyorlardı. Durup yakan gökyüzü altında sersemlemiş halde onları seyrettim. Annem bahçeye inip öbür çocuklarla oynamamı istemezdi. Evlendikten sonra halk tabakasının oturduğu bir semtte yaşamaya alışmıştı. Hiç de kasvetli değildi,

merkeze fazla uzak da değildi, kalabalık ve canlıydı. Ama babaannen pencereden bakmak istemezdi, onun için o semt kasvetli sayılmazdı, kasvete nasıl dayanacağını bilirdi, ama daha da beterdi, yoksulluğun bir derece üstündeydi. Hayaletlerinden önceki son sınırdı. Annem o evin içine kapanmış, dünyasını kurduğu, piyanosunu ve oğlunu yerleştirdiği bir bulutun üzerinde yaşarmış gibi yaşıyordu. Bazı akşamüstü saatlerinde aşağıda kaynaştığını gördüğüm o yaşama doğru gitmek isterdim, ama onu küçük düşürmekten korkuyordum. O dünya benim için de yokmuş gibi yaptım. Aceleyle beni ailesinin evine, annesine götüren otobüse bindirirdi ve o ağaç ve küçük villalarla dolu o yerde nihayet gözlerimi açabilirdim. Orada mutlu olurdu, başka bir insana dönüşürdü. Genç kızlığını geçirdiği odadaki yatağa kendimizi atar ve gülerdik. Manevi güç toplar ve kişiliği yeni bir parlaklıkla dolardı. Sonra paltosunu giyer, her zamanki bakışına bürünürdü. Geri döndüğümüzde hava kararmış olurdu, dışarıda hiçbir şey görünmezdi. Otobüs durağından evin kapısına kadar, çevresindeki uçurumdan korkarak koşardı.

Gözlerimin önüne annemin yüzü geldi, arka arkaya birçok yüzü, son kez bakabilmek için mezarcılardan bir saniye daha istediğim ölümün kıstırdığı yüzüne kadar. O düşünceyi kovmak için öfkeli bir hareketle başımı salladım.

Şimdi otomobilime kadar yürüyeceğim, tamirciye parasını ödeyeceğim, motoru çalıştıracağım ve Elsa'ya gideceğim. Saçları hâlâ nemli, üzerinde de sıklamen tül gömleği olacak. O restorana gidip karanlık çökünce körfezin ışıklarının göründüğü dipteki o masaya oturacağız. Otomobili ona kullandıracağım, böylece başımı omzuna dayayabilirim...

Kadın şaşırmış görünmüyordu, hatta beni bekliyormuş gibi geldi. Beni içeri sokmak için geri çekilirken yüzü kızardı. İstemeden yanlış bir adım atıp duvardaki ra-

fa çarptım. Porselen bebek yere düştü. Onu yerden almak için eğildim. "Merak etmeyin," dedi ve bana doğru geldi. Üzerinde boncuklu, göz alıcı bir çiçek olan, beyaz, başka bir tişört giyinmişti. "Otomobiliniz ne oldu?" diye fısıldadı.

Sesi, rujsuz ağzı gibi belirsizdi. Arkasındaki düzenli, yoksul eve baktım ve öncesinden daha kasvetli geldi bana. Ama hiçbir rahatsızlık duymadım, hatta çevremdeki her şeyin gerçekten basit olmasından gizemli bir mutluluk duydum.

"Tamir ediyorlar."

Ellerinin hışırtısını duydum, arkasında tutuyordu. Bakışlarını yere çevirdi, sonra yukarı kaldırdı. Tüm bedeni hissedilmeyecek biçimde titriyor gibi geldi, belki de yalnızca sarhoştum.

"Telefon mu etmek istiyorsunuz?"

"Evet."

Odaya gittim, o tütün rengi şönil örtüyü yeniden elledim. Telefona baktım, hiçbir şeyle bağlantı kuramayacağım plastik bir alet gibi baktım ona. Dokunmadım bile. Komodinin çekmecesini kapattım. Duvardaki eğri İsa'yı düzelttim. Ayağa kalkıp kapıya yöneldim, çekip gitmekten başka bir şey istemiyordum. Votka bana kafayı buldurmuştu. *Belki yazlığa gitmem, kente dönerim, uyurum, canım hiçbir şey istemiyor, hiç kimseyi istemiyor.*

"Birilerini buldunuz mu?"

"Hayır."

Arkasında dişsiz bir ağız gibi boş ve kara, o sönük şömine var. Bir kolundan yakalayıp tutuyorum onu. Ağzı açık soluk alıyor. Nefesi bir fareninki gibi. O beklenmedik yakınlıkta yüzünün şekli bozuluyor. Morarmış gözleri kocaman, iki tutsak sinek gibi kirpikleri arasında çırpınıyorlar. Kolunu büküyorum. Bana öyle yabancı ve öyle yakın ki. Şahinleri düşünüyorum, çocukken onlardan

nasıl korktuğumu. Onu, ıvır zıvırını, yoksulluğunu uzağa savurmak için elimi kaydırıyorum. O boncuklu çiçeği yakalayıp onu kendime doğru çekiyorum. Elimi ısırmaya çalışıyor, ağzı boşlukta hareket ediyor. Neden korkması gerektiğini henüz bilmiyorum, niyetimi bilmiyorum. Yalnızca öbür elimle rafya saçlarını kuvvetlice sıktığımı biliyorum, onları tutam halinde aldım ve mısır koçanı gibi elimde tutuyorum. Sonra dişlerimle üzerine gidiyorum. Çenesini, korkudan sertleşmiş dudaklarını parçalıyorum. İnlemesine izin veriyorum, çünkü şimdi haklı. Göğsünden o boncuklu çiçeği kopardığıma, cılız göğüslerini tutup ovuşturduğuma göre. Ve ellerim bacaklarının, kemiklerinin arasında dolaşıyor bile. Şiddetime katılmıyor. Yüzünü boynunun üzerine eğiyor, bir kolunu belli belirsiz havaya kaldırıyor ve o kol titriyor. Çünkü kadınlığını buldum, bedeninin gerisi gibi zayıftı ve erkekliğim pusuda çoktan. Duvara yaslıyorum onu, hemen. Hemenden de önce. Aşağı doğru sarkan sarı kafasıyla duvarda gevşek bir kukla o. Çenesini tutup yukarı kaldırıyorum, kulağının kıvrımına akıyorum. Zorla ele geçirilmiş bir yuvada yırtıcı bir hayvan gibi onun kemik sepetinde hareket ederken, tükürüğüm sırtında akıp gidiyor. Böylece onu, kendimi, o tuhaf akşamüstünü mahvediyorum.

Sonra güçlükle mi nefes alıyordu bilmiyorum, belki de ağlıyordu. Yerdeydi, bedenine sarılmıştı. Ben, odanın öbür tarafına fırlamış, kendimin çok ötesindeydim. Kör köpeğin düşük kulakları ve beyaz gözleriyle bir ayağına dayalı başı divanın altından görünüyordu. Maymun duvarda hareketsiz, biberonunu emiyordu. Gözlüğüm yerde, kapının yanındaydı, bir camı kırılmıştı. Gömleğimin ıslak uçlarını sıkıca tutup pantolonumun içine soktum ve tek kelime etmeden dışarı çıktım.

Otomobilim tamirci dükkânının önüne park edilmişti. Anahtarı üzerindeydi, çalıştırıp yola koyuldum. Kıyısını çam ağaçlarının ve solgun sazlıkların izlediği düz yol

başladı. Fren yaptım ama duramadım, kapıyı açıp otomobil ilerlerken kustum. Yanıma aldığım suyu aramak için koltuğun altını karıştırdım, buldum, plastik kabının içinde sıcaktı. Ağzımı çalkaladım, başımı dışarı çıkardım ve şişede kalan suyu üzerime boşalttım. Asfalt ilerliyordu, onunla birlikte sıcak havanın ve artık çok yakın olan denizin kokusu da. Direksiyonu bıraktım ve koklamak için ellerimi yüzüme götürdüm. Acımasızlığımın bir izini arıyordum, Angela. Yalnızca bir pas kokusu duydum, merdiveninkiydi belki. İçine tükürdüm. Yaşamımın, refahımın, yüreğimin kıvrımlarına tükürdüm. Sonra avuçlarımı birbirine sürttüm, ateş alana kadar.

Yazlıktaki ev ellili yıllarda inşa edilmişti, kare biçiminde, alçak ve gösterişsizdi. Bir yasemin mutfağın önündeki, büyük bir palmiyenin yanında bulunan çardağa bayıltıcı kokusunu akıtıyordu. Tuzun aşındırdığı küçük demir parmaklıkların çevrelediği bahçenin gerisi çoraktı. Rüzgârın her vuruşunda, kötü havadan ürken martıların çığlıkları gibi bir sesle menteşeleri sürten demir kapı doğrudan kumsala açılıyordu. Evin önündeki sahil oldukça tenhaydı. Plajlar daha ötede, nehir ağzının ilerisinde, aç boğazlar gibi havada duran büyük kare balıkçı ağlarının ötesinde sıralanmışlardı.

Onu, o tatil evini annen seçmişti, ona çöldeki bir çadırı anımsattığını söylüyordu, özellikle de güneş batarken, deniz yansılarıyla duvarlarda oynuyor gibi göründüğünde. Onu bir kedi sayesinde seçti. Uykulu, Elsa'nın onu kucağına almasına uysalca izin vermişti ve emlakçı kız bütün kış kapalı kalan evlere özgü küf kokusunun hâkim olduğu odaların panjurlarını açarken hiç inmemişti kucağından. Mart sonuna doğru bir iş günüydü. Annenin üzerinde yünlü, turuncu ve yaz güneşi gibi şiddetli bir manto vardı. Dönüşte, bizden başka kimse olmadığı için fazla büyük duran, tuzdan matlaşmış pencerelerinin sarp kayalıkların üzerinde yükseldiği bir restoranda yemek yedik. Hava soğuktu, azıcık içkiyle, adam başı bir sürahi şarap, birer hazmedici likörle sarhoş olduk. Sendeleyerek ve sarmaş dolaş, elimizde hatıra bir tabakla dışarı çıktı. Çamlığın içine gizlenerek seviştik. Sonra başımı Elsa'nın karnına dayadım. Bizi bekleyen geleceği

dinleyerek öylece kaldık. Sonra annen ayağa kalkıp kararmış birkaç çamfıstığı toplamaya koyuldu. Ben orada kalıp onu izledim. O günün birlikte yaşamımızın en güzel günü olduğunu sanıyorum, ama bunu elbette fark etmedik.

O mart gününün üzerinden neredeyse on yıl geçmişti ve ben, asfalt tekerleklerin altında kuma bulanırken, o çamlığın yanından başımı çevirmeden geçiyordum. Otomobili bahçenin arkasındaki hasır tentenin altına park ettim. Elsa'nın deniz havlusunun ve mayosunun asılı olduğu ipe takılmamak için eğildim. Esnek bir kumaştan, petek dokuma yaban eriği renginde bir mayoydu, güneşlendiğinde üstünü kıvırıp göbeğinin altına indirirdi. Ters çevrilmişti. Bir omzumla ağındaki beyaz parçayı, karımın bacaklarının arasından geçen o dar parçayı sıyırdım.

Evin çevresini dolaştım ve kenevirden mavi kumaşla kaplı köşeli büyük divanın bulunduğu salona girdim. Kum ayakkabılarımın altında gıcırdıyordu, onları çıkardım, Elsa beni duysun istemiyordum. Hep serin olan taş döşemede çıplak ayak yürüdüm. Mutfağa giden basamaktan inerken o serinliği daha iyi duymak için parmaklarımı açıp tabanlarımı yaydım. İyi kapanmamış musluktan kirli bir tabağa su damlıyordu. Masanın üzerinde bir bıçağın yanındaki kırıntıların arasına bırakılmış bir ekmek parçası vardı. Ekmeği aldım ve yemeye başladım.

Annen yukarıdaydı, dinleniyordu. Aralık kapıdan onu yarı gölgede gözetledim: çıplak bacaklarını, ince askılı ipek fanilasını, ayağıyla yatağın ucuna ittiği çarşafı, gür saç tutamıyla örtülü yüzünü. Belki daha önce de uyuyordu, onun için telefonu duymamıştı. Bu düşünce beni yatıştırıyordu, ben her şeyi yaparken onu uyuyor bilmek... Bir rüyadaki gibi. Ekmeği çiğniyordum, karım uyuyordu. Soluğu pencerenin arkasındaki deniz gibi sakindi.

Çamaşırlarımı kirli sepetine attım ve duşa girdim. Bornozla, basamakların üzerinde su izleri bırakarak yeniden aşağı indim, güneş gözlüğümü aradım ve çardağın altına gittim. Deniz, gözlük camlarından, olduğundan daha canlı mavi ve daha titrek görünüyordu. Evimde, malum şeylerin kokusu içindeydim, korku başka yerde, uzaklardaydı. Bir yangını geride bırakmıştım, alevleri hâlâ yüzümde hissediyordum. Düşünüyor ve olanları yavaş yavaş netleştirmeye çalışıyordum. Tanıdığımı sandığım, bir bardak votkada iğrenç bir çağrının peşinde kaybolan, o pis buz küpçükleri gibi eriyen adama alışmalıydım. Nefesimi koklamak için bir elimi ağzıma götürdüm. Hayır, alkol kokmuyordum.

"Merhaba, sevgilim."

Elsa elini omzuma koydu. Döndüm ve hemen öptüm onu. Öpücüğüm kötü kondu, dudaklarını bulmadı. Tül gömleğini giymişti, altında güneşten yanmış meme uçları fark ediliyordu. Bakışı hâlâ uykuluydu. Daha güzel bir öpücük için onu yeniden kendime doğru çektim.

"Geç geldin."

"Zor bir ameliyatım vardı."

İçgüdüsel olarak yalan söylemiştim ve şimdi orada yalanımın içinde sarsılmazdım. Elini tuttum ve kumda kıyıya doğru yürüdük.

"Yemeğe çıkmak ister misin?"

"Nasıl istersen..."

"Hayır, sen nasıl istersen."

"Evde kalalım."

Oturduk. Güneş daha iyi yürekli olmaya başlamıştı. Elsa bacaklarını uzattı, parmak uçlarını suya kadar itti ve ıslak kumda bir kaybolup bir ortaya çıkan tırnaklarına bakmaya başladı. Böyle, yan yana sessiz durmaya alışkındık, hoşumuza gidiyordu. Ama birkaç günlük ayrılıktan sonra yalnızlığın şımarttığı mahremiyetimizi zorlamak gerekiyordu. Annenin elini tutup okşadım. Otuz yedi yaşındaydı, belki o da özlüyordu turuncu yün

mantolu, restorandan çıktıktan sonra sarhoş olmuş sallanan ve rüzgârın denizi sıçrattığı iskelede iki kat olmuş gülen o kızı. Belki onu orada, açık renk bir köpüğün gidip gidip geldiği ayaklarının ucunda arıyordu. Yok hayır, *desaparecido* bendim. Saatleri belli olmayan işimle, vermede idareli, almada aceleci ben. Eksikliklerimizi aramak için kumu kazmaya koyulamazdık elbette. Cesaret artık aramızda oturmuyordu. Cesaret, Angela, yeni aşklara aittir. Eski aşklar hep biraz kalleştir. Hayır, artık onun sevgilisi değildim, bir dükkâna girdiğinde onu arabada bekleyen erkektim. Elsa'nın eli elimin içinde daha yumuşak kayıyordu, tıpkı yemini tanıyan bir atın somağı gibi.

"Denize girmek ister misin?"

"Evet."

"Gidip mayomu giyeyim."

Eve doğru giderken arkasından kumsalı geçen güçlü ve sağlam bacaklarına baktım. O içleri zayıf, yumuşak öbür bacakları düşündüm. Ve o terin, o korkunun tadını yeniden duydum. "İmdat..." diye mırıldanmıştı bir ara. "İmdat." Elsa şimdi bahçeye giriyordu, gülümsedim, bize ait şeylere gülümsendiği gibi. Pembe bir yansımayla denize inen güneşe bakmaya başladım yeniden ve aptal bir adam olduğumu düşündüm. O yaşamımın nefis bir akşamıydı, sıkıntımın kanatlarını o huzur ânının üzerine kapatmalıydım.

Elsa üzerinde mürdümeriği rengi mayosu, kolunun altında bir havluyla geri döndü. Hâlâ inanılmaz biçimde güzeldi, tanıdığım zamankinden daha zayıf, belki daha sert, ama daha dürüsttü. İyi korunan fiziği ruhuna bütünüyle uyuyordu.

"Hadi, yüzüyor muyuz?"

Mayosunun iç tarafındaki, önünde bir yargıcın karşısında titrermiş gibi titrediğim o beyaz kumaş parçası kalçaları arasında kaybolmuştu. Ani bir sıçrayışla ayağa kalktım. Su çizgisinde duruyordu, sırtının eğimine bak-

tım. Hayatının erkeğiydim, onu otomobiliyle dükkânların önünde çift sırada bekleyecek yaşlı adamdım. Belki bir başkasını arzuluyordu, belki hayatında bir başkası olmuştu. Sadakat olgunluk yıllarının değeri değil. Sadakatsizlik öyle. Çünkü önlem, idare, ölçülülük ve her tür yaşlılık niteliklerini gerektiriyor. Biz ikimiz birlikte ilk biçimini yitiren, böylece sertliği geçen eski bir palto gibi olmaya başlıyorduk ve paltoyu asıl eşsiz, taklit edilemez yapan kendini bırakması, kumaşının doğal yıpranmasıdır.

Bornozumu açıp kuma bıraktım. Elsa ani bir hareketle başını arkaya attı.

"Çıplaksın!"

Beyaz popomun arkasında suda yürürken gülüyordu, bir erkek poposuna göre fazla genişti. Hâlâ hoşuna gidiyor muydum acaba? Beni, hiç kuşkusuz giyimli, paçavralarla örtülmüş halde yeğliyordu. Karnımı içime çekmiyordum ve kollarım kaslı değildi. Bana bağışlayıcı bir gözle bakmasın, yaşamının geri kalan bölümünü geçireceği adamın kusurlarını ölçüp biçsin istiyordum. Suya atladım ve göğsümün şiştiğini, sertleştiğini hissedene kadar başımı su yüzüne çıkarmadan yüzdüm. Sırtüstü döndüm, su ağzımın üzerinde gidip gelirken öylece su üzerinde kaldım. İlk önce suyu yaran kollarını duydum, sonra annen yanımda görünüverdi. Islak saçları yüzünü olduğu gibi ortaya çıkarıyordu. Hayır, erotik serüvenimi ona anlatsam bile bana inanmazdı. Sinemada bazı seks sahnelerini düşündüm, açık seçik fotogramlar salonun karanlığında, perdeden bedenlerimizin derinine kayardı. Elsa, sessizlikte dilini yutar, nefes almayı keserdi. Ben rahatsız olmuş halde koltukta heyecanlanırdım. *Hayatta gerçekten böyle sevişilebileceğine inanacak kadar aptal değildir herhalde?* Annen sinemadan çıktığımızda kâğıttan bir bebek gibi dalgın olurdu.

Yüzüme biraz deniz suyu püskürttü, sonra dalıp önümde yüzmeye devam etti. Suyu yaran bedeninin git-

tikçe uzaklaşan sesini dinliyordum. Duruyordum, gözlerim yarı aralık, bacaklarım biraz açık akıntının sallantısına bırakmıştım kendimi. Belki aşağıda bedenimi gemi omurgasıymış gibi dikkatle inceleyen küçük bir balık vardı. Döndüm ve gözlerim açık, maviye giren parlaklığa indim, soğuğa kadar indim ve kumun yavaşça dalgalandığı dipte kaldım. Suyun sağırlığında dudaklarımı oynattım.

"Bir kadına tecavüz ettim," diye bağırdım.

Ve baloncuklarla birlikte, beyaz büyük bir balık gibi kollarım açık yukarı, yüzeyi dolduran ışığa doğru yüzdüm.

Öğrenciyken, Angela, kandan korkardım. Anatomi derslerinde uzakta, birilerinin arkasında dururdum. O çalışmanın içte çıkardığı sesleri ve müdahaleyi ayrıntılarıyla anlatan profesörün sesini dinlerdim. Bedenlerın açılıp incelendiği o yerde, kan kitaplardaki gibi gri değildi, kendi rengi ve kendi kokusu vardı. Elbette, kendim için kurduğum planı değiştirebilirdim, babam gibi, yeteneksiz bir dahiliyeci olabilirdim. Benden de asla iyi bır teşhisçi olmazdı, önsezili değildim. Etle örülü acı beni ilgilendirmiyordu. Ben açmak, görmek, dokunmak, çıkarıp almak istiyordum. Dipte, bir tek orada başarılı olacağımı biliyordum. Beni düşlerimden kovan, başka bir yana atan yazgıma öfkeyle saldırdım, onunla var gücümle mücadele ettim.

Ve bir sabah öğrenci tuvaletinde, sol elimi yaraladım, bir tıraş bıçağıyla yavaşça başparmağımın iletken kasını yardım. Yaranın ıslandığını, aktığını duydum. Dayanmalıydım, gözlerimi açıp dayanmalıydım. Ve sonunda başardım. Lavaboya damlayan kanıma baktım ve hafif bir fenalıktan başka bir şey duymadım. O gün ameliyat masasına yaklaştım ve nihayet baktım. Yüreğim hareketsiz kaldı. Bir canlının bedenine ilk kez neşteri soktuğumda da hareketsiz kaldı. Et kesilir ve kan akmaya başlamadan önceki an özeldir. Kan hemen çıkmaz, bir an yara beyaz kalır. Binlerce ameliyat yaptım, yarma ânı başımı hafifçe döndüren tek andır, çünkü verdiğim mücadele hâlâ içimde canlıdır. Ellerimi kaldırır, koterizasyon görevini asistanıma bırakırım. Yoksa serinkanlılığımı asla yitir-

medim, en umutsuz anlarda bile. Mümkün olanı her zaman yaptım, zorunlu kaldığımda, insanların ölmesine izin verdim. Maskemi çıkardım, yüzümü ve dirseklerime kadar kollarımı yıkadım, aynada, kendime yararsız sorular sormadan, harcadığım gayretin yüzümde bıraktığı izlere baktım. Ölen insanların nereye gittiklerini bilmiyorum, kızım, ama nerede kaldıklarını biliyorum.

Şimdi Alfredo başlamıştır bile, cilt kesesi yapılmıştır, damarlar koterize edilmiştir. Temporal kas demetini kesiyorlardır. Sonra kemiği kesecekler, güç bir ameliyat, fazla baskı yapmamak gerek, beyin zarına zarar verme tehlikesi var. Sonra, gerekirse, kesilen kemik parçasını, steril tutmak için karnına koyacaklar, sonra, sonunda, şimdi ince işe zaman yok. Doğrudan kana ulaşmak gerek. Sıradan bir baba olmak isterdim, bir doktora bel bağlayıp kutsal bir varlığın önünde yaptığı gibi geri çekilen şu umutlu adamlardan biri olmak isterdim. Ama çok iyi bir cerrahın iradesinin bir yazgının sonucunu etkileyemeyeceğini bilmemezlikten gelemem. Bir insanın kolları sıkı sıkı topraktadır, kızım. Tanrı, eğer varsa, arkamızdadır.

Biliyor musun, bir tanem, utandığım için girmiyorum. Çünkü bu dünyadan gidersen yaşamının son acılarını yakışıksız bir ortamda görmüş olmak istemiyorum. Seni bir baba olarak hatırlamak istiyorum, beyninin çıplak attığını görmemiş olmak istiyorum, saçlarını hatırlamak istiyorum. Uykunda astığın küçük yüzüne eğilip, senin için birçok düşüncemin doğduğu geceler okşadığım o saçlarını. Bu düşüncelerin bir tanesi evlenmendi, beyaz kolunu ceketimin koyu renk kolunda hayal ettim, seni sonunda başkasına teslim edeceğim o gezintiyi düşündüm. Gülüncüm, biliyorum. Ama insanların gerçeği çoğu kez gülünçtür.

Burada, dışarıda sessizlik var, önümdeki boş sandalyelerde, yer döşemesinde sessizlik var. Burada dua ede-

bilirim, Tanrı'ya Alfredo'nun ellerine girip seni kurtarması için yalvarabilirim. Yalnızca bir kez dua ettim, çok zaman önce, yapamayacağımı ve teslim olamayacağımı anladığımda. Kirli ellerimi gökyüzüne doğru kaldırdım ve Tanrı'ya bana yardım etmesini buyurdum çünkü bıçak altındaki yaratık ölürse, onunla birlikte ağaçlar, köpekler, nehirler ve hatta melekler de ölecekti. Ve yaratılan her şey.

Geç gördüm onları, artık kaçamayacağım bir anda. Korktuğum zaman gördüm. Koridorun yarısında, radyolojiden biraz önce. Bir kapının yanında iki polis, gri üniformalı kolları, meşin kılıflarda tabancaları. Sivil giyimli, alçak sesle konuşan, meyankökü emmiş gibi kara dudaklarını belli belirsiz oynatan bir üçüncü kişiyi dinliyorlar. Gözbebeklerini, neredeyse nişan alır gibi bana doğru kaydırıyor, hastanenin yaz tenhalığında üzerime atlayan camımsı maddeden iki küre. Adam bana bakıyor ve şimdi iki polisten biri de bana doğru dönüyor. Asansör arkalarında, biraz aşağıda, öbür yanda. Adımlarım, bir kuklanınki gibi boşaltılmış, ilerliyor. O korkunç akşamüstünün, aç karna içilen o alkollü içkinin üzerinden bir hafta geçti.

Olayları kesin hatırlamıyordum, her şey tutkallı bir duvarda olmuştu. Ama o, o unutmamış olmalıydı. Onu o duvarda dayalı bırakmıştım, gölgede yenilgiye uğrayan bir uzuvlar düğümü. Bir prezervatif gibi kullanıp bırakılmış. Polislerin sırtlarının örttüğü o kapının ötesindeydi belki. Teşhiste bulunması için yanlarında getirmişlerdi. O esmer tenli iğrenç yaratığın yanına gelmiştim, neredeyse şimdi ortaya çıkacaktı. Yüzsüz, kısa boyu, başında rafya sepetiyle bir kolunu bana uzatıp, *o, yakalayın, diyecekti*. Hamamböceği ayağı kenar mahalleyi aşmış, iyi semtlerden geçmiş ve bana ulaşmıştı. Beni durduracaklardı, kamuya ait yerlerde panik yaratmamak için yapıldığı gibi, kolumu kararlı biçimde sıkıp alçak sesle konuşarak. *Bizi izleyin lütfen*. Oysa kimse dokunmadı bana,

Angela. Parmağım kırmızı düğmenin üzerinde, asansörün açılmasını bekliyordum. Onlar hâlâ orada, hareketsiz duruyorlardı, onlara bakmıyordum ama bir gözümün yan kesiminde üç koyu siluet olarak onları görüyordum. Asansöre giriyordum ve ben artık ben değildim. Gömleğim sırtıma yapışmış, benimle birlikte yukarı çıkan bir kadın ve bir çocuğa gülümsedim. "Buyrun," dedim aptal bir hayvan gibi. *Ben hiçbir şey yapmadım, bayan, görüyorsunuz değil mi? Nazik bir insanım, o aşağıdaki çirkin adamlara siz söyleyin bunu,* bu arada katlar gümüş parlaklığında o teneke kutunun çevresinde ilerliyorlardı.

Önceki günlerde ameliyat ettiğim hastaların yatakları arasında kimseyle göz göze gelmemeye çalıştım. Hasta dosyalarının üzerinde, ağrı kesicilerin dozlarını ayarladığım altın Mont Blanc kalem ucu üzerinde, çift odaklı gözlük camlarının arkasında profesyonel gözler. Sonra ameliyathane ve giderken omuzlarım kanatlar gibi titriyor. Kapı kanatlarını her zamanki gibi tekmeleyerek içeri giriyorum, sterilize ellerim havada, eldivenlerimi takan ameliyat hemşiresine doğru uzanmış. Bir suçlu gibi ellerim havada, diye düşünüyorum, henüz gülümseme gücünü kaybetmiş değilim. Sonra sakinlik, çalışma sakinliği. İyotlu çözelti, soğuk neşter, kan. Ellerim dingin, her zamanki gibi dikkatli, her zamankinden daha fazla. Ama benim ellerim değil onlar, bakmakta olduğum bir adamın, artık hayran olmadığım, kusursuz bir profesyonelin elleri. Bir böcekbilimcinin bir böceğe bakacağı gibi kendime bakıyorum. Evet, şimdi ben böceğim, o değil, o yalnızca rastlantının sürüklediği, çiğnediğim, emdiğim, soktuğum zavallı bir kadın. Orada aşağıdaki lastik eller, benim ellerim değiller, oysa öylesine benim ellerim ki, hayırsever olarak işimi yürüttüğüm dünyada tertemiz kancalar. Elektrikli neşter. Damarlar koterize edilsin. *Orada, dışarıdalar hâlâ, beni bekliyorlar. Üzerimde cerrah gömleğiyle durduracaklar beni, gülünç bir yakalanma biçimi.* Kocher pensi. Tampon. *Pişmanlık acısı çeke-*

yim diye zaman verdiler, işte onun için daha önce yakalamadılar, bana bu kara zamanı vermek için. Zulüm için. Evet, o odadaydı, geçtiğimi gördü ve bir onama işareti yaptı. Sonra bir sandalyenin üzerine eğildi, kırık bir çubuk gibi, bir bardak su götürdüler ona: Merak etme, o orospu çocuğu elimizden kaçamaz, o ve o iğrenç kamışı. Geçerken kapının ötesine bakmadım. Cesaret edemedim, ne yazık ki. O odanın ne odası olduğunu hatırlamaya çalışıyordum, ama hatırlayamıyordum. *Bir önceki kapı tahlil odası kapısı, ama polislerin gri sırtlarının yanındaki o açık iki kapı kanadı...* Düşüncemle, belki artık hatırlamadığım o kadının gizlendiği, boş, meçhul alana koşuyordum. O bellek yitimi eylemimi silmeye yetecek gibi geliyor bana. *Neden geri dönüp okşayarak hiçbir şey olmadığına ikna etmedim onu? İstediğim zaman zayıf bir ruha boyun eğdirmesini bilirim. Ondan özür dileyebilirdim, para önerebilirdim. Onu öldürebilirdim. Onu neden öldürmemiştim? Çünkü ben bir katil değilim. Katiller öldürür. Cerrahlar ırza geçer.* Damar pensleri. Aspiratör. *Beni ihbar etti, yama işi çantasını alıp semtin polis karakoluna gitti.* Şu damga kokan odaların birinde, cesaretini toplamak için tırnaklarını kemirirken onu görür gibiydim. Soluk bacaklarını sıkıca sandalyeye dayamış, ırzına geçen kibar görünüşlü adamı tarif ediyor, birisi de arkasında daktilo yazıyor. Kimbilir ne anlatmıştı... *Benden ne kalmıştı ona, pek çekici olmayan bedeninde ne iz bıraktığımı bilmek isterim. Alkolden, sıcaktan, yoldan çıkaran şehvetten gözüm dönmüştü. Oysa o ayıktı, bana baktı, bana katlandı. Katlanan hatırlar.* Otostatik ekartör. *Belki jinekolojik bir muayeneden geçirmişlerdir, beyaz yatakta yüzünü bir yana çevirmiş ve o aşağılanmaya boyun eğmiştir. Ve orada, bacakları açık, boşluğa bakarken, beni sonsuza kadar mahvetmeye karar vermiştir.* Kelly. *Belki kalan döl suyumu almışlardır.* Yine kelly. *Hayır, bana ulaşmış olamaz, hakkımda hiçbir şey bilmiyor, adresimi, mesleğimi bilmiyor. Ama belki de biliyor-*

dur. Telefon etmek için öbür odaya gittiğimde, divanın üzerinde kalan çantamı karıştırmıştır. Dilenci kılıklı karı, lanet olası dilenci kılıklı karı. Sana inanmayacaklar. Tampon. *Kendimi savunacağım. Bir bahaneyle beni evine götürdü, diyeceğim, paramı çalmak için, öldürmek için, belki de. O içinde oturulan inşaatın karanlık ve pis kokan duvarları arasında peşinden giderken korkmamış mıydım hiç? Beni değişime uğratan korku oldu, o korkudan kendimi savunmak için ona saldırdım.* Safra kanalını ayır. *Uygunsuz tavırları vardı, diyeceğim, beni tuzağa düşürdü, kahveme uyuşturucu koydu... Evet, galiba o kahvede tuhaf bir şey vardı. O ahır gibi evde zehir kokusu var, komiser, bir inceleme yapın.* Sistik. İplik. *O tozlu bahçeye gömülmüş bedenler vardır belki. Otomobiller viyadükten geçiyorlar, camları titreten otomobiller, gürültüleri zavallı kurbanların seslerini bastırıyor. Mucize eseri hayattayım! O cadıyı tutuklayın.* Drenaj borusu. *Allahın belası, ne hakla yaptın bunu? Beni mahvedebileceğini nasıl düşündün? Birilerinin sana inanacağına nasıl güvendin?* Ve şimdi yüzünün ortasına bir tokat atıyorum, rafyadan başı sallanıyor. *Bana inanacaklar, elbette. Polisler benden özür dileyecekler, onlara bir kartvizitimi vereceğim. Bir cerrah her zaman işe yarar.* Tampon. *Koyu renk dudaklı adamın karaciğerden çeken bir yüzü var. Yücegönüllü olacağım. Telefon ahizesini alıp hekim arkadaşlarımın dahili numaralarına basacağım, bir checkup yapılması için, yalnızca en yakın arkadaşlarıma yaptığım gibi, bekleme listelerini atlayıp onu öne aldıracağım. Bana teşekkür edecek, eğilecek bana teşekkür etmek için. Bir şişe likör ve bir polis takvimi gönderecek bana, sonra bir hemşireye armağan ederim gönderdiklerini.* Hemostazı yeniden kontrol et. *Sense itelenerek, kelepçeli çıkacaksın. Orospu, kaçak orospu, yaşadığın semt gibi kaçak. Evini silip süpürmek için bir greyder yollayacağım.* Laparotomi bezlerini say. *Benim sözüm senin sözüne karşı.* İğne kabı. *Göreceğiz bakalım kiminkisi kazana-*

cak! Cilt için sütur ipi...

Ameliyat bitmişti. Bakışlarımı kaldırdım. İçeride meydan okuma, küçümseme rengi vardı. İkinci asistanımın yanında, üzerinde fazla büyük bir gömlekle stajyer bir genç, şaşkınlıkla bana bakıyordu. Orada olduğunu fark etmemiştim, ancak şimdi yaklaşmıştı. Çok güç bir şeye kendini zorladığı gözlerinden belliydi. Belki yalnızca ayakta durmaya çalışmıştı. Belki kandan korkuyordu. Aptal.

Eldivenleri attım, ameliyathaneden çıktım ve soyunma odasına girdim. Koltuğa oturdum. Pencereden yandaki pavyonun her zamanki manzarası, yukarı çıkıp aşağı inenlerin ayaklarının geçtiği iç merdivenlerdeki alçak camlar görünüyordu. Yalnızca basamaklar, yalnızca bacaklar görünür, yüzler duvarla örtülüdür. Biraz önce bir erkek pantolonu, sonra bir hemşirenin beyaz bacakları geçti. Bizi bizden hiçbir şeyin kurtaramayacağını ve bağışlayıcılığın çürümüş halde yere düşen bir meyve olduğunu düşündüğümü hatırlıyorum. Tüm uygunsuz düşüncelerin dizginlerini çözmüştüm ve şimdi ölü bir keskin nişancı gibi yararsızdım.

Ameliyathane ardına kadar açık ve dağınıktı, koridorda bir adam elinde tuvalet kâğıdıyla tuvalete doğru gidiyordu. Hemşireleri, asistanları selamlamak için giyotin biçimli pencereye doğru hafifçe eğildim. Asansörle aşağıya iniyordum ve içimde mücadele ettiğim şey vardı yalnızca. Zemin katta, o kapının yanında artık kimse yoktu, içeride öbür odalar gibi bir oda vardı, diyalizdeki hastalar için bekleme odası. Sarı yüzlü iki kadın oturmuş sıralarının gelmesini bekliyorlardı. Hayır, Angela, o, ne o odaya ne de başka bir odaya girmişti. Duvara yaslanmış, maymun posterinin altında kalmıştı. Yüzünü asla yukarı kaldırmamıştı.

O yıl beklenmedik bir şey oldu, Angela, Paskalya gecesi babamı kaybetmiştim. Acısız; onu hemen hiç görmezdim. Annemin ölümünden sonra çok seyrek görüşür olmuştuk. Bir 'residence'de yaşadığını biliyordum, ama adresini bile bilmiyordum. Bana nehrin üzerinde, bir tenis kortunun yanında, yüzer, ahşap bir kafede randevu veriyordu. Hep güneş batarken, en yumuşak saatte. Aperitifleri, bardağın ağzındaki tozşekeri, küçük zeytin tabağını severdi. Karnını içeri çeker, profilinin güzel yanı bana dönük otururdu. Kendini genç hissetmekten hoşlanırdı. O seyrek görüşmelerimizden kırmızı toz sahada raketlerden yassılaşarak seken tenis topunun sesini anımsıyorum yalnızca.

Cenaze günü ayakta rahibin vaazını dinlemiştim. Elsa yanımdaydı, siyah, işli bir tül alnının üzerine sarkıyordu, ağlıyordu. Neden pek bilmiyorum. Yalnızca ona doğru geldiği için olsa gerek. Beyaz saçlı, iriyarı bir adam bir sütunun arkasından çıkıverip yanımdan geçti. Siyah ipek kravatı sökülmüş, iç etiketi gömleğinin üzerine çıkmıştı. Mikrofona yaklaştı ve kendi eliyle yazdığı bir sayfalık kısa bir yazı okudu. Babamın hoşuna gidecek cafcaflı, boş sözler. Onun yüce bir dostu olmalıydı, gerçekten de acı dolu bir sesle, elinde sümüklü bir mendili sıkıca tutarak, okuyordu. Tuhaf, hem nazik hem de iğrenç bir havası vardı; tüm görünümü, saçlarından giysilerine kadar, nikotinden sararmıştı. Mezarlıkta sigara içiyordu. Elimi sıktı, sarılmaya çalıştı, ama ben izin vermedim. Aileden kimse onu tanımıyor gibiydi. Yanar döner ceketi-

nin içine sıkışmış bedeniyle merdivenlerden zıplaya zıplaya inerek uzaklaştı. Tuhaf tavırlı o yabancı adamda, babamın tek kalıtını görür gibi oldum.

Yazlığa, annene doğru otomobili sürerken onu düşünüyordum. Bu acısız, beklenmedik ölüm, sonraki aylarda beni beklenenden daha fazla üzmüştü. Gece uyanmış, mutfakta, buzdolabıyla masa arasında, kendimi yetim bulmuştum, babadan yetim değil, bir baba arzusundan, belki onun umut ettiği ve benim gururdan hep bilmemezliğe geldiğim küçük bir olanaktan. Pişmanlık içimde, inatçı ve sessiz, sabitleşmişti. Yazdı ve hâlâ o tuhaf bunalımın içindeydim. Belki soğuk beni yeniden hareket geçirirdi. Otomobilimle yazlığa doğru gidiyordum ve ağustos ayı tatilinde Elsa ile Norveç'e gitmeyi düşünüyordum. Uçsuz bucaksız tektonik çukurların kıyısında yürümek, fiyortları gezmek, Vest Fjord'u geçip Lofoten adalarına gitmek istiyordum. Ve sonra orada kalıp rüzgârdan kızarmış tenimle kobalt denizde boyumdan büyük morina balıkları avlamak istiyordu canım. Önümdeki otomobili orta yaşlı bir kadın kullanıyordu, epeydir arkasındaydım. Sinyal işareti verip klakson çalabilir ve gaza basıp onu sollayabilirdim. Oysa, direksiyona asılı, zaman kaybediyordum. Kısa saçları, bir tepenin üzerinde düşünceli duran bir kadın ensesini açıkta bırakıyordu. Genç kız sırtlı yolunu kaybetmiş bir kadın. *Yeter artık, şimdi klaksona basacağım, kaburga kemiklerini delip geçecek sesi.* Sonra annemi düşünmeye başladım. Geç ehliyet almıştı, onun kendine bir armağanıydı bu. Mobilya cilası kokan küçük arabasına biner, kimbilir nereye giderdi. Balık sırtı mantosunu güzelce katlayıp yan koltuğa koyardı. Tam böyle, önümdeki kadın gibi araba kullanırdı, birisi klaksonla çalsa, sırtından bıçaklanmış gibi direksiyona yapışırdı. Angela, neden hayat bu kadar aza indirgeniyor? İyilik nerede? Annemin yüreğinin sesi nerede? Sevdiğim tüm yüreklerin sesi nerede? Bir sepet ver, kızım, şu anaokuluna götürdüğün sepeti. İçine, ka-

ranlıktaki ateşböcekleri gibi, hayatımdan geçen parıltıları koymak istiyorum.

Önümdeki kadın yavaşlıyordu, ben de yavaşlıyordum. Bir çocuk arabasındaki yeni doğmuş bir bebek gibi uysal, taşıtıyordum kendimi. Yolun kenarındaki çayır kirliydi. Otomobilim birkaç hafta önce aşağı yukarı oralarda durmuştu.

Yeşil kapı kapalıydı. Kapıyı birkaç kez çaldım, yanıt alamadım. Otomobiller üst geçitten yıldırım gibi geçiyorlardı, yazlığa gitmek için, aşağıdaki bu hayattan habersiz kimbilir kaç kez geçmiştim oradan. Direklerin ötesinde paslı kulübeler, karavanlar görülüyordu. Yanmış bir otomobilin iskeleti otların arasından uğursuzca çıkıyordu, belki de yukarıdan düşmüştü ve kimse ilgilenip onu oradan kaldırmamıştı. Yanından, güneşin yardığı bir kil yatağının ortasından bir yılan geçiyordu. Siyah derisi otlar arasında yeniden kaybolurken parlıyordu. Evde yoktu. Oradan uzaklaşırken evinin gölgesi o umutsuz manzarada uzuyor ve beni gömüyordu.

Otomobilime bindim, kontak anahtarını taktım, ama çevirmedim. Bir müzik yayını aramak için radyonun düğmesine bastım. Başımı koltuğa dayadım. Gölgedeydim, dışarıda, uğuldayıp duran o büyük sıcak ve her zamanki ıssızlık vardı. Arada bir uzak bir çığlık kimbilir hangi delikten aşağı yuvarlanıyordu. Radyoyu kapattım. Bacaklarımı pedalların ötesine uzattım, gözlerimi kıstım ve onu gördüm. Gözkapaklarımın arasında, o sinemaskop aralıkta. Bitmemiş büyük apartmanın çimento sütunlarının tuttuğu temeli geçiyordu. Onu orada beklemekle iyi yapmıştım. Güneşten korunmak için yine o yolu seçmişti. Sanki ışıklı alanlarda hızlanıyor, sonra sütunların neredeyse karanlık olan uzun gölgelerine girince yavaşlıyordu. Onu tanıyamamaktan korkuyordum, oysa hemen tanıdım, görür görmez. Uzak, ufak tefek, gölgeden kararmış. Bostan korkuluğu başı, ince, eğri ba-

cakları. Belki de kalçalarındaki bir kusur yüzünden dengesiz attığı o adımlarını yeniden görüyordum. Bilmeden bana doğru yürüyordu, tıpkı sürüden ayrılıp ters yöne kaçan yılgın hayvanlar gibi. İki büyük alışveriş torbası gergin kollarını yoruyordu. Ağırlıklar yürümesine denge getirmiyor, hatta dengesini daha da bozuyordu. Şimdi düşecek, şimdi düşecek, diye düşündüm. Çıkmak, ona yardım etmek için kapının kolunu tuttum. Ama düşmedi, başka bir gölgede karardı. Kapının kolunu bıraktım ve olduğum yerde kaldım. Geniş alnı ışıkta yeniden gözüktü, gözetlediğimin o olmadığı, kendim olduğum hissine kapıldım. O ışık ve gölge ızgarasında ilerlerken, onunla geçirdiğim müstehcen zamana fotogram fotogram vâkıf oluyordum. Koltukta aşağı doğru kaymış, hareketsiz, cinsel soluksuzlukta terliyordum. Çünkü ansızın anımsıyordum... o ateşsiz şömine gibi sönük bedeni, beyaz, eğik boynu, o hüzünlü, gizemli bakışı. Hayır, her şeyi ben tek başına yapmamıştım. O da benim kadar istemişti. Benden fazla. Duvar, arkamızda düşen sandalye, posterin parlak kâğıdına yapışmış yukarıda tuttuğu bilekleri geliyordu gözümün önüne. Anı, midemin karanlığındaydı. Orada ikimizin kokusu bile canlanıyordu. Külün kokusunu silen çılgınlık kokusu. Umutsuz bir cinsel birleşme olmuştu. Umutsuzluk onundu, şimdi bana doğru yürüyen o iskelet gibi bacaklara yapışıktı. O böyle sevişiyordu, ben değil. Beni kendi yanına çekmişti. Alışveriş torbalarıyla yürüyordu. İçlerinde ne vardı acaba? *Ne satın aldın? Ne yiyorsun? At o torbaları yere, toza bırak onları ve bana gel, köpek.* Işığa karşı sıskacıktı. İlkbaharda topraktan çıkan şu küçük, kansız dış kabuklu omurgasızlara benziyordu. Sanki yorucu bir işten çıkmış gibi görünüyordu. Yoksul yaşamının herhangi bir gününde evine doğru gidiyordu şaşkınlık yaşamadan. Karakteri nasıldı? Neden böyle çok makyaj yapıyordu? Yama işi çantası bacaklarının arasına çarpıyordu. Oradan çekip gitmem gerekiyordu. Bir gölge konisinde durmuştu. Bir

torbayı yere bıraktı ve terli ensesini elledi, akşın saçlarını kaldırdı. O hareketi, o yapışkan ensenin kokusunu yakalamak için kaldım. İçmemiştim, midem iyiydi, aklım başımdaydı... ve tam o aklı başındalıkta, o boş mideyle, onu arzuluyordum. Artık kendime güvenmiyordum, çünkü daha ona bakarken ona saygısızlık ediyordum. Hiçbir şey gerçek değildi, özür dilemek için beklememiştim onu, üzerine atlamak, yeniden becermek için bir şahin gibi pusuya yatmıştım. Neredeyse bana kadar gelmişti, fark etmeden yanımdan geçecekti. Dikiz aynasında kaybolmasını bekleyip gidecektim. Bir daha asla dönmemek üzere. Başımı eğdim, iyi yetişmiş bir insan olduğumu kendi kendime hatırlatmak için bacaklarımın üzerinde duran ellerime baktım.

Karnı otomobilin kapısı önünde durdu. İçeri bakmak için eğildi. Gözlerimi kaldırdım ve iki korku deliği bulacağım yerde biraz şaşırmış bir bakış buldum. İnimden kısmen çıktım, bir ayağım hâlâ içeride kapıya dayalı kaldım.

"Nasıl gidiyor?"

"Fena değil, ya siz?"

"Sen desene."

"Hangi rüzgâr attı?"

"Tamircinin parasını ödemeyi unuttum."

"Söylemişti, sizi tanıyıp tanımadığımı da sormuştu..."

"Sen desene."

"Olur."

"Ne dedin peki ona?"

"Seni tanımadığımı söyledim."

Kızgın görünmüyordu, hiçbir şey olmamış gibiydi. Belki alışkındır, diye düşündüm, belki karşısına çıkan herkesle yatıyordur. Artık hiçbir şeyden korkmadan bakıyordum ona. Koyu bir gölge gözlerini çevreliyor, onları zayıf kafatasına daha da görmüyordu. Mavimsi damarlar

boynunu geçip sarı-siyah kareli, güneşin altında parlayan esnek bir kumaştan, Asyalı bir çocuğun makinede diktiği iki kuruşluk gömleğinde ölüyorlardı. Bana bakmıyordu artık. Bir elini perçemine götürdü, çekmeye başlayıp bakışımın konduğu o çok geniş alnını gizlemek için küçük tutamlar halinde yaymaya başladı. Işık yüzünün kusurlarını yakalıyordu, o da bunu hissediyordu. Otuz yaşını geçmiş olmalıydı, gözlerinin kenarlarında ince bir kırışıklık ağı vardı. Teninin her noktasında acı çekmiş bir yüzdü. Ama aralıklarda, gözlerinde, burun deliklerinde, dudakla dudak arasındaki çizgide, onun iç soluğunun ortaya çıktığı her yerde alçak sesli, tanımlanamaz bir çağrı hışırdıyordu, tıpkı gür bir ormanın içindeki yüklü bir rüzgâr gibi.

"Adın ne?"

"Italia."

O inanılmaz adı bir gülümsemeyle karşıladım. "Dinle, Italia," dedim, "şey için üzgünüm..." Elimi cebimin içteki kumaşına doğru ittim. "Senden özür dilemek istiyorum, sarhoştum."

"Gitmem gerek, yoksa dondurulmuş yiyecekler çözülecek."

Ve bakışını elinden bırakmadığı iki torbadan birine eğdi.

"Yardım edeyim sana."

Elinden torbaları almak için eğilmiştim bile. Kararlı biçimde asıldı torbalarına. "Hayır, ağır değiller..."

"Lütfen," diye fısıldadım, "lütfen."

Gözlerinde hiçbir şey yoktu artık. Daha önce de gördüğüm, her arzudan sıyrılmış o yokluk vardı. Avuçlarımın içinde torbaların ucunda kalan avuçlarının terini hissettim. Paslı merdivenlerden inip toprak sete çıktık. Kapıyı o açtı, ben arkamızdan kapattım. Her şey aynı yerleşik perişanlıkla örtülüydü, divanın üzerindeki çiçekli örtü, ayakları arasında biberon tutan maymunun posteri, aynı çamaşır suyu ve zehir kokusu. Bir çökme,

kabuğumun altına yavaşça giren yumuşak ve sıcak bir hamur hissettim. Cinsel içgüdünün acelesi yoktu, yumuşaktı, tuhaftı. Torbaları yere bıraktım. Bir bira kutusu masanın altına yuvarlandı. Eğilip almadı onu. Duvara dayanmış, pencereyi örten kepenklerin kanatlarının arasına bakıyordu. Yaklaşırken kravatımın düğümünü gevşettim. Testislerim bacaklarımın arasında ağırlaşmışlardı, ağrıyorlardı. Bu kez ona arkadan sarıldım. Gözleri beni tedirgin ediyordu, sonuçta bu benim işimdi. O kaburgaların, o ensenin tadını çıkarmak istiyordum. Galiba sırtını tırmaladım, elimde değildi. Sonra pantolonumun cebinde para cüzdanımı aradım. Parayı masanın üzerine bıraktım.

"Dondurulmuş yiyecekler için..."

Yanıt vermedi, Angela. Galiba onurunu kırmayı başarmıştım.

Annen Raffaella ile birlikte bahçedeydi. Raffaella yazları sahilde, bize yakın küçük bir ev kiralıyordu. Gülüyorlardı. Eğilip Elsa'nın yanağına hafif bir öpücük kondurdum. Bir şezlonga uzanmıştı, saçlarımı okşadı hafifçe. Hemen doğruldum. Başka bir kokuyu fark etmesinden çekindim. Raffaella ayağa kalktı.

"Ben gidiyorum, Gabry'ye musumdan götüreceğime söz verdim."

Günün büyük bir bölümünü, başında havlu bir şapkayla suda geçirirdi. Kıyıdan birkaç metre uzakta, plajdan birileri yüzmeye karar verip gelsin diye beklerdi. Birkaç kulaç atar, bir şamandıra gibi karşında bulurdun onu. Suyun içinde sohbet etmeye bayılırdı, sürekli seyahat ettiğinden anlatacak çok şeyi olurdu. Elsa onun yanında morarırdı. Oysa Raffaella soğuğa dayanıklıydı, mayosu sürekli ıslak olurdu, hatta güneş battıktan sonra bile.

Gözlerimi, nedensiz yere iri kalçalarına diktim. Her zamanki alaycılığıyla bakışımı yendi. Güldü. "Ne yapacaksın," dedi, Elsa'yı göstererek, "zayıfların en iyi arkadaşları şişmanlar olur." Pareosunu aldı. "Solgunsun, Timo, neden biraz güneşlenmiyorsun?"

Raffaella üç yıl önce öldü, biliyorsun Angela. Onu iki kez ameliyat ettim. Birincisinde göğsünden; ikincisinde karnını yarıp yarım saat içinde kapadım. Bir dost söz konusu olduğu için yaptım bunu, ama umut olmadığını biliyordum. Birinci ameliyattan sonra kontrol için gelmedi hiç, Özbekistan'a gitmişti. Sarkomaya rahatça metastas

yapma olanağı vermişti. Hoşgörülü bir kadındı Raffaella, herkesin istediğini yapmasına izin verirdi. O sıralar kanser değildi elbette. Takunyaları karolu döşemede dayanılmaz bir gürültü çıkarıyordu. O rahatsız edici ayak sesi kumun sessizliğine gömülene kadar bekledim.

Elsa'nın ayak bilekleri ve ayakları şezlongdan sarkmıştı. Yere oturup okşamaya başladım. Ellerim dizlerine kadar gidiyordu, teni yumuşaktı, güneş yağı kokuyordu. Her yazlığa ona gelişimde, ona gelmeyi her düşünüşümde mutluydum. Şimdi orada, şezlongunun dibine çökmüş, neşesiz duruyordum. Bir aykırılığı fark etmiştim. Beklediğim şeyler yoktu. Önemsemeye değmez dikkatsizliklerdi bunlar: Buzdolabında soğuk hiçbir şey kalmamıştı, son yüzmeden beri mayom güneşli bir köşede solmaya terk edilmişti, en sevdiğim gömlek daha ütülenmemişti. Ve özellikle de Elsa, onun beni gördüğüne şaşırmamış yüzü. Beklendiğimi, sevildiğimi hissetmiyordum. Haksızdım. Elsa beni seviyordu, benim mecbur ettiğim mantıklılıkla, çünkü o benden daha tutkulu olmuştu hiç kuşkusuz. Aşkı uğruna benim bağlanmış kemerlerime uymuştu. Bense babamın ölümünden sonra geriye gidiyordum. Ergenlik çağında atlatılan iç kararsızlıkların, başkaldırıların belirdiğini hissediyordum. Ve tüm ailem olan Elsa'nın beni fark etmesini bekliyordum. Ama, Angela, annen zayıf insanları asla sevmedi, ben de bunu maalesef biliyordum, bu özelliği nedeniyle seçmiştim onu. Bacaklarını okşuyordum ve heyecanlandığını duymuyordum. Güneş yağının tatlımsı izinden başka bir şey kalmıyordu bana. Onu seviyordum, ama artık dikkatini çekmeyi beceremiyordum. Onu seviyordum ve yolumu değiştirip o kenar semtin, öbür kadının kemiklerinin içine gidiyordum. O beni hayal kırıklığına uğratmıyordu, tenine yerleşmiş anılar yoktu. Kimseyle sevişiyordum. O coşkulu ve acıklı molalarda, olmak istediğim ama olmadığım aşırı cüretkâr genç oluyordum. Anneme, piyanonun üzerinde duran solgun ellerine nispet bahçeye oyna-

maya iniyordum. Kurbağaları parçalıyordum. Tabağa tükürüyordum. Sonra yalnız kalıyordum, tıpkı eskisi gibi. Ağır suçun kokusu kalıyordu üzerimde, karanlıktan çıkıyor ve bana bahçenin kenarındaki bir saz demeti rüzgârın hafif hareketini izlerken, arkadaşlık ediyordu.

"Babamın cenazesindeki adamı hatırlıyor musun?"

Elsa dirseklerine dayanmıştı, başını hafifçe bana doğru eğdi. "Hangi adamı?"

"Şu yazdığı yazıyı okuyan adamı."

"Evet, hayal meyal."

"Sence samimi miydi?"

"Tanımadıklarının cenazelerine katılan insanlar vardır, yapacak başka işi gücü olmayan zavallılar."

"Böyle bir olduğunu sanmıyorum, babamın lakabını biliyordu, hem ağlıyordu."

"Herkesin ağlamak için birçok nedeni vardır, cenazeler iyi bir fırsattır yalnızca."

"Sen ne için ağlıyordun?"

"Baban için."

"Onu iyi tanımıyordun ki."

"Senin için ağlıyordum."

"Ama ben üzgün değildim."

"İşte onun için ağlıyordum."

Bacaklarını ellerimin altından kaydırdı ve gülmeyi seçti.

"Gidip duş alayım, geç oldu."

Tamam, git duşunu al! Ben biraz daha kalacağım. İnsanın Tanrı'ya, ölülerinin, hiçbir şeyin kaybolup gitmeyeceğini söylemek için onu beklediği bir dünyaya inanası geleceği, öylesine güzel şu gökyüzünün kızıl püsküllerinden denize inen güneşe bakacağım. Babamı düşündükçe kamışımın ucu yanıyor. Bu erguvani gök altında gerektiği gibi yalnız düşünüyorum. Belki buzdolabından bir bira alırım ya da masanın altında yuvarlandıkları yerde kaldıkları için öfkelenirim.

Gabry ile Lodolo'nun evinde, rüzgârda uzayan bir meşale çemberi içinde bir yığın insan vardı. Bronzlaşmış yüzler, karanlıkta beyaz dişler bana doğru geliyordu. Açık renk keten takımımı giyinmiş, kravat takmamıştım, ensemdeki hâlâ nemli olan saçlarım gömleğimin içine giren bir serinlik ürpertisi armağan ediyorlardı. Her hafta sonu olduğu gibi sakalımı çıkması için özgür bırakmıştım. Elimde bir kadeh, onu bunu selamlıyordum. Bir havari gibi uysal. Aperitif masasının yanında, Elsa, Manlio ve karısıyla konuşuyordu, ellerini ve saçlarını oynatıyor, gülümsüyordu. Gösterişli dudakları, hafifçe çıkıntılı üst dişlerinin üzerinde, o küçük kusurda bulunan gücün bilincinde kapanıyordu. Gülerken, ruju gibi kırmızı saten giysisi sert göğüslerinin sıçramalarını okşuyordu. Partilerde hep ayrı dururduk, öylesi hoşumuza giderdi. Ara sıra birbirimize birkaç yorum fiskoslamak için yaklaşırdık, ama genellikle bunu daha sonraya, eve, o topuklarından aşağı inip espadrillerini ayağına geçirdiği zamana bırakırdık. Arkadaşlarımız bizi güldürürlerdi, ne kadar çok acınacak haldelerse, o kadar çok güldürürlerdi. Onlar hakkında çok kötü, ama büyük sevgiyle konuşurduk, bu bizi temize çıkarmaya yeterdi. Elsa her ilişkinin çekirdeğini yakalardı, kabuğunu atar, narin özünün içine dalardı. Çevremizdeki tüm evliliklere otopsi yapmıştı. Onun sayesinde, dostlarımızın tümünün mutsuz olduğunu biliyordum. Çok memnun görünüyorlardı. Erkekler yiyip içip başkalarının kadınlarına bakıyorlardı. Mutsuzlukları, beyaz şaraplarında buhar olup uçacak, uzaklara, asma bahçenin ötesine, aşağıdaki denize, Lodolo'nun gece denizinde bembeyaz koruyucu lastikleriyle duran süratmotorunun ötesine kayıp gidecek kadar çevikti herhalde. Kendimi acı çeken insanlarla çevrilmiş hissetmiyordum, hayır.

Manlio, Elsa ile konuşuyordu, ara sıra İsviçreli karısına kısa bir bakış atıyordu. Martine, fazla patlak ve fazla açık gözlerinin hareketini izleyerek, aralıklarla başını

oynatıyordu. Ufacık, zayıf, kırışıktı: Pırlanta kolyeli bir kaplumbağaydı. İçiyordu. Şimdi değil, çünkü Manlio orada, başında duruyordu. Yalnızken, Manlio ameliyat ederken içiyordu. Tercihen özel kliniklerde doğumlar, kürtajlar, suni döllenmeler, rahim prolapsı. Manlio ona gönülden bağlanmıştı, yirmi yıldır yaylı bir kukla gibi yanında taşıyordu. Onu gerçekten de bir oyuncakçı dükkânından almışa benziyordu. Arkadaşların hepsi, "Ne buluyor onda?" diyordu. Ben asıl Manlio'da özel hiçbir şey bulmuyordum. Martine çok iyi bir ev sahibesiydi. Hem *gigot d'agneau*[1] hem de *amatriciana*[2] yapardı, hiçbir konuda yorum yapmazdı. Tıkabasa yer ve ona teşekkür etmeyi unuturdun, yaylı bir kuklaya teşekkür edilmez. Manlio elbette onu aldatıyordu; "Elbette," diyordu Elsa, "böyle parlak, kanlı canlı bir adam, o alkolik anoreksi hastası kadınla nasıl olur." Önümdeki insanların arasında ilerleyerek onlara bakıyordum, karısını benim karımla memnuniyetle aldatabileceğini düşünüyordum. Elbette. Elsa, gür saçları, gösterişli teni, o hafifçe kusurlu gülüşü, üstüne bir davetiye gibi asılı o meme uçlarıyla öyle çekiciydi ki. Bu akşam Manlio ile fazlaca şakalaşıyordu. Onun jinekoloğuydu, smir testlerini yapardı, spiralini de o takmıştı. Jinekoloğu olduğunu unutmuş muydu? Manlio unutmamıştı hiç kuşkusuz. Purosu dişlerinin arasında, gözleri meşale gibi yanıyor. Ve kukla orada, ortada mentollü sigarasının dumanını içine çekiyordu.

Gidip bir bardak şarap daha aldım, Elsa'nın kırmızı satenine hafifçe değdim. Manlio, anlaştık der gibi bir hareketle bardağını havaya kaldırdı.

Gitmen gereken yere git, Manlio. Hakaretlerin bağışlayıcı götüne git doğrudan. Terzi elinden çıkmış gömleklerin var, adının baş harfleri küçük cebinin üzerinde yazılı, ama göbeklisin, üniversite yıllarından beri iyice büyüttün göbeği. Ne istiyorsun? Karımla yatmak mı istiyor-

[1] Fırında kuzu budu.
[2] Lazio bölgesinin tipik bir makarna yemeği.

sun, koca göbek?

Manlio en iyi arkadaşımdı. En iyi arkadaşım olmuştu ve öyle kalacaktı, biliyorsun. Yüreğimin, belirli bir nedeni olmadan bana zorla kabul ettirdiği yaşam boyu bir sevgiydi bu.

Raffaella coşmuştu, Londolo'nun, ev sahibinin yanında, işlemelerle dolu firuze rengi kaftanının içinde koca kalçalarını oynatıyordu: Londolo esrarlı sigara içmiş birinin bakışıyla bakıyordu, gömleği buruşuk, yoksul bir konuk gibiydi. Livia, iyice uçmuştu, saçları yüzünün üzerinde, kolları havada, Adele'ye doğru eğilmiş, etnik kolyelerini sallayıp duruyor, Adele de ıstakoz rengi, düz ve dar bir elbisenin içinde, ilk kez partiye giden bir liseli gibi yalnızca omuzlarını ve başını oynatıyordu. Kocaları, biraz uzakta o müthiş siyasal tartışmalarına dalmış, onları görmemezlikten geliyorlardı. Giuliano, Livia'nın uzun boylu ve saçları zamanından önce ağarmış kocası, başarılı medeni yasa uzmanı olan ve boş zamanlarında amatör bir tiyatro grubunda aktörlük yapan, bir sonraki yaz zavallı Adele'den, yargısal bir inatla, bir günden öbürüne, acımadan ve utanmadan ayrıcalıkların musluklarını kapatarak boşanacak olan Adele'nin kocası Rodolfo'ya doğru eğilmişti. Ama hayat yumuşaktır çünkü zamanda çözülür ve bize her şey için zaman bırakır. Adele o akşam, geleceğinden uzak, başını oynatıyor ve kulak memelerini süsleyen üçlü küpelerinin bir birini, bir ötekini gösteriyordu.

"Cerrah, gelsene!" diye bağırdı bana.

Bakışımla kafalardan oluşan duvarı aştım ve bir an annenin gözleriyle karşılaştım. O da içki sınırını en az bir bardak aşmıştı, gözleri, miyop parlıyordu. Küçük bir esnemeyi yakalamak için bir elini geciktirerek ağzına götürdü. Çok zor dans ederim, hemen hemen her zaman sonuna kadar açık müziğin şiddetinden uzak dururum. Edersem de, kendi metre kareme yerleşir ve oradan hiç

ayrılmam. Gözlerimi kapattım, kollarım cansız sarkarken, sallanmaya başladım. Müzik içime giriyor ve kabukları sırlı gibi parlayan şu büyük istiridyelerden birinin içine giren denizin sesi gibi boğuk kalıyordu. Daha yeni bir tane görmüştüm o istiridye kabuklarından. Nerede? Evet, oradaydı, yeşim taşından küçük bir filin yanında, o kadının evindeki cilası dökülmüş möblenin üzerinde duruyordu. Birçok kez karşımda, yalnızca ara sıra açtığım gözlerimin terinde bulmuştum onu, o kitsch istiridye kabuğunu... ağzının kıvrıntısı bir kadının kadınlığı gibi pembe ve yumuşak. Artık daha dirençli sallanıyordum, öne eğiliyor, çok öne, sonra kalkıyor, başımı arkaya atıyordum. Yukarıda gökyüzü yıldız kaynıyordu. Bir havai fişek gösterisinden sonra unutulan ışık dolu bir karanlık. Bardak elimden düşmüştü, camı ayakkabılarımın altında hissediyordum. Dengemi kaybettim, neredeyse Raffaella'nın kucağına düşüyordum. "Dikkat et, Timo, sana evet derim sonra!" dedi ve güldü, kulaklarına kadar. Livia ile arkamda sekip kısa boylu, cin çarpmış yüzlü bir kadının dikkatini çekmeye çalışan Manlio da güldü. Raffaella'nın geniş beline sarıldım ve sallana sallana ikili bir dansa sürükledim onu. Onu kalabalık arasına kuvvetlice fırlatırken ayağı çok uzun kaftanına takılıyor ve tombul göbeği göbeğimde çağlıyordu. *Dans edelim, Raffaella. Dans edelim. Birkaç yıl sonra karnın elimin altında olacak, örtüler arasında açıkta bırakılmış bir parça et, sağlık biriminin mavi damgasının olduğu yastıktan bana, "Yazık, nihayet zayıflamıştım..." diyecek ve hüngür hüngür ağlayacaksın. Ama şimdi gülüyorsun, hadi dans et, oyna!* Ben de dans ediyordum, Angela, anıların sambasında. Ben de her şeyden habersizdim, herkes gibi. Annen gibi. Ayakkabılarını çıkarıp eline almış, dans ediyordu. Tabanları bükülüyor, zıvanadan çıkmış parmakları döşemeyi şıra gibi eziyordu. Müzik ayaklarının altındaydı.

"Dikkat et, bir bardak kırdım."

Ve dansçıların pistinden kayıverdim.

Geniş bir teras üzerindeki asma bahçe korkunç görünüşlü egzotik bitkilerle doluydu: Bazılarının, upuzun sapında anormal çıkıntılar vardı, bazıları da uçlarında tozlu bir çiçek topu olan iğnelerle doluydu. Ay, soluk pigmentlerini beyazımsı bir dalgayla daha da renksizleştiriyordu. Bahçeyi geçiyordum, bir hayalet topluluğunun arasında dolaşıyormuşum gibi geliyordu. Parmaklığa dayandım. Su çok durgun, çok derin bir mavilikteydi. İleriye, çevrenin ucuna, karanlık denizin tedirginliğine baktım. Babam ölmüştü, sonsuza dek yok olmuştu. Yolda düşmüştü, bir kalp krizi. Ben artık bir evlat değildim. Açık renk keten takımımla karanlıkta bir yüzdüm. Şimdi ben de bir hayalettim. Başımı eğlenceye doğru çevirdim. O korkunç bahçenin perdesinin ötesinde arkadaşlarımı gözetliyordum. Ülkülerimiz olan o hassas zamanlardan, bıyıklarımızın daha terlememiş olduğu zamanlardan beri birbirimizi tanıyorduk. Ne değişmişti? Çevremizdeki yerler, açık havada oturduğumuz zaman bizi bir oraya bir buraya çarpan rüzgâr. Bir sabah pencereleri kapatmıştık, ilkbahar sona eriyordu, bir kırlangıcın bedeni saçakta sallanıyordu. Bir anda içimize kapanmıştık. Aynada tıraş oluyorduk ve tıraş bıçağının altında babalarımızın yüzü, alaya aldığımız insanın yüzü vardı. Dünyada kravattık, onursal başkan, iktisatçı ve yön değiştiren konuşmalardık. Manlio'nun yeni evindeki marka, uzun bir divanın üzerinde, geçen kışki o akşama kadar. Divanı ölçerek başlamıştım ve evinin bizimkinin iki katı olduğunu keşfetmiştim, yoksa Elsa mı bunu bana söylemişti? Konuşmaya katılıyordum, bir yudum içiyordum, Martine aperitifle yemek için hazırladığı yiyecekleri uzatıyordu bana, konuşuyordum ve göz ucuyla Elsa'yı izliyordum. Koltuğun koluna oturmuş, bacak bacak üzerine atmış olan karım dışarıya bakıyordu. Gökyüzüne değil, hayır. Nehre bakan terasın metre karelerini ölçüyordu.

Farkına varmadan ses tonumu fazla yükseltmiştim, hırçınlaşmıştım. Manlio şaşırmış, gözünü ayırmadan bana bakıyordu, kırmızı kaşmir kravatı elindeki kristal bardağa sarkıyordu. Dönüşte, arabada, annen, gözü daha yeni yağmur yağmış olan yollarda, şöyle diyordu: "Sence, Manlio gibi biri ne kadar para kazanıyordur?" Bir rakam homurdandım. Daha sonra, evde, çişimi yaparken, kuşumu tutarken, ağlıyordum. Ansızın yaşlandığımızı anlamıştım.

Oysa o gece o cehennemsi bahçenin parmaklığına dayanmış, deliler gibi tek başıma gülüyor, gülüyordum. Aşağıda, küçük Martine bir kayanın arkasına gizlenmiş, memnun mesut, sarhoş otluyordu.

Gece yarısı uyanığım, pencerenin açık boşluğuna, palmiyenin koyu yapraklarını hışırdattığı yere bakıyorum. Annen uyuyor, kırmızı giysisi sandalyenin üzerinde. Bir gerginlik kıskacı kolumu yakalıyor ve aşağı, sırtımın ortasına giriyor. Biraz rahatlamak için bir yumruğumu yastığın altına sokuyorum, tekme atıyorum. Annen karanlıkta bana doğru dönüyor.

"Neyin var?"

Sesi yorgun bir soluk, ama yumuşak. Artık kolumu hissetmiyorum. Kalp krizi geçirmekten korkuyorum. Annenin elini arıyorum, tutup sıkıyorum. İnce askıları küçük şeritler gibi parlak ipek geceliğini giymiş. Yanımda, göğüsleri yumuşaklıkla birbirine değiyor, yaklaşıyorum. Kokusunun içine gömülüyorum. Yavaşça üzerinden çarşafı çekiyorum. Bir ışık şeridi bacakları boyunca gidiyor.

"Uykun yok mu?"

Ona yanıt vermiyorum, dudaklarım çoktan bacaklarının üzerinde. Artık bir şey söylemiyor, bir elini saçlarımın arasına sokup okşuyor beni. Anladı, beni tanıyor, nasıl seviştiğimi biliyor. Korktuğum zaman seviştiğimiyse bilmiyor. Onu şaşırtamayacağımı biliyorum, ama bu ba-

na o kadar da korkunç gelmiyor. Şaşkınlık olmaması bize güven veriyor, eşit dağıtılmış bir rahatlığa doğru gidiyoruz. Bizimkisi bir adagio, komodinin üzerindeki saatin tiktağı gibi dakik. Bedenler sıcak, uysal atıyorlar, kaslar iyi eğitilmiş. Ama bu müzik parçasında, sevgilim, kurumuş bir şeyler var, bunu saçların ağzıma girerken düşünüyorum ve sıkıca sarılıyorum sana, çünkü bu gece korkuyorum. Gözlerimiz kapalı, cezada çocuklar gibi cinsel organlarımızın içinde toplanmış, doyuma ulaşıyoruz.

Sonra, annen ayağa kalkıyor, susamış. Odanın karanlığını geçiyor, mutfağa indiğini duyuyorum. Buzdolabının küçük ışığının hafifçe aydınlattığı çıplak bedenini düşünüyorum ve kendi kendime beni hâlâ sevip sevmediğini soruyorum. Sonra elinde bir coca-colayla geri dönüyor.

"Bir yudum ister misin?"

Pencerenin korkuluğuna tırmanıyor ve orada içiyor, bir yandan dışarı bakıyor. Şimdi palmiyenin koyu yapraklarının bu yanında o var, sırtı duvara dayalı, bacakları hafifçe bükük. Çıplak bedeni geceye karşı, hayaletlerime karşı. Benden daha yüksekte, bronz bir heykel gibi sabit ve parlak. Birden o düşünce, dünyada var olan tek düşünceymiş gibi bana ulaşıyor.

"Bir çocuk yapalım."

Onu şaşırttım. Gülümsüyor, burnundan pofluyor, kaşlarını kaldırıyor, bir bacağını kaşıyor, bir dizi küçük sıkıntı işaretleri.

"Spirali çıkarttır."

"Şaka mı ediyorsun sen?"

"Hayır."

Anlamış olmak istemediğini hissediyorum. On iki yıldır karı kocayız ve bize katılacak bir şeye asla gereksinim duymadık.

"İnanmadığımı biliyorsun..."

"Neye inanmıyorsun?"

"Dünyaya inanmıyorum."

Ne diyorsun? Bana ne dünyadan, tüm adı sanı bilinmeyen o etten. Bizden söz ediyorum. Benim küçük kuşumdan, senin küçük şeyinden. Küçük bir noktadan söz ediyorum. Karanlıkta bir ateşböceğinden.

"Bu dünyaya bir çocuk getirecek durumda hissetmiyorum kendimi..."

Bacaklarını göğsüne çekiyorsun, küçülüyorsun, duvar boyunca çekip gitmek için bir hamamböceği olmak isterdin. Peki nereye tırmanmak istiyorsun? Dünya şiddetli, kirli, kaba olduğu için mi bir çocuk istemiyorsun? Buraya dön, bana aşağıya dön. Yatakta çıplak bekliyorum. Daha iyi bir yanıt ver bana.

"Hem sonra yeni doğmuş bir bebeği kucağımda tutmayı becereceğimi sanmıyorum, korkarım."

Yoksa o tutunduğun kadından, kendinden vazgeçmekten mi korkuyorsun? Biliyorum aşkım, bunda kötü bir şey yok, bencillik bizi avutuyor, bize arkadaşlık ediyor. Dikkatle incelendiğini hissetmekten yoruldun, belki de üşüdün şimdi. Hareket ediyorsun, sıkıntılısın. Bana artık yetmemekten korkuyorsun.

"Peki sen neden bir çocuk istiyorsun?"

Sana kafamdaki tuhaf düşünceleri yamamak, bir arada tutmak için bir iplik gerekiyor diyebilirim. Çünkü bazı parçaları kaybediyorum. Ve karşımda yeni bir parça istiyorum. Çünkü bir yetimim ben, diyebilirim sana.

"Bir uçurtmanın uçtuğunu görmek istediğim için," diyorum ve ne dediğimi bilmiyorum.

Nihayet gerginlik yumuşuyor, bir oyun, bir şakaydı. Annen yeniden bana kuşku duymadan bakıyor.

"Budala!" Gülüyor.

Ve bir yudum coca-cola içiyor. "Böyle de iyiyiz, öyle değil mi?"

Ama beni dünyada tutacak rüzgârda titreyen bir ipi, küçük bir bileği düşünüyorum. Benim o uçurtma, Elsa, uçan benim. Gökyüzünde bir yırtık kumaş dörtgeni ve aşağıda civcivimi, eksik parçamı izleyen büyük gölgesi.

Seni arabayla okula neden ben bırakmadım? Yağmur yağıyordu, yağmur yağdığında çoğu zaman seni ben götürürüm. Birinci ameliyatım saat dokuzdaydı, ama yetişebilirdim, seni biraz erken okula bırakırdım, revağın altında durup arkadaşlarınla zilin çalmasını beklerken sohbet ederdin. Okula erken gitmekten hoşlanıyorsun, ben de dışarıda yağmur yağarken arabada yanımda olmandan hoşlanıyorum. Cam soluğumuzla buğulanır, uzanıp elinle silersin. Asla uykulu olmazsın, sabahları hep öyle dikkatlisindir ki. Çevrende hareket eden her şeyi denetlersin. Az konuşuruz, ben fazla uzun, sürekli aşağı doğru çektiğin giysi kolundan çıkan parmak uçlarına bakarım. Bu tuhaf tişörtleri giyiyorsun, beli açıkta ama kolları çok uzun. Karnın üşümez mi, Angela? Hayır, ellerin üşüyor, karın üşümesi moda değil. Kabanına sarılıyorsun, ama içine gerçekten çok az şey giyiyorsun, artık yazlık kışlık ayrımı yapmıyorsunuz, artık yapılmıyor.

"Okul nasıl gidiyor?"

"İyi."

Hep iyi gittiğini söylüyorsun. Annen parlak olmadığını söylüyor, öğretmenlerinle o konuşuyor. Radyo açık ders çalışıyorsun, ben de radyo açık ders çalışırdım, bunu sana asla söylemedim. Yaşıtların gibisin; bugünümüz gençlerinin sorunu, dikkatinizi toplayamıyorsunuz. Ama annen sana karşı fazla hoşgörülü olduğumu söylüyor. Doğru, seni eğitme görevini ona bıraktım. Sana yatağını toplatıyor, duş aldıktan sonra banyoyu düzelttiriyor. Oysa ben seni azarlamadan dağınıklığını okşuyorum. Bu

sabah çamaşır makinesinin üzerinde bir aybaşı bezi unutmuştun, ben alıp attım onu.

"Selam, babiş."

Bana böyle seslenmen hoşuma gidiyor. İyi yüreklisin, gülünç bir yüzün var, alay dolu. Arabadan inerken sana bakarım, yağmurun altında koşarsın. Belki seni sınıfta bırakacaklar, kimin umurunda. Dünyadaki pençemsin, Angelacık, mevsim değişiklikleri olmadan ilerleyen bu dünyada.

Sen ve ben kısa bir zaman önce, annenle ağız dalaşına girdiğinden beri koklaşmaya başladık. Biliyor musun, o ânı bekliyordum, uzun yıllar kollarım birleşik durdum. Banyo kapısının dışında karşılaştın gülümsememle, çünkü hep orada birbirinizi yiyorsunuz, üzerinde külot vardı, farlar lavaboya yuvarlanmıştı. Sana gülümsedim. Sen de bana gülümsedin. Annen sinirlendi:

"Nihayet aynı yaştasınız," dedi.

O sana motosiklet satın almamızı istemiyordu, ben de istemiyordum, ama sana hayır demek de istemiyordum. Motor nakaratını çok uzun süre, yöntemli, hiç yorulmadan tekrar etmiştin. Bunun üzerine, "Nasıl olsa başkalarınınkine binecek, kasksız binecek, belki de çok hızlı süren birinin arkasına binecek," dedim. Annen de, "Lafını bile etme," dedi. Bir şey söylemedim, o gün annen benimle vedalaşmadan çıktı evden. Ben aslında senin gözlerinin parladığını görmek istiyordum, boynuma o atılışını görmek istiyordum: "Teşekkür ederim, babiş..." Bir çocuk gibi istiyordum bunu. En heyecanlı olan bendim. Ama annen de biliyordu, çoktan yenik düşmüştük. Sana hayır demesini bilmiyoruz. Kendimize de demesini bilmiyoruz. O sandığımdan daha önce yumuşadı. Sonra öğütler, yeminler başladı. Dükkânın tezgâhına eğilmiş, çeki imzalıyordum ben. En pahalı kaskı seçtik. Annen sertliğini sınamak için yumruğuyla vurdu, yararsız bir son bir koruma hareketi. Sonra elini başını,

kendi başını koruyacak içi doldurulmuş yere soktu.

"Sıcak da tutar," dedi ve üzgün bir biçimde gülümsedi. Sen onu omuzlarından tutup sarstın, tatlı bir fırtına gibi yakaladın onu. Neşen onun hüznünü yok etti.

Ve eve ilk kez sensiz döndük. Sen arkada motosikletin üzerindeydin, çok yavaş giden otomobilimizi izliyordun. Dikiz aynasından kırmızı kaskını görüyordum. Şöyle söylediğimi anımsıyorum: "Korkularla yaşayamayız, bırakalım da büyüsün." Ve şöyle düşünmekten korkuyordum: Onu bırakalım da ölsün.

Anahtarı girişteki möblenin üzerine attım ve hemen ayakkabılarımı çıkarttım. Bütün öğleden sonra özel muayenehanemde hasta muayene etmiştim. Son hasta gözle görülür biçimde hali vakti yerinde bir kadındı. Tayyörünün büyük düğmelerine benzer, tek bir ifadeyle bakan plastikle kaplı gözleri vardı. Stilistin o düğmelerin üzerine basılmış ad ve soyadının ilk harfleri gözlerimde dalgalanıp durmuşlardı, günün son nispetiydi bu. Banyoya doğru yürürken soyunmaya başlamıştım bile. Duşa girdim, telefon çaldı.

"Biraz alışveriş yaptın mı?"

Annen her zamanki gibi dakikti.

"Elbette."

Tabii ki yalan söylüyordum. O yaz *arancino*, kızartma, lezzetli köfteler yiyerek yaşıyordum. Durup o gün kapatan bir mezeci dükkânında yiyordum. Dükkânda mermer bir tezgâh ve sessiz, istediğim miktarı önüme koyan bir deri bir kemik bir adam vardı. Ağır bir meyhane tabağının içinde üç *arancino*. Biliyor musun, yavrum, hayat oldukça yanıltıcı yapışkan bir şerittir, yapıştırıcı dayanacak gibi durur, birçok şey dayanacak gibi gelir. Sonra onu açarsın ve bir yığın şeyin eksik olduğunu görürsün, geriye iki-üç saçmalık kalır. İşte o iki-üç saçmalık arasında benim için, içinde üç *arancino* olan çukur bir meyhane tabağı var.

Şehirde annenin akşam yemeklerini özlüyordum. Ama o özlemin tadı hoşuma gidiyordu, ayakta çıplak, kendi çamur birikintimdeydim. Yalnızlığın, taşaklarımın

arasındaki bir elin tadıydı bu. Ve bir odadan öbürüne yürürken özlemin çok esnek bir duygu olduğunu, içinden istediğin her şeyi geçirebileceğini keşfediyordum. İyi arkadaş topluluğuyla doyan şu yürek küflerinden birini. Televizyonu açtım. Öyle yaza özgü bir program vardı ki, sunucu zenci bir denizkızının yanında polistirenden bir adada bir havuzun içinde dalgalanıyordu. Sesini kapattım ve o sahte maviliğin çevreye yansımasına izin verdim. Yatak odasına gittim, komodinin üzerinden okuduğum kitabı aldım, oturma odasına döndüm ve çıplak, divana gömüldüm. Tıpkı gençliğimde olduğu gibi, annemle babam tatile çıktığında ben ders çalışmak için evde kaldığımda yaptığım gibi. Lancia coupè'nin kullanışsız bagajına son bavulu koyması için babama yardım ederdim. Günlerimi evi dağıtarak geçirirdim. Her yeri kitap, külot, yiyecek artıklarıyla tamamen kaplardım. Bütün kış boyunca annemin tertemiz tuttuğu o mütevazı evi dağıtmak hoşuma gidiyordu. Daha sonra her şey yeniden düzene girdiğinde o duvarlar arasında daha iyi yaşamayı becerebiliyordum, çünkü yazın anısını koruyordum. Sanırım pis bir garsonun fazla kendini beğenmiş bir müşterinin tabağına gizlice tükürdüğünde duyduğu hoşnutlukla aynıydı duyduğum mutluluk.

Sağır ve uzak bir gürültü girdi pencereden ve sessizliği aştı. Galiba hava değişiyordu. Bir akşam önce terasta bir sandalye bırakmıştım. Bornozumu geçirdim üstüme ve sandalyeyi almak için dışarı çıktım. Göçten kaçan bir kuş avluya girmişti ve korku içinde, apartman bahçesinin bitkileri arasında bir çıkış yolu arayarak çırpınıyordu. Neredeyse ansızın kararan o sıkıcı havanın ağırlığıyla mücadele ederek orada dururken izledim onu. Biraz sonra yağmur yağacaktı. Bir ihtimal yaklaşacak olan serinliği beklemek için dışarıda kaldım. Sandalye yastıklı olmasına rağmen hiç de rahat değildi. Siyah bir kanat çırpışı başımın üzerinden geçti, kuş nihayet gökyüzüne doğru havalanmayı başarmıştı. Avluda hava yeniden ha-

reketsizleşmiş ve ağırlaşmıştı. Fırtına uzakta kalacağa benziyordu. İçeri girip dişlerimi fırçaladım.

Ne yapabilirim, karıcığım, bu akşam küçük bir kadının bedenine girmek, üzerime rafya başını sürtmek istiyorum. Sıcak bir soluk, karanlıkta elimi yalayan bir köpek istiyorum. Bu son, sen uyurken sana yemin ediyorum. Anneni yine aldatmak üzereydim, akşamın tadını bozmak istemiyordum. Yavaş yavaş, kentten çıkarken ve o kenar semte girerken, gittikçe daha coşkulu oluyordum, çünkü başka bir dünyaya, kazıklar üzerine inşa edilmiş, suyun ötesinde bir apartmanlar kentine, küçük bir Saygon'a gitmek gibiydi. Yaklaşan tüm o çirkinlik, o titrek ışıklar, yalnızca benim için açık kalmış bir lunapark gibi karşıma çıkıyordu.

Ona ilk kez gece gidiyordum. Nesneleri tanımak, bir hırsız gibi karanlıkta onları yoklamak hoşuma gidiyordu. O yerlerin sağlıksız kokusunu, kokulu bir reçineymiş gibi içime çekiyordum, korktuğum ve karanlıkta yardıma çağırdığım yanımla birlikte. Sallantılı basamaklar, ayakkabılarımın altındaki pislik, katların uzun gölgeleri, kurt yüreğim dışında her şey susuyordu. Dıştaki demir merdiveni gece yutmuştu, tüneline, gittikçe daha çekici gelen bir çevrintiye girdim. Son bölüm, viyadüğün altındaki toprak set. Tükenmiş bir deniz gibi durgun. Sonra onun kazıklar üzerindeki evine, Saygon'umun küçük metresine doğru son adımlar. Merdiven sahanlığının ötesindeki camdan hiçbir ışık gelmiyordu. Elimi kapatıp yeşil kapıya vurdum. Basamaklarda ayağım takılmıştı, bir bileğim sızlıyordu. Yumruğumu yan koyup daha ısrarla vurdum hiç durmadan. O saatte neredeydi? Arkadaşlarıyla dışarıda, neden bir arkadaş grubuyla çıkmış olmasındı ki? Gökyüzüne doğru çevrilmiş ışıklarıyla sanayi depolarını andıran o gece lokallerinin birindeydi. Onu ilk kez juke-box'a dayalı gördüğümde olduğu gibi, gözleri kapalı kalabalık arasında dans ediyordu. Neden dans

ediyor olmasındı ki? Belki bir sevgilisi vardı, onun gibi serseri biri, belki şimdi ona sarılıyordu ve ben düşüncelerinde yoktum. Belki de bir fahişeydi, ne de olsa kızıp gücenmeden verdiğim parayı kabul ediyordu. Şu anda iskelet gibi bacakları karanlıkta bir kaldırımı, kimbilir nerede, kentin uzak bir caddesinde, bir kaldırımı geçiyordu. Kolu bir otomobilin penceresine asılı, ücretinin pazarlığını yapıyordu, o acılı yüzle, makyajla kirlenmiş, o çukur gözlerle. Belki o otomobilin içinde Manlio vardı. Ara sıra bir gece yaratığı atıp eğleniyordu. Neden o olmasın ki? Yok, o olamaz. Artık kapıya vurmayı bırakmıştım, bitkin kolum titriyordu. O güzel biri değildi, silikti, iç karartıcıydı. Onun azlığı bir koruma gibi geliyordu bana, kimse onu bir başkası olduğunda ve sönük bedeni yaşam dolduğunda tahmin edemezdi. Ama belki herkesle böyleydi. Daha fazla bir şeyleri hak etmek için ben kimdim? Acıyan kolumu kaldırdım ve yeniden kapıyı çaldım. Evde değildi. Orospu evde değildi. Yenik, sırtımı kapıya çevirdim ve geceye baktım. Viyadük ıssızdı, daha ileride hâlâ uyanık olan yaşamların hafif belirtilerinin hışırdadığı barakalar vardı. *Oraya, Çingenelere gidiyordur belki, onların karavanlarında sarhoş oluyordur, paçavra yazgısını söyletiyordur onlara.*

Küçük bir inilti duydum; kapının öbür tarafında bir şeyler hışırdadı sanki. Bedenini, ellerini düşündüm ve bir kez daha onu istediğim gibi apaçık anımsayamadığıma şaşırdım.

"Italia..." diye fısıldadım, "Italia..."

Bu onun üzerine bir pelerin koymak gibiydi, bir yerin içine almak, adının kapalı odasına almak gibiydi, o ve başka hiç kimse.

'Italia' kapının ahşabını okşuyordum.

İnce bir havlama geldi içeriden, eşeleyen bir hayvan ayağı, köpeği tanıdım. O kör, sahibi gibi zavallı hayvan havlamaya başlamıştı. Boğuk, hemen yorulan, yaşlı bir köpek havlamasıydı. Gülümsedim. *Dönecek, köpeği bı-*

raktığına göre dönecek demektir, bekleyeceğim. Bedeninde son kez istediğimi yapacağım.

Viyadükten bir otomobil geçti, farlarının ışığı evin duvarlarını ıslattı. Başımın üzerindeki taşlar arasında, karanlıkta bir şey parladı. Anahtarı anımsadım. Elimi uzatıp birbirinden ayrık taşlar arasında, çiğnenmiş amerikan sakızı parçasının üzerinde buldum onu. Elimi sıktım. Tıpkı onu yakalamak gibiydi. Yapmamalıydım, ama ahşap kapıda o yapışkan anahtarı sokacağım deliği arıyordum bile.

İçeride zifiri karanlık ve aynı, yalnızca daha sabit o koku vardı. Onun evindeydim ve o yoktu, bu yasak iş bana heyecan veriyordu... Kapı boşluğuna yapıştırılmış o anahtarın bir rastlantı olmadığını, ama onu oraya benim için bıraktığını düşünmek hoşuma gidiyordu. Çevredeki duvarı yokladım. Kırık bir seramik çerçevenin üzerindeki elektrik düğmesini buldum. Ucuz bir lamba odanın ortasında yandı. Kör köpek, beyaz gözleriyle, bir kulağı dik, öbür kulağı sarkık karşımdaydı. Gerçekten zavallı bir bekçi. Işığı söndürdüm. Hayır, hiçbir ışık istemiyordum, onu karanlıkta bekleyecektim. Karanlık beni kendimden gizliyordu. El yordamıyla birkaç adım atarak divana gömüldüm. Ev sessizlik içindeydi. Yalnızca işgalci bedenimin küçük gürültüleri ve divanın altındaki yerine girmiş olan köpeğin soluğu vardı. Karanlığa alışmaya başlıyordum, möblelerin hatlarını, süs eşyalarının kara gruplarını, duvardaki şöminenin biçimini seçiyordum. Kullanılmayan bir mihraba benziyordu. Karanlıkta evin bir kutsallığı ve bir terk edilmişliği vardı. O, yokluğunda vardı, daha fazla vardı. Onu son geldiğimde divana sürüklemiştim. Birbirimize hiç bakmamıştık. Onun koltuğun koluyla arkalığı arasında irkilmelerini gömdüğü yeri aramak için eğildim. Dizlerim yerde, yüzümü karanlığa sürttüm. Italia böyle, o köşede sıkışmış kalmıştı. Burun deliklerimle, ağzımla karıştırıyordum... onu tutarken

duymuş olması gerekeni arıyordum. Onun etinde yarattığım etkiyi duymak için o olmak istiyordum. Dayanmaya çalışmadım bile. Neredeyse fark etmeden hızla uçuruma doğru koştum. Zevk karnımda ılık ve derin yayıldı, omuzlarıma, boğazıma girdi. Tıpkı bir kadının duyduğu zevk gibi.

Ama hemen yine erkek oldum, Angela ve hiçbir tatlılık kalmadı yanıma. Son irkilmeler o divanın içinde ölürken yalnızca soluğumun kokusu kaldı. Ve utanma ve ansızın, zorla girilmiş o karanlıkta daha da hüzünlü bir üzüntü. Bacaklarım uyuşmuştu, bir yeniyetme gibi kirlenmiştim. Dizlerimin yanında bir kıvranışımı bile kaçırmayan o köpek vardı. Ayağa kalktım, eşyalara çarparak banyoyu aradım. Bir kapı, duvarda bir elektrik kablosu buldum, elektrik düğmesine kadar izledim onu. Karşıdaki aynada buldum kendimi: kötü bir şimşeğin ışığıyla çarpılmışa dönmüş gözler. Eski duvar fayanslarının bir oyuğundayım. Musluğu açtım. Yüzümle lavaboya eğilirken, demirden bir halkaya asılı bir bardağın içinde çok kullanılmış bir diş fırçası gördüm. Uçları yıpranmış o fırça tellerine duyduğum tiksintiyle birlikte kendime karşı duyduğum tiksinti de üzerime saldırdı. İçinde oturup yıkanılabilen küçük bir banyo küvetinin kenarında asılı duran plastik bir halı vardı. Plastik duş perdesinin küflenmiş uçları sarkıyordu, yukarıda onu tutan bir çubuğa sarılıydı. Sabun kabında düzgün duruyordu. Aynanın altındaki rafın üzerinde yalnızca bir el kremi ve Italia'nın yüzüne sürdüğü fondötenin pek görülmediği cam bir mat şişe vardı. Yerde hasır bir sepet duruyordu. Hafifçe kapağını kaldırdım, içinde kirli çamaşırlar gördüm. Buruşuk bir külota takıldı gözüm. İçimde onu cebime sokup götürmemi yalvaran acılı bir ses duydum. Bakışlarımı yeniden aynaya kaldırdım ve kurt gözlerime ne biçim bir adam olduğumu sordum.

Işığı söndürdüm, öbür tarafa döndüm. Divanın ya-

nından geçerken, karanlıkta, çiçekli kılıfı düzeltmek için eğildim. Köpek inildedi, bir ayağına basmıştım. Kapıyı kapattım, anahtarı gizli yerine ittim, ama sakız esnekliğini yitirmişti. Parmaklarımın arasında onu yumuşatmaya çalıştım, bunu tükürükle yapmayı hiç istemiyordum. Bir gürültü duydum, uzak bir tıkırtı. Metal basamaklarda topuklar. Sakızı ağzıma attım, güçle çiğnedim. Anahtar elimden düştü, aramak için eğildim. Tıkırtı bitmiş, toprağa gömülmüştü. Anahtarı bulmuştum, başparmağımı kuvvetlice bastırarak onu taşlar arasındaki aralığa yapıştırmayı başardım. İleriye doğru gittim, otlar arasında hışırtılar çıkararak evin duvarının arkasına, yanmış otomobil iskeletinin yanına gizlendim. Neredeyse hemen göründü o. Acelesiz, karanlığa alışkın iki kara bacak. Ve arasında hep aynı çanta. Yorgun görünüyordu, sırtı her zamankinden daha kamburdu. Elini kapı aralığına uzattı, anahtar üzerine, saçlarının arasına düştü. O başını karıştırırken duvara iyice yaslandım. Bir gözümle anahtarın üzerini elleyen parmaklarını gördüm, yüzü değişiyordu, güçbela görüyordum yüzünü, ama kesin bir duyguyla dolduğunu seziyordum. Sakızı çıkarıp parmakları arasında incelemeye başladı: Islak olduğunu fark etmişti. Karanlıkta çevresine bakındı, sonra gözlerini benim bulunduğum yöne doğru dikti. *Şimdi bulacak beni, şimdi gelip suratıma tükürecek.* İki adım attı, durdu. Ay ışığı onu yok denecek kadar az aydınlatıyordu. O yanmış otomobilin iskeletinin arkasına saklanmıştım. Italia benim gizlendiğim karanlığa bakıyor ve belki beni görebiliyordu. Bakışı boşluğa kaymıştı, ama sanki benim orada olduğumu biliyor gibiydi, benim düşüncem yüzüne yansıyordu. Daha ileri gitmedi. Döndü, anahtarı kilide soktu ve kapıyı arkasından kapattı.

Ertesi akşam Manlio ile birlikte kent merkezindeki şu masalarını dışarıya çıkaran lokantaların birinde yemek yiyordum; kaldırım taşı döşeli yerde sallanan, eğilip doğru ayağın altına kıskı sokman gereken, sonra kalktığında tıpkı hayat gibi, başka bir yanının sallandığını fark ettiğin masaların birinde oturmuştuk. Manlio şakalaşıyordu, ceketinin içinde bedeni kabarıyordu, neşeli değildi. Doğumhanede başına bir talihsizlik gelmişti, birkaç etkili cümle homurdanıyor, kendini acındırıyor ve yalan söylüyordu elbette. İstese de samimi olamıyordu, asla kendini sınamamıştı ve sınamaya da niyeti yoktu. O başkalarının hareketlerini izlerdi, onların isteklerini yerine getirirdi. O akşam da gerçek dost şefkatiyle iştahsız gezindiğim derin ine girmeye çalışıyordu. Epeydir sürüyordu bu. Ben, sessiz, dalgın, şiddetli bir çatal darbesiyle mezeye saldırmış, ama sonra onu orada bırakmış, başka bir şey ısmarlamamıştım. Manlio bana ayak uydurmaya çalışıyordu, benim ruh halimi ödünç alıyor ve o arada ayrı ayrı tabaklara konmuş yiyeceklerden, biraz biber kızartmasından, biraz peynirden, biraz haşlanmış brokoliden tadıyordu.

"Sen fahişelerle yatıyor musun?"

Benden böyle bir soru beklemiyordu. Gülümsüyor, içecek boşaltıyor, dilini şaplatıyor.

"Yatıyor musun, yatmıyor musun?"

"Ya sen?"

"Ben yatıyorum."

"Hadi ya."

Kimbilir nereye koşuyor aklı, belki Elsa'yı düşünüyor. Böyle bir karım olduğu halde gidip para vermeme inanası gelmiyor. Ama ağız değiştirmem hoşuna gidiyor, şaraba asılı bedenine doğru iyice kayıyor.

"Ben de, ara sıra..." Şimdi bir çocuğa benziyor.

"Hep aynı kadınla mı, yoksa değiştiriyor musun?"

"Gelişigüzel seçiyorum."

"Peki nereye götürüyorsun onları?"

"Arabada yapıyoruz."

"Neden yatıyorsun onlarla peki?"

"Dua etmek için. Soruya bak, ne boktan." Gülüyor, gülünce gözleri yok oluyor.

Boktan bir soru değil, Manlio, bunu, Bermudalı bir devle sarmaş dolaş geçen kadın bir turiste bakarken, geç fark ediyorsun. Şimdi yüzün üzgün.

Daha sonra ona doğru olmadığını, fahişelerle yatmadığımı söylüyorum. Sinirleniyor ama gülmeye devam ediyor, yüzü kızarıyor ve adi bir herif olduğumu söylüyor, "Hep aynı adi herifsin," diyor. Ama bu arada sıkıntısı dağıldı, akşam bir sıçrayış yaptı, gerçek gibi görünen, belki de gerçek olan bir şeylerin görünüp yok oldukları en mahrem odalara daldı. Manlio otomobiline doğru yürürken açık yürekli bir adama benziyor. Umutsuz. Çabucak vedalaşıyoruz, omza iki vuruş, karanlıkta birkaç adım, birbirimizden uzaklaştık bile, her birimiz kendi yaya kaldırımında ilerliyor. Öbürlerinden eser yok. Bizim dostluğumuz sağlıklı.

Sokak lambalarının gölgelerinin ölü kuşlar benzeri üzerime düşer göründüklerini söyleyebilirim sana Angela, ön camın üzerine o düşüşte sahip olmadığım her şeyin şakır şakır aktığını görüyordum. Hızla otomobilimi sürerken, gölgeler gittikçe daha hızlı, daha kurşun gibi düşerlerken, herhangi bir dolguyla bu eksikliği doldurma arzusunun içimde kabardığını söyleyebilirim sana. Şimdi gerçek gibi gelebilecek, ama belki de öyle olma-

yan birçok şey söyleyebilirim sana. Gerçeği bilmiyorum, anımsamıyorum. Yalnızca otomobilimi ona doğru kafamda kesin bir düşünce olmaksızın sürdürdüğümü biliyorum. Italia hiçbir şeydi. Bir gaz lambasının siyah fitiliydi, alev onun ötesinde, benim gereksinimlerimi ve sahip olmadığım her şeyi saran o yağlı ışıktaydı.

Para karşılığı iş görenlerin göze çarptığı ağaçlı uzun cadde başlıyordu. Otomobilimin farları gecede denizanaları gibi dalgalanan bedenlere çarpıyordu. Onlara karanlığı iade etmeden önce ışıkla parlatıyordum. Son ağaçların birinin yanında yavaşladım. Otomobilime doğru gelen kızıl siyah ağ çoraplı bacakları ve satışı için kusursuz uygunlukta sert ve çocuksu, karanlık ve hüzünlü bir yüzü, tam bir orospu yüzü vardı. Onu dikiz aynasında yitirirken bir şeyler homurdandı, belki de bir sövgü.

Evdeydi. O gece evdeydi. Kapı tatlı bir biçimde açıldı, köpek toprak sete çıktı, gelip beni koklamaya, bacaklarımın arasında kuyruğunu sallamaya başladı, beni tanımışa benziyordu. Italia orada, karşımdaydı, bembeyaz eli kapıdaydı. Onu bedenimle içeri ittim. Uyuyor olmalıydı çünkü ağzının ifadesi her zamankinden daha güçlüydü. Hoşuma gitti. Saçlarını yakaladım, boynunu bükmeye ve aşağı kaymaya zorladım onu. Yüzünü mideme sürttüm. Düşüncesinin acıttığı yere. *İyileştir beni, iyileştir beni...* Eğildim ve ağzımı tüm yüzünde gezdirdim. Dilimi burun deliklerine, gözlerinin tuzuna ittim.

Daha sonra divanda oturuyor, bir eliyle kadınlığını örtmek için tişörtünün bir ucunu aşağı çekiyordu. Beni banyodan çıkarken böyle bekliyordu. Yukarıdan inen o küflenmiş perdenin yanında küvetin kenarına oturup yıkanmıştım. Yaklaştım, bir tutam saçını tuttum, başını salladım, o arada eline parayı iliştiriyordum. O güçsüz elde tereddüt hissettim, onu mecbur etmek için elini elimin arasında sıktım. Acı nasıl kabul edilirse öyle kabul

etti. Gitmem gerekiyordu, onun karşısında yeniden kendim olamazdım. Uygun olmazdı, arkaya kendi pisliğine bakmak gibi olurdu.

Sen de yalnız kalmak istiyorsun, artık seni tanımayı öğrendim. Canının istediğini yapıyorsun, sonra yok oluyorsun, tıpkı sivrisineğin gündüzleri yaptığı gibi, divanının çiçekleri üzerine oturuyorsun ve benim seni fark etmememi diliyorsun yalnızca. Yalnızca şehvet konusunda bir değerinin olduğunu biliyorsun, çekip gitmeden önce kravatımın düğümünü sıkarken çoktan her şeyden tiksinti duyduğumu biliyorsun. Ben orada olduğum sürece kımıldamaya cesaret etmiyorsun, banyoya giderken kıçını göstermeye cesaret etmiyorsun. Belki öldürülmekten korkuyorsun, viyadükten düşen o siyah araba gibi, seni o kuru nehrin kiline fırlatmamdan korkuyorsun. Öfkemin senin içinde öldüğümde bittiğini ve sonra aslanlığı kalmamış bir aslan olduğumu bilmiyorsun. Ben çekip gittiğimde ne yapıyorsun? Ne bırakıyorum sana? Bu sönük şömineyi, seni gecenin tam ortasında sevmeden inciten ellerimle altüst ettiğim bu odayı. Köpek yanına gelecek, onun tüylerine ihtiyacın olacak, gözlerin başka bir yere sabit bakarken okşayacaksın onu. Nasıl olsa, kör o. Geçmiş hayatından şeyler gelecek aklına, çiviler. Sonra, olan her şeyle yakınlığın geri dönecek, ayağa kalkacaksın, bir şeyleri, devrilmiş bir sandalyeyi düzelteceksin. Artık tişörtünü aşağı çekmene gerek yok, eğilirken kalçanın çıplak kesimini hissediyorsun ama aldırmıyorsun. Bedeninin benim gözlerim olmaksızın değeri ne kadar, bir sandalye kadar, bir yorgunluk kadar. Ama ayağa kalkarken dölümün bir bacağından aşağı incecik aktığını hissedeceksin, işte o zaman, bilmiyorum, ama bilmek isterim, tiksinti duyup duymadığını bilmek isterim, yoksa... Hayır, çabuk yıkan, küçük orospu, küflenmiş perdenin altına gir, sünger darbeleriyle bu budalanın bokunu ve hayaletlerini çıkar at.

Masanın üzerinde birkaç muşmula vardı, bir tane aldım. Tatlıydı, bir tane daha aldım.

"Aç mısın?" dedi.

Sesi cılızdı, sessizlikten geliyordu. Italia da tuhaf bir şey düşünmüş olmalıydı. Elimle elini sıkmayı bırakınca parmaklarını açmış ve para yere düşmüştü. Şimdi o elini boş olarak uzatıyordu bana: "Ver." Ona çekirdekleri verdim.

"Sana spagetti yapayım mı?"

"Efendim?" diye fısıldadım, öneriye şaşırmış olarak.

"Domates soslu ya da nasıl istersen öyle."

Sorumu yanlış anlamıştı. Beni yeni, ansızın canlanan bir yüzle inceliyordu, gözleri yuvalarında bir kabuktan yeni çıkan başlar gibi titriyordu. Kalmaya niyetim yoktu. Ama yüzünde asılı o küçük umut vardı. Benim umudumdan öylesine uzak bir umut. Çünkü ben de umut ediyordum, Angela. O odada olmayan, ne de başka bir yerde olan, belki de babamın kemikleriyle birlikte çürüyen bir şeyi. Hakkında hiçbir şey bilmediğim, araması gerçekten yararsız bir şeyi.

"Güzel sos yapar mısın?"

Güldü, neşeyle doldu, bir an için benim umudumun da onunki gibi basit ve kolay olabileceğini düşündüm. O çok kısa tişörtle örtünmeye çalışarak, çarpuk çurpuk adımlarla yatak odasına doğru yürüdü. Üzerinde bir eşofman, ayaklarında bağları çözük rengârenk sandaletleriyle çabucak yanıma geri döndü: "Bir dakika çıkıyorum." Onu evin arkasına giderken pencereden gözetledim ve bir baktım ki küçük bir sebze bahçesine giriyor. Toprağa gömülen topukları, elinde bir fener, kamışların tuttuğu bir sıra bitkiyi karıştırıyordu. Tişörtünün içinde bir yükle yeniden göründü ve mutfağa daldı. Kapıdan, bazen tüm bedeni, bazen bir kolu, bir saç tutamı görünüyordu. Bir rafa doğru uzanıyor ve bir tencere, bir tabak alıyordu. Domatesleri özenle, teker teker yıkamıştı ve şimdi bir mutfak tahtasının üzerine eğilmiş, büyük bir

bıçakla hızla baharlı otları doğruyordu. Bıçağın kenarı, kararlı parmaklarına dayalıydı. Italia'nın temiz ve dikkatli hareketlerine şaşırarak mutfağına hâkim bir aşçı olduğunu keşfediyordum. Saygılı bir konuk gibi, düzgün ve biraz gergin, oturmuş bekliyordum.

"Neredeyse hazır."

Mutfaktan ayrıldı ve banyoya girdi, duşun suyunu açtığını duydum. Divanın üzerinde çevremde bulunan yastıkları şişirdim. Odaya ve açlığıma güzel bir taze sos kokusu yayıldı. Duvarda biberonuna sarılmış maymunla karşılaştım. Aynı Manlio'ya benziyordu. En aptal bir arkadaşa gülümsendiği gibi gülümsedim ona. Banyoda şu şiddetle şakır şakır akıyordu, sonra durdu. Az gürültüden sonra işte dışarı çıkmıştı bile. Islak sarı saçları tahtaya benziyordu. Üzerinde bej bir bornoz vardı. Havlu kemeri sıktı ve rahatlamış halde içini çekti.

"Makarnayı haşlıyorum."

Mutfağa döndü. Yanımdan geçerken burnumda, vanilya gibi tatlı bir pudra kokusu, bir oyuncak bebek kokusu bıraktı.

"Bir bira ister misin?"

Bir bira getirdi bana, sonra yok olup elinde sofrayı kurmak için gerekenlerle yeniden ortaya çıktı. Ona yardım etmek için ayağa kalktım.

"Sakın kımıldama," dedi, "lütfen."

Sesi elleri gibi dikkatliydi. Sofrayı hazırlarken durup ona baktım. Gecenin o saatinde şaşırtıcı bir canlılıkla mutfağa gidip geliyordu. Onu ilk kez görüyor gibiydim, sanki bornozun altındaki o beden hiç benim olmamış gibiydi. Sofra kurmasını biliyordu, çatal bıçakları ve peçeteleri özenle yerleştiriyordu. Masanın ortasına bir mum koydu. Karşımda durdu, bir kaşını çattı, burnunu buruşturdu ve üst dişlerini küçük bir kemirgen gibi çıkardı.

"Az pişmiş mi olsun?" diye viyakladı.

"Evet."

Onu taklit etmek için ben de burnumu buruşturdum

ve onunkinden ne kadar daha az hareketli bir burnum olduğunu fark ettim. Güldü, güldük. Yalnızca neşeli değildi, daha fazla bir şeydi, mutluydu.

"İşte!" Ellerinin arasında büyük bir çorba çanağıyla çıktı. Sofraya koydu. Makarnanın üzerinde, ortasında, bir çiçek gibi yerleştirilmiş bir tutam fesleğen vardı. Bana servis yaptı, sonra karşıma oturdu, kollarını masaya dayadı.

"Sen yemiyor musun?"

"Sonra."

Çatalı tabağa daldırdım, karnım acıkmıştı, uzun zamandır böyle bir açlık duyduğumu anımsamıyordum.

"Beğendin mi?"

"Evet."

Spagetti gerçekten çok güzeldi, Angela. Hayatımın en lezzetli spagettisiydi. İştahımın tek bir hareketini kaçırmayan Italia'nın dikkatli bakışı altında yiyordum, iştahımı gözleriyle, küçük omuz ve kol hareketleriyle takip ediyordu. Sanki o da yiyor, her lokmayı benimle birlikte tadıyor görünüyordu.

"Daha ister misin?"

"Evet."

Tokluk unuttuğum bir rahatlıktı. Lokma lokma, o yemeğin bana iyi geldiğini hissediyordum. Uzağımda kalan bira şişesini almak için uzandım, o da kolunu oynattı, belki bana yardım etmek için. Buzdolabı soğukluğundaki camın ötesinde, beklenmedik, sıcak, titrek bir el hissettim. Yaptığıma dikkat etmeden birayı kötü bir biçimde boşalttım, köpüğü bardaktan taştı. Elimi güçlükle çekmiştim. Parmaklarının çok ötesinde olmak hoşuma giderdi. Bir an için içimden avcuna, başımdaki yükü kaldırsın diye alnımı dayama arzusu geçti.

Italia bunun üzerine bardağın altında yayılan küçük köpük gölüne baktı. Gözlerinde değişik bir ışık vardı, bu ışık incecik, belirsiz bir ağılın çevrelediği yüzüne de yansıyordu. Ansızın hüzünlenmiş gibi geldi bana. O hüznü

gölgedeki boynunun kara patikasında, göğüslerinin ayrıldığı kaburgalara ulaşana kadar izledim. Bunu fark etti, bornozunun havlu kumaşını tutup göğsünü örttü. Şimdi ışıktaydı. O azıcık mum ışığında, beni yemek yerken seyrediyordu. Gecede bir aşk gibi kollarını kavuşturarak.

Orada, kum saçılmış o asfalt alanda, bir dizi zakkum ağacının ötesinde durmuştum. Kapatılmış demir kapıya ve parmaklıklar arasından, eve bakıyordum. Kayağantaşından dam ve yeni doğan ışığın parlaklığında fosfor ışığına bulanmış bembeyaz duvarlar. Eve girmemiştim, otomobilde kalıp nemden uyuşmuştum. Bir zaman sıçrayışı olmuştu, ne kadar uzun olduğunu bilmiyorum, bu zaman içinde belki uyuklamıştım. Elsa'nın küçük otomobili sazdan çatının altındaydı. Bedeni yatağın üzerinde benden habersiz yatıyordu. Gün ağarmasının ortaya çıkardığı şeyleri inceliyordum, boş çamaşır ipi, duvara yaslanmış bisikletlerimiz.

Gökyüzünde, ilk güneş ışıltılarıyla, yoğun bir mavilik ilerliyordu. O berraklıkta her şey son derece görülebilirdi. Gece beni koruduysa, ışık, beni nesnelere geri teslim ederek, beni bana geri veriyordu. Boynumu dikiz aynasının küçük dörtgenine uzattım ve yüzümü buldum. Ben farkına varmadan sakalım uzamıştı.

Arabadan indim, çit boyunca ilerledim, sazlığa girdim ve plaja çıktım. Hiç kimse yoktu, yalnızca deniz vardı. Kıyıya kadar yürüdüm, sudan birkaç adım ötede kuru kumun son bölümüne oturdum. Ev arkamdaydı, Elsa yatak odasının penceresini açsaydı plajda nokta halinde sırtımı görecekti. Oysa uyuyordu. Belki o da hafif uykuda değişik bir yazgı arıyor, denize atlayıp hiç su sıçratmadan açtığı delikte kaybolduğundaki şaşmazlıkla ona dalıyordu.

Akıl küçümserken, beden sevebilir mi, Angela? Ken-

te doğru dönerken bu düşünce vardı kafamda. Bir keresinde, bana gösterilen nezakete dayanamayıp, bir köylünün kilerinden özel bir kuyu peyniri yedim, kabuğu küften kararmıştı ve ceset gibi kokuyordu ve içinde, büyük bir şaşkınlıkla hem şiddetli hem de ince bir tat bulmuştum. Ağzımda, bir kuyunun, o peynire hem özlem hem de ekşiliğine karşı tiksinti uyandıran derinliğinin kokusu kalmıştı.

Saat altıydı, işlerimi yapmaya başlamak için epey erkendi. Aynı kafede bir kahve içmek için durdum. Ona gitmek, unutulan bir şemsiye için sabah erkenden geneleve dönmek, gece bizi tatmin eden fahişenin arkasında terlikli, uykulu ve hiçbir çekiciliği olamayan bir kadın keşfetmek gibi olacaktı.

Beni görünce şaşırdı. Kapı boşluğunda şaşırmış ve gülerek duruyor, içeri gir demiyordu.

"Bu saatte neden geldin?"

"Öylesine."

Bir elimden tutup beni içeri çekti: "Gel."

Artık benden korkmuyordu. Bir tabak spagetti yetmişti. Beni bayağı normalliğine çekmişti bile, posterdeki maymun gibi, kör köpek gibi. Pencereler ardına kadar açıktı, gün odaya doluyordu. Sandalyeler masanın üzerine ters çevrilmişti ve yer bazı yerlerde parlıyordu. Italia evi çoktan düzene koymuştu. Üzerinde bitirilen o işin gururu ve bakışında yerdeki aynı parlaklık vardı. Bense memnun değildim, yorgundum.

"Ütüyü fişten çekeyim."

Ve bir köşede açılmış bir ütü masasına doğru gitti, mavi bir pamuklu sarkıyordu, belki de bir önlüktü. Boyasız gözleri beni okşuyorlardı. Uzun sakalımdan, buruşuk ceketimden, bir yatakta uyumadığımı anlaması zor olmadı.

"Duş almak ister misin?"

"Hayır."

"Bir kahve ister misin?"

"Kafeye uğrayıp içtim."

Her zamanki divana gömüldüm. Sandalyeleri masanın çevresine yerleştirmeye başladı. Özensiz bir atkuyruğunda toplanmış saçları bombeli alnını açıkta bırakıyordu. Aklımda, onun içimde saklamak istediğim tek görüntüsünü, o şaşırmış, uysal bedeni aramayı denedim. Ama karşımdaki kadın o görüntüden çok uzaktı. Italia makyajsız, gözlerinin altında, burnunun üzerinde kırmızılaşan, tozlu beyaz bir tene sahipti. Ve her zamankinden daha kısaydı, ayağında bir çift siyah, kumaştan jimnastik ayakkabısı vardı.

Gelip karşıma oturdu. Belki onu süssüz, normal ev haliyle yakaladığım için utanıyordu. Elleri kızarmıştı, sıkarak saklamaya çalışıyordu onları. Onun böyle çok daha çekici, çok daha tehlikeli olduğunu düşündüm. Bir rahibe gibi yaşı yoktu. Ve şimdi evi de sayfiye yerlerinde karşılaşılan şu kiliselerden birini anımsatıyordu. Freksiz, alçıdan İsalı, susuz bir vazoda yapma çiçekler olan modern kiliseleri.

"Ev senin mi?"

"Dedemindi, ama ölmeden önce sattı. Ben buraya ona yardım etmek için geldim, uyluk kemiğini kırmıştı, sonra kaldım, ama gitmem gerekiyor."

"Nerelisin?"

"Güneyli, Cilentoluyum."

Köpek odayı geçti ve gelip Italia'nın ayaklarının dibine oturdu. O eğildi. Eli başının tüylerinde gezindi.

"Bu gece hastalandı. Galiba bir fare yedi..."

Hayvana yaklaştım. Güçlük çıkarmadan, sırtüstü yatıp bacaklarını açarak onu yoklamama izin verdi. Parmaklarımı daha sızlayan bir yere batırdığımda hafifçe inledi.

"Bir şey değil, bir mikrop öldürücü yeter."

"Doktor musun?"

"Cerrahım."

Bacakları orada, benden birkaç santim ilerideydi. Onları açmakta güçlük çektim. Bacaklarının bembeyaz üst kısımlarını öptüm. İkisinin arasına soktum başımı, terledikleri halde soğuktular. Italia soluğuyla üzerime eğildi. Ensemin ağzından ıslandığını duyuyordum. Ansızın, yüzüne çarparak doğruldum. Yeniden divana oturdum. Ellerimi yaklaştırdım, kuvvetlice birleştirdim. Gözlerimi o düğümlü parmaklara diktim.

"Ben evliyim."

Ona bakmıyordum, onu seziyordum, odak noktasının dışında bir yerde, bakışın en uç yerinde.

"Bir daha gelmeyeceğim, bunu söylemek için geldim..."

Başını eğmişti, bir eli burnunun üzerindeydi, galiba kötü bir biçimde çarpmıştım.

"...Özür dilemek için."

"Önemli değil."

"Ben gezip karısını aldatan biri değilim."

"Önemli değil."

Burnundan incecik kan akıyordu. Ona yaklaşıp çenesini tuttum: "Başını arkaya at."

"Önemli değil, neden bu kadar kaygılanıyorsun?"

Anlamsız bir gülümseme yüzünü kibarlaştırıyordu. Bu kadar iyi yürekliliğin arkasında şimdi bana bir yenilgi elde etmişim gibi geliyordu. O çeneyi yukarıya itiyorum, kazanmak istiyordum, onu yenmek istiyordum.

"Tanımadığın insanlarla sık sık yatar mısın?"

Duygularını belli etmedi, ama bir darbe yemişti. Önündeki hedefi değiştirdi, düşünceleri hangi sebze bahçesine daldı bilmiyorum. Bakışı tutkaldı, köpeğininki gibi. Hayır, onu incitmeye hiçbir hakkım yoktu, ellerimi açtım ve içlerine saklandım. *Doğru olmadığını söyle bana, yalnızca benimle kıvrıldığını ve can çekişen bir yılan gibi gri ve yaşlı olduğunu söyle, yalnızca benimle ölmeye cesaret ediyorsun.* Crevalcore Çingene pembesi ter-

liklerinden birini aşırmış, ısırmadan ağzında tutuyordu.

"Özür dilerim."

Artık beni dinlemiyordu. *Belki bir gün kendini öldürecek, belki dünyadan çekip gidecek, benim için değil, ama bana benzer biri için, bedenine aynı açgözlülükle, aynı sevgisizlikle saldıracak bir yağmacı için.*

"Gitmen gerek," dedi, "işe gitmem gerekiyor."

"Ne iş yapıyorsun?"

"Orospuluk."

Bir yılanın deri değişiminden sonraki gömleği gibi boştu.

Boynuna doladığın o yanardöner atkının mor rengi gözlerimin önünde, Angela, şu annenden aşırdığın, yılların eskitemediği yün atkı, senden daha yaşlıdır, Norveç'te satın almıştık onu.

Lofoten Adaları'na giden feribotta annen içeride kalıp kaynar cam bardağa ellerini yapıştırarak çayını yudumlarken, ben denizi göklere sürükleyen buz gibi rüzgâr fırtınasına karşın güvertede oyalanıyordum. Arkamızda kalan fiyortlar gibi yarık feribot turist değil, kaba yerli halk, balıkçı, balık tüccarı kaynıyordu. Beyaz ve rüzgârlı havada denizdeki kargaşadan başka bir şey görülmüyordu. Renk ve iklim değişikliği, üzerimdeki çift kazak, sintineden gelen tuzlanmış balık kokusu kendimi tatillerde olduğu gibi, başka bir insan olarak hissetmeme neden oluyordu. Tek başına olmaktan mutluydum, kötü havanın annenin dışarı çıkıp yanıma gelmesine izin vermemesinden memnundum. Muşamba pelerinli bir denizci güçlükle güverteye çıktı, yanımdan geçerken anlaşılmaz bir şeyler bağırdı, içeri girmemin daha iyi olacağını anlatmak için kapıyı işaret ediyordu. Su kazağımın boynuna damlıyordu, başımı salladım. Gülümsedim.

"It's okay," diye bağırdım.

O da gülümsedi. Gençti, ama yüzünün derisi o rüzgârlı mesleğin izlerini taşıyordu, alkol kokuyordu. Kollarını göğe kaldırdı.

"God! God!" diyerek pruvaya doğru uzaklaştı.

Bir kuş kondu yanıma ansızın, geldiğini görmedim. Tüyleri griyle yeşil arası pis bir renk, perdeli ayakları küçük eller gibi, parmaklığın demirine yapışık duruyor. Bir yalıçapkınıyla siyah bir leylek arası tuhaf bir kırma. Karnı düzenli olarak şişip duruyor. Bu yüzer tüneğe ulaşana kadar güçlüklerle dolu bir uçuş yapmış olması gerek. Hiç uysal değil, neredeyse korkutucu. Kenarı kırmızı derili yırtıcı gözleri denizi inceden inceye yokluyor, gelecek uçuşu için rota arar gibi. Mitolojik kuşlara özgü bir gagası ve bakışında insansı bir şeyler var. Neden, diye düşünüyorum kendi kendime, biz insanlar, ayakkabılarımızla, kazaklarımızla bir su sıçramasında geri çekilirken böyle küçük bir yaratık doğanın meydan okumalarını hiç tereddütsüz kabul eder, neden biz insanlar böyle cesaretsiziz?

Annenin o tatil sırasında, denize bakan sarp kayalıklardaki patikalar boyunca dalıp gittiğim o gezintilerde, birkaç adım ötesinde ilerleyen kambur sırtıma bakarak bir şeyler sezinlediğini sanıyorum. Ama hiçbir şey söylemedi. Akşamları ahşap ve kırmızı tuğladan bir lokalde, öbür müşterilerle birlikte uzunca bir masaya oturup önümüzde büyük bir bira bardağı, balık ve patates yiyorduk. Annen elini uzatıp benimkinin üzerine koyuyor ve bana sevimlilik, sıcaklık dolu gülücüklerinden birini armağan ediyordu. Neşesinin beni ele geçirmesine izin veriyordum. O duman ve müzik dolu lokalde, o tanımadık insanlar arasında ona sarılıyordum.

Ve yeniden ellerimi bedeninin üzerine koyduğumda, bunu kesin bağlılıkla yaptım. Sevişmede beklenmedik biçimde cömert oldum, Elsa bunu fark etti. "Seni seviyorum," dedi, birçok kez yarı aydınlıkta, saçlarımı okşayarak. Belki de önceki günlerde, onu yazlıktan alıp götürmekte ısrar edince, korkmuştu. Yalnız kalmamızdan korkmuştu. Son irkilişine kadar tatlılıkla ona eşlik ettim, sonra yanına uzandım. Tatmin olma, gözlerinde bir tatlı

reçineyi hareketlendirmişti. Bitkin düşen bir kolunu bana doğru uzattı.

"Peki sen?"

Elini aldım, dudaklarımı nikâh yüzüğüne dokundurdum hafifçe.

"Ben böyle mutluyum."

Erkekliğim çoktan küçücük olmuş, kalçalarımın arasında kaybolup gitmişti. Bir çocuğunki gibi yararsızdı. Bana baktı, gözlerindeki reçine daha yoğunlaşmıştı. Artık bana bir şeyler sormasını bekliyordum. Bana eziyet etmek için, gözlerine sabit bakan yardıma muhtaç bakışımı bozmak için bir elini yüzümde gezdirdi. Hayır, o rahatlama ânını bozmaya hiç niyeti yoktu. Biraz sonra da uyudu. Durup ahşap tavana bakmaya başladım, pişmanlık duymadan. Karımı hayaletlerimin ivinti yerlerinin ötesine, hazzının çözüldüğü sıcak kumlu kıyıya kadar götürmüştüm. Şimdi o dinleniyordu, gidip kayalıklı yolda yürümek isterdim. Ertesi gün, kristal bir sabahta, önünde büyük bir dokuma tezgâhı olan küçük bir kadının bulunduğu bir dükkâna girecektik. Annen atkısı için mor ve erguvani yünleri seçecek, onların tahta sargı kirişine sarıldığını görecekti. Tüm tatil boyunca takacaktı onu, ışıkta bakacak ve gece yine bakacaktı ona, renklerin nasıl değiştiğini görmek için. O atkı hayatımızda bir unutulup bir hatırlanarak seyredilecek, sonunda bir gün, Angela, senin boynuna sarılacak, kokunla dolacak.

Dönüşte, uçaktan inince, yine o yakıcı havayı bulduk. Elsa valizini bıraktı, üzerine mayosunu geçirdi ve Raffaella'ya doğru yüzdü. Ağustosun o kritik günlerinde, kasaba akıl almaz biçimde dolup taşıyordu ve herkes, bakkalımız ya da gazete satıcısı, kibarlıklarını biraz yitiriyorlardı. Yalnızca bir kafe tenha oluyordu, hintkenevirinden bir damı ve kumun üzerine konmuş birkaç masası olan bir barakaydı bu. Irmak ağzıyla bitişikti, deniz pis kokuyordu, bu nedenle de plajı bomboş oluyordu. Sahi-

binin adı Gae idi, İsa vücutlu, yalnızca rengi solmuş bir pareo giyen yaşlı bir gençti. O yaz orayı, nehrin ağzına kadar yaptığım bir gezinti sırasında bir rastlantı sonucu keşfetmiştim. Kayıklar için yapılmış bir depodan ve motorları söken iki pislik içinde Polonyalıdan başka bir şey yoktu. Elsa o barakayı kasvetli ve biraz pis bulmuştu. Ona hak vermiştim, ama sonra hemen hemen her gün oraya gider olmuştum. Sabahları bir kahve içip gazete okuyordum. Gün batarken Gae, zengin ve alkollü, iki yudum aldıktan sonra insanı sersemleten aperitifler yaparak eğleniyordu. Gelenler mütevazı insanlardı. Polonyalılar sarhoş olup yüksek sesle konuşuyorlardı, Gae masama oturup bana esrarlı sigara ikram ediyordu, ama ben kabul etmiyordum. Yine de orası hoşuma gidiyordu. Orada denizin, belki yosunlu dibinden dolayı, farklı yansıları vardı.

Bir gün akşamüstü çevremi engelliler sardı, koltuk değneklerinin ya da tekerlekli sandalyelerin yardımıyla, zorlu geçişlerinin kumda izlerini bırakarak plajda görülüverdiler. Küçük kafenin masalarına oturup içecek ısmarladılar. Refakatçilerden biri bir çantadan radyo çıkardı ve birkaç dakika içinde havaya bir köy panayırı tadı yayıldı. Opossum yüzlü ve güneşten yanmış tombul omuzlu yaşlı bir kadın kumda dans etmeye başladı.

Rahatsız oldum, ayağa kalkıp hesabı ödeyip gitmek için barakaya doğru yürüdüm. Ama sonra gözüm aptal yüzlü genç bir çocuğa takıldı, incecik bir spazmla kasılmış kolları, tırmık gibi açılmış parmakları vardı. Becerebildiği kadar başını müziğin ritmine göre oynatıyor ve bu arada bir tekerlekli sandalyede bir köpeğin dişleri gibi sivri ve ayrık dişleriyle ona gülümseyen bir kıza bakıyordu. Genç kızın yüzünde yavaş ilerleyen uyuşuk bir yaşamın izleri, kulaklarında da iki plastik küpe vardı. Spastik gencin bakışına soluğumu kesecek biçimde karşılık veriyordu. Parçalanmış hareketlerine dikkat etmiyor, gözlerinin içine bakıyordu. Onu seviyordu, onu sevi-

yordu yalnızca. Elimi çabuk tutmalıydım, güneş batmıştı, Elsa beni yemeğe bekliyordu, Gae'nin o korkunç aperitiflerinden en az yarım bardak içmiştim, dönüş yolunda sindirmeyi umuyordum. Ama dirseğim tezgâha dayalı, elimde on bin liret, böyle bakılmak için, hayatımda bir kez o zavallı engellinin spastik gence baktığı gibi birinin bana bakması için, sağlıklıların safındaki yerimi memnuniyetle bırakabileceğimi düşünüyordum. O sırada, kızım, Italia karnıma küçük bir giriş yapıp onu bir denizaltı gibi yardı geçti.

Yine akşam olmuştu, yine şehirde tek başınaydım. Fotoğraf dolu bir çekmeceyi yazı masamın üzerine boşalttım. Kısa pantolonlu bir ergenlik fotoğrafım geldi elime, yüzüm gölgelerle doluydu. Şişmandım, öyle olduğumu hatırlamıyordum. Bir üniversite kimlik fotoğrafının gösterdiği gibi birkaç yıl sonra çok zayıftım. Merakıma yavaş yavaş tuhaf bir şaşkınlık karıştı. Bir gizlenişi fark ediyordum. Hayatım oradaydı; parlak kâğıtta, parmaklarımın altında, en son görüntülere kadar onu gözden geçirebilirdim; son zamanlardaki fotoğraflarda çok az vardım; asla görüntünün ortasında değildim, gözlerim kamaşmış, tesadüfen fotoğraftaydım. O derece derece artan göçte belki gizli bir harita saklıydı. Anıların tutsaklığından isteyerek kaçmıştım. Ansızın ölsem, Elsa mezar taşıma koyacak yeni bir fotoğrafımı bulmakta güçlük çeker, diye düşündüm. Bu düşünce beni üzmedi, tersine avuttu. Tanıklıklarım yoktu. Belki babamın acınacak bencilliğine karşı duyduğum öfke beni gölgede, çok daha aldatıcı bir Narsistin olduğu bir gölgede kalmaya itmişti. Belki hayatta da, en yoğun ilişkilerde de, kendimi başka türlü göstermiştim. Görüntüyü hazırlamış, sonra alandan ayrılmış ve fotoğrafı çekmiştim. Yalnızca abajur yanıyordu, gözlüğümü çıkardım ve bakışımı önümdeki karanlık alana diktim. Çalışma odamın terasa açılan kapısını ardına kadar itip dışarı çıktım. Çiçeklerin üzerine işedim ve saksılardaki o evcilleştirilmiş topraktan çıkan sıcak buhara baktım. Telefon çaldı, içeri girdim.

"Elsa, sen misin?"

Yanıt yoktu.

"Elsa..."

Sonra, ahizenin ucunda tanıdığım gri bir soluk.

Gider gitmez sarıldım ona, kollarıma hapsettim onu. Bana sıkıca tutunmuş, soluk alıyordu. Öyle kaldık, ne kadar zaman bilmiyorum, hareketsiz ve sarmaş dolaş.

"Korktum."

"Neden?"

"Bir daha gelmeyeceksin diye..." Boynuma yaslanmış titriyordu. Burnumu akşın saçlarının siyah ayrığına gömdüm, başının kokusunu bir an önce içime çekme ihtiyacı duyuyordum. Bir tek buna ihtiyacım vardı. Ve nihayet kendimi iyi hissediyordum. Ağzı göğsüme kadar kaymıştı. Kollarından tutup yukarı çektim onu.

"Bak bana, yalvarırım, bak bana."

Gömleğinin düğmelerini açmaya başladı, düğmeler hızla iliklerden çıkıyorlardı, parmaklarının altında bir tespih gibi geçiyorlardı. Ve küçük göğsü göründü. Elini durdurdum.

"Hayır, böyle değil."

Onu kucağıma alıp odasındaki yatağın üzerine götürdüm. Onu ağır ağır, çevresinde telaşsız hareket ederek, bir bedeni bir otopsiye hazırlarmış gibi, sakınımlı ellerle soydum. Boyun eğmiş, bana izin veriyordu. Çırılçıplak kaldığında, ona bakmak için uzaklaştım. Italia çekingenlik dolu bir gülümsemeyle güldü. Elini kasık kemiğine götürdü.

"Çok çirkinim, lütfen..."

Ama o elleri alıp yukarı kaldırdım ve başının ötesine, şönil yatak örtüsünün üzerine yayılmış saçlarının ötesine götürdüm.

"Sakın kımıldama."

Gözlerimi yavaşça vücudunda gezindirdim, parça parça geçtim onu. Sonra ben de soyundum, onun karşısında asla yapmadığım gibi çırılçıplak. Ben de güzel de-

ğildim, kollarım çok zayıftı, biraz göbeğim ve kılların arasında asılı duran eğri büğrü bir kamışım vardı, ben de utandım. Ama böyle, çıplak ve az çekici olmamızı istiyordum. Karşı karşıya, telaşsız, şiddetsiz, zamana dalmış halde. Üzerinde olduğumda, uzun süre hareket etmeden açık renk ve bitkin gözlerine bakarak içinde kaldım. Böyle, o ateş alanında hareketsiz kaldık. Bir gözyaşı şakağına kaydı, dudaklarımla yakaladım onu. Artık ondan korkmuyordum, bir erkek, bir oğul gibi üzerindeydim.

"Artık benimsin, yalnızca benim."

Daha sonra, yatağın ucunda çömelmiş, küçük bir makasla ayak tırnaklarımı kesiyordu.

"Kaç yaşındasın?"

"Kaç gösteriyorum?"

Birbirimize yapışık uyuyakaldık. Başını okşuyordum, ancak uyku durdurdu elimi. Uyandığımda, Italia yanımda değildi. Masanın üzerinde bir not buldum. *Elimden geldiğince çabuk dönmeye çalışacağım. Kahve makinesini hazırladım.* Kâğıdın altında rujlu bir öpücük vardı. O öpücüğü öptüm.

Mutfağa gittim ve kahvenin altını yaktım. Bir dolabı açıp içine eşyaları nasıl bir düzenle dizdiğini inceledim, tabaklar üst üsteydi, küçük bardaklar, büyük bardaklar ayrılmıştı, şeker ve un paketi bir tahta çamaşır mandalıyla kapatılmıştı. Kapının arkasına gizlenmiş tek sayfalık bir takvim gördüm. Son iki ayda, orada burada, küçük bir işaret, küçük bir çarpı işareti vardı. Belleğimle geriye gittim, ama gerek yoktu, biliyordum, görüşmelerimizin tarihleriydi bunlar. Buzdolabının üzerinde başka bir şey daha keşfettim. Cam bir kavanozun içinde kâğıt paralar buldum, bazıları buruşuk, bazılarıysa yalnızca katlıydı. Saydım, tek kuruş eksik değildi.

Pencereye çıktım. Güneş, viyadükte kaynıyor, çalı çırpı dolu toprakta hışırdıyordu. Bir karavanın yanında Çingene bir kadın çamaşır asıyordu. Üç cüce tavuk arka

arkaya, sırayla, koyu kesekleri olan yeni sulanmış sebze bahçesinin yanında yürüyorlardı. *Italia paralarıma dokunmamış, onları kabul edip o kavanoza atmış.*

Bir duş aldım, sonra üzerimde Italia'nın kolları dirseklerime gelen bornozuyla telefonu alıp yatağa oturdum. Annene o hafta sonu gelemeyeceğimi söyledim.

"Neden?"

"Hastanede nöbetçiyim."

Duvardaki maymun banâ bakıyordu, ben de ona bakıyordum. Anahtarın kilitte döndüğünü duydum.

"Burada mısın hâlâ?"

"Elbette buradayım."

Sarıldım ona. Üzerinde değişik bir koku, değişik duvarların kokusu vardı.

"Nereye gittin?"

"İşe."

"Ne iş yapıyorsun?"

"Bir otelde mevsimlik bir işte çalışıyorum, odaları temizliyorum."

Üzerindeki bir otobüs, kalabalık kokusuydu.

Ortalık karardığında dışarı çıktık. O hemen hemen her zaman sessiz, korkunç kenar mahallenin içinde, adımlarımızın sesini dinleyerek, düşüncelerimizi o gece dünyasına emanet ederek, el ele yürüdük. Elimi hiç gevşetmedim, o da gevşetmedi. Fazla tanımadığım, yine de kendime yakın hissettiğim o kadının yanımda olması bana tuhaf geliyordu. Dışarıya çıkmak için boyanmıştı. Bir parça aynada eğilmiş, ona çok dayanıksız gelmiş olması gereken o hatların çevresinin üzerinden aceleyle geçerken ona gizlice bakmıştım. O yüz boyası, üzerine tırmandığı apartman topukları, rengi açılmış saçları... Onda benim zevklerime uyan tek bir şey yoktu. Yine de oydu, Italia ve onun her şeyi hoşuma gidiyordu. Nedenini bilmiyordum. O gecede o arzu ettiğim her şeydi.

"Koşalım!" diye bağırdı.

Ve koştuk, birbirimize çarptık ve güldük ve bir duvara yaslanıp sarıldık birbirimize. Sevgililerin yaptığı anlamsız her şeyi yaptık. Ertesi gün, vedalaşırken, Italia yine titriyordu. Tavuklarının yumurtasıyla bana bir omlet hazırlamıştı, gömleğimi yıkayıp ütülemişti ve şimdi onu öperken, ona arkamı dönerken titriyordu. Yeni aşklar korkularla doludur, Angela, dünyada bir yerleri yoktur, ilk ya da son durakları yoktur.

Cep telefonum titreşim yapıyor. Onu pencere korkuluğuna koydum çünkü orada daha iyi alıyor. Hemen cevap vermiyorum, pencereyi ardına kadar açıyorum, sonra yeşil tuşa basıyorum. Havaya ihtiyacım var. Annenin sesi inanılmaz iyi duyuluyor, çevresinde hiçbir havaalanı kargaşası, hiçbir gelen giden uçak anonsu yok.

"Timo, sen misin?"

"Evet."

"Bana dediler ki..."

"Ne dediler?"

"Ailemden birinin bir kaza geçirdiğini söylediler... dönüş bileti elimde."

"Evet."

"Angela mı?"

"Evet."

"Nesi var?"

"Motosikletten düşmüş, ameliyatta şu anda."

"Ne ameliyatı?"

"Beyin."

Ağlamıyor, ahizeye sanki birileri onu parçalıyormuş gibi böğürüyor. Hırıltılı soluma ansızın kesiliyor ve sesi geri dönüyor, alçak, altüst olmuş bir ses.

"Hastanede misin?"

"Evet."

"Ne dediler? Ne diyorlar?"

"Umutlular, evet..."

"Peki sen? Sen ne diyorsun?"

"Bence..."

Bir hıçkırık takıldı boğazıma, ama ağlamak istemiyorum.

"...İnşallah, Elsa, inşallah."

Omuzlarımı büküyorum, pencereden sarkıyorum... Neden düşmüyorum? Neden aşağı, pijamalarının üzerinde paltolarıyla gezinen iki hastanın olduğu yere düşmüyorum.

"Ne zaman hareket ediyorsun?"

"On dakika sonra British Airways ile."

"Bekliyorum."

"Peki kaskı? Kaskı yok muymuş?"

"Bağlamamış."

"Nasıl? Nasıl bağlamamış?"

Neden anlaşmalara uymadın, Angela? Neden gençlik dikkatsizliktir? Rüzgârda bir gülümseme ve siktir git, anne. Bacaklarını, başını kestin onun. Şimdi ondan nasıl özür dileyeceksin?

"Timo?"

"Efendim?"

"Angela'nın ölmediğine Angela'nın üzerine yemin et."

"Yemin ederim sana. Angela'nın üzerine."

Aşağıdaki hastalar durdular, bir bankta oturmuş sigara içiyorlar. Tarhların yanından kiremit rengi bir palto giymiş orta yaşlı bir kadın geçiyor. İnsanlık, kızım, karınca gibi kaynayan, tırmanan insanlık. Devam eden insanlık. Ne olacak bize, bana, annene? Gitarına ne olacak?

Seviştik, sonra hiç kımıldamadan durduk, viyadükteki otomobillerin gürültüsünü dinliyoruz, öyle yakınlar ki, damın üzerinden geçiyorlar sanki. Giyinip eve dönmem gerek, ama bizi tutsak alan o zifttten ayrılmada güçlük çekiyorum. *Çoraplarım, pantolonum, otomobilin anahtarı nerede...* ama bu arada olduğum yerde duruyorum. Yarın yokum, bir onkoloji cerrahisi kongresine katılmam gerekiyor, canım hiç gitmek istemiyor. Italia yavaşça bir kolumu okşuyor, üzerinde kalacak yalnızlığı ölçüyor. Konferans salonunu, gözlüğümü, basılı adımın arkasındaki yüzümü, ceketlerine iliştirilmiş plastik kaplı fotoğraflarıyla meslektaşlarımı, otelin bornozunu, geceleyin odadaki buzdolabını gözümün önüne getiriyorum...

"Benimle gel."

Yastığın üzerinde dönüyor, gözleri açık, kuşkulu.

"Gel."

Başını sallıyor. "Hayır, hayır."

"Neden?"

"Ne giyeceğimi bilemem."

"Külotla gel, külot sana çok yakışıyor."

Ve daha geç vakit, gecenin tam ortasında, bildirimi düzeltiyorum, gözden geçiriyorum, kırmızı bir kalemle ileri gidiyorum, geri dönüyorum, bazı yerlerin altlarını çiziyorum, çıkarıp ekliyorum, ona telefon ediyorum.

"Uyuyor muydun?"

"Gelmemem daha iyi, öyle değil mi?"

"Saat altıda geleceğim. Çok mu erken?"

"Vazgeçecek olursan dert etme."

Sabahın altısında yolda bekliyordu beni, makyaj bile yapmıştı. Grilikte bir palyaço. Onu öpüyorum, teni buz gibi.

"Ne kadar zamandır bekliyorsun?"

"Daha yeni indim."

Oysa buz kesmişti. Omuzları fazla doldurulmuş, boynuna çıkan, siyah, kısa kollu bir ceket var üzerinde. Kollarının derisi mermer gibi benek benek. Ellerini bacaklarının arasında ovuşturuyor. Isıtmayı sonuna kadar açıyorum, hemen ısınsın istiyorum. Korkuya kapılmış bir yüzü var, gözleri bile üşüyor. Koltukta kımıldamıyor, yerleşmiyor, öyle, kaskatı, sırtı koltuktan hafif uzak duruyor. Sonra, otomobil otoyolun ıssız şeridinde hızla ilerlerken sıcak onu gevşetiyor. Burnunun ucunu elliyorum.

"Şimdi daha iyisin değil mi?"

Gülümsüyor, başıyla onaylıyor.

"Merhaba," diyorum.

"Merhaba," diye yanıt veriyor.

"Nasılsın?" Ve bir elimi bacaklarının arasına sokuyorum.

Tek yönlü yolları ve insanı hep aynı kavşağa götüren oklarıyla küçük bir tüf kenti. Arabayı parka bırakıyorum. Aramızda anlaştık, onun adına bir oda ayırttım. Riske giremem, kongreye çok arkadaşım katılıyor, Manlio da olacak. Yolda birbirimizden biraz uzak yürüyoruz. Italia benden daha kaygılı, nereye gideceğini bilmiyor ama dimdik yürüyor. Tekerlekli, birkaç gün için fazla büyük bir valiz getirmiş yanında. Yarısı boş, yanında eğri büğrü yürüyor. Oysa ben kısa yolculuklara alışkınım, küçük, kullanışlı, şık bir deri çanta var yanımda: Elsa'nın armağanı. Bu sabah karnım yok, kemerimi bir delik daha sıktım. Hafif, çok keyifli yürüyorum, kendimi okul gezisindeki bir genç gibi hissediyorum. Arkadan poposunu elli-

yorum. "Pardon, hanımefendi." O ciddi, dönüp bana bakmıyor, davetsiz misafir olduğunu biliyor. O yavan ceketi ve her zamankinden daha uzun bir etek giymiş, daha az gösterişli olmaya çabalamış.

Oda anahtarımı hemen alıyorum. Italia resepsiyonun arkasındaki adamla konuşuyor. İki arkadaşım yanıma geliyor, selamlaşıyoruz.

"Sauna sıcak mı, yoksa beklemek mi gerekiyor?" diye soruyorum kimlik bilgilerimi yazan mavi yelekli genç kıza, bu orada oyalanmak için bir bahane. Italia'nın önündeki adamın elinde bir kalem var ve rezervasyon listesini gözden geçiriyor. Italia şaşkın bir bakışla bana doğru dönüyor. Yaklaşıyorum.

"Meslektaşımla ilgili bir sorun mu var?"

Adam gözlerini kaldırıp bana bakıyor, sonra Italia'ya tuhaf bir bakış fırlatıyor.

"Bayana oda ayarlamaya çalışıyoruz, yer ayırtılmamış."

Silme rujlu dudaklar, rengi açıla açıla yolunmuş saçlar... Sentetik ceketine sarılıyor, fazla büyük valizini yukarı kaldırıyor, o adamın onu yargıladığını hissediyor. Tezgâhın arkasındaki eğik başa bakıyor, belki de geldiğine çoktan pişman oldu.

Küstah, neredeyse düşmanca bir ifadeyle resepsiyonu geçiyor, hatları daha da kaba görünüyor çünkü ruhu karanlık. Kendini savunuyor. Birlikte asansöre biniyoruz. Yalnızız, yine de ona dokunmuyorum. Şimdi ona acıyorum, çarpık koca topuklarıyla koridorda yürüyor ve ona acıyorum. Odalar aynı katta. Çevrede kimse yok. Italia benim odama giriyor. Çevresine bile bakınamadan ayakta duruyor, ellerini kemiriyor.

Kongre, konferanslar, toplantılar, eğitim seminerleri derken dört gün sürüyor. Italia otelden dışarı çıkmak istemiyor, yatağa yatıp televizyon seyrediyor, ona yiyecek bir şeyler ısmarlayıp odaya göndertiyorum. Ben akşam

yemeklerini öbür meslektaşlarımla birlikte otelde yiyorum. Acele etmiyorum, yemeğin tadını çıkarıyorum, konuşuyorum, şakalaşıyorum. İçim ince bir mutlulukla çalkalanıyor. O yukarıda, gizlenmiş, kollarımın arasına kaymaya hazır. Beni bekliyor, içeriye kilitlenmiş. Kapıyı her çalışımda moket üzerinde çıplak, hızlı adımlarını duyuyorum. Alçak sesle konuşuyor, sürekli birilerinin bizi duyacağından korkuyor. Öbür odanın boş kalmasına üzülüyor, kapının arkasındaki fiyatı okudu, kızardı. Buzdolabından su bile almıyor, musluktan su içiyor, ben kızıyorum ama diretiyor. Odaları düzenlemek için temizlikçiler geldiğinde bile çıkmıyor, bir köşeye oturup onlara bakıyor. Geceleri saatlerce seviyoruz birbirimizi, asla uyumuyoruz. Italia başını yastığın ötesine atıyor, boğazı heyecandan titriyor, saçları yere sarkıyor. Benim ötemde bir şeyler, yitirdiği bir parçasıyla birleşeceği bir yer arar gibi. Kaçıyor, parçaları elimden kaçıyor. Gözleri otelin iç avlusunun ışıklarının yansıdığı pencereye kayıyor. Orada, aşağıda belli bir saatte kapatılan bir çeşme var. Italia o kapanışı görmek için yataktan kalkıyor, o biten fışkırtı hoşuna gidiyor. Az konuşuyor, bir yer istemiyor, balayındaki bir gelin olmadığını biliyor. *Onu benden önce kaç erkeğin sevdiğini asla bilemeyeceğim, ama her birinin, ona özen göstererek ya da onu yaralayarak, onu biçimlendirdiğini, şimdi olduğu gibi yaptığını biliyorum.*

İkinci akşam gecenin tam ortasında dışarı çıkıyoruz, anahtarları resepsiyona bırakıp çekip gidiyoruz. Ona bir çift beyaz ayakkabı armağan ettim, bir vitrinde görüp aldım. Ayağına büyük geldi, Italia uçlarına biraz tuvalet kâğıdı sıkıştırdı. Küçük kent yokuş dolu, iç içe daracık sokakları, işlenmemiş taştan evleri var. Italia'nın topukları fazla geniş ayakkabılarından dışarı çıkıyor. Belediye binasının ötesindeki kaleye kadar tırmanıyoruz. Yöreye egemen o yere çıkıp aşağıdaki ışıklarla benek benek gece ovasına bakıyoruz. Birkaç basamak iniyoruz ve kendi-

mizi çakıl taşlı, ortasında birkaç çocuk eğlence aracının olduğu bir meydanda buluyoruz. Bir salıncak o tepedeki esintiyle hareket edip gıcırdıyor, her yer karanlık, yalnızca Roman sanatı üslubundaki sivri tepeli çan kulesi kara damlar arasında parlıyor. Taştan bir banka oturmuş, önümüzde duran, ayaklarının yerinde büyük bir yay olan ata bakıyoruz ve gizliliğimizde biraz hüzün beliriyor. Çocuksuz oyun araçları bizi hüzünlendiriyor. Gıcırdayıp duran salıncak keyfimizi kaçırıyor. Italia ayağa kalkıyor, gidip demirden salıncağa oturuyor, kendini itiyor, bir daha itiyor. Bacakları havada katlanıyor, sırtı gidip geliyor. Beyaz gelin ayakkabıları ayağından düştü, onları tutmadı.

Ertesi gün onu koridorda buluyorum, otelin temizlikçi kadınlarıyla arkadaşlık kurdu, bir odadan öbürüne giden küçük yük arabalarını izliyor, onlara yardım ediyor, eğilip temiz çarşafları alıyor ve onlara veriyor. Beni hemen görmüyor, böylece onu izlemek için zamanım oluyor. Hızlı hızlı, güney aksanıyla konuşuyor. Önlüklü kızlar arasında daha çok kendi oluyor, tutsaklıktan çıkmış ve benzerleriyle birleşmiş. Kuru saçlarının üzerinde bir duş bonesi var, komiklik yapıyor. Susuz kalmış kendini beğenmiş bir müşteriyi taklit ediyor. Yanındaki tombulca kız keyifli gülüyor. Italia'nın böyle şakacı olduğunu bilmiyordum. Ona sesleniyorum, dönüyor, temizlikçiler de dönüyor. Italia başından boneyi çıkarıp bana doğru geliyor. Yüzü kızarmış ve bir çocuk gibi titriyor.

"Geldin mi..." diye fısıldıyor.

Son akşam restoranda yemek yedi, aşağı inmesini ben istedim ondan. Birbirini tanıdığını sanan insanlar arasında bakmak istiyordum ona. Geç indi. Hızla dipteki, başka bir salona açılan camlı kapının yanındaki bir masaya doğru gitti. Masamdakilerin solukları şarap ve meslek hıncı kokuyordu. Manlio o sabah gelmişti ama, çoktan oraya tahammül edemez olmuştu bile. Antikonformist farmakolojinin büyük ismi Amerikalı bir araştır-

macı için söylemediğini bırakmıyordu. Onu küçümsüyor ve sigarasının dumanını içine çekiyordu. Altın çakmak peçetenin yanındaydı. Ben Italia'nın ne ısmarladığını düşünüyordum, ona bir bardak şarap koymak isterdim. Hâlâ ona bir şey getirmemişlerdi, belki de unutmuşlardı, gözlerimle garsonu arayarak çevreme bakıyordum. Rahat değildi, istediğimi yapmıştı ve şimdi, dirsekleri masada, bir eliyle çenesini çimdikliyordu, oradan çekip gideceği ânı bekliyordu yalnızca. O mesafeden bile çektiği sıkıntıyı sezebiliyordum. Garson önünde eğildi, yemeği sıcak tutan kubbe biçimindeki kapağı kaldırdı. Italia kaşıkla yedi, bir çorbaydı, herhalde. Manlio'ya doğru döndüm: Sabit bakışlarla ona bakıyordu. Italia bunu fark etmiş olmalıydı, yemek yemeyi bırakmış, peçetesinin ucuyla oynuyordu. Gözlerini kaldırdı, bakışını tedbirsiz Manlio'nun görüş alanına kaydırdığını gördüm. Manlio bir dirsek attı. "Bana bakıyor..." Çenesini şişiren kaba bir gülümsemeyle uğuldadı. "Tek başına, onu buraya davet edelim, hadi."

Ben onu durduramadan, bunu istiyor muydum bilmiyorum, Manlio ayağa kalktı ve yüzünde şempanze gülüşüyle Italia'nın yanına gitti. Masadakiler gülüyorlar, hepsi biraz çakırkeyif. Italia'nın başını salladığını görüyorum, ayağa kalkıyor, geriliyor, tatlı arabasına çarpıyor, sonra uzaklaşıyor. Manlio yeniden yanıma oturuyor, elini altın çakmağına atıyor.

"Uzaktan kabaydı," diyor, "yakından da çirkinmiş."

Yatağın üzerinde buluyorum onu. Otelin bir broşürüne bakıyor.

"Kimdi o terbiyesiz adam?" diyor, başını kaldırmadan.

"Terbiyesiz bir jinekolog cerrah."

İyi yemek yedim, iyi içtim, canım sevişmek istiyor. Ama Italia banyoda çok uzun süre kalıyor, dışarı çıktığında yatağa gelmiyor, bir sandalye alıp pencerenin kenarı-

na oturuyor, iç avluya bakıyor, oradan gelen ışık yüzünden yüzü sarı, çeşmenin kapanışını bekliyor.

Italia yolculuk için sandviç hazırladı, inip peynir, salam satın aldı, sonra yatağın üzerinde ekmeği böldü. Uyandığımda eliyle kırıntıları topluyordu. Asansörün yanında temizlikçi kızlarla vedalaştı, adreslerini aldı, kardeşleri gibi sarıldı onlara. Arabada, dönüş yolunda, az konuşuyoruz. Ansızın Italia, "Benden utanıyorsun, değil mi?" diye soruyor. Bana bakmadan, kendi tarafına dönük, sabit bakışlarla yola bakarken söylüyor bunu. Yama işi çantası her sabah kahvaltıda topladığı küçük bal ve reçel kaplarıyla dolu. Gülümsüyorum, kolumu uzatıp dikiz aynasını düzeltiyorum. Kafam karışık, aralarında belli bir bağlantının olmadığı düşüncelerle dolu. Bu sabah Elsa telefon etti, telefon sesi odada ulaştı bana, çantam hazırdı çoktan, resepsiyon sandım, onun için tedbirsiz cevap verdim. Italia bir şeyler dedi, kimliğiyle ilgili bir şeyler, geri almayı unutmuştu. Annen onun sesini duydu.

"Kim var orada yanında?"

Temizlikçinin olduğunu, kapının açık olduğunu ve çıkmak üzere olduğumu söyledim. Sesimi yükselttim.

"Neden kızıyorsun?"

"Acelem var."

Sonra ondan özür diledim. Başka bir şey daha söyledi ama sesi hafifçe değişmişti. Arabayı sürerken yaptığımdan artık emin olmadığımı düşünüyorum. Italia'yı içinde oturulan inşaatın önünde bırakıyorum, bir elini öpüyorum. Ondan ayrılmakta acele ediyorum, belki bunu fark ediyor. Naziğim, valizini bagajdan almak için aşağı iniyorum, ama en kötü kokunun içine sürüklenip avlu yolunda kaybolduğunda, rahatlıyorum. Bir saniye bile geçirmiyorum orada. Orası bu sabah bana korkunç geliyor.

Doğrudan hastaneye gidiyorum, şaşmazlıkla mesle-

ğime dalıyorum. Ameliyat hemşiresi biraz kararsız, yeni biri olmalı, aletleri bana güçsüz veriyor. Kızıyorum. Bir pensi elinden düşürüyor. Bir tekmeyle o pensi ameliyathanenin öbür tarafına fırlatıyorum.

Annen yazlıktaki eşyalarını toplamaya başladı, yaz neredeyse bitmek üzere. Bahçede oturmuş, Büyük ve Küçük Ayı'ya, Kutupyıldızı'na bakıyorum. Yanıma geliyor, omzunda bir hırka, elinde de bir bardak var.

"İçecek bir şey ister misin?"

Başımı sallıyorum.

"Neyin var?" diyor.

"Bir şeyim yok."

"Emin misin?"

Sonbahar gelecek, deniz grileşecek, kum kirlenecek, rüzgâr onu uçuracak, ev kapalı olacak. Elsa o küçük hüzün tadını omuzlarında hissediyor. Yatakta bana sarılıyor, sevişmek istiyor.

"Hemen uyumak mı istiyorsun?"

Kımıldamıyorum, yerimde kalıyorum: "Kusuruma bakmazsan, evet."

Bakıyor. Beni öpmeyi bırakıyor, ama istekli, üzerimde soluk almaya devam ediyor. Soluğuyla dolu esinti beni uykudan uzaklaştırıyor.

"Özür dilerim, çok yorgunum."

Dönüyorum, yüzü karanlıkta demir. Bedeni çarşafla hışırdıyor ve bedenimden uzaklaşıyor. Üzülmesini istemiyorum. Bir kolumu ona doğru uzatıyorum, hafif bir omuz hareketiyle beni kovuyor.

"Uyuyalım," diyor.

Ertesi sabah geç uyanıyorum. Elsa'yı mutfakta buluyorum, ham ipekten sabahlığını giymiş. "Merhaba," di-

yorum. "Merhaba." Kahve makinesini hazırlıyorum, ateşin üzerine koyuyorum ve kahvenin çıkmasını beklerken, oturuyorum. Karım uzun boylu, omuzları kusursuz bir yamuk, iki eğri çizgi dar beline kadar iniyor. Uzun saplı çiçekleri yerleştiriyor.

"Nereden buldun onları?"

"Raffaella armağan etti."

Hâlâ kızgın, ellerini oynatmasından, yalnızca yokmuşum gibi davranmak niyetiyle yaptığı hareketlerden anlıyorum bunu. Kaç zamandır çiçek almıyorum ona, diye düşünüyorum. Belki o da aynı şeyi düşünüyor. Saçlarını kulaklarının arkasına atmış. Pamuklu perdenin hafifçe boğduğu parlak bir ışığın girdiği pencerenin karşısında. Profiline bakıyorum, soluk dudakları sert etten iki kabarcık. O dudaklarda benim için, belki de bana karşı çok düşünce var. Kalkıyorum, bir fincana kahveyi koyup içiyorum.

"Biraz kahve ister misin?"

"Hayır."

Bir fincan kahve daha koyuyorum ve onu da içiyorum. Elsa parmağını kesti. Makası masaya atıp yaralı parmağını ağzına götürdü. Ona yaklaşıyorum. "Bir şey yok," diyor. Ama ben elini alıp suyun altına itiyorum. Kanının pembemsi suyu evyenin ortasındaki kara deliğin içinde kayboluyor. Parmağını tişörtüme kuruluyorum, sonra ilaç çekmecesinde mikrop öldürücüyü ve bir yara bandı arıyorum. Annen bana izin veriyor, onunla bir doktor olarak ilgilendiğimde hoşuna gider. Sonra boynunu öpüyorum. Boynunu yanımda buluyorum ve saçların kapladığı ensede yittiği yeri öpüyorum. Mutfakta masanın üzerine dağılmış çiçeklerin yanında birbirimize sarılıyoruz.

Duştan çıktığımda, salonun kuytu bir köşesinde daktiloda yazıyor. Elini çabuk tutması gerektiğini, çünkü işini bitiremediğini söylüyor. Artık deniz ve güneş istemiyor. Koyu teninin kışın açılmasına izin verecek. Üstü-

nü giymemiş, hâlâ sabahlıkla. Aşağıda ipekli kumaş yere değiyor ve bacaklarını ortaya çıkarıyor. Pikaba Çaykovski'nin *Patetica*'sını koydum. Notalar bir kristal fırtınası gibi güneşin girdiği salonu dolduruyor, ayaklarım çıplak ve okuyorum. Annenin gözleri tuşlarda geziniyor, arada bir, bir kâğıt çıkarıyor, buruşturup yanındaki hasır sepete atıyor. Kibirli bir doğası var, amaçları, vücut hatları değişiyor. Bana ait değil, asla bana ait olmadı, artık bundan eminim. *Birbirimize ait olmak için programlanmadık, birlikte yaşamak için, aynı bideyi paylaşmak için programlandık.*

Bana bakıyor, daktiloyu bırakıp bana yaklaşıyor. Karşımdaki divana oturuyor, bir ayağını altına alıyor, öbürü çıplak, yere değiyor. Konuşmaya başlıyor, sözcükleri ölçülüp biçilmiş bir kuşatma. İş üzerine, bir iş arkadaşının ona yaptığı bir nezaketsizlik üzerine genel cümleler, sonra ansızın "Peki sen ne yaptın kongrede?" diyor.

Ve hemen sonra kim vardı, kim yoktu diye soruyor ve "Oda nasıldı?" derken çemberin daraldığını hissediyorum.

"Sıradan."

Gülümsüyorum, güç durumda olan ben değilim, o. Bırakıyorum düşüncelerinde kızarsın, çok sakinim, soracak bir şeyi varsa, sorsun. *Gayret, karıcığım, sor. Gerçekten açıklığa ihtiyacın varsa bu sefer sen bakacaksın başının çaresine, ben yardım etmeyeceğim. Kendimi suçlu hissetmiyorum, edemiyorum.* Çaykovski çalıyor ve müziğinin içinde bu sabah hiçbir şey bana artık öyle dramatik gelmiyor. Elsa arkadan güneş geldiği için beyaz görünen bir tutam saçtan hıncını alıyor. Merakla, acı çekme korkusu arasında kararsız heyecanlanıyor. Oysa, şimdi benden istese yuvayı parçalamaya hazırım. Ama gerçek kollarının altının terli olduğu karımın soyluluğuna yakışmıyor. Bildiğim bir biçimde bana bakıyor, o donuk retinaların içinde tutsak duyguyu çıkarır gibiyim: Orada bir eksiklik, bir tutukluk, bir duvar var. Gözleri bir aptalın göz-

leri. Şaşırtıcı bir buluş. Görünüşteki o akıllılığın arkasında sağırlık, neredeyse bir bilinç eksikliği saklı: Onun acıdan kurtuluş yolu bu. Güç durumda kaldığında sahip olduğu gözler bunlar, beni kendi halime bırakıp beni anlıyor numarası yaptığı gözler.

Ayağa kalkıyor, mutfağa doğru gidiyor, kapıya ulaştı neredeyse. Sırtı dik, harika saçları her adımında sarsılıyorlar. Bedeninin ortasını hedef alıyorum ve bıçağı fırlatıyorum...

"Başkasıyla yatıp yatmadığımı mı öğrenmek istiyorsun?"

Dönüyor: "Bir şey mi dedin?"

Çaykovski sesimi bastırıyor. Duymadı. Belki de duydu, onun için şimdi biraz sendeliyor.

O akşam sevişiyoruz. Annen istiyor, onu hiç böyle ateşli görmedim. "Yavaş," diye fısıldıyorum kıs kıs gülerek, "yavaş." Ama o benden daha güçlü, bir planı var. Üzerime, uzun süre bastırılmış bir güçle dolu geliyor, bu gece onun yakalayıp bırakmaması gereken şeyim. Onunkisi erotik bir fars, bir kitapta ya da sinemada benimsemiş olmalı. Bu gece yakıcı tutkuya karar verdi. Ve ben ortadayım, şaşkınım, dörtnala bir yarışın içine atılmış bir beygirim. Aşağı kaydı, karnımın altında nefes nefese. Onu böyle boyun eğmiş görmeye alışkın değilim. Benim yüzümden ahlakını değiştirdiğini düşündüğümden kendimi suçlu hissediyorum. Çekip gitmek istiyorum, bu yataktan kaçıp kurtulmak istiyorum, ama kalıyorum. Şimdi tahrik oldum, başına baktım ve düşündüm... Ve o düşünce beni heyecanlandırdı. Annenin üzerine devriliyorum, ona kötü davranıyorum. Onu yatağın ayakucuna itiyorum, ona bir keçi gibi sahip oluyorum, bunu yaparken kendi kendime ne yaptığımı soruyorum.

Sonradan kırık bir yumurta gibi altımdaydı, parçalanan kabuğunda dönmüş, yeni bir istekle bana bakıyordu. Bir büyüyü başarmış bir cadı gibi mutlu ve kötü gö-

rünüyordu. Onu tanıdığımdan beri ilk kez onu bırakmak istediğimi düşündüm.

Sevgilimin küçük bedeni yatağın kenarında kıvrılmış duruyordu, zayıf sırtının kalçalarda genişlediği noktaya bakıyordum. Onu yalamıştım, dilim saçının ayrığından ayaklarına kadar gezinmişti, her aralığa, parmak aralarına girmişti. O hem zevk duymuş, hem üşümüştü, teni ben geçerken ürpermişti. Onu böyle sevmek istediğimi hissediyordum, bölüm bölüm, hareketsizlikte, sessizlikte. Önceleri gibi değildi, şiddetli, kör cinsel birleşme değildi, bizimkisi. Onu yalnızca öpmek için orada, yatakta hareketsiz tutma alışkanlığı edinmiştim. Gösterdiğim özen aracılığıyla kendini anlasın istiyordum. Sızlayan dilimle onu sürüyordum, sonunda tükürüksüz kalıyordum. Utanmıyordu, sevişmede arsızdı neredeyse, ama ayak tabanlarını sertleştiren nasırlardan utanıyordu, aşktan utanıyordu. Ancak sonunda, artık yorulduğumda onu alıyor, bir köpek gibi içine giriyordum. Günlerce çalı çırpılar, böğürtlenler, taşlar arasında koşup kulübesini bulan bitkin bir köpek gibi.

"Bırak beni," diye fısıldıyor. Sesi metal bir ip gibi ince ve soğuk.

"Ne diyorsun..." Yaklaşıyorum, o yalnız sırtını okşuyorum.

"Yapamam, ben artık yapamam..." Ve başını sallıyor. "Şimdi olması daha iyi, biliyor musun, şimdi."

Ve yüzünü ellerinin arasına aldı: "Beni birazcık seviyorsan, bırak beni."

Sıkıca sarılıyorum ona, dirsekleri derime yaslanıyor.

"Ben seni asla bırakmayacağım."

Söylediğimden o kadar eminim ki, bedenim sertleşiyor, her lifim ona sarılırken sertleşiyor, sanki bir güç zırhı beni sarmış gibi. Ve öylece kalıyoruz, çenelerimiz birbirimizin omzuna dayalı, kendi boşluğumuza bakıyoruz.

Sevmek ne demektir, kızım? Sen biliyor musun? Benim için sevmek Italia'nın soluğunu kollarımda tutmak ve diğer her gürültünün susmuş olduğunu fark etmek oldu. Bir hekimim, kalbimin atışlarını bilirim, her zaman, istemediğimde de. Yemin ederim sana, Angela, içimde atan yürek Italia'nınkiydi.

Hep bir düş görüyordu. Trenin onsuz gittiğini görüyordu düşünde. İstasyona zamanından önce geliyordu, üzerinde güzel bir giysi vardı, bir dergi satın alıyordu, sonra sundurmanın altında, rahat yürüyordu. Tren oradaydı, bekliyordu, çok güzel, kırmızı-gri bir trendi, diyordu. Binmek üzereyken, zaman kaybediyordu, çantasını karıştırıyor, biletini arıyordu. Gideceği yerin adını okumak istiyordu, onun için de zaman kaybediyordu... Tren perondan ayrılıyor ve o orada kalıyordu, ne çantası ne de ayakkabıları vardı artık. Arkasındaki istasyon boştu ve o çıplaktı, 'bir tablodaki' gibi diyordu. Bu düşün ona daha çok gençken uzun süre işkence ettiğini anlattı, sonra kaybolmuştu, benimle birlikte yeniden ortaya çıkmıştı.

Ben düşlerle kendimizi cezalandırdığımıza, çok ender olarak da kendimizi ödüllendirdiğimize inanıyorum, Angela.

"Elini versene bana," dedi, "sol elini."

Elimi açtı, sanki temizlemek, bizi ilgilendirmeyen başka şeylerin tozunu atmak istermiş gibi avucunu avucumda gezdirdi.

"Uzun bir hayatın var, ortada bir kesikle."

Ben bu saçmalıklara inanmam, omuz silktim.

"Ne demek?"

"Yaşamaya devam edeceksin."

Şimdi o kesiğin sen olup olmadığını soruyorum ken-

di kendime. Italia'nın seni elimde görüp görmediğini.

"Şimdi iyice sık, çocukları görelim."

Yumruğumun kıvrımlarını, küçük parmağımın yanını inceledi.

"Bir tane var, yok, iki tane hatta. Aferin." Güldü.

"Peki sen?" dedim. "Göster bakayım elini, hayatın nasıl?"

Gülmeyi sürdürerek ayağa kalktı.

"Çok uzun, merak etme, kötü ot asla ölmez, annem bana Ayrıkotu derdi."

Vedalaştıktan sonra arkamdan koştu, sarıldı bana.

"Sana bırak beni dediğimde sakın beni ciddiye alma. Tut beni, yalvarırım, tut beni. Ne zaman aklına eserse gel, ayda bir kere, yılda bir kere, ama tut beni..."

"Elbette tutacağım seni. Ben seni seviyorum, Ayrıkotu..."

Hüngür hüngür ağlamaya başladı, gözyaşı püskürttü, üzerimde yanan bir gözyaşı lavıydı.

"Neden ağlıyorsun?"

Kollarımdan ayrılmıştı. Yüzü kızarmıştı, gözleri kızarmış sabit bana bakıyordu, bir kolumu yumrukluyordu: "On iki yaşımdan beri sevişiyorum ve kimse bana seni seviyorum demedi bugüne kadar. Eğer benimle alay edersen, öldürürüm seni!"

"Bu yumruklarla mı?"

"Evet."

Peki sen Angela, hiç seviştin mi? Üç yıl önce, kadın olduğun günü anımsıyorum. Okuldaydın, İngilizce öğretmenin seni müdüriyete götürdü, annene gazeteye telefon ettin, seni eve götürmek için gelip aldı. Arabada şakalaştı, sen halsiz gülümsedin, bir hasta gibi, sinirliydin, biraz da öfkeli. O ânı beklemiştin, ama şimdi büyümek seni üzüyordu. Özgür ve hırçın, başının çaresine bakmaya alışkın bir çocuk olmuştun, şimdi on iki yaşında bir mantardın. Vücudun hâlâ çocuksuydu, arkadaşlarınkinden çok daha çocuksu ve düşüncelerin, oyunların hâlâ çocukçaydı. Ama sana rağmen, içinde bir şeyler oynamıştı. İlk yumurtacık olgunlaşmış ve kırılmıştı. Kan, çocukluğunun sonunu kanıtlıyordu.

Annen söyledi bana, girişte karşıladı beni. Yüzü parlıyordu, sabah evden çıkan kadın değildi, ebe gibi bir yüzü vardı. Siz kadınlar değişkensiniz, hayatı yakalamaya, kelebeklerle dolmaya hazırsınız. Biz erkekler duvarınız boyunca yer solucanları gibi sıralanmışız. Gülümsedim, pardösümü çıkarmakta geciktim. Yatağa uzanmış, o kara, büyük gözlerinle, o zayıf kediye benzer uzun yüzünle yatıyordun. Sana yaklaşıp yanına ilişiyorum.

"Angela..."

Hafifçe gülümsüyorsun, tenin solgunlukta kırışıyor.

"Merhaba, babiş."

Sana kimbilir neler söylemek istiyorum, ama hiçbir şey çıkmıyor ağzımdan. O anda yalnızca anneninsin, ben sakar, şu bardakları deviren türden bir konuğum. Ellerin karnında, bacakların bükük, hareketsiz. Kuşkonmazımsın benim, en çok sevdiğim kokumsun. Seni kaç kez sa-

lıncakta salladım, kaç kez sırtın ellerime geri döndü. O ânı durdurmadım, bıraktım akıp gitsin, ama belki de seni itmek istemiyordum, gazete okumak istiyordum. Alnına hafifçe dokunuyorum.

"Aferin," diyorum, "aferin."

Çalışma odamda, sıcak ışığı masamın tam ortasına ve kel başıma vuran, liberty stili küçük şemsiyenin altında eğilmiş, hâlâ seni düşünüyorum. Buraya çekildim, evin gerisi, beyaz çamaşırlar, pamuk, bakire kanı, siz kadınların. Annen çay hazırladı, Londra'dan gelen kedili bir tepsinin üzerinde odana getirdi. İki akran gibi halının üzerinde bağdaş kurmuş bisküvileri batırıyorsunuz içine. Bugün özel bir gün, evden çıkılmayacak, sıcakta kalınacak, akşam yemeği yenmeyecek. Ben daha geç vakit, tek başıma mutfakta biraz peynir yiyeceğim. Bir gün sevişeceğini düşünüyorum. Bir adam elleriyle, öyküsüyle sana yaklaşacak. Pantolonunun paçaları hep fazla kısa olan uzun boylu kızıma yaklaşacak, çıkartma değiş tokuş etmek için ya da seni indirip salıncağa binmek için değil, kamışını sokmak için. Gözlerimi ellerimle ovuşturuyorum, sert bir biçimde, çünkü önüme gelen görüntü çok güçlü. Babanım senin, kadınlığın, plajda kumla dolan tüysüz etten sandviç benim için. Ama bir erkeğim de ben. Bir kadının, daha yeni yaşlanmış bir kız çocuğunun ırzına geçen çürümüş ve barbar bir adam oldum. Yaptım çünkü onu hemen sevdim ve sevmek istemiyordum onu, onu öldürmek için yaptım ve kurtarmak istiyordum aslında. O görüntümü kovmak için gözlerimi ovuştururken, bir erkek görüyorum, sana yaklaşan şehvetli bir sırt. Onun yakasına yapışıyorum ve şöyle diyorum: Dikkat et, o Angela, hayatımın beyazı. Sonra bırakıyorum onu. Sana karşı saygısız düşünceleri de bırakıyorum, seni sevişirken düşünmeye hiçbir hakkım yok. Sen nasıl istersen öyle olacak. Tatlı bir biçimde olacak. Benden daha iyi bir adamla olacak.

Doğum günüm. Pek severek karşılamadığım bir yıldönümüdür, bilirsin; geçen yıllara karşın çocukken duyduğum üzüntüyü duyarım. Okullar açık olmazdı, arkadaşlarım kimbilir nerelerde geziyor olurlardı, asla gerçek bir doğum günü kutlaması yapmamışımdır. Annene, beni kesinlikle şaşırtmayan sürpriz partiler hazırlayarak zaman kaybetmemesini söylemiştim. İkna oldu ve ben, ona asla söylemesem de, bana karşı bu kadar kolay kayıtsız kaldığı için ona kırıldım.

Güzel bir gün değildi. Güneş, balçık gibi bir görünüme sahip ve belirsiz bir küme bulutun arkasında kalıyordu. Kızıldeniz'de yaptıkları bir gemi yolculuğundan daha yeni dönen kayınvalidem ve kayınpederim ziyaretimize gelmişlerdi. Akşamüstü plaja, şemsiyelerin altına dönmüştük. Anneannen Nora, güzellik uzmanının yaşlılık lekelerini silmek için uğraşırken neden olduğu sıyrıklarla nokta nokta bronz bir ten sergiliyordu. Deden Duilio'nun alnında bir uzun yol kaptanı şapkasının siperi çıkıntı yapıyordu. Yazları böyle giyinirdi, kısa pantolon, hâlâ kaslı baldırlarını saran gergin çoraplar, örgülü ipli ayakkabılar. Alçak bir plaj sandalyesine oturmuş, parmaklarıyla dizlerinde, güçlü sessizliğinin zamanını ritimleyerek, tempo tutuyordu. Kayınpederimin yanında kendimi rahat hissetmezdim. Sen onu bugünkü haliyle biliyorsun, şaşkın, tatlı ve sana karşı sevgi dolu. Ama on altı yıl önce kibirli yüz ifadesini, onu mesleğinde çok yükseklere taşıyan katı yürekliliğini hâlâ koruyordu. Bu kentin en güçlü mimarlarından o, öldüğünde bir sokağa

adı verilecektir kesin. Daha yeni yeni yaşlanmaya başlıyordu ve yaşının gerektirdiği gibi köşesine çekilmekte güçlük çekiyordu. Karısına çok kötü davranıyordu, ama karısının aklı bunu fark etmek için fazla havalardaydı. Elsa babasına tam anlamıyla tapıyordu. Evliliğimizin ilk yıllarında ona gösterdiği ölçüsüz özen beni öfkelendirirdi. O olduğunda ben sanki yoktum. Sonra bu zamanla azaldı, deden tamamen yaşlandı, ne yazık ki ben de yaşlanmaya başladım. Şimdi, ona bakan küçük bir Filipinli kadınla günlerini televizyonun karşısında geçirdiğinden, iyi dostuz biliyorsun ve eğer haftada en az iki gün ona uğrayıp tansiyonunu ölçmezsem bozuluyor.

Elsa yüzünü kollarının arasına almış, yan yatmış, annesiyle konuşuyordu. Onunla küçük, gizli anlaşmaları vardı, zavallı Nora'nın havailiğini hoş görmüyordu. Elsa, babası gibiydi, asla hoşgörülü olmadı, onun asıl zayıflığı budur. "Annem çok iyi yüreklidir," derdi, "ve çok aptaldır." Öldüğünde, inanılmaz bir biçimde, aptal biri olmaktan çıktı. Annen, bilinçaltının gizli bir büklümünün etkisiyle, ondan farklı, incinebilir ama iradeli bir kadın; onun için doğru bir örnek olarak söz etmeye başladı. Kısa bir zaman öncesine kadar, sana "Anneannen büyük bir kültüre sahip değildi, ama bugüne kadar tanıdığım en akıllı kadındı," dediğini duyduğum güne kadar. Ona baktım, bakışıma rahatlıkla karşılık verdi. Annen unutmasını biliyor, olayları, tam onları kullandığı anda işine geldiği biçime sokmayı biliyor. Bir bakıma bu korkunç bir şey, bir bakıma da çevresindeki her şeye sürekli olarak yeniden doğma yeteneği veriyordu sanki. Benim onun ellerinde birçok kez, farkına bile varmadan, yeniden doğmuş olmam gerek.

Öylece, bilinen yaşamın sessizliğine gömülmüş duruyordum. Burada özgür bir adamdım, gizlenmeye ihtiyacım yoktu. İnsanlar beni tanıyorlardı, karım, kayınpe-

derim, herkes tanıyordu beni. Oysa şimdi bana, öbür yaşam değil, bu yaşam paralel yaşammış gibi geliyordu. Italia ile olan yaşamım, fısıltılardaki, gizlilikteki o yaşam gerçek yaşamdı. Kaçak, gökyüzü olmayan, korkan, ama gerçek.

Denizde bir kadın yüzüyordu, başı köpükler arasında bir kaybolup bir çıkıyordu. Sudan beline kadar çıktı. Elleriyle bükerek saçlarını sıktı, sonra başını salladı. Kıyıya kadar yürüdü, giderek alçalan suda vücudu yavaş yavaş ortaya çıktı. Türkuvaz bir bikini giymişti. Güneşte yanıp esmerleşmemişti. Beyaz karnı, daha yeni yemek yemiş bir çocuğunki gibi hafif şişikti. Kemikli kalçalarını oynatarak bana doğru geliyordu. Soluğunun hırıltısını duyar gibi oldum, deniz suyu damlaları hareket etmekte olan vücudundan kayıp kuma düşüyorlardı. Onu durdurmak için bir kolumu kaldırmak istediğimi düşündüm, ama hiçbir hareket gelmedi benden. Her şey durağandı, donmuştu. Yalnızca kadın yavaş çekim hareket ediyordu. Taş kitleme sıkışmış, sonu bekliyordum. Geçti, onu başımla izleme cesaretini bile gösteremedim, boynum şoktan sertleşmişti. Ama iris tabakasında onun hayali, kumu yararak yaklaşan o cılız silueti kalıyordu.

Sonra çevremdeki sesler geri döndü, rüzgârın esintisi artmıştı, yavaş yavaş kayınvalidemin sohbeti, kayınpederimin sert soluğu yoğunlaşmıştı. Tıpkı kayıkla kıyıya yaklaşıldıkça plajın gürültüsünün daha da iyi duyulması gibi. Bunun üzerine döndüm, arkamda yalnızca kumulların oluşturduğu un gibi duvarı buldum. Italia ortadan kaybolmuştu.

Günün geri kalan bölümünü kendimden geçmiş halde geçirdim. Her şey bana abartılı geliyordu, sesler fazla tiz, hareketler fazla sertti. Çevremde yaşayan, evime yerleşen bu dar kafalı insanlar kimdi? Oysa bir zamanlar o örnek aptallar ailesiyle akraba olmak bana iyi bir sosyal değişiklik gibi gelmişti! Akşam yemeğinde çatalı ağzıma götürmede zorlandım. Tabaktan dudaklara geçiş çok

uzun olmuştu. Banyoya gitmek üzere sofradan kalktım. Koridorda kayınvalidemin Yorkshire Terrier'i, dişlerini gıcırdatarak karanlık bir köşeden fırladı. Bacağımı uzatıp o küçük salon köpeğini tekmeledim. Topallayarak, ona doğru gelmekte olan sahibesine doğru koştu.

"Özür dilerim, Nora, yanlışlıkla çarptım ona."

Yukarı kattaki odalardan birine girip yere, halıya uzandım. Yazları kuru bir asmaya asılı duran cılız kurtçuklara, şu gürültü çıkarmadan yere düşen sersem kurtçuklara benziyordum.

Elsa'nın annesiyle babası yemekten sonra gittiler, hemen arkalarından çıktım. Elsa kentin ışıklarına kadar arkalarından gitmemi istemişti. Kayınpederim fazla iyi bilmediği o karanlık yollarda çok yavaş otomobil kullanıyordu. Ön camın ötesindeki hareketsiz, sessiz duran o iki başı izliyordum. Ne düşünüyorlardı acaba? Belki de ölümü, pazar akşamları ölümü düşünmek kolaydır. Ya da hayatı, satın almak istedikleri bir şeyi, yemek istedikleri bir şeyi düşünüyorlardı. Son dakikada yalnızca açgözlülüğe dönüşen hayatı. Alınır ve karşılığında bir şey verilmek istenmez. Elsa ve ben aynı sessizliğe doğru ilerliyorduk. Farlarla dokunduğum yalnızlıkları birkaç yıl sonra bizim de olacaktı. Gece iki kukla önümde ilerliyordu. O yolculuğu durdurmak, hayatı, o yaşlı kişiye dönüşemeyeceğim farklı bir hayatı kabul etmek için hâlâ zamanım vardı.

Direksiyonu kırdım ve asfaltın kenarında durdum. Kayınpederimle kayınvalidemin otomobili önümde, kara bir dönemecin ötesinde kayboldu. O akşam genç öleceğimi ve Italia'nın vazgeçemeyeceğim bir armağan olduğunu hissediyordum.

"Evi nasıl buldun?"

"Kumsalda yürüdüm."

"Neden peki?"

"Sana bir doğum günü armağanı vermek istiyordum, beni mayoyla görmeni istiyordum."

Hâlâ bornozlaydı, uykulu köpeğine sarılıyordu.

"Gideyim de uyu."

"Hayır, dışarı çıkalım."

Yolda benimle kol kola, yavaş yürüdü. Her zamanki kafeye girdik.

"Ne içersin?"

Yanıt vermedi. Bedeninin tüm ağırlığıyla tezgâha dayanmıştı. Elinin metal yüzeyde peçetelere doğru kaydığını gördüm. Hırçın bir hareketle onları kutudan çekip aldı ve iki büklüm, güçlükle yürüyerek dışarı çıktı. Yanına gittim, başı önde, duvara dayanmıştı.

"Neyin var?"

Ellerini bacaklarının arasına sokmuştu, peçeteler de oradaydı. "İyi değilim, beni eve götür..." diye fısıldadı.

Az ışık vardı, ama beyaz peçetelerin parmakları arasında koyulaştığını görüyordum.

"Kan kaybediyorsun sen..."

"Eve götür beni, yalvarırım."

Bayılmıştı bile. Kucağına aldım, arabaya kadar yürüdüm ve dikkatlice koltuğa yerleştirdim. Çalıştığım hastaneye götürme riskini göze alacaktım. Arabayı kullanırken o akşam arkadaşlarımdan birinin nöbetçi olup olmadığını anımsamaya çalışıyordum. Kendine gelmişti,

solgundu, bitkin gözleri gece kentine açılmıştı.

"Nereye götürüyorsun beni?"

"Hastaneye."

"Hayır, eve gitmek istiyorum ben, daha iyiyim."

Koltuktan aşağı kaymış, yere çömelmişti.

"Ne yapıyorsun?"

"Koltuğunu kirletmeyeyim."

Bir elimi direksiyondan çekip ona doğru eğildim. Tişörtünün ucunu yakaladım: "Kalk oradan!"

Ama direndi. "Burada iyiyim, sana bakıyorum."

İlkyardım tenhaydı, bir köşede omzunda bir battaniye olan yaşlı bir adam vardı yalnızca. Nöbetçi hastabakıcılardan birini tanıyordum, ara sıra futboldan konuştuğum iriyarı bir gençti. Italia'ya arka koltukta kalmış olan deniz havlumu vermiştim, beline sardığı o havluyla inmişti arabadan. Hastabakıcı onu bekleme odasındaki bir sedyeye yatırmıştı, Italia boynu bükük bana bakıyordu. Nöbetçi doktor hemen geldi, hatırladığım kadarıyla hiç görmediğim genç bir kadındı.

"Gelin, yukarı çıkıp bir ekografi çekelim."

Üçümüz birden asansöre bindik. Kadının yüzünde, yassılaşmış saçlarında uyku izleri vardı, saygılı bir biçimde gülümsüyordu bana, kuşkusuz biliyordu kim olduğumu. Italia'nın rengi biraz daha iyiydi, asansöre yürüyerek binmişti.

Muayene sırasında uzaklaşıp kendi bölümüme yöneldim. Fırsattan yararlanıp bir gün önce ameliyat ettiğim bir hastaya bir bakmak istiyordum. Adamın yatağına yaklaştım: Uyuyordu ve iyi soluk alıyordu.

"Yarın drenajı çıkarabilir miyiz, profesör?" diye sordu, odada peşimden gelen bir rahibe.

Geri döndüğümde, Italia ekografi odasından çıkıyordu.

"Her şey yolunda, kısmi bir plasenta ayrılması var, ama embriyon direndi."

Bir an için doktorun yüzüne, kare çenesine, burnunun parlak derisine, birbirine fazla yakın gözlerine baktım. Geriye doğru bir adım atıp içgüdüsel olarak sözlerini duyan var mı diye arkasına baktım.

"İyi, iyi," dediğimi sanıyorum.

Kadın tedirginliğimi fark etmişti kuşkusuz. Şimdi bana tuhaf bir suç ortaklığıyla bakıyordu.

"Ben yatıralım derim, profesör. Hanımın yorulmaması iyi olur, en azından bir süre için."

Hanım onun birkaç adım gerisinde kalmıştı. Şaşkındı, heyecanını açıkça sezebiliyordum. Hanım değildi o, genç bir kızdı, benim sevgilimdi. Bir an, şöyle bir göz göze geldik. Vücudumun ağırlığını, Italia o bakış eksenime girmesin diye hafifçe öbür bacağımın üzerine kaydırdım. Onunla hiçbir bağlantı kurmamalıydım, en azından o anda yapmamalıydım bunu. Orada, benim hastanemde, beni mesleki yeteneklerimden dolayı bilen ve şimdi kuşkusuz özel hayatımla ilgili bir şeyleri tahmin eden bir kadının karşısındaydım. Onu buradan uzaklaştırmalıydım, evet, ortadan yok olması gerekiyordu, sonra ne yapacağımı düşünecektim. Asansöre doğru yürüyorduk, doktor hanımın kalçaları gömleğinin altında oynuyordu. Ağzı sıkı bir kadın olduğunu bana kim garanti edebilirdi ki? Yürüme biçiminde sarsak bir şeyler görür gibiydim. Belki yarın haber hastanede yayılacaktı, muzırca bakışlar çevremi saracak, sırtıma saplanacaktı, dedikoduları susturamayacaktım. Italia arkamdaydı, ona çok kızgın olduğumu hissediyordum. Bana hiçbir şey söylememişti, gizlemişti benden, böyle bir şeyi bana açıklama işini, burada hastanemde, bir yabancıya bırakmıştı. Şaşkın yüzümü görmekten keyif almıştı. Onu dövmek istiyordum neredeyse, bir tokat atıp o yalancı yüzünde beş parmağımın izini bırakmak istiyordum.

Aşağı başvuru odasına indik. Italia'ya doğru döndüm ve ona korkunç gelmiş olması gereken bir bakışla baktım.

"Ne yapmak istiyorsunuz, bayan?"

"Eve gitmek istiyorum," diye kekeledi.

"Bayan hastaneden çıkmak istiyor, imzası gerek," dedim hastabakıcıya: "Form ver."

Ceketimin iç cebinden kalemimi çıkardım, sonra uzatıp Italia'nın kemirilmiş ellerinin altına soktum. Gözlerimi yüzünde gezdirdim, daha da soluklaşmıştı... Kalemi çektim. Yaptığımdan artık emin değildim, bir doktordum, riske giremezdim. Ya bir kanama geçirseydi? Onun böyle çekip gitmesine izin veremezdim. Ona kötü davranmak için fırsatım olacaktı sonradan, şimdi orada kalması, emniyette olması önemliydi. Formu yırttım: "Yatıralım."

Karşı çıkmaya çalıştı, ama güçsüz: "Hayır... gitmek istiyorum, iyiyim."

Doktor hanım masaya doğru bir adım attı.

"Hanımefendi, profesör haklı, bu gece burada kalmanız iyi olur."

Hastaneye yatma işlemlerini hızla yaptık, sonra jinekolojiye çıktık. Asansör katta durdu. Gece koridorda sessizlik, her zamanki ilaç ve çorba kokusu vardı. Ben hastaneyi geceleri severim, Angela, benim için makyajsız bir kadının, karanlıkta bir koltuk altının gizli tadı vardır. Oysa Italia korkmuş görünüyordu, neredeyse duvara yapışık yürüyordu, belinde denizyıldızlı havluyla deniz kazasına uğramış biri gibiydi. Birkaç saniye için yalnız kaldık.

"Neden hamile olduğunu söylemedin bana?"

"Bilmiyordum."

Havluyu belinde sıkıcı tutuyordu, sesi titriyordu.

"Burada kalmak istemiyorum, kir içindeyim."

"Hademelere sana bir şeyler vermelerini söyleyeceğim."

Bir hemşire geldi.

"Gelin, sizi yatağınıza götürelim."

"Git," diye fısıldadım, "git."

Ve ölgün ışıklı koridorda arkasına bakmadan uzaklaştığını gördüm.

Evde, bağlarını çözmeden ayakkabılarımı çıkardım uzağa fırlattım, sonra olduğum gibi yatağa uzandım. Bir zift çukuruna battım ve gün doğarken uyandım, şaşkın, yorgun. Duşun altına girdim. Italia bir bebek bekliyordu, su akıyor, belli bir yöne sürükleniyor, derinin üzerinde ilerliyordu ve Italia bir bebek bekliyordu. Ne yapacaktık şimdi? Karımla paylaştığım evin banyosunda çıplaktım, kasık tüylerimi sabunluyordum. Düşünmeliydim, oysa koşuyordum, düşünceler, bir tiyatronun kulis perdesi gibi üst üste geliyordu.

Hastaneye çok erken vardım, kaygılıydım, onu bulamayacağım içime doğmuştu. Nitekim yoktu, imza vermiş, çekip gitmişti.

"Ne zaman gitti?" diye sordum hemşireye.

"Şimdi."

Arabaya bindim ve hastane binaları boyunca giden yolda ilerledim. Otobüs durağında buldum onu. Tanımakta güçlük çektim çünkü üzerinde bir hemşire önlüğü vardı. Duvara dayanmıştı, bir elinde içinde havlumun gözüktüğü plastik bir torba sallanıyordu.

Yanında durdum, beni görmedi. Yollar daha yeni canlanmaya başlıyordu. Onu arabada bekleyip gözetlediğim o sefer geldi aklıma. Hava sıcaktı, makyajlıydı, kırıtıyordu, yüksek topukları hoşuma gidiyordu, bayağı olması hoşuma gidiyordu. Ne kadar zaman geçmişti aradan? Şimdi üzerine çok büyük gelen bir gömlek giyiyordu, o yaz daha da zayıflamıştı. Şimdi anlıyordum ne kadar değişmiş olduğunu. Solgunlaşmıştı, benim yüzümden, belki, böyle solmuştu. Boyasız bir palyaço. Öyle olsa da, benim için daha güzel, daha çekiciydi. Şimdi hiçbir şey yoktu artık, duvarda, hedefin ortasında yalnızca o vardı. Saçma sapan bir korkuya kapıldım. *Ya biri onu vu-*

rursa? Ya göğsüne bir kurşun saplanırsa ve ona baktığım duvarda yalnızca bir kan izi bırakarak yere yuvarlanırsa... Arkamda duran ya da hastanenin damına yerleşmiş bir keskin nişancı tetiği çekmek üzere olduğu için belki de bağırarak oradan çekilmesini söylemek istiyordum. Öyle bir yüzü vardı, vurulmak üzere olan ama kenara çekilecek gücü olamayan birinin yüzü vardı. Oysa hareket ediyor, duvardan ayrılıyor ve hiçbir şey olmuyor. Otobüsün arkası görünüyor, onu koruyor. Onu durduramıyorum, otobüse bindi bile. Otobüsün, ağır bir duman çıkaran siyah borusunun arkasından gidiyorum. Yeniden duruyor, arabayı yolun ortasında bırakıp ben de biniyorum otobüse. Benimle inmesi için Italia'yı arıyorum, ama çok geç, kapı kapandığında buluyorum onu. Bir koltuğa gömülmüş, başını cama dayamış. Arabamı çekecekler, olsun.

"Merhaba, Ayrıkotu."

İrkiliyor, dönüp soluk alıyor.

"Merhaba."

"Nereye gidiyorsun?"

"Tren istasyonuna."

"Yolculuğa mı çıkıyorsun?"

"Hayır, tren saatlerine bakmak istiyordum."

Öylece duruyoruz, konuşmuyoruz, gözümüz ilk arabalarla dolan yollarda. İki çocuğuyla birlikte karşıdan karşıya geçen bir anne var. Italia ona bakıyor. Bir elimi karnına koyuyorum. Büyük, sağlam bir el. Karnı gurulduyor.

"Nasıl hissediyorsun kendini?"

"İyiyim." Elimi çekiyor, o iç uğultudan utanıyor.

"Kaç aylık?"

"Az, iki aylık bile değil."

"Ne zaman oldu?"

"Bilmiyorum."

Gözleri uçsuz bucaksız ve sakin.

"Hiç kaygılanma, bana bir şey söylemek zorunda de-

ğilsin, ben karar verdim bile."

Başımı sallıyorum, ama hiçbir şey söylemiyorum. Belki de bir şeyler söylememi bekliyor. Yeniden dışarıya bakıyor, yollar camın ötesinde sallanıyor.

"Senden tek bir ricam var, bir daha bu konuyu konuşmayalım. Kötü bir şey."

Otobüsten iniyoruz, birbirimize değmeden yan yana yürüyoruz. Italia'nın üzerinde hemşire giysisi var, birlikte öyle güçsüzüz ki. Bir dükkânın vitrininin içinde sonbahar mallarını sergilemek için indirim yazısını çıkaran genç bir kız var, plastik yapraklar ve kestanelerden oluşan bir halıda çıplak ayak dolaşıyor. Italia durup saçları dağınık bir vitrin mankenine bir elbise giydiren vitrinci kıza bakıyor.

"Bu yıl yeşil renk moda..."

Taksi durağına doğru yürüyoruz. Üç araba var bekleyen. Koşarak karşıdan karşıya geçiyoruz çünkü kırmızı yanmak üzere. Kapıyı açıp Italia'yı bindiriyorum, sonra üzerine eğilip taksi parasını eline sıkıştırıyorum.

"Teşekkür ederim," diye fısıldıyor.

"Merak etme," diyorum alçak sesle çünkü taksi şoförünün duymasını istemiyorum, "ben her şeyi hallederim, rahat ol."

Bir gülümseme gibi görünmeye çalışan bir biçimde dudaklarını gerdi, oysa yalnızca bitkin bir sırıtış bu. Tek başına kalmak istiyor, belki de artık bana güvenmiyor. Bir elimi camdan içeri uzatıp yüzünde gezdiriyorum, o yaralı, fal taşı gibi açılmış bakışını kurtarmak istiyorum. Kapıyı kapatıyorum ve taksi gidiyor.

Tek başına kalıyorum, birkaç adım atıyorum: nereye? Düşüncelerimi toplamaya, yolun ortasındaki arabamı almaya. Ameliyat için geciktim, olsun. Farklı bir şeyler söylemem için son dakikaya kadar umutluydu. Gözlerinin derinliğine dayalı bir umut vardı, tıpkı bir köşede unutulmuş bir süpürge gibi, fark etmemezliğe geldim onu. Acımasız olma, onu o karara zorlama cesaretini bile

gösteremedim. Bıraktım kendi seçimini yapsın, suçu üzerine alsın ve karşılığında da bir taksi sundum ona.

Annen kente döndü. Tek başına kurduğum kamptan eser yok, okuduğum zamanlar bacaklarımı uzattığım sehpa eski yerine çekildi, koltuğumdan uzak, halının ortasında, koltuk çemberinin içinde. O kakmalı, alçak ahşap sehpanın üzerine pembe ayaklı bardaklar, bir çanak kuruyemiş ve bir tabak domuz pastırmasına sarılı mür dümeriği dizilmiş. Elsa arkadaşlarımızı akşam yemeğine davet etti. Birçok aksiliklerle geç vakte kadar ameliyat ettim, ameliyathanede çok kişi eksikti, çünkü eylülde grevler başladı. Anahtarları girişteki abanoz çanağın içine attım ve salondan gelen sesleri duydum. Küçük tuvalete girdim ve içeriye gitmeden önce yüzümü yıkadım. Merhaba, merhaba, merhaba. Sırt sıvazlamaları, öpücükler. Parfüm kokuları, saç tutamları, şarap ve sigaralı nefesler.

Kitaplığa dayanmışım, Manlio karşımda duruyor. Konuşuyor, her şeyden. Deniz motorlarından, alkol tedavisi için yeniden klinikte olan Martine'den, sonradan iltihaplanan, bir göt gibi pürüzsüz bir karın dikişinden, basamağı çıktı. Elinde bir puro var, o el yüzüme fazla yakın.

"Sen nasılsın peki?"

"Puro, Manlio..."

"Ah, evet, özür dilerim." Kolunu biraz uzaklaştırıyor.

"Seninle konuşmam lazım."

Bakıyor bana, pis kokan bir duman üflüyor: "Yüzün allak bullak, ne oldu?"

"Makarna hazır."

Sofrada kimseyi dinlemiyorum, yiyorum. Tabağa bakıp çatalı batırıyorum, bir bardak şarap içiyorum, sonra büyük servis tabağına uzanıyor, yeniden makarna alıyorum. Kurt gibi açım. Sofra gürültü, ses kaynıyor. Bir düdük makarna tanesi masa örtüsünün üzerine düştü, elimle alıyorum. Annen bana bakıyor. Üzerinde, uçlarında iki küçük zümrütün olduğu dalgalı, saydam çizgili, hareli, yeşil bir tişört var. Saçlarını toplamış, tutturulmamış bir tutam saç yüzüne geliyor yalnızca, çok güzel. Vitrinin içindeki çıplak ayaklı kızı ve Italia'nın bu yıl yeşil renk moda, dediğini düşünüyorum.

"Tatlı istemiyor musun?"

Sofradan kalktım: "Özür dilerim, bir telefon etmem gerekiyor."

Yatak odasına gidiyorum ve numarayı çeviriyorum, telefon boşuna çalıyor.

Yatağa uzanıyorum. Elsa giriyor içeri:

"Kimi arıyorsun?"

"Kimseyi, meşgul."

Banyomuza girdi, çişini yapıyor şimdi, dolabın aynasına yansıdığını görüyorum, eteğini kalçalarının üzerine kaldırmış.

"Bir hastan mı?"

"Öyle."

Sifonu çekiyor, ışığı söndürüyor ve banyodan çıkıyor.

"'Önemli' bir kanser mi?" Gülümsüyor.

Böyle üzücü bir iş yapan bir adamla yaşamak kolay değil, sonunda kullandığım argoyu kabul etti, gülüp geçiyor.

Yanıt olarak gülümsüyorum.

"Hiç olmazsa ayakkabılarını çek yataktan," diyor, çıkıyor odadan.

"Alo?"
"Neredeydin?"
"Burada."
"Çok aradım."
"Duymadım herhalde."
Soluk soluğa ve çevresinde gürleyen bir ses var.
"Nedir o?"
"Elektrik süpürgesi, bekle de kapatayım."
Uzaklaşıyor ve sessizlikte geri dönüyor.
"Ne yapıyorsun, bu saatte temizlik mi yapıyorsun?"
"Oyalıyor beni."
"Sana bir öpücük yollamak istiyordum."

Manlio benimle birlikte dışarıda, onu terasa sürükledim.
"İki yıl önce göğsünden ameliyat ettiğim bir hasta, çok riskli, kürtaj olması gerekiyor."
"Zamanı geçmedi değil mi?"
"Hayır."
"O zaman, neden hastaneye gitmiyor?"
Aşağıda bir çöp kamyonu bir çöp bidonunu kavradı. Manlio ceketinin yakasını yukarı kaldırdı, anladı belki, çünkü hafif bir ıslık öttürüyor.

Akşam koltukların üzerinde sona eriyor, sonra koltuklar boşalıyor, ağırlıklarıyla bedenlerin açtığı çukurlar, ezilmiş yastıklar, her yerde bardaklar, izmarit dolu küllükler kalıyor geriye yalnızca. Elsa ayakkabılarını çıkarmış bile: "Güzel bir akşam geçirdik."
"Evet."
Ayağa kalkıp bir küllüğü alıyorum.
"Hiçbir şeyi elleme, yarın Gianna halleder..."
"İzmaritleri atayım yalnızca, kokmasın."
Yatak odasına gidiyor, makyajını çıkarıyor, geceliğini giyiyor. Ben o kirli bardak mezarının ortasında televizyonun karşısında kalıyorum. Yanına gittiğimde kendi tara-

fıma uzanıyorum, bir-iki yerleştikten sonra, öylece, yan yatıp kalıyorum. Annen bir bacağını üzerime atıyor, sonra sıcak ağzı kulağıma değiyor. Gerginleşiyorum, yapamam, hele bu akşam. Ağzımı arıyor, buluyor, ama ben dudaklarımı açmıyorum. Derin bir iç çekerek çarşafın üzerine bırakıyor kendini. "Biliyor musun," diyor, "belki değişik bir biçimde sevişmeyi deneyebiliriz."

Ona doğru dönüyorum, sabit bakışlarla tavana bakarken tuhaf bir yüzü var.

"Birbirimizin gözünün içine bakmayı deneyebiliriz."

Sesi her sözcüğün çevresinde gururla dönen bir kinle dolu.

"İçkili misin?"

"Biraz."

Gözleri parlıyor, çenesi titriyor gibi geliyor bana.

"Biz birbirimize bakıyoruz, biliyorsun bunu, öyle güzelsin ki, neden bakmayayım sana?"

Dönüyorum, yastığımı düzeltiyorum, uykum yok. Karıkoca dırdırıyla dolu bir gece başlasın bakalım, intikam valsi çalsın! Oysa karnıma bir tekme iniyor, hemen sonra bir tane daha, bir tane daha. Sonra annenin açılmış elleri yüzüme iniyor. Korunmaya çalışıyorum, ama o saldırıya kesinlikle hazırlıksızım.

"Sen! Sen! Kendini ne sanıyorsun sen! Kendini ne sanıyorsun?!"

Yüzü allak bullak, sesi kısık, onu asla böyle görmedim. Vurmasına izin veriyorum, kendime, ona acıyorum, beni incitecek sözcükleri bulmak ne güç:

"Sen... Sen... Bokun tekisin! Bencil bokun tekisin!"

Bir elini yakalayabiliyorum, sonra da öbürünü, ona sarılıyorum. Ağlıyor. Başını okşuyorum, hıçkırıklar arasında soluk alıyor. *Haklısın, Elsa, ben bencil bokun tekiyim. Çevremdeki herkesin hayatını mahvediyorum, ama inan bana, ne istediğimi ben bile bilmiyorum, yalnızca zaman kazanmaya çalışıyorum. Bir kadını istiyorum ama ondan utanıyorum, onu arzu etmekten utanıyorum.*

Seni kaybetmekten korkuyorum, ama belki de bırakılmak için elimden gelen her şeyi yapıyorum. Evet, valizini hazırlayıp gecenin ortasında çekip gittiğini görmek hoşuma gider. Italia'ya koşarım ve orada seni özlediğimi fark ederim. Ama sen burada kalıyorsun, bana, yatağımıza sıkıca tutunmuşsun, hayır, gecenin ortasında çekip gitmeyeceksin, yapmayacaksın bunu, riske girmeyeceksin, çünkü seni özlemeyebilirim ve sen temkinli bir kadınsın.

Silecekler çalışmıyor. Camda bir pislik tabakası, bizi dünyadan ayıran bulanık bir katman var. Arabada, arabanın, halıların, bu sabah daha da gergin olan ve her harekette gıcırdayan koltuk derisinin kokusu, güneşte solmuş *arbre magique*'in tadı var, biraz da benim kokum, tıraş losyonum, yaz boyunca girişte asılı kalan, şimdi yeniden benimle olan, arka koltukta yaşlı bir kedi gibi büzülmüş rüzgârlığımın kokusu var. Özellikle de, her şeyin içinde, Italia'nın kokusu, kulaklarının, saçlarının, giydiği giysilerin kokusu var. Bugün çiçekli, belinde geniş, siyah bir lastik olan bir etek ve sert pamuklu bir hırka giyinmiş. Göğsünde bir haç var, çok ince bir zincire asılı gümüş rengi bir haç. Ön camın ötesindeki çok uzak görünen bulanık dünyaya bakarken ağzına götürüyor onu. Az önce ona çorapsız üşümüyor musun, diye sordum, hayır, deyip asla üşümediğini söyledi. Saçları, çoğunun minesi gitmiş bir yığın metal tokayla tutturulmuş. Pazar tezgâhlarından ya da şu kapısız, sakız çiğneyen uyuşuk tezgâhtarları olan dükkânlardan giyinen küçük bir görgüsüz o. Ekimin ilk cumartesisi, kürtaja götürüyorum onu.

Kent merkezine otobüsle geldi, durağın yanında bekledim onu, gülümsedi bana. Acı çekip çekmediğini bilmiyorum, konuşmadık bu konuyu. Belki daha önce de kürtaj olmuştur, sormadım. Sakin görünüyor. Yanıma oturdu, öpüşmedik. Kent merkezinde riske girmiyoruz. Sakınımlı bir yolcu, geçici olarak çitinin dışına çıkmış bir yaratık. Bu sabah üzerindeki hırka gibi daha sert, ka-

tı. Gümüş haçını emiyor, onda bir şeylerin eksik olduğunu, bir şeyleri küçük ininde unuttuğunu hissediyorum. Beni biraz yalnız bırakan bir gizlilik var onda. Belki sandığım gibi için için ağlaması ve hüzünlü olması daha kolay olurdu, oysa bu sabah güçlü görünüyor, gözleri canlı ve mücadeleci. Belki sandığımdan daha az duyarlı, belki de yalnızca cesaretli olmaya çalışıyor.

"Kahvaltı etmek ister misin?"

"Hayır."

Manlio'nun çalıştığı özel klinik, yüzyıl başında inşa edilmiş, yüksek gövdeli ağaçların olduğu bir parkın çevrelediği bir villa. Koyu ağaç gövdeleri arasındaki yokuşlu geniş yolu geçiyor, başka arabaların olduğu meydana geliyoruz. Italia o kırmızımsı sıvalı yapıya bakıyor.

"Bir otele benziyor."

Ne yapacağını biliyor, her şeyi anlattım ona, başvuru odasına gidecek ve adını söyleyecek, onu bekliyorlar, odası ayırtıldı. Ben elbette kalamam, onu buraya kadar getirmem bile doğru değildi. Öğleden sonra ararım onu. Geniş yokuşlu yol boyunca giderken, Italia fark etmedi, karnına baktım, bir an için şimdiden bir şeylerin, bir şişkinliğin görüldüğünü düşündüm. Orada ne aradığımı bilmiyorum, bir daha asla görmeyeceğim bir şeyi... bir tekerlek bir çukura girer gibi oldu, gaza bastım, bir ürperme, sonsuza dek özleyeceğim bir şeyler hissettim. Eğer zamanın sandığımız eylemlerinden farklı eylemleri varsa ve bütün bir yaşam bir an göze görünebilirse, ben o an, o çukura girmemek için direksiyonu kırarken, beni bekleyen acıyı gördüm, seni de gördüm, Angela, diyafanoskopideki hematomunu. Yuvarlak zaman odasına, çevresi, bir giriş düzenine sahip olmayan kapılarla dolu odaya, gerçekdışı görünüp de gerçek olduğunda giriş yaptım.

Arabayı kliniğin önündeki meydanda durdurdum. Italia koyu camlı döner kapıya baktı, elini tutup öptüm.

"Merak etme, önemsiz bir şey."

Dönüp yama işi çantasını aldı.

"Gideyim."

Arabadan iniyor ve doğrudan girişe gidiyor. Oradan çekip gitmek için manevra yapıyorum. Aynadan, her zamankinden daha dengesiz adımlarını görüyorum, nedeni belki çakıl taşları. Ama düşmeyeceğini biliyorum, o çok yüksek topuklara, bacaklarının arasındaki çok uzun çantaya alışkın. Oysa düşüyor, son bir adım ve bir anda yere yığılıp kalıyor. Çantasını alıyor, ama ayağa kalkmıyor, yerde çömelmiş duruyor. Arkasına bakmıyor, gittiğimden emin. *Kımıldama*, diyorum, ne dediğimi bilmeden. Belki de orada olduğumu biliyor. *Kımıldama*. Çünkü şimdi o eksik yanının tamamlandığını, kanatlı paçavralardan bir kumaş parçası gibi ona ulaştığını düşünüyorum.

Arabanın kapısını açık bırakıp çakıl taşlarının üzerinde koşuyorum.

"Neyin var?"

"Kahvaltı... kahvaltı etsem daha iyi olacak."

Ayağa kalkmasına yardım ediyorum, onu kucaklarken bakışımı başının ötesine kaldırıyorum. Birinci katta, büyük koyu bir pencerenin ardında bize bakmakta olan gömlekli bir adam var.

Aman be! Şimdi bitse bile, böyle karanlığa girsek bile ne olacak. Üzerimde beni tutan bu gözler var, bu yağlı el var. Beni hiç kimse asla böyle sevmedi, hiç kimse. Seni oraya, içeri götürmeyeceğim, hiçbir kanül seni temizlemeyecek. Ben seni istiyorum ve şimdi güçlüyüm ve seni bir daha kırmamanın yolunu bulacağım.

"Kendini düşün, kendini düşün, gerçekten," diye fısıldıyor.

Ben karar verdim bile, ben seni seviyorum. Ve eğer başımı istiyorsan, bir balta ver bana, sana seni seven bir adamın başını vereceğim.

"Gidelim buradan."

Bunu çocuğumuza söylüyordum, Angela. Küçük kır-

mızı bir yaprak sessiz arabanın camına düşmüştü, orada, sileceklerin yanında kalmıştı. İnce damarlı, kırmızı bir yaprak, belki mevsimin ilk yaprağı bizim için düşmüştü.

Yeniden direksiyona geçtim ve yola koyulup klinikten uzaklaştım. Kentin dışındaki, kuzeyindeki, manzaranın değişip daha yabanıl olduğu ilk kasabalardan birinde durduk. Kent içindeyiz, ama ormanların, uyuklayan hörgüçlü yaban öküzleri gibi çevrende görünen doruksuz o tepelerin soluğu duyuluyor.

Bir sinemaya girdik. Yalnızca cumartesi ve pazar günleri açık olan şu taşra sinema salonlarından birine. İlk gösteri hemen hemen boştu, salonun ortasındaki tahta sandalyelere yerleştik. İçerisi soğuktu, Italia başını omzuma yasladı.

"Yorgun musun?"

"Biraz."

"Dinlen."

Karanlıkta üzerimde uyuklamaya başladı, bir yanağı perde ışığıyla hafif aydınlanmıştı. Film gülünç, biraz sıradan, ama güzeldi, her şey güzeldi. Biz bir çifttik, belki ilk kez. Tatilde sinemaya giden, durup bir sandviç yiyip sonra yeniden yola koyulan bir çift. Evet, Italia ile bir yolculuk yapmak, otellerde uyumak, sevişmek, yeniden yola çıkmak isterdim. Hatta bir daha geri dönmemek. Yurtdışına gidebilirdik, Mogadişu'da arkadaşlarım vardı, biri kalp hastalıkları uzmanıydı, bir psikiyatri kliniğinde çalışıyordu, deniz üzerinde küçük bir evi vardı, akşamları kol gibi ince bacaklı bir kadınla marijuana içiyordu. Evet, yeni bir hayat. Yoksul bir hastane, koyu tenli, ayakkabısız, böcek gibi parlak gözlü gençler. Bana ihtiyaç olan bir yere gitmek, çadırlarda ameliyat etmek, yoksulları iyileştirmek.

"Yolculuk etmek ister misin?"

"Evet."

"Peki nereye gitmek istersin?"

"Sen nereye istersen."

Annen birkaç günlük bir iş gezisine çıkıyor, benim için biraz zaman demek bu. Son şeyleri koyuyor valize, şu benekli güderiden balayı valizine. Tüm duvarı kaplayan çok kapılı dolapta bir fular ararken kolu değiyor bana. Şal yaka, yumuşak jarseden hindistancevizi rengi bir pantolon tayyör giymiş, siyah saten bir ipe dizili büyük taneli kehribarlardan çok sade bir kolye takmış. Bir gömlek alıyorum, benim yalnızca beyaz gömleklerim ve takım elbiselerim var, her askının üzerinde bir kravat asılı, böylece yanılmıyorum. Elsa beni, hiç olmazsa bir şapkayla değişikliğe zorlar bazen. Bir arkadaşı var, taktığı berelerle, takkelerle, panamalarla, yanları kalkık şapkalarla gösteriş yapan Berlinli bir yazar, ona yakışıyor bunlar, delişmen biri, iki cinsiyetli, çok akıllı. Berlinli yazar onu kuşkusuz daha mutlu ederdi. Belki entelektüel bir kafede buluşuyorlardır, adam sombrerosunu ya da kalpağını sandalyenin üzerine koyuyor, ona yazılarını okuyordur, Elsa da heyecanlanıyordur. Evet, iki cinsiyetli bir sevgili için uygun derecede olgun, uygun derecede kentsoylu. Yanımda böyle şık bir kadın olması beni her zaman gururlandırmıştır. Oysa bugün şıklığı bana hüzün veriyor. Bu kaçıncı kılık değiştirme. Bu sabah yolculuk yapan bir gazeteci, rahat ve kadınsı. Hareketleri de beni rahatsız ediyor, aceleci, hatta biraz kaba. Dışarıda, o namussuz meslektaşları arasında oynayacağı rolü takındı bile. Ben pantolonumu giyiyorum. Üzerinde kemer olanını aldım, böylece bir zahmetten kurtulmuş oluyorum. Şimdi ona söyleyeceğim. Böylece yola çıkıp üzerinde tek başına dü-

şünür ve döndüğünde düşünmüş olur. Şimdi ona söyleyeceğim: *Başka bir kadını seviyorum ve bu kadın bir bebek bekliyor, onun için ayrılmamız gerekiyor.* Yalnız kalmak istiyorum gibi ağrı dindiricilerle lafı uzatmaya niyetim yok. Yalnız kalmak istemiyorum, Italia ile olmak istiyorum ve eğer onunla karşılaşmamış olsaydım büyük bir olasılıkla Elsa'dan ayrılmak için tek bir geçerli neden bulamazdım. Onunla ilgili yakınacak hiçbir şeyim yok, belki de çok fazla şeyim var. Onu artık sevmiyorum, belki de onu asla gerçekten sevmedim, beni baştan o çıkarttı. Baskısına katlandım, bazen hayranlık duyarak, bazen korkarak ve sonunda bastırılmış güçlükle. Şimdi ona dikkatle bakınca –nasıl olsa benim farkında değil, beauty-case'deki kozmetik malzemelerinin dökümünü yapıyor– sabit ve bulanık bir bakışı olduğu, çene kemiği gevşek olduğu sırada ona bakınca, şöyle düşünüyorum: *Bu kadının burada işi ne? Onun benimle ne ilgisi var? Neden karşıdaki evde ara sıra külotlu dolaşırken gördüğüm, biraz göbekli ama iriyarı adamla birlikte değil? Neden yolda karşıya geçip, öbür kapıdan içeri girip o adamın yatağının üzerinde beauty-case'ini karıştırmıyor? Evet, bu biraz aptal aptal bakan yüzüyle şimdi orada olması daha iyi olurdu. Belki ben o küçük kadını alırım, göbekli iriyarı adamla yaşayan o kızıl saçlı kadını, belki sevimlidir, belki biraz konuşuruz, belki bütün gün insanlara şekil veren birinin düşüncelerini dinlemekten hoşlanır. Karıma bakıyorum ve onda hoşuma giden tek şey yok, beni ilgilendiren tek şey yok. Saçları çok güzel, evet, ama benim zevkime göre fazla gür, göğsü kusursuz, abartısız biçimde dolgun, yine de onu ellemek istemiyorum hiç. Küpelerini takıyor, bir taksi çağırdı. Her şeyi ona bırakacağım, hiçbir şey üzerine tartışmayacağım, kitapları bile ayırmayacağım, bir valize bir şeyler atıp çekip gideceğim. Hoşçakal.*

"Hoşçakal, ben gidiyorum."

"Nereye gidiyordun?"

"Lyon'a, söylemiştim ya."

"Bir kartpostal yolla."

"Kartpostal mı?"

"Evet, memnun olurum. Hoşçakal."

Elsa gülüyor, benekli güderiden çantasını alıyor ve odadan çıkıyor. *Berlinli yazarın siki acaba bir takke gibi yumuşak mıdır, yoksa bir kepi[1] gibi sert midir?*

[1] Fransız askerlerin giydiği düz tepeli kasket.

Italia'nın göbeğini öptüm. Kıvrımlı ve içerlek bir göbeği vardı. O küçük etten düğüm beni içine çekiyordu. Hayatla bağı orada bağlanmıştı. Şimdi oraya girebileceğimi, dudaklarımla o yumuşak girişi aralayabileceğimi ve sırayla başımı, sonra omuzlarımı ve kendimi olduğu gibi sokabileceğimi düşünüyordum. Onun karnının içine büzülmüş gri bir tavşan olmak istiyorum. Gözlerimi tükürüğümün üzerinde kapadım. Onun sudan dibinde yeni bir bebektim. *Doğur beni, beni yeniden doğur, sevgilim. Kendime daha iyi bakacağım, sana kötü davranmadan seveceğim seni.*

Gözlerimi açtım, çevredeki azıcık şeylere baktım, lakeli şifonyer, yatağın kenarındaki solmuş çizgili küçük halı ve camların ötesinde, viyadüğün gri direği. Ve o adamın aynaya iliştirilmiş fotoğrafı.

"O kim?"

"Babam."

"Hayatta mı?"

"Yıllardır görmüyorum onu."

"Neden?"

"Aile erkeği değildi."

"Ya annen?"

"Annem öldü."

"Bir erkek kardeşin, kız kardeşin yok mu?"

"Hepsi benden büyük, Avustralya'da yaşıyorlar."

"Köyünü görmek isterim..."

"Hiçbir şey yoktur. Güzel bir kilise vardı, ama depremde yıkıldı."

"Olsun, büyüdüğün yeri, oturduğun sokağı görmek istiyorum."

"Neden?"

"Seni tanımadığım zamanlar nerede olduğunu bilmek için."

"Bunun içindeydim." Karnımı elledi ve eli çok sıcaktı.

O gün öğleden sonra onu yaşadığım yerlere götürdüm, Angela. İşçi ve küçük memurların yaşadığı o mütevazı semte, benim zamanımda merkezden uzaktı, ama bugün, kent çok fazla genişlediğinden, neredeyse merkezi oldu, sinemalar, restoranlar, bir tiyatro ve sayısız işyeri var. Küçükken bana uçsuz bucaksız gelen, oysa boyutları pek dar, bakımsız, binaların boğduğu o parka girdik. Koyu renk ince beyaz çizgili kumaş tomarlarının arasında kaybolmuş eski bir yüne benziyor artık. Ben oynarken annemin durduğu ağacın altındaki yeri aradım. Bir örtü getirir, yere serer ve üzerine otururdu. Ağacı bulduğumu düşündüm ve böylece oraya oturduk. Italia önüne bakıyordu, bir adam bir köpekle geçiyordu.

"Küçükken nasıldın?"

"Böyle, hep biraz sıkıntılı."

"Neden?"

"Şişman ve ürkektim ve terlerdim... Belki terlediğim için sıkıntılıydım, şişman olduğum için terliyordum ve düşmekten korkuyordum."

"Peki sonra?"

"Sonra büyüdüm, zayıfladım, bir daha terlemedim. Ama hep biraz sıkıntılıyımdır, benim yaradılışım bu."

"Bana öyle gelmiyorsun."

"Öyleyim, öyleyim. Çok yalancıyım da ondan sana öyle gelmiyor."

Okulun önündeki geniş merdiven. Aradan otuz yıl geçti ama hâlâ orada, tıpkı eskisi gibi. Siyah demir parmaklıklarla çevrili dar ve uzun avlu hâlâ var, badana ren-

gi bile aynı kalmış, aynı sarıdan. Gün bitmek üzere, ışık yoğunluğunu kaybediyor, ama ikimiz için direniyor, uzun zamandır dışarıdayız ve hâlâ birbirimizi görebiliyoruz, giysilerimizin ve iç içe geçmiş ellerimizin rengi daha koyu. Konuşmak istiyordum, oysa anılara dalmış susuyorum. Tepede, sırtımızı demir parmaklığa verip mermer bir basamakta oturmuşuz. Arkadaşlarımla grup halinde otururken çok sabahlar gördüm, ama akşam olduğunu hiç görmemiştim. Anılar silinirken, hayat geçip gidiyor olsa da güzel, diyorum. Önemli olan bir okulun, insanın sırtını dayayacağı bir demir kapının olması. Bizi delikanlıyken gören ve ergin kimselerken yeniden içine alan bir yer, hafta içi, herhangi bir gün. Şimdi değişmediğimi, hep aynı kaldığımı ve insanın değişmediğini, yalnızca hayata uyduğunu biliyordum, Angela.

"Çalışkan mıydın?"

"Evet, ne yazık ki."

Ne yazık ki çünkü senin ırzına geçtim, ne yazık ki çünkü babam öldüğünde ağlamadım, ne yazık ki çünkü hiç kimseyi sevmedim, ne yazık ki, Italia, Timoteo hayattan korktu.

Yürüyoruz, başımda anıların bulandığı, bugünle karıştığı tuhaf bir belirsizlik var. Italia'ya sarılıyorum, yabancı bir kentteki iki âşık gibi yollarda biraz sallanarak gidiyoruz, çünkü beni çocukken gören kentin bu yanı bu gece bana yabancı.

İnsanlar geçiyor bize değerek. Birbirimize nasıl âşık olduğumuzu bilmiyorlar. Onun hamile olduğunu bilmiyorlar. Bir rastlantı sonucu kendimizi bizim apartmanın altında buluyorum. Yokuş aşağı bir yoldan çıktık buraya, köşede nefis pizza kokusunun geldiği bir fırın var, bir parça pizza yiyeceğimizi düşündüm, işte evimin altındayım.

"On altı yaşına kadar oturdum orada, ikinci katta, pencereleri göremezsin, içerlekler, ama, bekle..."

Tuğladan alçak bir duvarı aşıp avluya çıkıyoruz.

"İşte, o benim penceremdi."

"Çıkalım oraya," diyor Italia.

"Olmaz..."

"Kapıcı odasında, ona soralım. Sana açarlar daireyi, hiç açmaz olurlar mı canım."

Beni o kapıya kadar sürüklüyor. Bir genç kız açıyor kapıyı, ona bakmıyorum, omuzlarına bakıyorum. Bizi içeri alıyor. Duvarlar bile kalmamış, uçta metal bir kitaplığın, beyaz bir divan ve yerde bir televizyonun olduğu koyu parke döşeli büyük bir oda var. Genç kız sevimli, evi gibi modern, Italia ile birbirlerine iki değişik cins köpek gibi bakıyorlar. Hiçbir şeyi çıkaramıyorum, gülümsüyorum.

"Bir şey içmek ister misiniz, bir çay?"

Başımı sallıyorum, Italia daha az inançla sallıyor, o düz ve petrol gibi kara saçlı yapmacık tavırlı genç kadına bakıp duruyor. Pencere kulpları o eski kulplar...

"Evet, pencere çerçevelerini ellemedik."

Genç kız bir yıldan az bir zamandır burada oturuyor.

"Daha önce evli bir çift vardı, ama ayrıldılar. İyi bir fiyata aldım."

Kulpa yaklaşıyorum ve ona dokunuyorum. Arkamda anımsadığım hiçbir şey yok, hiçbir şey. Böylece, anılarımın artık olmayan bir yerde yer aldığını biliyorum, orasını toprak alıp süpürmüş, o dört oda, o banyo, o mutfak yalnızca benim içimde yaşayacaklar. Yerinden oynatılamaz sandığım her şey şimdi artık yok. Tuvalet kül olmuş, tabaklar kül olmuş, yataklar kül olmuş. Bizim geçişimizden iz yok, ailemin kokusu sonsuza dek kaybolmuş. Buraya ne yapmaya geldim, diye düşünüyorum. Kulpa sıkıca yapışıyorum, geriye kalan tek şey, o pirinçten küçük sap... ona ulaşmak için sandalyeye çıkardım. Dışarı göz atıyorum, bu bakışın perspektifi de değişmiş. Yeni binalar ufku sıkıştırmışlar, avlu aynı, ama park etmiş otomobillerle dolu.

"Teşekkür ederim."

"Ne demek."

Yeniden yoldayız, hâlâ fırın kokusu var.

"Etkilendin mi?" diyor Italia.

"Pizza yemek ister misin?" diyorum ben.

Dönüş yolunda yiyoruz, ben arabayı kullanırken büyük lokmalarla yiyorum. Italia bir kulağımı, yüzümün bir parçasını, başımı okşuyor. Acı çektiğimi biliyor, üzülüyor. O acı karşısında kaçmıyor, aksine onu karşılıyor. O el beni avutuyor.

Daha geç vakit, yatakta, karnını öperken bana şöyle diyor:

"Eğer sen istersen, ben vazgeçerim, ama şimdi söyle bunu bana, sevişirken söyle bana."

Benim için sevmek kolay olmadı, Angela, inan bana, olmadı, sevmeyi öğrenmek zorunda kaldım. Bir kadını okşamayı, elimi doğru yere koymayı öğrenmek zorunda kaldım. Alçıdan ellere, aşkta hep alçıdan ellere sahip oldum.

Arabalar viyadükten geçiyorlar, evin duvarlarını sarsıyorlar. Gürültü pencereden geçip içeride yankılanıyor. Camlar titriyor, yıkıldı yıkılacaklar, güneşin bozduğu yapışkan bir macunla tutturulmuşlar.

"Beşinci sınıfa gidiyordum, pazarda bir tezgâhın üzerinde bir elbise vardı, kırmızı çiçekli vual bir elbiseydi. Cumartesiydi, pazarda dolaşıyor, dönüp dönüp hep o elbiseye bakıyordum. Öğle vaktiydi, pazarın yarısı boştu, tezgâh sahipleri malları kaldırmaya başlamışlardı bile. Tişörtleri katlayan bir adam vardı. 'Denemek ister misin?' dedi bana, ben de ona param olmadığını söyledim. 'Denemek bedava.' Kamyona bindim, adam binmeme yardım etti. Perde gibi bir şeyin arkasında elbiseyi denedim. Adam da perdenin arkasına gelip beni ellemeye başladı: 'Elbise hoşuna gitti mi...' Ben kımıldayamadım, o beni ellerken ben öyle hareketsiz durdum. Sonra, her tarafı ter içinde, 'Kimseye bir şey söyleme,' deyip elbise-

yi bana armağan etti. Ben lastik bacaklarla yürüyordum, elimde giysilerim ve üzerimde çiçekli elbise vardı. Evde çıkarıp yatağın altına koydum. Gece uyanınca üzerine işedim çünkü o elbisenin bana yalnızca kötü şeyler getireceğini düşünüyordum, ertesi gün de onu yaktım. Kimse bilmiyordu, ama bana herkes biliyor ve herkes beni kamyona bindirip pıslikler yapabilir gibi geliyordu."

İlk kez kendisinden söz ediyordu bana.

Elsa yolculuktan döndü, çantası girişte masanın üzerinde, güneş gözlüğünün yanında. Köri kokusu ve bilmediğim bir müzik sesi geliyor, camlara çarpan yağmur ve ağaçlar arasındaki rüzgâr sesini andırıyor. Annen yeni bir plak almış olacak. Salonda sofrayı hazırlamış. O arduvaz ve kiraz ağacından yüzeyde her zamanki kitap ve gazete yığınları yok, bir Fransız şarabı şişesi, mavi bir mum ve uzun ayaklı bardaklar var.

Annen mutfak kapısına çıktı.

"Merhaba, sevgilim."

"Merhaba."

Bana gülümsüyor, makyajlı, saçları fırçalanmış, kısa kollu fildişi rengi bir kazak ve siyah pantolon giymiş, beline bir aşçı önlüğü takmış.

Şarabı bardaklara boşaltıyorum ve mutfağa, yanına gidiyorum; ocağın önünde, bir kepçeyle bir tencereyi karıştırıyor.

"Yolculuk nasıl geçti?"

"Sıkıcıydı. Şerefe."

Bardaklar birbirine değiyor.

"Neden?"

"Herkes öyle kalitesizleşti ki."

Kaşlarını kaldırıyor, içiyor, sonra kepçeyi bırakıp bana doğru bir adım atıyor.

"Bir öpücük."

Dudaklarına doğru eğiliyorum, sarılıyor bana. Bedeni kollarımın arasında kendine yeni bir yer arar gibi. Belki düşündüğümün tam tersi, yolculuğunda hayal kırık-

lığına uğradı, ondan.

"İşten mi çıkardılar seni?"

"Hayır, neden, işi gücü olmayan biri gibi bir halim mi var?"

Ekmeği alıp kesmeye başlıyorum. O arkamda, her zamanki gibi görkemli, kendi yerlerini dolduruyor. Ama yavaş yavaş bir köşeye çekiliyor, alışılmamış bir sakınımla hareket ediyor, tencereye, çok dikkatle hazırladığı o kuzu güvecin üzerine eğilmiş. Onunla konuşmam gerek, gideceğimi söylemem gerek ona. Bu evin erkeği olmayacağım artık.

Sofraya oturuyoruz. Yemek de her zamankinden daha özenli hazırlanmış.

"Çok acı değil mi?"

"Hayır, çok güzel."

Ağzım alevler içinde, bir yudum şarap içiyorum. Hızlı yiyip onu divana götürmek ve olan biteni söylemek istiyorum, ama onu bu kadar güçsüz bulacağımı sanmıyordum. Bu gülünç egzotik et yemeğine fazla baharat koymuş, üstelik şimdi de mahcup olmuşa benziyor. İyice gizlediği bir bölgesini açmak üzere, belki beni kaybettiğini anladı. Yazık, daha önce düşünseydi. Artık geç, bu beklenmedik özen beni güç durumda bırakıyor, beni rahatsız ediyor. Bir Fransız şarabı, bir mum geriye dönmemize yetmeyecek. Yoksa o fildişi rengi kaşmir kazağının içinde benim için sakladığı bir sürpriz mi var? Belki o beni bırakmak istiyordur. Bardağı bir yanağına dayamış, şarap camın saydamlığında hafifçe oynuyor, burnunu ve bir gözünün bir bölümünü renklendiriyor.

Peçeteyi kaldırıyorum. Altında bir kartpostal var. Eski Lyon'dan bir görüntü, mavi bir kapının önünde oturmuş yerel giysileri içinde bir kadın bir erkek.

"Yollamadın demek."

"Zaman olmadı."

Kartpostalı çevirip okuyorum. İki sözcük, mürekkepli kalemle yazılmış iki sözcükten başka bir şey yok.

"Nedir bu?" Güçlükle soluyorum.

Elsa'nın gözleri şarap rengi ve şarap kırmızı yansımalarıyla gülümsemesinde dalgalanıyor.

"Öyle."

Hiçbir şey demiyorum, soluk alıyorum, öncelikle soluk alıyorum... kımıldamıyorum çünkü hareket edersem düşeceğim, ayağım takılıp arkaya, o gülümsemenin ittiği yere düşeceğim.

"Mutlu musun?"

"Elbette."

Ama nerede olduğumu, ne düşündüğümü bilmiyorum. Gözleri bana çevresindeki ağaçların, dalların arasında kapanan, gece gidilen bir yolu anımsatıyor.

"Gidip krem karameli alayım."

Bebek bekliyorum, Mavi bir kartpostalın arkasına mürekkepli kalemle yazılmış iki sözcük. Şimdi buzdolabını karıştırıyor, bense rüzgârda hareketsiz bu mumun karşısındayım. Ansızın bir rüzgâr çıktı, toz kör ediyor beni. Gözlerimi kapatıyorum ve bırakıyorum tartaklasınlar beni. Hiçbir şeyi düşünemem, çok erken. Birkaç lokmada krem karameli yutuyorum, sonra bir parmağım tabakta kalıyor, o kahverengi şeker artığına batırıyorum onu ve ağzıma götürüyorum.

"Ne zaman öğrendin?"

"Reglim biraz gecikmişti, kulaklarım için tıkaç satın aldım, onları evde unutmuşum, bir de bir gebelik testi istedim. Sonra onu çantamda unuttum, ancak bu sabah yola çıkmadan önce otelde yaptım... Benek çıkınca bilmem ne kadar zaman durup bakakaldım ona, taksi aşağıdaydı ve odadan çıkamıyordum. Sana hemen söylemek istiyordum, seni hastaneden aramayı denedim ama ameliyattaydın. Sonra bir elim karnımda yürüdüm, birinin bana çarpmasından korkuyordum."

Gözleri dolmuştu, bir gözyaşı bir yanağına dayalı bardağın yanından akıyordu, mumun ışığı duyguları üzerinde dans ediyordu. Senin ilk fısıltını, Angela, neşe-

siz duydum, boğazım yanıyordu.

"Sarıl bana."

Ona sarılıyorum ve saçlarının arasına gizlenip huzur arıyorum.

Ne yapacağım onunla? Rüzgâr istediğime inandığım her şeyi uzağa sürüklüyor. Hayatta gezinen bir Allahın belasıyım.

Viski içiyorum, rüzgâr diniyor ve divana ulaşıp oturmama izin veriyor. Elsa öbür uca kıvrılıyor, arkasına bir yastık yerleştiriyor, ayakkabılarını çıkarıyor. Plak bitti ama o yeniden koydu, hamile olduğu için seçtiği o su müziği devam ediyor. Ellerinin arasında saçlarını çeviriyor, ara sıra bir şeyler söylüyor, ama dinlediğim sözleri arasındaki uzun aralar. Gözlerini üzerimden ayırmıyor; çirkinim, saçlarımı bile yıkamadım, ama o bana sanki bir mucizeymişim gibi bakıyor. Onu dölledim, planlarının akışını değiştirmeyi becerdim, bu ona bir mucize gibi geliyor olmalı. Geleceğimizi, anne ve babalığımızı tartıyorum. O hayalperest gözleriyle, çıktığı göklerden, kararların benim adıma verildiği dünyevi bir konuma yerleştiriyor beni. Ve sen şimdiden aramızdasın, Angela. Seni nasıl bir ruhla karşıladığımı bilseydin beni baba olarak seçer miydin? Sanmıyorum. Seni hak ettiğimi sanmıyorum. Çoktan oradaydın, annenin karnına giren bir sineklin ve ben sana hoş bir düşünce yöneltme lütfunda bile bulunmadım, bunu unuttuğumu sanma. Anneni bırakmaya karar verdiğim akşam bu evde göründün ve yazgımı yuttun. Hiçbir şeyin kesin olmadığı, kim olduklarını ve ne istediklerini ve nereye gideceklerini bilmeyen bu yetişkin yüreklerin tozunda kaybolan senin için küçük saf sinek, bir düşüncem bile yoktu.

Ada ameliyathaneden çıktı. İki hemşire peşinden koşuyor. Alet dolabını açtılar, kanadın camının titrediğini duydum. Bir robot gibi ayağa kalkıyorum.

"Ne oldu?"

Ada'nın rengi atmış, bana doğru geliyor.

"Adrenalin yapmamız gerekiyor, bir ciğer ventilasyonu sorunu var, kan basıncı düşüyor."

"Kaçta?"

"Kırkta."

"Bir kanama söz konusu."

Yüzü bir yalvarma.

Lombozdan bakıyorum. Bu çaresiz anları bilirim. Sessizlik olduğunda, insanlar birlikte, dalga dalga hareket eden gölgelere dönüştüklerinde. Soluk soluğa kalırlar, sonra ameliyat masasından uzaklaşırlar... Bir işaret, yeniden başlayan bir grafik bekleyerek monitöre bakarlar. Geçişin soğuk dalgasını duymuş gibi uzaklaşırlar, hayatın durduğu ve ölümün henüz gelmediği kimseye ait olmayan o yerde hareketsiz dururlar. Acizlik ellere, bakışlara girdiğinde, yapamayacağını hissettiğinde ve yeşil paçavraların örttüğü katafalk en acı yüzünü gösterdiğinde kefenin içine gitmekte olan bir insan vardır. Monitörün alarm bipini duyuyorum. Tansiyon düşüyor. Alfredo bağırıyor: "Çabuk! Durdu!" Maskesi ağzının altına kaydı.

Sana doğru, kalbine doğru koşuyorum. Baba pençelerim göğsünde, itiyorum, bir itiş, bir itiş daha. Ellerimin öfkesini dinle, Angela, hâlâ bir değeri olduklarını söyle. Yardım et bana, yürekli küçük kızım benim, göğsünde

bir morluk bırakacağım için beni bağışla. Çevrede sessizlik var, bir akvaryumun içindeyiz, solungaçsız balıklar, sessizce debeleniyoruz. Darbelerimin gürültüsü, umudumun iniltisi var üzerinde yalnızca. Neredesin? Üzerimde dalgalanıyorsun, yukarıdan, bu gömlekli gölgeler hangarının ötesinden bana bakıyorsun, belki de acıyorsun bana. Hayır, gitmene izin vermeyeceğim. Umutlanma. Her darbede seni geri alıyorum, parça parça. Yataktan sarkan ayakların, defterlerin üzerine eğilmiş sırtın, sandviç yiyen sen, şarkı söyleyen sen, çay fincanın, kapı tokmağındaki elin. Gitmene izin vermeyeceğim. Annene söz verdim. Şimdi yola çıktı. Uçağa binmeden önce beni bir kez daha aradı. "Yalvarıyorum sana, Timo, kurtar onu..." diye ahizeye hıçkırarak ağladı. Bir cerrah için aşkın bir kontrendikasyon olduğunu bilmiyor. Mesleğimle ilgili hiçbir şey bilmiyor. İnsanları parçaladığım aynı ellerle sizi okşadığımı düşünmek onu korkutuyor. Yine de bu kanlı saatçi ellerinin altında çok şey gördüm, etten gelmeyen çok iniltiler duydum, ansızın beliren bir inatla direnen çok hayatlar gördüm, sanki benden gelmeyen, makinelerden de gelmeyen bir yardımdan yararlanarak hâlâ isteyen hayatlardı ve benim şaşkın gözlerim altında istediklerini elde ediyorlardı. Şimdi, Angela, sen o gizemin karşısındasın, onun bir ışık olduğunu söylüyorlar. Yalvarıyorum sana, söyle Tanrı'ya annenle benim oturduğumuz bu küçük dünya karanlıklarına bıraksın seni.

"Geri geliyor... geldi." Ada'nın sesi bu.

Kalp atışların o bok monitöre geri döndü.

Ve şimdi interkardiyak iğne göğsünde dik duruyor. Ada pistonu itiyor. Ellerim titriyor, durduramıyorum onları. Sırılsıklamım, soluk alıyorum, soluk yutuyorum, çevremdekiler de yeniden solumaya başlıyor.

"Damara dopamin."

"Normale dönmek üzere."

Hoş geldin, bir tanem, yeniden dünyadasın.

Alfredo bana bakıyor, gülümsemeye çalışıyor, ama

yalnızca soluk çıkarıyor:

"Şaka yaptı... bize bir şaka yaptı."

"Dalak, kanama yapan dalaktı..."

Başının üzerindeki deliğe bakmadım, derin olması gereken açık renk bir parça gördüm, ama içine bakmadım. Alfredo sen devam et, ben kalamayacağım. Terledim ve şimdi titriyorum, karanlığı hissediyorum, bayılmak üzereyim.

Yanlarından geçerken hastalara bakıyor ve aralarında boş bir yatak arıyorum. Evet, o beyaz iliklerden birine girip benimle ilgilenecek birini bekleyerek öylece yatmak isterdim. Koltuk altımda bir derece, pişmiş bir elma, beni dünyadan alıp götürecek bir pijama.

Italia'ya gerçeği söylemek istiyordum, oysa ona sarılıp gözlerimi kapadım. Sık sık mide bulantısı sıkıntısının belirdiği gebe bir kedi yüzü vardı, onu korkutamazdım. Seviştik, ancak sonra, sanki onu çoktan kaybetmiş gibi sevdiğimi fark ettim. Ondan kopmak istemedim, içinde kalıp küçüldüm, üşüyünceye kadar öyle kaldık. Çünkü ev artık buz gibi oluyordu, şönil yatak örtüsünün üzerinde eski bir yün battaniye vardı ama bizi ısıtmaya yetmiyordu. Köpek yatağın ucuna, ayaklarımızın yanına kıvrılıyordu. Bedenimin ağırlığı altında ezilerek, "Beni neden seviyorsun?" diye soruyordu.

"Sen olduğun için."

Bir elimi alıp karnına götürdü. O el bana ağır geliyordu, çok hüzünlü düşünceler bostanına saplanmıştı. Italia üzerime fazla kaymıştı, fark etmemesi olanaksızdı.

"Neyin var?"

"Biraz ateşim var."

Bana içinde erimekte olan bir aspirinin olduğu bir bardak getirdi. Belki bir önsezi duydu, ama hızla uzaklaştırdı onu. Hamilelik ona çekingen bir güven vermişti. Bakışı ilk kez bugünden ayrılıp öteye gitmeye cesaret ediyordu. Ona başını istemeye utandığı o hoş geleceğe doğru kaldırmasını ben öğretmiştim.

Annen hastanede, saat on bire doğru geldi, kafede

bir şeyler içiyoruz. Çevresinde Manlio ve öbür doktor arkadaşlar var, hamile olduğunu biliyorlar, onu iltifata boğuyorlar, o da yanaklarını delen, kendisini ışıkla dolduran art arda gülümsemelerle karşılık veriyor. Bir ekografi çektirmek için burada, bu ilk ekografi olacak. O benim karım, merdivenlerde, koyu gri tayyörünün içinde, yanımda yürüyor. Manlio bizi izliyor, şakalaşıyor, beni kıskanıyor. Elsa güvercin rengi bu hüzünlü kutunun içinde öyle güzel ki, pijamayla dolaşan hastalar arasında yardım ziyaretine gelmiş bir aktrise benziyor. Hayatımın geçtiği bu yere benzer olarak, rengim solmuş, çökmüş halde Elsa'nın arkasına gizleniyorum, tıpkı bir annenin adımlarının arkasına gizlenir gibi.

Gömleğini yukarı çekiyor, eteğini indiriyor ve karnını açıyor. Manlio üzerine jel sürüyor.

"Soğuk mu?"

"Biraz."

Gülüyor. Sonda üzerinde gezinirken, annen göründüğünden daha sinirli belki. Ben ayakta bekliyorum. Manlio, rahimde embriyonun yerleştiği bölgeyi aramak için Elsa'nın göbeğinin altını tarıyor. Ne düşündüğümü bilmiyorum, Angela, anımsamıyorum, ama belki de orada hiçbir şey olmamasını umuyorum. Annenin yüzü gergin, kasılmış boynuyla monitörü inceliyor, o düşün görünmemesinden korkuyor. Ve sen görünüyorsun, gidip gelen beyaz bir noktayla küçük bir denizatı. Senin kalbin o.

Seni ilk kez işte böyle gördüm. Monitör kapandığında, annenin gözleri nemliydi, başını bırakıp güçlü bir soluk aldı. Ben o siyah ekranda kaldım, sen yoktun artık. Italia'yı düşündüm. Onun da karnında küçük bir denizatı vardı. Monitörde bir yeri yoktu onun, siyaha mahkûmdu.

Akşam *arancino* yapılan yere kadar yürüdüm. Duvarda asılı televizyona bakarak yedim yemeğimi, sesi çevredeki insanların gürültüsü yüzünden duyulmuyor-

du. Talaşlar üzerinde ayakta durup, yağlı kâğıtlar üzerinde akşam yemeklerini yiyen yalnız insanlar vardı içeride. Yola koyuldum, sakar ve güçsüzdüm, karanlığı yararak ilerledim, dükkânlar kapanmıştı ve kent dinlenmeye çekiliyordu. Telefon etmek için bir telefon kulübesine girdim, ahize ölü gibi sarkan kordonundan kopmuştu. Bir sonraki kulübeden ararım, dedim. Oysa durmadım, dümdüz yoluma devam ettim.

Evde, Elsa ile Raffaella divanda oturmuş, konuşuyorlar, çantamı bırakırken duyuyorum seslerini. Raffaella kalkıyor, beni etiyle boğuyor, isteksiz ellerimi üzerine koyuyorum, ayakları çıplak, göz ucuyla halının üzerindeki ayakkabılarını görüyorum.

"Öyle mutluyum ki, nihayet teyze olacağım!"

O tutku dolu sarılışa kapılarak titriyor. Adımlarıyla genişlettiği ayakkabıları orada.

"İyi geceler."

"Hemen yatıyor musun?"

"Yarın çok erken kalkmam gerek."

Elsa divanın arkalığından ılık bir yanak uzatıyor bana, hafifçe öpüyorum. Raffaella yuvarlak ve çocuksu gözleriyle bana bakıyor. "Biraz daha oturup konuşabilir miyiz?"

Konuş istediğin kadar, Raffaella, yaşadığı sürece estir yüreğini, hepimiz tekerleksiz bir arabayla gemi yolculuğuna çıkmış dostlarız.

Ertesi gün uçaktayım, bir kongreye gidiyorum, kısa bir iş, günübirlik gidip döneceğim. Yanımda Manlio var, koluyla benim koltuğumun kolunu da kaplıyor. Tıraşının kokusunu duyuyorum. Pencere kenarında oturuyorum, pistin griliğine karşı beyaz kanada bakıyorum. Henüz havalanmadık. Aşağıda hava pek iyi değil, kirli ve yoğun, ama bulutların ötesinde belki güneş vardır. Hostes gazete arabasıyla geçiyor. Manlio onun poposuna bakıyor. Uçarken bir kahve içeceğim, Manlio'nun dediği gibi bir

fincan 'boktan kahve'. *İnmem lazım. Bu uçak düşecek, inmem lazım, Manlio'nun yanında, elimde bir fincan boktan kahveyle ölmek istemiyorum.* Kötüyüm, terliyorum, kalbim göğsümü rahatsız ediyor, kolumu hissetmiyorum. *Hayır, kalp krizinden öleceğim, kolonyalı kâğıt mendillerin evyede yüzdüğü, o sallantılı metal helada ayakta öleceğim.* Ayağa kalkıyorum.

"Nereye gidiyorsun?"

"İniyorum."

"Saçmalama."

Kapıları çoktan kapattılar, uçak hareket etmekte. Uçuş hostesi beni durduruyor:

"Özür dilerim, bayım, nereye gidiyorsunuz?"

"İnmem lazım, iyi değilim."

"Bir doktor çağırayım size."

"Ben bir doktorum. İyi değilim, indirin beni."

Görünüşüm korkunç olmalı, sarı toplu saçları ve saf görünüşlü küçük bir burnu olan üniformalı genç kız geriliyor, pilot kabinine giriyor. Ben de giriyorum. Kısa kollu beyaz gömlekli iki adam dönüp bana bakıyor.

"Ben bir doktorum, bir kalp krizi geçiriyorum, kapıları açın."

Merdiven uçağa yanaşıyor, kapı açılıyor. Hava, nihayet hava, merdivenlerden koşar adımlarla iniyorum. Manlio peşimden geliyor. Hostes ona sesleniyor: "Ne yapıyorsunuz, siz de mi iniyorsunuz?"

Manlio ceketini havalandıran rüzgârda kollarını yukarı kaldırıyor: "Meslektaşıyım!" diye bağırıyor.

Böylece kendimizi asfalt zeminde buluyoruz. Bir havaalanı görevlisi bizi küçük otomobiline alıyor ve çıkışa doğru götürüyor. Konuşmuyorum, kollarım birleşik, ağzım kapalı. Kalbim yerine geri döndü. Manlio, güneş olmadığı halde güneş gözlüğünü takıyor. İniyoruz.

"Ne oldu kuzum sana, öğrenebilir miyim?"

Gülümsemeye çalışıyorum: "Hayatını kurtardım."

"Düşecek mi dersin?"

"Hayır, artık düşmez. Düşecek olan uçaktan inemez-

sin."

"Korkudan altına dolduruyordun az kalsın, değil mi?"

"Evet."

"Ben de."

Gülüp güzel bir kahve içmek için kafeye gidiyoruz, kongreyi ekiyoruz, "Kime ne!" diyor Manlio. Program dışı şeyleri sever. Ona orada ayaküstü söylüyorum her şeyi. Sarkan yanaklarımla her şeyi anlatıyorum ona, çünkü başımı boş fincanın üzerine eğmişim, kaşıkla kahvenin siyah dibiyle oynuyorum. Orada, havaalanının kafesinde, insanların gözlerini valizlerinden ayırmadan sandviç yedikleri kafede heyecanlar, istekler torbasını boşaltıyorum, tıpkı bir aşk öyküsünde boğulan büyümemiş bir çocuk gibi. Manlio'nun bunu anlatmak için pek de uygun bir insan olmamasına aldırmıyorum, birilerine söylemeye ihtiyacım var, o yabandomuzu gözleriyle orada, yanımda. Arkadaşız, yanlış arkadaşlarız, ikimiz de biliyoruz bunu, ama epeydir bitmiş olan kahvenin olduğu o metal tezgâha karşı o içtenlik ânı var.

"Kim peki bu?"

"Gördün onu."

"Gördüm mü?"

"Bir akşam, şu onkoloji kongresinde, bizim masanın yanındaydı..."

Başını sallıyor: "Hatırlamıyorum."

İnsanlar geçiyor, Manlio sigara içmek yasak olduğu halde bir sigara yakıyor. Önüme bakıyorum ve ona söylüyorum, kendime söylüyorum, önümden akıp geçen o yabancı insanlara söylüyorum. Söylüyorum çünkü söylemeye ihtiyacım var:

"Âşığım."

Manlio mokaseninin ucuyla izmariti söndürüyor:

"Bir sonraki uçağa binelim mi?"

Otomobilimi park ediyorum, koltuğun üzerindeki çantamı alıyorum ve hastaneye doğru yürüyorum. Italia ansızın ortaya çıkıyor, bir anda çok yakınıma geliyor. Bir elini koluma koyuyor, ceketimin kumaşından etimi arıyor. Beni daha şaşırtamadan, korkutuyor. Solgun, makyajsız. Saçlarıyla alnını kapatmayı bile düşünmemiş, alnı geniş ve sert, gözlerine ağırlık yapıyor. Çevreme bakınıyorum, bunu yaparken kendimi ondan, bu sabah taşıdığı ağırlıktan koruduğumu biliyorum.

"Gel."

Ona dokunmadan yolu geçiyorum. Başı önde peşimden geliyor, kolları aşınmış pamuklu ceketinin içinde. Bir araba yavaşlıyor, ama o fark etmiyor, benim aceleci adımlarıma bakıyor yalnızca. Uygunsuz bir vurgunla kaçan bir hırsız gibi hastaneden uzaklaşmaktayım. Dar bir sokağa dalıp bildiğim bir kafeye gidiyorum.

Yukarı kata götüren sarmal merdiven boyunca peşimden geliyor, sinmiş sigara dumanı kokan boş bir salon var. Yanıma, çok yakınıma oturuyor. Bana bakıyor, sonra bakmıyor, sonra yeniden bakıyor.

"Bekledim seni."

"Özür dilerim."

"Çok bekledim. Neden telefon etmedin?"

Yanıt vermiyorum, ne diyeceğimi bilmiyorum. Bir elini yüzüne götürdü ve yüzü kırmızı, gözleri gözyaşından gri. Salonun ucunda bir akvaryum var. Balıklar uzaktan konfetiye benziyorlar.

"Vazgeçtin, değil mi?"

Canım konuşmak istemiyor, bu sabah, bu saatte istemiyor.

"Düşündüğün gibi değil."

"Nasıl peki? Söyle, nasıl peki?"

Gözlerinde, o inmek istemeyen gözyaşında meydan okuma var. Ağzı dudaklarına çekilmiş, ceketinin kol ağızlarını elliyor, hiç durmadan. O sinirli eller, bana kaçış yolu bırakmayan o yüz beni rahatsız ediyor. Ona Elsa'yı söylemem gerek, ama bugün duygu sarsıntıları istemiyorum. Onunla bu masaya sıkışmış kalmak beni yoruyor, az ışık var, sigara dumanı kokusu var, biten bir karnavalın konfetileri gibi unutulmuş şu küçük balıklar var. Ansızın hıçkıra hıçkıra ağlamaya başlıyor, ıslak dudakları ve burnuyla boynuma sarılıyor.

"Bırakma beni..."

Bir yanağını okşuyorum, ama ellerim sert, pençe olmuşlar. Üzerimde soluk alıyor, beni öpüyor. Tuhaf bir ağız kokusu var, talaş, altüst olmuş bir mide kokusu. Onu tutuyorum. Midemi bulandıran o soluğu tutuyorum.

"Beni sevdiğini söyle bana."

"Kes artık."

Ama o her türlü kontrolünü kaybetmiş.

"Hayır, kesmeyeceğim işte..."

Sandalyede kıpırdanıyor, hıçkırıyor. Merdivende ayak sesleri duyuluyor. Bir genç, omzunda sırt çantasıyla okula giden bir genç, hela kapısından içeri giriyor. Italia kendi yerine geçiyor, daha sakin. Bir elini tutuyorum:

"Sana bir şey söylemem gerekiyor."

Bana bakıyor ve şimdi alnı sanki alçıdanmış gibi duruyor.

"Karım... iyi değil."

"Nesi var?"

Söyle ona, Timoteo, şimdi söyle, yoksulluğunun yattığı o uygunsuz ağzına söyle. Kısır ve ölçülü yaşamının mirasçısı olacak yasal bir evlat beklediğini söyle ona. Çocuğunu aldırması gerektiğini söyle ona, çünkü şimdi tam

sırası, şimdi seni korkuttuğuna ve böyle çaresiz bir kadın nasıl anne olur diye düşündüğüne göre.

"Bilmiyorum..." diyorum, gövdemle, tüm adiliğimle geriye doğru kaykılıyorum.

"Bir doktorsun ve karının nesi olduğunu bilmiyor musun?"

Genç heladan çıktı, çıkarken ona bakıyoruz, o da bize bakıyor. Siyah gözleri ve ince bir sakalı var. Akvaryumun yanından geçiyor ve sarmal merdivende kayboluyor.

"Tuvalete gidiyorum."

Yer karolarının üzerinde sendeliyor ve ansızın yeniden doğruluyor ve başıyla duvara vuruyor, öyle güçlü vuruyor ki, duvarlar yankı yapıyor. Ayağa kalkıp yanına gidiyorum.

"Ne yapıyorsun?"

Gülüyor ve beni yanından uzaklaştırıyor, o gülüş beni her ağlayıştan daha fazla korkutuyor.

"Ara sıra bir vuruşa ihtiyacım var."

Dışarı çıkıyoruz, yavaşça yürüyoruz.

"Başın acıyor mu?"

Dalgın, ona doğru gelen insanlara bakıyor.

"Seni bir taksiye götüreyim mi?"

Bir otobüse, geçen ilk otobüse biniyor.

Arkamı dönüyorum, hastaneye doğru yürüyorum. Ve kendimden başka hiçbir şey düşünmüyorum. Onu bugün sevmemek dünyanın en kolay şeyi oldu. Ameliyat yaparken, ellerim bir karaciğerin üzerindeyken, o hoş olmayan bir şey gibi üzerimde kalıyor. Onu evimin kapısını çalarken, bir satıcı numarası yaparken ya da kapıcıların kontrolünden kaçıp apartmanlarda dolaşan şu ne olduğu belirsiz görevlilerden birisi gibi davranırken görüyorum. Zili çalarken gözleri donuk ve titriyor, Elsa'yı gö-

rünce gözleri parlıyor, onu içeriye almasını rica ediyor. Elsa uykulu, ekru geceliğini giymiş, çıplak ve sıcak bedeni ipek şifon içinde. Italia ufak tefek, koltuk altlarında ıslak lekeler var, çünkü terlemiş, otobüste terledi, bütün gece terledi, uykuda düştü. Eve, kitaplara, fotoğraflara, Elsa'nın sert ve güneşten hâlâ esmer göğüslerine bakıyor. Kaburgaları üzerinde duran o iki boş soğanı düşünüyor ve altında atan yüreğini. Beli lastikli, aşağı kayan eteği giymiş. Elsa ona gülümsüyor. Hemcinsleriyle, en basit olanlarıyla bile dayanışma içindedir o, özgür bir kadındır, hoşgörü onun için bir görevdir. Italia hoşgörülü değil, karnında, o pazar eteğinin altında bir çocuk var, o hoşgörülü değil. Elsa dönüyor: "Söyle, ne istiyorsun?" (Aşağı tabakadan kızlara genellikle sen diye hitap eder.) Italia kendini iyi hissetmiyor, başı dönüyor, uykusuz ve aç. "Hiçbir şey," diyor, geri dönüp kapıya doğru gidiyor. Sonra bakışı girişteki beyaz ekografi zarfına takılıyor...

Birinci ameliyatla ikincisi arasında Elsa'yı arıyorum:

"Nasılsın?"

"Çok iyiyim."

"Çıkmıyor musun?"

"Biraz sonra, bir söyleşiyi yazıyorum."

"Kapıyı kimseye açma."

"Kime açacağım ki?"

"Bilmem, kim olduğunu sor hep."

Bir sessizlik, sonra gülüşü ahizeye doluyor, yanaklarını, gülerken açılan o gamzeleri düşünüyorum.

"Babalık sana tuhaf bir etki yaptı, büyükannem gibi konuşuyorsun."

Ben de gülüyorum, çünkü kendimi gülünç hissediyorum. Evim derli toplu, karım güçlü, uzun boylu ve güçlü.

Akşam pencereden dışarı bakıyorum. Yatak odasındayım, perdeleri aralayıp yolun aşağısına, ağaçların dal ve yapraklarının ötesine, sonra da öbür yanına, trafik ışı-

ğının yanıp söndüğü tarafa bakıyorum. Hiçbir şey yok, yalnızca bir otomobil geçiyor, birilerini eve götüren meçhul bir otomobil. Onu arıyorum. İhtiyacım olduğu için mi, yoksa aşağıda pusuya yatıp bizi gözetlemesinden korktuğum için mi arıyorum, bilmiyorum. Damlara, antenlere, kubbelere, onun yaşadığı yöne doğru bakıyorum; bir arabanın farlarının önünde, aydınlanan gece yaratıklarıyla dolu o kalabalık caddenin ötesine, bizi birçok kez gören o kafeye kadar bakıyorum, kafe acaba bu saatte hâlâ açık mıdır, diye düşünüyorum. Bizi ayıran birçok yığın, duvar üzerine duvar, uykuda büzülmüş yaratık var. Böyle olması iyi, rahat bir nefes alabilirim. *Üzülme, Italia, hayat bu. Olağanüstü yakınlık anları ve sonra buz gibi şiddetli rüzgârlar. Ve sen orada, son çimento yığınının ötesinde acı çekiyorsan, acın bu uzaklıktan benim için meçhul ve beni ilgilendirmiyor. Benim pis bir tükürüğümle hamileysen kime ne? Giden, kaçırdığın bir trenin ardından peron çatısının altında valizinle yalnızsın bu gece.*

"Yatmıyor musun?"

Duş aldığı için saçları hâlâ nemli olan annenin yanına bırakıyorum kendimi. Bitişik tutamlar yüzünü çevreliyor, kitap okuyor. Kendi tarafıma kıvrılıyorum, pijamamın kumaşı üzerinde hışırdayan elini hissediyorum.

"Kimbilir nasıl olacak..."

Biraz dönüyorum, yüzüm yandan görülene kadar.

"...bebeğimiz. Hayal edemiyorum onu."

"Çok güzel olacak."

"Belki bir kız çocuğudur," kitabı indirdi, "senin gibi çirkin bir kız çocuğu."

Yaklaşıyor, nemli saçlarıyla değiyor bana.

"Dün gece düşümde gördüm, ayakları yoktu, doğuyordu ve ayakları yoktu..."

"Gelecek ekografide ayakları olacak, merak etme."

Kendi tarafına dönüp yeniden kitap okumaya başlı-

yor.

"Işık seni rahatsız ediyor mu?"

"Hayır, arkadaşlık ediyor bana."

O sarımsı aydınlıkta, çarşafı gözlerimin üstüne götürüp yatıyorum. Uyumuyorum, o ışıkla, bana hayatın böyle, hafif, şampuan kokulu olarak süreceğini fısıldayan yanımdaki o solukla güven içinde uyukluyorum. Ve işte iyi niyetli gezinen uykulu düşüncelerle çolak bir çocuk bana doğru geliyor. Elsa ışığı söndürdü. Ben de uyuyorum, ama derin değil. Annenin, "Lanet olsun, ayaklarını geri ver! Geri ver!" diye bağırdığını duyuyorum. Bunun üzerine gecenin lacivert suyunda korkunç bir düşünce hayal ediyorum. İçeri gittiğimi, girişteki çantamı açıp içinden neşteri çıkardığımı ve kendimi hadım ettiğimi düşünüyorum. Sonra pencereyi açıyorum ve şeyimi aşağı, kaldırıma, bir kediye, oradaysa Italia'ya atıyorum. *İşte, Ayrıkotu, çocuğunun babasını al.* Bacaklarımı elimden geldiğince güçlü sıkıyorum. Hayatın gece ısırılması ne korkunç, Angela, uyanıkken bir ısırık, hayaletlerin arasında bir ısırık.

Bağlantı ahizede tekdüze sesini çıkarıyor, o çöplükte boşuna dolaşıyordu. Benden, elimden, kulağımdan uzakta. Saat onda yoktu. On ikide yoktu. Akşamüstü altıda yoktu. Neredeydi? Bir işyerini temizliyordu, bir helayı yıkıyordu. En son kafede gördüğüm bitkin yüzüyle, dayanılmaz, hem onun için hem de benim için küçük düşürücü bulduğum sevimsizliğiyle kent yollarında, duvarları sıyırarak yürüyordu. Sevgililer siluetlerinden çıkıp, ötekinin nesnel, isteklerle gizlenmemiş görüntüsünü ortaya, doğal biçimde koyduklarında çürümeye giden öykülerin küçük düşürülmesi. Sonra hiçbir şey olmamış numarası yapılır, ama aşktan bir ölçüde acımasızlığa geçilmiştir, çünkü bizi tatlı umutlarla aldatanlara karşı acımasız olunur, Angela.

Böylece, o kafede ona yoldan geçen biri, dünyayı, yolları, otobüsleri dolduran şu gereksiz bedenlerden biri gibi bakmıştım. Her gün, neşesiz, acımasız açıp karıştırdığım bedenler gibi. Cerrah bakışım gözlerinden çenesinin dayalı olduğu eline inmişti, onu utandırmıştım, çenesinin altında hafif tüyler, çarpık bir küçük parmak, boynunda iki çember kırışık gibi küçük çirkinlikler keşfetmiştim. Yoksul dünyasına geri dönmüştü, ben ona böyle bakabilirdim; katılmadan, uyumsuzluklarını parçacıklara ayırarak. Kötü ağız kokusu yeniden burnuma geldi, yıpranmış bir bedenden geliyordu, tıpkı anesteziden sonra uyanan hastaların ağız kokusu gibi.

Telefon kesik değildi, çalışıyordu, metalik sesli bir

operatör bunu bana teyit etmişti, ama o cevap vermiyordu. Belki evdeydi, telefonun sesinin kıvrılıp yatmış bedeninin üzerinde süzülerek uçmasına, tekdüze fasılalarla onu sarsarak, ürperterek içine girmesine izin veriyordu. Onu terk etmediğimi söylemek için tek çareydi telefon. Böylece onu aramaya, akşama kadar o boğuk ses aracılığıyla onunla konuşabileceğim umudunu korumaya devam ettim.

Bitkin halde hastaneden çıktım, arabayla eve doğru giderken trafik ışıklarında birkaç kez yeşil yanmasını beklemeden geçtim. Yolları ve beni gözlerim açık, korkunç bir ifadeyle yakalayan ışık demetlerini yutuyordum... Ondan bir daha asla kurtulamayacaktım, düşüncesi beni rahat bırakmayacaktı. Italia bana egemendi, her niyetimi bozuyordu. Sesi şakaklarımda atıyordu. Öyle yakındı ki, dönüp arıyordum onu. Orada, yanımda, kenarları yıpranmış ceketiyle, mavi damarlı elleriyle, solgun gözleriyle koltukta olsaydı, belki onu unutmak daha kolay olurdu.

Nora boynuma sarıldı, rujunun bulamacının yanağımda kaydığını hissettim. Duilio ile birlikte akşam yemeğine kalmışlardı, yemeğe oturmuşlardı bile.

"Tebrikler, baba!"

"Teşekkür ederim."

"Bu büyük bir haber."

"Ellerimi yıkamaya gidiyorum."

Nora masanın öbür ucuna ince kâğıttan beyaz bir paket atıyor. Elsa dalgın, yakalayamıyor, paket tonbalığı sosunun üzerine düşüyor. Elsa alıp peçeteyle siliyor.

"Anne, sana yapma demiştim."

"Uğur getirmesi için küçük bir armağan yalnızca. İlk gömleği beyaz ve ipekten olmalı, unutma."

Elsa paketi açıp bana veriyor.

"Al, memnun musun? Yeni bir gömleğimiz var."

Gülüyor, ama kızdığını biliyorum. Bebek için arma-

ğan istemiyor, henüz çok erken. Gömlek iki delikli bir mendil, büyük parmaklarımı sokuyorum içine. Sofrada su bitmiş, sürahiyi doldurmak için kalkıyorum. Musluğu açıyorum, su içerideki sesleri siliyor. Aile sohbet ediyor, eller, yüzler oynuyor. Benim için çoktan bir camın arkasındalar, dünyayı istemediğim, dünyanın da beni istemediği zamanlarda dünyayla sınır çizdiğim, her zamanki buğulanmış camın arkasında. Elsa babasıyla konuşuyor, bir koluna dokunuyor. Onu ayrı, buğunun içinde ayrılmış görüyorum, çok iyi görüyorum. Dünyanın merkezine geri döndü, o akşamki, daha birkaç gün önceki kırılganlığı, o beklenmedik, duygulandırıcı güvensizliği yok oldu. Sağlam ve yorulmak bilmez ve daha gizemli olarak geri geldi. Bana yönelttiği bakışlar da hep aynı, yüzeysel isteklere katılan, aslında dalgın olan o bakışlar. Artık bana ihtiyacı yok.

Sürahiyle geri dönüyorum, herkese su koyuyorum. "Özür dilerim." Ve uzaklaşıyorum. Numarasını çevirmek için öyle acele ediyorum ki, kapıyı kapatma titizliğini bile göstermedim.

Yoktu, akşam bile yoktu. Ahizeyi yerine koydum, her yerde, ağır elimde, kulağımda, çalışma odasının sessizliğinde duyduğum yalnızlığı yerine koydum. Karanlıktaydım, Nora'nın silueti bir kuzgununki gibi kapının aynasında göründü. Koridorun ışığı onu hafifçe aydınlatıyordu, karanlıkta bana bakıyordu. Az sürdü, ama o kısa sürede bir şeyleri anladığını hissettim. Hayatımın çift yönlülüğünü elimde telefonla karanlıkta durduğumdan değil, bedenimin salonda olduğundan son derece farklı olmasından sezmişti. Omuzlarım çökmüş, kırılmıştı, gözlerim dolmuştu... kendimden çok uzaktım. Beklenmedik, yazgısal bir mahremiyet (girişte unuttuğu çantasından sigara almak için kalkmıştı) belirdi aramızda. Şaşırtıcıdır, Angela, ama bazen, hiç ilgisiz insanlar bizi anlamayı başarırlar. Karanlıkta bana doğru bir adım attı.

"Timo..."

"Efendim?"

"Sırtımda bir ben var, çok büyüdü, göstermek istiyordum sana."

Saat sabahın üçü, annen uyuyor, yine. Bedeni gün batarken bir dağ, geçilemez koyu bir siluet. Onu bırakmak belki sandığımdan da kolay, giyinip çekip gitmek yeter. Bana karşı duvar örecektir, o, ailesi, arkadaşları. Ve o duvar karşısında, olanlara bir neden bulacaktır. Benim yerimde o olsaydı, korkmazdı, beni biraz önce çöpü koymak için çıktığı servis balkonuna terk ederdi.

Pudra gibi ince yağan bir yağmur beni ıslatmadan nemlendiriyordu. Gezinirken pardösüme sarıldım, belli bir yere gitmiyordum, o gecenin bana karşı gelmemesini istiyordum. Kendimi yorgun hissetmiyordum, bacaklarım hafif yürüyordum. Az yemek yemiştim ve o az yemeği hazmetmiştim bile. Yollar ıssız ve sessizdi. Ancak bir süre sonra o sessizliğin tam olmadığını, asfaltın bastırılmış bir iniltisi olduğunu fark ettim. Kent geceleyin insanların terk ettiği, boş, ama onların varlığına bulanmış bir dünyadır. Sevilen birileri, bırakılan birileri, bir terasta bir köpek uluması, yatağından kalkan bir rahip. Bir hastayı sıcak yatağından benim hastaneme sürükleyen bir ambulans. Ve karanlık gibi kara bacaklarıyla eve dönen bir orospu ve onu beklemeyen ve emin ve korkulur bir dağ gibi uyuyan bir erkek. Tıpkı Elsa gibi. Çünkü insanlar uykuda birbirlerine benzerler, uyumayan ve uyuyamayacağını bilen için birbirlerine benzerler.

Yürüyordum ve her biçim Italia'ya benziyordu, tuhaf bir fosfor ışığı çıkaran ağaçlar, duran arabaların metalik siluetleri, eğilip kendi ışıklarına giren sokak lambaları, teraslar ve yukarıdaki saçaklar bile. Sanki uçsuz bucaksız bedeni kente egemen olmuş gibi.

Bir ağaca sarıldım. Ansızın kendimi nemli büyük bir ağaç gövdesine sarılmış buldum. Ona sarıldıkça bunu

başka zamanlar da yapmak istediğimi fark ediyordum, ama bunu ancak şimdi keşfediyordum. *Belki de öldürdü kendini, onun için telefona cevap vermedi. Gri eli gri koluna asılı, pasın cilayı yediği banyo küvetinden sarkıyor... kopan son nefesiyle yırtılan plastik perde. Beni düşünerek, bana sarılmaya ya da son bir kez beni kovmaya çalışarak öldü. Gece, su artık soğumuştur. Kesik bileklerinden kan daha kolay aksın diye kaynar olan su. Kendi çakısını mı, yoksa benim orada bıraktığım bir tıraş bıçağını mı kullanmıştır? Ölmek için seçilen alet önemlidir, bir vasiyettir.*

Karanlıkta bir çığlık duyuluyor. Çarptım ve bir paçavra yığınının üzerine düştüm: Bir adam yerde uyuyor. Leş gibi yuvasından başını çıkarıyor.

"Benim hiçbir şeyim yok!"

Heyecanlanıyor, bağırıyor, onu soymak istediğimi sanıyor, nesini çalacağımı düşünüyor ki? O çürük paçavra yığınından ne çalabilirim ki? Ağzını ardına kadar açıp boğazının parlak hendeğinde boğuk bir inilti çıkarırken gördüğüm gibi olmayan dişlerini mi?

"Özür dilerim, düştüm."

Ne elledim? Hangi mikroplu, pis ve zehirli havaları soludum? Adam korkunç bir koku salıyor, tıpkı bir yolun kenarında içi çıkmış bir köpek gibi. *Italia da felaketi üzerine yansıdığında, onu bırakmak üzere olduğumu, ne ona ne de bebeğe sahip çıkacağımı, ona bir kez daha para teklif edeceğimi anladığında kokuyordu...* Kaçmak istiyorum ama adamın yanında kalıyorum. Kara boynuna, tüy gibi saçlarının arasına bırakıyorum kendimi ve soluyorum. Gömülmemiş köpek kokusunu soluyorum.

Beni kesin olarak öbür yana, gerçekten sevdiğim tek insanın yaşadığı denizle kent arasındaki o bataklığa itecek bulaşıcı hastalığı arıyordum, Angela. O gece pisliği benden uzaklaşmıyordu. Hatta o anda bir koluyla bana sarılıyor ve pis kırışık yüzü saklandığım mağarada arıyordu beni. Buldu beni, bir katili temize çıkaran bir ra-

hip gibi bağışlayıcı bir hareketle başımı okşadı. Peki bu kadar merhameti hak ediyor muydum, kızım? O karanlık köşede zavallının biri beni kabul edip, bana yol gösteriyordu. Onun düş gördüğü ve benim sonradan, parke döşeli, viskili evimden uzakta, hiçbir şeysiz, hayatın ağır kokusuna sarılmış düş gördüğüm o nemli yolda. Benim için aşk buydu, yetim ve sert, büyük aşk ihtiyacı, yazgı bize acıyıp bir biberon armağan ettiği zaman.

"İçmek ister misin?"

Kartonların altından bir şişe şarap çıkarıp bana uzattı. O kırık kenara dayanan ağzı düşünmeden içtim, içtim çünkü babamı düşünüyordum. Yolda ölen babamı, insanların arasında, bir eli hayatın çekip gittiği boğazına yapışmış, kapalı bir dükkânın kepenklerinden yere kaymıştı.

Uzaklaşmadan önce, ona para, üzerimdeki paranın hepsini verdim, parmaklarımı cüzdanımın kıvrımına soktum ve her şeyi çıkardım. O sıradan bir sokak serserisi gibi kabul etti. Parayı paçavraların arasına sakladı, kaygı dolu, parayı geri istememden korkar gibiydi. Şaşkın bakışlarla beni ortadan yok olduğum kavşağa kadar geçirdi.

Hâlâ durmamış olan, ince ama sürekli yağmurla ıslanan karanlık, solmaya başlıyordu. O kararsız ışıkta yol alırken, ara sıra, bir otomobil farı gözlerime geliyordu. İki Filipinli rahibe iki küçük şemsiyeyle otobüs durağında bekliyordu, bir kafe açılıyordu, sırılsıklam bir gazete yığını hâlâ kapalı olan bir gazete bayiinin yanında duruyordu. O yoğun ve uykusuz geceden tükenmiş, yorgun geldim. Şimdi onun kollarında uyuyacaktım. Daha sonra geleceğimizi toplayacaktık. O uzun gecede savaşımı çoktan vermiştim. Söyleyecek hiçbir şey yoktu, ona sessizce sarılmak yeterdi. İçerideki sıcaklıktan yanaklarım kızarmış olarak arabadan indim. Artık her şeyin seçilebildiği gri ışıkta yollar kuruydu, belki de oraya hiç yağmur yağ-

mamıştı. Bütün gece peşimi bırakmayan o yağmurun olmaması, mücadelenin gerçekten bittiğini söyler gibiydi bana. Italia beni güvenlikte, kuru yerde beklemişti.

Aşağıdan gelen asansörün gürültüsünü duyduğumda ikinci kattaki merdivenlerdeydim, sonra avluda hafifçe çınlayan bir kadın ayakkabısı tıkırtısı duydum. Koşarak aşağı indim ve onu, çıkarken arkadan gördüm.

"Italia!"

Arkasına dönerken yanına vardım, ona bakmadım bile, sarıldım yalnızca. Bitkindi, sarılmama izin verdi, kollarını kaldırmadı, olduğu gibi kaldı. Başı omzumda, aşağıda, yanda hareketsiz duran elini gördüm. *Şimdi kaldıracak elini, şimdi üzerime koyacak ellerini ve sarılışıma karşılık verecek, kendini yere bırakacak ve ben onu tutacağım.* Oysa hareket etmedi, soluğum düzelene ve ben yüreğini sakin ve derinden duyana kadar hareketsiz kaldı. Sıcak ve güçlüydü. Gerisi önemli değildi. Birkaç okşama onu geri almaya yetecekti, onu tanıyordum, gereksiz gurur denemeleri yapmadan sevdirirdi kendini. Ona bakmak için biraz geri çekildim.

"Nereye gidiyorsun?"

"Çiçek pazarına."

"Nereye?"

"Orada çalışıyorum."

"Ne zamandır?"

"Kısa bir süredir."

Koyu far çektiği gri gözleri taşlar gibi hareketsiz duruyordu, yüzü daha olgun bir ifadeye sahipti. Bense yalnızca ona duyduğum ihtiyaçla silahlanmıştım.

"Nasılsın?"

"İyiyim."

Bir elimi karnına koydum.

"O... o nasıl peki?"

Cevap vermedi, Angela. Arkamızdaki avlunun ve ıslak giysilerimden içime giren soğuğun ağırlığını duyuyordum. O soğuk mevsim için, o güneşsiz ağaran gün

için fazla ince olan giysilerinin altında soluyan karnına onunkilerle birlikte ellerimi götürmek için ellerini tuttum. Elleri çamurdaki iki yaprak gibi isteksiz ellerimi izledi. Kliniğin önünde arabamın camına düşen, mevsimin ilk yaprağı, o kırmızı yaprak geldi aklıma.

"Çocuğu aldırdım."

Açık renk, soğukkanlı gözlerine baktım, başımı sallıyordum, yüreğimdi başını sallayan.

"Doğru değil..."

Kollarından tutmuştum onu, sarsıyordum, canını acıtmaya hazırdım.

"Ne zaman aldırdın?"

"Aldırdım."

Üzgün görünmüyordu, o taş gözleriyle bana acıyordu.

"Neden söylemedin bana? Neden aramadın beni? Ben onu istiyordum, gerçekten, istiyordum onu..."

"Ertesi gün vazgeçerdin."

Şimdi beni bırakacaktı, artık hayatım onun hayatı içinde çoğalmadığına göre şimdi onu kaybedecektim. Perişan halde, onu küçük öpücüklere boğmaya başladım, sert yüzüne dolu gibi düştüler. *Önemli değil, başka çocuklar yapacağız. Yarın, şimdi yapacağız. Şimdi gidip o şönil örtünün üzerinde sevişeceğiz, bana sarılacaksın ve yine hamile kalacaksın. Somali'ye gideceğiz ve evimiz çocuklarla dolu olacak, beşiklerde, hamaklarda, şallarda çocuklar...*

Ama çoktan bir fotoğraftık, Angela. Birbirini yitiren sevgililerin omuzlarının birleştiği yerden yırtılan şu fotoğraflardan biriydik. Şimdi gidip sapları kesecek, çiçekleri kimbilir kime satacaktı. Bir sevgiliye, mezarlığa giden birine, daha yeni bir çocuğu olan birine.

"Nerede aldırdın?"

"Çingenelerde."

"Delisin... Hastaneye gelmen gerek."

"Hastanelerden hoşlanmam."

Cerrahlardan hoşlanmıyorsun, diye düşündüm, bu arada onu bir bileğinden yakalamıştım.

"Benimle gelmelisin!"

"Bırak beni, ben iyiyim!"

Elimi çekti. Artık onun erkeği değildim. Elim kimsenin eliydi. Yüzü yine hareketsizdi, bildiğim sayısız ifadesinden biri bile yoktu. Gün ağarmasının külü kulaklarına giriyor, sahte sağlığa boyanmış yanaklarına kayıyordu. Karşımdaydı, ama çoktan hayatı içinde kaybolmuştu. Dalgın, meçhul, pazarda bize para üstü veren şu ıslak eller gibi tıpkı.

"Gidiyorum."

"Götüreyim seni."

"Gerek yok."

Giderken kaldırıma oturdum, ona bakmadım, başımı ellerimin arasına alıp eğdim. Ve, adımlarının sesi uzaklaşana kadar öylece kaldım, kaldım, kaldım. Sessizlik her yeri kapladığında da oturmayı sürdürdüm. Telefon evinde boşuna çalarken, o birkaç metre ötede, sallantılı bir karavanın içinde bir kocakarının kancasıyla kendini deldiriyordu, belki de ona fal bakmasını öğreten kocakarıydı bu. Bağırmamak için dişleri arasında bir paçavrayla, öylece kalmıştı.

Bunları sana neden anlatıyorum? Sana verecek bir cevabım yok. Kesin, kısa, senin dediğin gibi 'cerrah' bir cevabım yok. Şakaklara vuran hayat kanaması. Tıpkı kafatası kutundaki hematom gibi. Artık biliyorum, Angela, sen beni ameliyat ediyorsun.

Beni bağışlamanı beklemiyorum, yolculuğundan yararlanmıyorum. İnan bana, yıllar önce, o kaldırımda otururken yargıladım kendimi. Dönüşü olmayan, bir mezar taşı gibi mevsimlerde sabit bir yargı oldu. Ben suçluyum, ellerim bunu biliyor.

Ama bilsen o yitirdiğim çocuğu ne çok düşündüm. Talihsiz bir ikizin gibi senin yanında büyürken gördüm onu. Onu gömmeye çalıştım, boşu boşuna. İstediği zaman geri geldi, adımlarıma, yaşlanan kemiklerime girdi. Tüm korunmasız yaratıklarda, pediatri onkolojisi bölümünün kel çocuklarında geri geldi, bir kır yolunda ezdiğim bir dikenli kirpide geri geldi. Sana verdiğim zararlarda geri geldi.

Judoyu hatırlıyor musun? Gitmek istemiyordun, ama ben, kendi yöntemlerimle, sessizliğimle, seni boyun eğmeye razı etmeden önce üzen o sessiz azarlarımla gitmeye zorladım. O eski aletlerin, yaşlı hocaların, boks torbasının olduğu eski jimnastik salonunun çevresinde dolaşıyordum. Arabadan iniyor, ter kokusunu, dövüşenlerin yüzlerini kokluyor, saat çizelgesinin yazılı olduğu broşürleri alıyordum. Ne diyebilirim ki sana, Angela? Hep aynı nakarat. Çocukken bir silahsız savunma sanatı şampiyonu olmak, gece şu fanilalarla, şu gerçek kaslarla,

şu sert yüzlerle dolu bir jimnastik salonuna girmek, görgülü insan ceketimin ve gözlüğümün altında, görünmeyen ve kesin bir güce sahip olmak isterdim. İki hareketle birini, bir meslektaşımı, bakınca korkutan bir vücudu olan şu hastabakıcıyı yere sermek isterdim. Alçak bir adamın, zayıf bir çocuğun düşleri. Sana böyle söyleyebilirim. Ve gerçekten, bu vardı. Bu biraz adi, biraz da acınacak duygu çalısı vardı, ama başka şeyler de vardı. İtiraf edilmemiş bir boyun eğdirme isteği vardı, sana ters bir şeyler yapma isteği vardı, çünkü benim ters hayatım senin omuzlarının üzerine düşüyordu. Ve bunu özgürce yapmak için uygun koşullar vardı. İyi bir spordu, annen de sakıncalı bir yan bulamadı. Ama sen bale yapmak istiyordun ve belinde annenin bir eşarbıyla parmak uçlarında evde dolaşıyordun. Bale yapmak istiyordun, Angela. Ama bale için fazla uzun boyluydun. Judoya uygundun. İyi bir spor, dedim, ruh için uygun bir spor dalı. Dürüst olmak gerek, hareketlere, erkek kız bir arada arkadaşlara uymak gerek. Küçük elinden tuttum, terlik satın alıp seni o bodrum katındaki jimnastik salonuna götürdüm.

Üzerinde judogi, belinde sert kuşağınla işte oradasın. Neşesiz dövüşüyordun ve yalnızca yere düşmeme isteği sayesinde dayanıyordun. Seni görmeye geldiğim için dövüşüyordun. Yere serilmemek için dövüşüyordun, o sert darbeleri poponda hissetmemek için dövüşüyordun, hocanın ağır sesi sana ayağa kalkmanı bağırıyordu, ağlıyordun. Judogi hoşuna gitmiyordu, sertti, bir torbaydı. Sen tütüleri, ucu alçılı bale ayakkabılarını istiyordun, kendini hafif hissetmek istiyordun. Oysa orada, hep seninle eşleşen, şu iriyarı, atkuyruğunu bir kırbaç gibi havada sallayan dövüş arkadaşının karşısındaydın. İriyarı ve çevik, oysa sen zayıf ve tutuksun. Sana öğütler veriyordum: "Teknik ilişkilerde daha yumuşak olmalısın." Ama sen yumuşak olamazdın. Fazla mücadeleyle savaşıyordun.

Kuşak töreni için dizilmiş öbür anne ve babalarla anaokulunun o küçük sandalyelerinde oturuyordum. Mavi plastik halının bir köşesine çömelip bağdaş kurmuş, ayakların çıplak, sıranı bekliyordun. Yamuk gülümsüyordun bana. Korkuyordun: hocadan, kontrol edemediğin o hareketlerden, senden daha rahat, daha becerikli o kızlardan. Sıra sana geliyordu, ayağa kalkıyordun, selam vermek için eğiliyordun. Hoca hareketleri bağırıyordu, sinirli, kararsız uyguluyordun. Yanakların leke leke, dudaklarını ısırarak. Sen yakaladığında, arkadaşına bakıyor ve sanki ona kendini bırakmasını, direnmemesini yalvarır gibi görünüyordun. Seni yakaladıklarında, bir çuval gibi bırakıyordun kendini. Kaç darbe yedin. Ter içinde, yenik, judogin çarpık, selam veriyor ve kuşak atlıyordun.

"Memnun musun?" diye soruyordum sana arabada. Memnun değil, bitkindin. "Tatami'de düşüldüğünde insanın canı acımıyor, değil mi?" Doğru değildi, canın acıyordu. Kızarmış, ağlamaya hazır bana bakıyordun ve gözlerinle, neden diye soruyordun.

Evet, neden? Barış zamanındayız, o gereksiz savaş neden? Seni güçlendirmek, sıkı bir disiplin vermek içindi. Seni güçlendirmedim, zarar verdim sana, gücünü aldım. Neşene duvar çektim. Bağışla beni.

Sonra bir gün bıraktın, eylülde yazlıktan döndük, turuncu-yeşil kuşaktaydın. "Artık gitmek istemiyorum. O kadar." Israr etmedim, seni rahat bıraktım, ben de yorulmuştum. O jimnastik salonunun önünden artık ilgisiz geçiyordum. O ürperti, o çılgınlık, o erkek çocuk gömülmüştü. Babaların, nasıl büyüyeceklerini bilmeyen ırz düşmanlarının saçmalıkları işte, Angela. O kadar.

Yalnızca zaman meselesiydi. Zaman aşındırma işini yapacak, vicdan azabımı un ufak edene kadar kemirecekti. Sonuçta, Italia, bana yardım etmişti, hayatımı o skandal yaratacak güç durumdan temizlemişti. İkinci kez kliniğe gitmek istememişti, o yapma otelin güzelliğini küçümsemişti. Yalnızca kısmen suçluydum, onu yalnız bırakmıştım yalnızca. O terk edişte alçaklığa alışkanlığım gizliydi.

Bir akşam Manlio telefon etti, uzun zaman sonra karşılaşan iki eski öğrenci gibi bir pizza yemeye gittik.

"O kızla ne oldu?"

"Oldu işte bir şeyler."

"Nasılsın peki?"

İlerideki bir masada, bana arkası dönük sarışın bir kadın sigara içiyor, saçlarının ötesinde yalnızca dumanın beyazlığını ve karşısındaki, ona bakan adamın yüzünü görüyorum. Adamın yüz ifadesinden kadının yüzünü çıkarmaya çalışıyorum.

"Bilmiyorum," diyorum, "bekliyorum."

"Neyi?"

"Bilmiyorum."

O kadının dönmesini, belki ona benziyordur.

Birkaç kez pazara onu almaya gidiyorum. Tezgâhların toplandıkları saat, bozulmuş bir yığın çiçeğin ortasında buluyorum onu. Bir baş hareketiyle beni selamlıyor. Küçük sandıkları üst üste yığıyor, satılmamış çiçek kaplarını, tezgâhın arkasına park etmiş, yeşil bir muşamba

örtüyle kaplı bir kamyonete koyuyor. Üzerimde şık giysilerim, orada, o çiyin ortasında durup, işini bitirmesini bekliyorum. Italia lastik çizmelerini çıkarıp ayakkabılarını giyiyor. Arabaya bindiğinde birbirimize neşesiz ama iyilikle davranıyoruz, tıpkı aynı sopayla dövülmüş iki arkadaş gibi. Ya da bir çocuklarını kaybeden anne baba gibi belki. Elbette iki kazazedeyiz. Bir yaranın yanında yürüyoruz, sözcükleri nereye koyduğumuza dikkat etmemiz gerek.

"Nasılsın?"

"İyiyim. Ya sen?"

"Yorgun musun?"

"Hayır, hiç değilim."

Asla yorgun değil, soğuktan çatlamış ellerini ovuşturuyor. Büyüdü, arabada alnı daha geniş görünüyor, ama omuzları daha kapalı: Koltuğa hiç bütünüyle yaslanmıyor, hep biraz ayrık kalıyor, direnmeye çalışıyor. Otomobil camının ötesindeki bizi korumayan dünyaya bakıyor.

İki iyileşmekte olan hasta gibi zamanın geçmesini bekliyoruz, bu arada trafik ilerliyor ve günler kısalıyor. Vitrinlerin ışıkları Italia'nın iris tabakasına yansıyor, farkına varmadan onların gözlerinde ışıldamasına izin veriyor. Ona bir daha dokunmadım, bir kürtajdan sonra kadına dokunulmaz, rahat bırakılır. Hem sonra onu çıplak düşünmekten çok korkuyorum, içindeki, nemli giysilerin altında yatan acıyı ellerimin arasında bulmaktan çok korkuyorum. Pazarda çok üşüyor, burnu kızarık, çatlak çatlak. Cebinden ıslak bir mendil çıkarıyor, burnunu siliyor. Bazı vitaminler getirdim ona, bana teşekkür etti, ama onları almadığından eminim. Zamanın böyle geçmesi sağlıklı değil. Bizim için değil. Arkadaş değiliz, asla da olmayacağız. Daha birbirimizi tanımadan sevgili olduk. Kendimizden geçmiş halde etlerimizi değiş tokuş ettik. Ve şimdi aramıza giren bu nezaket o kadar tuhaf ki. Ona bakıyor ve kendi kendime bizim bu ölü sularla ne ilgimiz var, diye soruyorum. Böyle bitemez, bağırtısız, hiç-

bir şeysiz. Bir şeytan üzerimize düşecekse, yaksın bizi. İki arada bir derede kalamayız.

Belki sahne değiştirmek yeterli olur. Evi beni korkutuyor, tütün rengi o yatak örtüsü, boş şömine, kör köpeği ve bacakları arasında bebek biberonuyla duvardaki o maymun, hayatın cilvesi gibi. Onun için, bir akşamüstü bir otelde biraz yalnız kalmamızı isteyip istemediğini soruyorum ona.

"Hep trafiğin ortasında birlikte olmayalım diye," diyorum.

Böylece bizi asla görmemiş olan bir odanın içindeyiz, kent merkezinde, duvarları gibi damaskodan ağır perdeleri olan güzel bir oda. Çevresine bakmadı bile, çantasını yatağın üzerine attı ve hemen pencereye yöneldi. Perdenin bir ucunu itmek için bir elini kaldırdı. Aç olup olmadığını, bir şey içmek isteyip istemediğini sordum, hayır dedi. Ellerimi yıkamak için banyoya gittim, geri döndüğümde hâlâ orada, perdenin önünde dışarı bakmaktaydı. "Çok yüksek," dedi, ona doğru giden adımlarımı duyunca, "kaçıncı kattayız?"

"Dokuzuncu."

Saçlarını toplamıştı. Yaklaştım, açık dudaklarım ve kapalı gözlerimle ensesini öptüm. Onu ne kadar zamandır böyle öpmüyordum? Ve ona bu kadar uzun zaman nasıl dokunmadan edebildiğimi soruyordum kendi kendime. Ilık bedeni olanları unutmamıza yardım edecek o temiz odada yeniden yanımdaydı.

Şimdi dudaklarımın ıslaklığını hissedecek. Başta güçlük çekecek, ama sonra her zamanki gibi yeniden benim olacak. Benden vazgeçemez, söyledi bana. Kolunu indiriyor, perde kentin gündüz ışığını örtüyor. Böylece o kalın ve hareketsiz kumaşa karşı onu soymaya başlıyorum. Ceketini çıkarıyorum, tek başına çıkarmadı, solgun, incecik bir yünden çirkin bir ceket, helmeye benziyor. Göğüslerine, o çok hoşuma giden küçük ve solmuş göğüslerine dokunuyorum. Kendini bırakıyor: "Canım,"

diyor, "canım benim..." Ve sarılıyor bana. Elinden tutup yatağa doğru götürüyorum onu, rahat olsun, dinlensin istiyorum. Ayakkabılarını çıkarıyorum. Açık renk, kalın naylon çoraplar giymiş, elimi vitrin mankenlerininkine benzeyen bacaklarında, ayaklarında gezdiriyorum. Eteğini çıkarıp özenle katlıyor ve yatağın pirinç kenarına koyuyor. Gömleğiyle de aynı şeyi yapıyor. Hareketleri ağır, zaman kaybetmeye, o mahremiyet ânını ertelemeye çalışıyor.

Ben aceleyle soyunuyorum, eşyalarımı yere atıyorum. Başka yöne çevrili bir bakışından yararlanıyorum, çünkü artık utanıyorum. Kendi tarafındaki yatak örtüsünü kaldırıyor, uzanıp örtüleri üzerine çekiyor. Hâlâ soğuk olan yatakta yanına sokuluyorum. Elleri iki yanında uzanmış yatıyor, bir bacağımı üzerine atıyorum, bacağım kayıyor çünkü naylon çoraplarını çıkartmamış.

"İlla yapmamız gerekmiyor."

"Biliyorum."

Ne nazik bir sevgili oldum böyle birden. Kimbilir ne gülüncüm! Hiç soyunmak istemiyordu. O hafif aralık perdenin yanında memnuniyetle kalıp dünyaya yukarıdan bakar, bir yerlerde onun için bir yer olup olmadığını sorardı. İçine girdiğimde, hafifçe irkiliyor, sonra hiçbir şey yapmıyor, kesin sessizlikte ileri geri gitmeme izin veriyor. Yüzüm saçlarının içinde, ona bakamıyorum, duygusuz gözleriyle karşılaşmaktan korkuyorum. Onun için yüksek sesle inliyorum, onun bana acımasını ve cevap vermesini umuyorum. Ama hiçbir şey olmuyor. Uçmuyoruz, yerde kalıyoruz. Gözlerimde kan, ağzımda saçları var. Kendimi bırakamıyorum, her şeyi görüyorum, dinliyorum. Küçük buzdolabının uğultusu, banyo ışığıyla birlikte açık kalan havalandırmanın sesi. Onun etinde kayan etimin sesi, işte korkunç gerçek. Italia yok, eti boş. Şimdi içinde ağırlaşıyorum, tıpkı ölü bir aşk gibi. O cinsel birleşme bizim cenazemiz. Terli bedenimin onun iskeletine dayandığını hissediyorum. Beni istemiyor, hiç-

bir şey istemiyor. Bedeni kapanmakta olan bir geçit. Bunun üzerine her şeyi yitirdiğimi anlıyorum, Angela, çünkü istediğim her şey orada, kollarımın arasında cansız duruyor. Göğsümü onunkinden ayırıyorum, yüzünü arıyorum. Gözleri fazla dar bir denizde iki balık gibi gözyaşlarının altında oynuyor. Ağlıyor çünkü o otel odasına girdiğimizden beri yapmak istediği tek şey bu. Büzülmüş erkekliğim gece bir yolu geçen bir fare gibi aceleyle çekiliyor.

Ağlaması daha az iç parçalayıcı, daha uysal olana kadar, sessiz, yanında kalıyorum. Tavanda solgun oval bir camdan bir avize var, bizimle ilgilenmeden bize bakan kör bir göz gibi.

"Düşünmeden edemiyorsun, değil mi?"

Ani bir rüzgâr pencereyi ardına kadar açıyor ve buz gibi hava çıplak bedenlerimize ulaşıyor. Kımıldamıyoruz, orada kalıp o soğuğun bizi yaralamasına izin veriyoruz. Sonra Italia ayağa kalkıyor, camı kapatıyor ve banyoya gidiyor.

Odayı geçen çıplak bedenini gördüm, bir eliyle göğüslerini örtüyordu. Biraz önce üzerinde yattığı ve hâlâ ılıklığını koruyan çarşafa doğru elimi uzattım ve bittiğini, böyle, bir otelde bittiğini düşündüm. Düşünceler o çarşafın kıvrımlarına kaydı. Gençken hep aynı fahişeye giden bir arkadaşımı düşündüm. Sevişirken kadın ölme numarası yapıyordu, arkadaşım istiyordu bunu ondan. Tanıdığım birçok insanı düşündüm. Sevişen ve şimdi tüm insanların öleceği gibi olan insanları. Babamı düşündüm. O her türlü kadınla yatıyordu, çok gizli yapıyordu bunu hiç gerek olmasa da, çünkü annemden ayrılmış, tek başına yaşamaya başlamıştı. Yine de bazı olayları soyut tutmaktan hoşlanıyordu. Tuhaf yalnız insanları seçiyordu, fazla çekici olmayan orta yaşlı, görünüşte silik, ama belki gizli bir özelliği olan kadınlardı bunlar. Birisi ikinci vizyon filmlerin gösterildiği bir sinemada kasiyer-

di, boyalı saçları, kartal gibi bir yüzü ve sert bir sutyene sıkıştırılmış kocaman göğüsleri vardı. Onu bir kez, babamla, cam kapısı o sinemayla bitişik kafeye gittiğimde görmüştüm. Kapı kanatlarının ötesinde babamın göz ucuyla, çok gür ihtiyar satir kaşları altında, bilmediğim, çocuksu bakışlarıyla baktığı kadını inceliyordum. Babam böyle, oğlu bir yanda, sevgilisi bir yanda çok mutlu görünüyordu. Belki kadın istemişti beni görmeyi. Hiçbir şey olmamış gibi davrandım. Sonra bu kadının adının Maria Teresa olduğunu, bir engelliyle evli olduğunu ve çocuğu olmadığını öğrendim. Babamla sık sık bir mezeci dükkânının arkasındaki küçük bir lokantaya yemek yemeye gidiyorlardı, en sevdiği yemek yeşil soslu sığır diliydi. Onun hakkında başka şeyler bilmeyi asla istemedim. Elim şimdi bir beyazperde olan çarşafın üzerinde, o kadını soyunurken, saatini çıkarıp eski bir komodinin mermer yüzeyine koyarken görüyorum. Ve yanında babam, pantolonunu çıkarıp tahta askıya asıyor. Babam o acılı yüzlü, ensesi parfümden acı yaşlı kasiyerle, yeşil soslu dili yediği mezeci dükkânının yanındaki dar bir sokakta bulunan bir pansiyonda, sevişiyor. Sonları ne olmuştu o ikisinin? Onlar da dar merdivenli, kapının altındaki aralıktan aynı katta kapanan bir kapının rüzgârının girdiği bir pansiyonda, ılık ve buruşuk bir yatak bırakmışlardı. Babam sigara içiyor, kasiyer banyoya gidiyor, koltuk altlarını yıkıyor, ağzını gerip ruj sürüyor, sonra evinde yaptığı gibi ışığı söndürüyor. Daha sonra, gittiklerinde, bir temizlikçi kadın içeri girip pencereleri açıyor, çarşafları yere atıyor. Temizlikçi, elinde sabun kovası ve kolunun altında çarşaflarla dolaşan bir kadın. Kokusuyla, kombinezonuyla bir kadın, başka bir adamın yanında soyunan bir kadın, o da sevişiyor, o da iç uzuvlarının sarsılmasına izin veriyor. Babanın sikinin seninkinden daha büyük olup olmadığını soruyorsun kendi kendine. Onu asla görmedin, ama içinden öyle olduğunu düşünüyorsun. Bu arada o birkaç ay önce bıraktığın gibi, koyu yü-

züyle, burnunda pamukla ve elinde çiçeklerle tabutta. O çiçeği kim koymuştu oraya? Kasiyer, belki. Hayır, cenazede yoktu, yıllar öncesinin hikâyesiydi o. Büyük bir olasılıkla ayrılmışlardı. Başka birisiyle yeşil soslu dili yemeye devam etmişti. Belki o da ölmüştü. Italia banyoya gitti, hâlâ onun sıcaklığını koruyan çarşafı okşuyorsun. Film bitti, beyazperde aydınlandı, buruştu. Ve şimdi biraz sonra, ölen tüm sevgililer için, kendin için ve babanın kasiyeri gibi aynanın önünde olan onun için ağlayacağını biliyorsun. O çıkıp tuvalete sen girdiğinde, ağlayacaksın. Çünkü sen ve o her şey gibisiniz, geçmişte kaldınız. Devam edeceğiz ve birbirimizden uzakta öleceğiz. Birbirimize ne kadar sarıldığımızı ve birbirimizi ne kadar incelediğimizi ve buraya kadar, onun yattığı ve şimdi sıcaklığını yitirmekte olan çarşafın üzerine dayalı koluma kadar süren hayatı asla kimse bilmeyecek. Boş bir beyazperdeye yansıyan, yardıma muhtaç etiz, yinelenen etiz. Belki de, Angela, enerjimiz başka bir dünyayı, bizimkinin üzerinde yaşayan, korkmaya ve acı çekmeye ihtiyacı olmayan kusursuz bir dünyayı besledi. Belki kömürle çalışan bir geminin karnında, iki sevgilinin en üst güvertede, denizin parlak halısının üzerinde, romantik bir dans yapmalarını sağlamak için ter döken iki zenci makinistiz. Birileri, bizden daha az kusurlu birileri düşlerimizi toplayacak. Biz pis iş yapıyoruz. Banyodayım, erkekliğim su fışkırtısıyla oynuyor, onu kendi haline bıraktım. Bidenin üzerinde, eğilmiş, ellerim başımda ağlıyorum. Biraz sonra, üzerinde Italia'nın kadınlığından akan küçük bir ıslaklık lekesinin olduğu çarşafları yere atmak için bir temizlikçi gelecek. O lekeyi öptüm ben.

Odadan çıkarken ve bir kolum ışığı söndürmekte gecikirken, Italia dönüp son kez, arkamızda bıraktığımız o karanlık bataklığa bakıyor. Aynı düşünce geçiyor aklımızdan: *Ne yazık, fırsatı nasıl kaçırdık!*

Neredeyse bitirmek üzereler. Aspiratör başından kanı çekti, kanül kırmızı oldu. Seni serumla suluyorlar.

Manlio karşımda oturuyor. Epey oldu geleli. Bana sarıldı, ağlamaya çalıştı, ama ağlayamadı, cep telefonuna yapıştı. Havaalanında birilerine kızdı. Annenin uçağı az bir gecikmeyle geliyor, Manlio uçağın kesin iniş saatini öğrenmek için ısrar etti, tartışmaya başladı, sesini yükseltti. Bir yer hostesine kızmak, bir hiçe kızmak onun bana destek verme biçimi. Elinde hâlâ sıcak cep telefonu, bırakamıyor onu, yeniden telefon etmek istiyor ama kime edeceğini bilmiyor. Bu sessizlikte benimle tek başına kalmaktan korkuyor. Bilirsin, yaşamı, purolarına yaptığı gibi, kızgın hale getirmeye alışkındır. Kıpırdanıyor, gürültüyle soluk alıyor, ağzı gözlüğüyle birlikte aşağı kaydı, kafeste. Hayatımın en kötü gününde en iyi arkadaşıyla kafese kapandı. Ona telaşsız bakıyorum ve bir duvar yazısını düşünüyorum: *Üstünü karıştırmaya devam edersen denizin dibini nasıl görebilirsin ki?*

"Bir dakika, Bambi'ye telefon edeyim."

Pencerenin yanına gidiyor, omuzlarını kaldırıyor, homurdanıyor. Duymamı istemiyor. Poposunu görüyorum, geçen ay elli yedi yaşını bitirdi, kesinlikle şişman.

Ses tonunu değiştirdi, boğazını balgamdan temizledi. İkizlerle, senin 'Tükürükler' dediğin kızlarıyla konuşuyor. Sarışın, çok güzel, çok sevimsizler. Ona hiç benzemiyorlar. Manlio esmer, iriyarı, hiç kuşkusuz sevimli. Annelerine, Bambi'ye benziyorlar. O manken gibi sıska vücutlu ve köylü kadını gibi katı yürekli Venetolu anaları-

na. Onu zorla kentten alıp, atları, alageyikleri, zeytinlikleri olan, ahırları önünde *country* dergileri için, köylü giysileri içinde, kareli etekli, nakışlı gömlekli kızlarıyla fotoğraflar çektirdiği o büyük çiftliğe yerleştirdi. Zeytini ısıtmadan soğuk sıkıp küçük likör şişelerine koyuyor ve Amerika'ya ihraç ediyorlar. Bir yığın para kazanıyorlar. Bambi biyolojik ürünler muhasebecisi. Oysa Manlio kentte kızartmaları götürüp patırtı gürültü içinde gününü geçiriyor, akşamları mısır koçanlı ve kuru lavanta demetli o eve ulaşmak için yüz doksanla yolları yutuyor. Doğadan ve sessizliğinden nefret ediyor. Elbette havuzu var, mimarın yaptığı kaya dekorlarıyla, silme su dolu. Ama o havuza da, dibinde hışırdayan o robota da kızıyor. Genç karısı gibi amansız o robota. Martine'i, yaylı kuklayı çok arıyor. Ne zaman mümkün olsa, sıklaşan uçak yolculukları, kongreler sırasında Cenevre'ye uğruyor ve kendisine benzeyen küçük heykellerle dolu antikacı dükkânına gidip görüyor onu. Yalnız, yaşlılıktan çökmüş, mutlu. Ona çekler yazıyor, dükkândaki her şeyi satın almak istiyor, "Sana yardım etmek isterim," diyor. Martine gülümsüyor, burnunun dibinde çekleri yırtıyor: "Teşekkür ederim, ama ihtiyacım yok, Manlió!" Adının son harfi üzerindeki o vurgu Manlio'yu sevinçten çıldırtıyor. Ve kimbilir, belki de, kıtalararası bir gökyüzünün ortasında gözlerine taktığı maskenin altında ağlatıyor.

Cep telefonunu cebine soktu, taşaklarını elledi. Kara dudaklarının arasındaki purosu sönmüş, sana bayılır o, seni hep ideal bir evlat olarak görmüştür.

"Havaalanına Elsa'yı almaya gidiyorum, sonra görüşürüz."

Kapıyı çalmıyordum, anahtarı sakızdan çekip içeri giriyordum. Onu köpeğin yanında yatağa uzanmış buluyordum. Crevalcore hafifçe başını kaldırıyordu, Italia onu bile yapmıyordu. Bacaklarını büzmüş, dalgın bir yüzle, "Ah, sen misin..." diyordu.

Mutfakta hiçbir şey olmuyordu artık, dışarı çıkıp onun için alışveriş yapıyordum. Köpeğin kabını yıkıyor, içine bir kutu mama boşaltıyordum. Ona bir de soba almıştım ama ne zaman gelsem sönük oluyordu. İçeri hiç olmazsa biraz güneş girsin diye pencereleri açıyordum. Evde sağlıksız bir hava, hasta insan havası vardı. İsteksiz, yorgun argın gidiyordum oraya. Gidiyordum çünkü nereye gideceğimi bilmiyordum.

Mobilyaların yerlerini değiştirdi. Masayı şöminenin yanına yerleştirdi, masanın yerine de divanı koydu. Eşyaların, küçük süslerin de yerini değiştirdi; yeni bir düzene göre onları yerleştirdi, ama bu düzen hemen aklından çıktı. Eşyaları arayıp duruyor, bulamıyordu. Köpek, sanki o da kendine bir yer bulamazmış gibi, şaşkın arkasından gidiyordu. Bu hareketliliğe kapılıveriyordu ansızın. Onu pencere camlarını, avizeyi parlatmak için çıktığı bir merdivenin tepesinde ayakta dururken buluyordum. Temizlik yapıyordu, ama bazı şeyleri ortada bırakıyordu, sırılsıklam bir süngeri masanın üstünde, süpürgeyi iskemleye dayalı unutuyordu. Ve aynı şeyi kendisine de yapıyordu. Gözlerini kusursuz boyuyor, saçlarını topluyordu, ama dikkatsizdi, banyoya gidiyor ve eteğinin bir ucu külotlu çorabının içinde kalıyordu. Yanına gidip,

küçük bir çocukmuş gibi, eteğinin ucunu aşağı çekiyordum. O sırada etini yokluyor, teninin kokusunu içime çekiyordum. O anlar, bir bidon benzin alıp her şeyi, süpürgesini, yatağını, köpeğini yakmak istediğim anlar, en zor anlardı. Koni biçiminde bir siyah duman, o kadar.

Başkaldırmasını istiyordum, artık yemediği ellerine bakıp, tırnaklarını yüzümü tırmalamak için uzatmış olmasını istiyordum. Arkamda böyle yalnız ve kırılgan bir yaratık bırakmak beni korkutuyordu. Öbür yanda Elsa ve yavaş yavaş büyüyen karnı vardı. Telefon olmayacak saatlerde çalıyordu. Elsa ahizeyi kaldırıyor ve konuşan olmuyordu. Onun olmasını diliyordum. Bir şeyler söylemesini umuyordum, ne söyleyeceği önemli değildi. Bir hakaret, bir gürleme. Annen telefonu kapatıyor sakin bir tavırla, elini yeniden karnına koyuyordu. Telefon yeniden çalıyordu.

"Ben bakarım."

Ama bana da bir şey söylemiyordu. Ben konuşuyordum.

"Sen misin? Bir şeye mi ihtiyacın var?"

Elsa'nın yanına dönüp, elimi seni bekleyen elinin üzerine koyuyordum. Sonsuza dek böyle yaşayabilirdim. *Belki de deliriyorumdur. Belki delilik bu hesapsız kesinlikle, bu sürekli iyiliktir.*

Sonra bir akşam Italia'ya gittiğimde alkol kokuyordu ve kokuyu gizlemek için dişlerini bile fırçalamamıştı. Saçı başı dağınıktı, üzerinde bornoz vardı, böyle olmakla beraber nihayet eskisi gibi olmuştu. Siyaha boyanmış gözlerindeki o donuk tabaka silinmişti. Onunla sevişmemi istedi. Ama bunu hiçten, o zifiri karanlık gözlerinin dibinden istemişti.

"İster misin..." Elini kapatıp küçük bir hareket yaptı. Çirkin bir hareket.

Üzerimde smokin vardı, bir tören dönüşü uğramıştım ona. Ne yapacağımı şaşırdım. Papyonumun kancası-

nı açtım. Ağzımda birbirine karışmış aşırı yemek tatları vardı, susamıştım. Maymun posterinin altında, duvara dayanmış ayakta duruyordu.

"Eski günlerdeki gibi," dedi.

Bornozunu açmıştı. Külotsuzdu, tişörtü hemen hatırladım. Artık uzaklarda kalan o yaz akşamı öfkemin yırttığı o sarkan eğri büğrü pullu çiçeği tanıdım. Orada bakışımın içinde kasvetle parlıyordu. Bir kolunu duvara kaldırdı: "İmdat..." diye geveledi. "İmdat..." diye kendi kendini taklit edip güldü. Baştan çıkarılmış ve çaresiz bir çocuk gibi. Sonra sesi normale döndü:

"Öldür beni, yalvarırım öldür beni."

Aşağıya o yolunmuş tüy tutamına baktım. Bornozlarının kenarlarından tutup örttüm onu.

"Üşüyeceksin."

Mutfağa su içmeye gittim. Musluğa yapışıp doğrudan oradan içtim, su çözülmüş buz gibiydi. İçeri geri döndüğümde, sanki sabit tutmak istermiş gibi elleri başında, şöminenin içinde buldum onu. Alkol etkisini göstermeye başlamıştı.

"Işığı söndür," dedi, "başım dönüyor."

"Ne içtin?"

"Klorhidrik asit."

Yeniden gülmeye başlamıştı, ama kusmadı. Başını tutmaya devam ederek konuştu:

"Pazardaki o satıcıyı hatırlıyor musun, o elbiseciyi? O benim babamdı. Onunla yatıyordum. Babamla yatıyordum."

"İhbar ettin mi onu?"

"Neden edeyim ki? Canavar değildi, zavallının biriydi, taşla zeytini ayırt etmeyi bilmeyen biri."

Başını salladı, bir geğirtiyi geri gönderirken yanakları şişti. Sarhoşluğu geçmişti, bir fırtına gibi temizlemişti.

"Böylesi daha iyi, sevgilim, asla iyi bir anne olamazdım ben."

Onu o şömineden, o kara mağaradan çıkarmak iste-

rim. Uzakta, benimle ilgisiz bir yerde o.

Ancak şimdi, birbirimizden ayrılmak üzereyken, hayatının bu sırrını anlatıyor bana. Onu anlatacak birini bir daha asla bulamayacağını biliyor. Cesaret kazanmak için içti. Gitmeme yardım etmek istiyor. Ona yaklaşıyorum, alnını okşuyorum, ama etimle onun eti arasında bir seziş aralığı var. Bir yanım kurtuldu bile, onun çürük aşkından uzakta. *Sevdiğim gerçekten sen miydin? Yoksa yazgıdan beklediğim, hâlâ beklediğim bir aşk mıydı? Yeniden dünyayı gezeceğim, özlem uyuşmuş bir dişetindeki diş gibi yüreğimi titretse de önemli değil. Herkesin, arkasında dans eden unutulmuş bir geçmişi vardır. Şimdi sana bakıyorum ve bana ne öğretmekte olduğunu anlıyorum. Günahların ödeneceğini, bunun belki herkes için değil, ama bizim için geçerli olduğunu öğretiyorsun bana. Çünkü o çocukla birlikte kendimizi de kazıtıp attık.*

Sigara içmem, onun için ağzımın izi olan bir sigara izmariti bile yoktu. O evden geçişimi kanıtlayan gözle görülür hiçbir şey yoktu. Görülmeyen iz Italia'nın bedenindeydi. Bir keresinde ayak tırnaklarımı kesmişti, ama tırnaklarımı atmamıştı, mücevherler için kullanılan, küçük kadife bir torbaya koymuştu. O kesik tırnaklar ona bıraktığım tek şeydi.

Başının kokusunu ve, yıl yıl, dışarıdan eve getirdiğin tüm kokuları biliyorum, Angela. Bir dönem terli ellerin, keçeli kalem, bebeklerinin plastiği koktun. Okul, kapalı koridorlar, parkın çimeni, hava kirliliği koktun. Artık, cumartesi akşamları gittiğin lokaller, dinlediğin müzik kokuyorsun. Yüreğinde kalan şeylerin kokuları. Mutluluğunu ve üzerinden geçen bulutları kokladım. Çünkü sevincin kendine özgü bir kokusu vardır, hüznün de öyle. Italia bana susmayı ve algılamayı öğretti. O bana koklamayı öğretti. Durup bir kokuyu solumak için gözlerimi kapatmayı öğretti. Tek bir kokuyu, milyonlarca kokunun arasından dağınık çıkan tek bir kokuyu koklamayı; beklersin ve gelir, senin için birleşir: Küçük bir duman, bir küçük sinek yığını olur. Ve bu yıllar boyunca onu koku alma duyumla aradım. Bilsen kaç kez uzaktan gelen bir ağılı izleyip, dar bir sokağa daldım, merdivenler çıktım. O kokularda kaldı. Ve biliyor musun, şimdi bile bu sterilize odada ellerimi koklayacak olursam, burnumu avuçlarıma yapıştıracak olursam, onun kokusunu duyacağım. Çünkü o benim kanımda. Gözleri damarlarımda yüzüyor, gecede bir kaymanın gözleri gibi iki parlak delik.

İlk zamanlar çok zor olmadı. Elbette, gözle görülecek biçimde yaralıydım, zayıflamıştım, çökmüştüm. Ama en azından yeniden soluk almaya başlıyordum. Kendime bakmaya, vitamin almaya, biraz daha düzenli yemek yemeye başladım. Ruhumun aksaklığıysa, zamanla düzelir diye düşünüyordum. Ve bir gün yeni bir coşkuya kapıl-

dım. Tıpkı bir taşınmadan sonra olduğu gibi, kitap dolu bir kutuyu yukarı taşındığında, mobilyalar yerleştirildiğinde, çekmeceler doldurulduğunda, gereksiz şeyler, tarihi geçen ilaçlar, tıpalarına dokunulmamış likörler, eski süpürgeler atıldığında olduğu gibi. Bir jimnastik salonuna yazılmıştım. Akşamları hastaneden sonra gidiyordum, o havasız yere kapanıp efor makinelerinin içine sıkışmış başka insanların arasında terliyordum. Bisikletin üzerinde, bu alıştırmanın iç atıkları da dışarı atmama yardım edeceğinden emin, ter tükürüyordum. Hızı yükseltiyordum, daha çok yorulmam, yapay bir yokuşa tırmanmam gerekiyordu. Başımı öne eğiyor, gözlerimi kapatıyor ve kaslarımı itiyordum. Eve dönüyor, ıslak çamaşır dolu çantamı çamaşır makinesinin yanına boşaltıyordum. İçeri girince kendimi sahte masal havasına daha tahammüllü hissediyordum. Karımın karnı büyüyordu, pencereden ağaçların dalları arasında Noel fener alaylarının titrek ışıkları görülüyordu. Bir akşam dalga etkili ulaştı bana. Hüznün, felaketin kara dalgası. Hayat üzerime düşüyordu. Kurtulmak için boşlukta pedal çevirmek yetmiyordu. Acı beni bırakmıyordu, o tekerleksiz bisiklet gibi sabit duruyordu.

O akşam ona telefon ettim. Salonda konuklar vardı, her zamanki konuklar, başlangıçta güç, sonra müstehcen olan bir oyun oynanıyordu. Oyundan çıktım. Hızla numarasını çevirdim, ama durmak zorunda kaldım: Son rakamları hatırlamıyordum. Çok korktum. Ahize göğsüme dayalı, numara açıkça beynimde belirene kadar soluk aldım.

"Alo?"

Hemen cevap vermedim.

"Alo..."

Ses daha azalmış, birkaç ton aşağı inmişti. O kısa bekleme ânında benim aradığım kuşkusuna kapılmış olmalıydı.

"Ne yapıyorsun?"

Yaklaşık bir aydır görüşmüyorduk.

"Gezmeye gidiyorum."

"Kiminle?"

Bunu ona sormaya hiçbir hakkım yoktu, kendimi kınayarak başımı salladım. Yüzüm gergindi, ama sesimle sanki gülüyormuş gibi yaptım.

"Nişanlandın mı?"

Ses tonunu değiştirmeden cevap verdi:

"Bir şeyler içmeye gidiyoruz."

Gidiyoruz mu? Sen ve kim? Oh, küçük orospum benim, avunmaya başladın bile bakıyorum! Artık gülemiyorum, sesim net, engelsiz çıkıyor, ama yapmacık neşeli bir kabullenmeyle değiştiriyorum onu.

"Eh, o zaman iyi akşamlar sana..."

"Teşekkür ederim."

Artık vardı, duymayı umduğum şu üzüntü hem de nasıl vardı, her yanımı saran şu özlem, yorgunluk duygusu.

"Italia?"

"Efendim?"

O 'efendim' farklıydı, Angela. Ona ayrıldığımızdan beri iki kez elektrokardiyografi çektirdiğimi söylemek istiyordum. Kardiyolojiye çıkmış ve hekim arkadaşımdan elektrotları üzerime yapıştırmasını istedim. "Çok spor yapıyorum," diye gerekçe göstermiştim. Onu sevdiğimi ve ondan uzakta ölmekten korktuğumu söylemek istiyorum Italia'ya.

"Dikkatli ol," dedim.

"Sen de."

Belki kendine yeniden küçücük bir yaşam kuruyordu, belki tanıştığımız o kafeye gidip orada yeniden başlamıştı. Ve başka bir adam ona bir şey sormak için yaklaşmıştı. Az şeye, ona kendi görüntüsünü yansıtan bir bakışa, herhangi bir bakışa karşılık vermeye alışkındı. Evet, sakince yuvarlanmasına izin verecek herhangi bir adamın kollarına atacaktı kendini. Onu tanımayan, ne

kadar değerli olduğunu bilmeyen, acısını önemsemeyen bir aptalın kollarına. Italia hâlâ yaşadığı umudunu korumak için cinsel ilişkide bulunuyordu, başını yastıkta çeviriyor ve erkeğin onu göremeyeceği bir yerde ağlıyordu. Ben onu görüyordum.

O günlerde senin cinsiyetini öğrendik. Bacaklarını arkaya doğru büzmüştün. Manlio sana hafifçe vurdu, sondayı itti, Elsa'ya doğru döndü:

"Bir kız çocuğu."

Annen bana doğru döndü:

"Bir kız çocuğu..."

Dönüşte arabada, Elsa susuyordu, ağzında sabit bir gülümsemeyle oturuyordu. Bir kız çocuğu istediğini biliyordum. Araba ilerlerken, annen uyurgezer bir tavırla seni bekleyen hayatı düşünüyordu, Angela, bir büyümeye, bir yazgıya eşlik eden o küçük, yankılar uyandıran olaylar yağmurunu düşünüyordu. Süt rengi yünlü bir pelerin vardı üzerinde. O görkemli leyleğin yanında kendimi susuz bir bataklıktaki çirkin bir ördek gibi hissediyordum. Başımı trafiğe, o âna gömmüş, düşüncelerimi dayayacağım bir yastık arıyordum. Italia oradaydı, sileceklerle gelip gidiyordu. Sözcükleri geliyordu aklıma. Az konuşurdu, ama söylediği o azıcık şey sanki düşüncede, ruhta uzun bir yolculuk yapmış gibi ağzında belirirdi.

"Bir oğlan, eminim."

Gösterişsiz söylemişti bunu, çünkü hissettiği şeydi ve doğruydu. Artık biliyordum. Olmamış şeylerin sıralanmış olduğu bir yedek yazgıya girebildiğimi sandığım o anda biliyordum. Bu düşünce beni yaralamadan ulaştı bana. Kaçmak daha kolay olacaktı. Her gün bir parça, seni yalnız başınıza bırakana kadar geri çekilebilirdim. Kız çocukları anneleriyle yaşar, makyaj yaparlarken onları seyrederler, onların ayakkabılarını giyerler. Ve ben, göze çarpmadan, kaçabilirdim, fonda bir şekil gibi, Hintli bir uşak gibi sessiz, evde kalabilirdim.

Günler art arda, hep aynı, yüzüm gibi, fark edilemeyecek biçimde çok az değişen olaylar zinciriyle geçiyordu. Zaman böyle işler, Angela, düzenli olarak, azar azar. Görülmeyen ama dinmez bir hareket bizi yıpratır. Kumaşların dokusu gevşer ve kemik tezgâhına oturur ve bir gün, kimse seni uyarmadan, babanın yüzünü geçirirsin üzerine. Yalnızca kanın suçu değildir bu. Belki ruhun, tiksinsen de, var olduğunu bildiğin gizli bir isteğin dürtüsünü izlemiştir. Bu değişiklik ömrün ortasında görülür, sonraki yıllar birkaç yazgısal rötuştan başka bir şey getirmeyeceklerdir. Kırk yaşının yüzü artık yaşlılığının yüzüdür. Mezarına girecek olan yüzdür.

Anneme benzediğimi sanan ben, bir aralık sabahı, trafikte durmuş arabamın aynasında babam oldum. Acı, vücudumu o adama doğru kaydırmıştı, kesin bir neden olmadan hâlâ nefret ettiğim adama doğru. Onu bildiğimden beri nefret etmeye alıştığım için nefret ediyordum ondan belki de. Gözlüğümü çıkarıp aynaya yaklaştım. Gözlerim morumsu bir çemberin içinde donuk geziniyorlardı, çıplak burnum (üzerinde gözlüğümün izi vardı) daha büyümüştü. Ucu ağzıma doğru uzanmıştı, ağzımsa, tıpkı denizin yuttuğu bir kıyı gibi daralmıştı. Babama ait her şey vardı yüzümde, neredeyse her şey. Şu onu eşsiz yapan, öldüğünde bile onu bırakmayan, hüzünlü dış çizgilerine yapışık soytarılık izi yoktu ama. Amaçsız, sıska yüz, ölen kiracısının zorbalığını koruyordu. Ben onun kaybolmuş kötü bir kopyasıydım, yırtıcı suratlı üzgün bir bey.

Noel günü, tombala oynamak için kayınpederimle kayınvalidemin evinde kalmadım, belli bir saatten sonra oyuna yeni konuklar, doymuş ve uykulu yüzler katılıyordu. Önümdeki kâğıtları yanımdakine verip biraz hava almak için dışarı çıktım. Yollar o günlerin karmaşasından sonra boş, dükkânların vitrinleri kapalıydı. Hava güzel değildi, çok soğuktu ve güneş yoktu. Semt kilisesine sığındım. O öğle vakti oldukça tenhaydı, ama sabahki törene katılmış olması gereken dindarların ağılı hâlâ seziliyordu. Yan taraftan, tonozların altında yürüyüp, İsa'nın doğduğu ahır maketinin olduğu nişe gittim. Alçıdan, neredeyse insan boyutlarında birkaç heykel vardı. Üzerine hareketsiz, uzun kıvrımları olan bir manto giymiş Meryem, gözlerini çocuğun heykelinin olduğu yükseltilmiş ot bir mindere eğmişti. Bacaklarım, o şaşkın yüzlü heykellerin olduğu çirkin kulübenin önünde aptalca büküldüler. Kendi kendimle dokunaklı bir hesaplaşmaya daldım, sanki görülmeyen bir varlık beni görüyor ve yargılıyormuş gibi. Hiçbir şey olmadı elbette, Tanrı gülünç bir adam için zahmet etmez. Biraz sonra dikkatim dağılmıştı bile.

Bu kilisenin altına boğulmuş gölgesinde, karşımda duran sert çocuğun üzerine hiçbir Tanrısal ışık yağmıyor. Aylasını siyah, demirden bir çubuk tutuyor, çubuk sanki kopmuş da birisi onu oraya yeniden yapıştırmış gibi, çünkü alçı ensesinin arkasında eski tutkaldan sarı bir leke var. İnanmak için belki fazla şey görüyorum, Angela, azlıklarıyla bana doğru koşuyorlar. Gökyüzünün asla ulaşamayacağı yeryüzünün iğrenç şeyleri. Kilise eşyalarının saklı olduğu yerde duran bir tahta kutuya, saman arasında girip çıkan o zavallı heykel. O koyu mavi gözlü yeni doğmuş bebek orada kışı geçiriyor, ilkbahar ve yaz ona orada, tozun ve nemin girdiği tahta bir kutunun karanlığında ulaşıyor. Annesi de biraz ilerideki bir paketin içinde, yanında, onun yüzü de saman kaplı. Benim gibi

ılık ve yalancı kalpler için yılda bir kere dışarı çıkarılan alçıdan figüranlar.

O doğuma büyüden kurtulmuş bakıyordum, tıpkı boğucu sıcaktan kurtulmak için bir kiliseye giren ve mihraba en yakın sırada, birinci sırada eğilmiş yaşlı bir yobaz kadının üzüntülü bakışları altındaki buhur kokulu ve yakarılı o yeri merakla süzen kısa pantolonlu sandaletli turistler gibi. Gerçekten diz çökmüş bir kadın var, bir sütunun arkasına gizlenmiş. Bir kilisede her zaman diz çökmüş bir kadın vardır. Ayakkabısının tabanlarını görüyorum, annemi görmeye başladım bile. O dindardı ve babam tüm yaşamı boyunca ona dini yasakladı. Annem kocasını rahatsız etmemek için sessizce dua etmeye alıştı. Kitap okur gibi yapardı, gözlerini açık bir kitaba dikerdi, ama sayfaları çevirmeyi unuturdu. Ancak yaşamının sonlarına doğru, babam sık sık ortadan yok olmaya başladığında cesaretlendi. Ölü saatlerde nefret ettiği o semtin modern kilisesine gidiverirdi. Kenarda, kapının yanında, kutsanmış su kabının, içeri girenlerin gürültüsünün yakınında, sanki o kutsal yere kendini yaraşır hissetmezmiş gibi durur, bir sıranın üzerine eğilirdi. O kadının ayakkabısının tabanları, annemin ayakkabısının tabanları gibi. Diz çöken, yerden kopup dua edenlerin ayakkabı tabanları. Italia da dindardı. Yatak odasında, duvarda, büyük, tahta bir tespihin taneleri arasında sarkan bir haçı ve boynunda üzgün olduğu zamanlar emdiği küçük, gümüş bir haçı vardı. Belki şimdi o da bir kiliseye girip bir heykelin önünde bağışlanmasını istiyordu. Noel gününü kimbilir nasıl geçirmişti. Muşamba masa örtüsünün üzerinde kırıntılar arasında kesilmiş bir panettone[1]. Bir dilim kesen elini ve o ısıtma tesisatı olmayan evde, yarı karanlıkta boğazından geçen lokmayı gördüm. Belki onun da önünde İsa'nın doğduğu bir ahır maketi, süpermarketlerden satın alınan şu tek blok halinde-

[1] Noel pastası.

ki, küçük plastik maketlerden biri vardı.

Sonra unuttum. Unuturken, hayat beni ödüllendiriyordu. Şubatta bölüm başkanı oldum. Uzun zamandır böyle bir şey vardı. Bunu hak ediyordum. Bu hastanede on yedi yıldır çalışıyordum. Asistan olmuştum, sonra bölüm başkanı yardımcılığına seçilmiş, sonra bölüm başkanının birinci vekili olmuştum. Şimdi ben söz sahibiydim. Başkalarının, başta annenin ve onuruma bir parti düzenleyen iş arkadaşlarımın coşkusuna bıraktım kendimi. O yükselme geleceğimi ödüllendiriyordu, ama sınırlandırıyordu da. İşimin gençken hayal ettiğim gibi olabileceğini, yoksul bir ülkeye çekip gitme düşünü sonsuza dek terk ediyordum. Sürekli bir ürpertiyi, bir misyonu. Bu zengin ve kötü yönetilen, ilaçların kullanılmadan süresinin dolduğu ve aletlerin kutularında kalıp eskidikleri hastanenin yavaş, uyutucu sidik torbasından uzakta. Her şeyin narkoz altında olduğu ve en canlı şeyin ara sıra mutfaktan geçip aşçıları bağırtan o farenin olduğu yerden uzakta. Hepimiz, Angela, her günkü yaşamı menteşelerinden çıkaracak bir şeyler düşleriz. Divanda oturup yaşamın sana her gün kattığı iyiliklerin arasında düşlersin bunları. Ansızın, gülünç bir isyan duygusuna kapılıp olmayı istediğin adamın kemiğini ararsın. Ama şansına, seni sivri köşelerden ve kendi kendine ara sıra anlattığın saçmalıklardan korumak için üzerine iyice yerleşmiş bir yağ tabakasıyla sarılısındır.

Hastane müdürü beni tebrik ettikten sonra, yalnız kalıp arabada eve doğru giderken o değişiklik üzerine, olayların nasıl yoluna girmekte olduğunu düşünmeye başladım. Ve o yükselmenin de hayatın benim için çizdiği grafikte kesin bir işaret olduğunu düşündüm. Son aylardaki aşk sersemliğimi bir türlü tatil yılı, kalbimin beni bekleyen bu yeni sorumluluk dönemini öngörerek kendi kendine verdiği yoğun ve yakıcı bir tatil olarak düşündüm. Kendimi yeniden güçlü hissetmeye başlıyor-

dum. Korkunç bir şey olduysa da, artık arkamda, biten bir yazın deniz kıyısında, rüzgârda uçan pis bir kâğıt gibi uçuyordu.

Bu arada sen annenin içinde gittikçe daha güçlükle hareket ediyordun. Karnı büyüktü, giysilerden bir zafer işareti gibi fırlıyordu, göbeği bir kalkan göbeği gibi çıkıktı. Az kalmıştı, bir aydan az. Elsa gittikçe güç soluk alıyordu. Akşamları bir elimi midesinin ağız kısmına koyuyor ve tatlı tatlı ovuyordum. Az uyuyordu, yatağa uzandığında sen uyanıyordun sanki. Geceleri çoğu kez uyanık ve sessiz, düşüncelere dalmış buluyordum onu. Yakında taslağının çıkacağı o düşünceler tezgâhının yanında sabahlıyordu. Yarı karanlıkta ona bakıyor ama onu rahatsız etmeye cesaret edemiyordum, yalnız kalmak istediğini hissediyordum. Yolda koluma dayanıyordu, bedeni güçsüz ve beceriksizdi, bir vitrinde yansısını görünce duygulanıyordum. Hareketleri, asla terk etmediği inadı beni duygulandırıyordu. Böyle değişen bir vücutta, tüm o kibir gerçekten gülünçtü. Yalnız başına yapabileceğini bana göstermek istiyordu, böylece durumunun izin verdiğinden daha hareketli bir hayat sürdürüyordu. Özenli giyiniyor ve asla nefret ettiği hamile dükkânlarına gitmiyordu. Teni parlaklık kazanmıştı, bakışı daha duruydu. Öbür kadınlarla soğukkanlılıkla yarış halinde olmayı sürdürüyordu.

Hâlâ sevişiyorduk, isteği bedensel sıkıntıdan etkilenmemişe benziyordu. Bir yanına uzanıyor, ben de, beni kendini bırakmış ve büyük halde karşılayan bedenine sahip oluyordum. Korkularımı yenmede güçlük çekiyordum, o öylesine değişen, kendimi küçücük ve gereksiz hissetmeme neden olan bedeni karşısında yalnızca bana aitti bu korkular. Uysal, gebe bir vücuda armağan edilen bir sevişmeydi. Memnuniyetle sevişmemezlik edebilirdim. Ama Elsa ona özen göstermemi istiyordu, ben de onu memnun ediyordum. İçine, ikinizin arasına, çok ka-

labalık bir partide ufak bir iskemlede oturmuş şaşkın bir konuk gibi giriyordum. Karanlıkta aramızdaki, bedenlerimizin hâlâ devam eden, sanki hiç durdurmadığımız o hareketiyle yarattığımız hayatın sesini dinliyordum. Evimde, on beş yıldır tanıdığım, benden gebe olan kadının bacakları arasındaydım. Yanda, konuk odasında, ayıcıklarla dolu bir duvar kâğıdı vardı ve bir beşik hazır bekliyordu bile. Belki olduğumdan daha mutlu olmam gerekirdi. Ama mahremiyet zor bir alandır, Angela. Italia'yı düşünmüyordum, ama onu hissediyordum. Derinimde attığı adımların gürültü çıkardığını, organlarımın içinde kaldığını biliyordum, tıpkı bir şatonun her şey karanlığa gömülene dek tek tek ışıklarını söndüren yaşlı hizmetkârı gibi.

Ve işte içerisini gösteren geniş vitrinli, iki katlı o mağazanın karmaşası içindeyiz. Annen birlikte gidip senin eşyalarını almamızı istedi. Akşamüstü saat altıydı, hava kararmıştı bile, yağmur yağıyordu. Elsa şemsiyesini sallayıp kapının yanındaki sepetin içine koydu, ıslak olup olmadıklarını anlamak için saçlarını elledi ve arkasına dönüp beni aradı. Başımızın üstünde tavana plastik vantuzlarla yapıştırılmış sayısız pelüş hayvan sarkıyordu. Çocuklar için ayrılmış oyun alanında, çıkıntıları yuvarlak plastik oyuncaklar vardı, mini etekleri gibi kırmızı kepler giymiş kasadaki kızlar, dükkândan ayrılan bütün çocuklara plastik, küçük bir kamışın üzerine takılmış bir balon armağan ediyorlardı.

Yürüyen merdivenlerden yukarı çıktık. Arabamızı iterek, şaşkın şaşkın standların arasında dolaştık, ama ne alacağımıza karar veremedik. İlk aylar bölümündeydik, giysilerin küçüklüğü karşısında şaşırıp kalıyorduk. İçerisi sıcaktı, Elsa'nın mantosu kolumda, benimkiyse hâlâ üzerimdeydi. Düğmelerimi çözdüm. Elsa, özenli, küçücük giysi çeşitlerinin üzerine eğilip fiyatlarını, kumaşlarının ne olduğunu okuyordu.

"Beğendin mi?"

Taftadan, her yeri volanlı bir giysinin asılı olduğu bir askı almıştı. Önünü, arkasını çevirdi ve yeni doğmuş bir kız çocuğu için fazla süslü olduğuna karar verdi. Yalnızca kullanışlı, kolay çıkarılıp giydirilen, makinede yıkanabilen şeyler almak istiyordu. Ama biraz dolaştıktan sonra, gülerek tafta giysiyi yakalayıp arabanın içine attık. Ve

aynı coşkuyla, gömlekler, etekler, havlu tulumlar, kürklü bir kulak koruyucusu, suyun ısısını ölçmek için küvete konan mavi bir balık, yüzer bir kitap, pusete takmak için üzerinde hayvanlar olan bir fırıldak, 00 numara, hiç gereksiz ama almadan edemeyeceğimiz kadar güzel bir çift jimnastik ayakkabısı aldık. Bir tezgâhtar bize tavsiyelerde bulunmak için gülümseyerek arkamızdan geliyordu. Annenle el ele tutuşmuştuk, ara sıra beni hafifçe dürtüyordu, çünkü artık her şeyi satın almak isteyen bendim. O masallardaki giysiyi, o atlet ayakkabılarını sana giydirmek için hemen doğmanı ansızın istediğimiz o dükkânın içinde gerçekten eğleniyorduk. Artık giysilerini aldığımıza göre seni görür gibiydik. Tezgâhtar arabayı asansöre ittiğinde, Elsa, kızarmış yanakları ve boncuk boncuk alnıyla, tutamağa bir kez vurdu:

"İyi, hiçbir eksik kalmadı gibi geliyor bana."

Bir anlığına dalmıştı çünkü tüm o eşyalarla kasaya doğru gidiyorduk. Sen hâlâ yoktun, suyla örtülüydün. Ve her zaman temkinli annen, "En gerekli şeyleri alalım," diye içeri giren annen, ilk kez bir çılgınlık yapmıştı.

Kasadaki kırmızı şapkalı kız gülümseyip bana bir balon armağan etti. Elimizde torbalar, Elsa'nın şemsiyesini alıp dışarı çıktık. Dışarıda trafiğin, kaldırımın, trafik ışıklarında durmuş otomobillerin üzerine düşen yağmurun gürültüsü vardı. Tezgâhtardan bize bir taksi çağırmasını istemiştim, dükkânın önünde, sundurma görevi yapan, suyun yere düşmeden önce biraz durduğu şişkin bir tentenin altında ayakta taksi bekliyorduk. Çevremizde başka insanlar da vardı, ansızın çok şiddetli yağmaya başlayan o yağmur fırtınasından kaçmak için orada birikmişlerdi. Bir bacağımın çok yakınında fazla dikkatli olmayan bir kadının şemsiyesinin suyu damlıyordu. Buğulanmış gözlerimle Elsa'nın saçlarının ötesini, solunu, bulanık görünüp su dolu havada yayılan kırmızı ve sarı farları tarıyordum. Gelecek olan taksinin ışıklı yazısını arıyordum. Bir elimde torbalar, öbür elimde kurtulama-

dığım o gülünç balon vardı.

Nihayet taksi, öbür otomobillerin arasında görünüyor, bize doğru yavaşça ilerlemeye başlıyor. Başımı oynatıyorum ve Elsa'nın bakışını arıyorum, yanımda ama dalgın duruyor.

"İşte geldi," diyorum.

Duruyorum. Biraz geriye dönüyorum, benimle trafik arasında, hareket halindeki, sağanak yağmurdan rahatsız olmuş bakışımın bir şeyler yakaladığı derinde bir yere: Görüş alanıma bir gölge kayıyor. Aslında hiçbir şey görmedim, suda bir görüntü, yansıma yalnızca. Ama o anda eminim. Midemde bir sarsıntı, boğazımda bir kerpeten. Italia orada, yağmurun altında hareketsiz duruyor. Bize doğru bakıyor. Belki de dükkândan çıkarken gördü bizi... O balon, o fazla samimi tavırlı tezgâhtar güldürmüştü bizi. "Ne orospu ama," diye fısıldamıştı kulağıma Elsa, "bu karınla işe yaramaz olduğumu sandı..." Gülmüştüm ve neredeyse kaldırımda yuvarlanıyordum. Beni tutmaya çalışan Elsa da dengesini kaybetmişti ve az kalsın birlikte düşüyorduk. Bunun üzerine daha da çok gülmüştük, bardaktan boşanırcasına yağan o yağmurun altında mutlu ve gülünçtük. Italia yanımda duran Elsa'ya bakıyor. Elsa paltosunun altında şişkin karnıyla. Elimde o kırmızı balon var, aşağı indiriyorum çünkü artık utanıyorum, bedenimle Elsa'nın bedenini gizlemeye çalışıyorum. Bizden birkaç metre uzaktaki o sabit gözlerden korumaya çalışıyorum onu. Italia'nın yüz ifadesini göremiyorum, bir vitrinin ışığı ona arkadan vuruyor, yüzü gölgede kalıyor. Saçları artık sarı değil. Ama o olduğunu biliyorum, bizi gördüğünü de biliyorum. Artık nerede olduğumu anlayamaz haldeyim. Gölgelerden ve yüzüme çarpan ışıltılardan başka bir şey yok. Yağmurun sesinde onunla yalnızım. O sığınaksız, uyuşmuş katı bedeniyle, sırılsıklam yün ceketiyle, açıktaki bacaklarıyla duruyor. Bir elimi kaldırıyorum, tenteden düşen su akıntısı par-

dösümün koluna giriyor. Ona beni beklemesini söylüyorum, ona, sakın kımıldama, diyorum.

Taksi yanımızda durdu, Elsa başının üzerinde katlanan şemsiyesi, biniyor. Arabanın içinde sırtını, mantosunu görüyorum. Yeniden Italia'ya bakıyorum: Gidiyor. Yavaş ilerleyen otomobiller arasında karşıya geçen bedenini izliyorum. Taksinin açık kalan kapısından eğiliyorum. Elsa oturmuş bana bakıyor, ne beklediğimi anlamıyor.

"Evde görüşürüz."

"Neden? Gelmiyor musun?"

"Kredi kartımı unuttum..."

"Beklerim."

Taksinin arkasındaki otomobiller korna çalıyor.

"Yok, sen git. Biraz dolaşır gelirim."

"Şemsiyeyi al bari."

Taksi uzaklaşırken arka camda Elsa'nın bana doğru dönmüş yüzünü görüyorum. Karşıya geçiyorum, bir elimde yeni doğan bebekler için eşyalarla dolu bir torba, öbür elimde kasiyerin verdiği balon ve Elsa'nın şemsiyesi, onu açmadım çünkü korunmaya hiç niyetim yok. Karşı taraftaki kaldırıma bakıyorum, bir o yana bir öbür yana bakıyorum, Italia yok. Kapıdan, tezgâhın yanında ayakta, fırtınanın dinmesini bekleyen insanlarla dolu bir kafeye bakıyorum. Islak talaş ve ketçap kokusu var, Italia orada değil. Şimdi onu nerede arayacağımı bilmiyorum, ama koşuyorum, önüme çıkan ilk sokağa dalıyorum, yol bitip dar ve karanlık bir yan sokağa çıkıyor, orada yağmur yalnız başına sekiyor. Onu görüyorum. Sırtını dayadığı bir apartman kapısının önündeki basamaklara oturmuş. Beni duymuyor, çünkü yağmurun gürültüsü adımlarımın gürültüsünü yutuyor. Beni görmüyor, çünkü başını ellerinin arasına almış. Eğik ensesinin çizgisine bakıyorum. Saçları artık saman gibi değil, kısa, siyah, parlak bir çorap gibi deriye yapışıklar. Elimi oraya, inanılmaz biçimde küçük o başın üzerine, o ıslak saçların

üzerine koyuyorum. İrkiliyor, boynu, sırtı sanki kamçı darbesi yemiş gibi sarsılıyor. Beni beklemiyordu. Yüzü sırılsıklam bir maske, dişleri kapalı dudaklarının arkasında birbirine vuruyor. Italia'nın durduramadığı o çıldırmış dişlerin vuruşunu dinliyorum. Onun karşısındayım, yanı başındayım. Sırılsıklam pardösüm omuzlarımda ağırlığını hissettiriyor, su boynumdan sıcak tenimle giysilerin arasına giriyor. Koştum, yağmur yüzüme yağarken ağzım açık soluk alıyorum. Elimde kırmızı bir balon var. Italia sırılsıklam bedenine sarılmış, basamakların üzerinde açtığı beyaz bacakları, suyun parlattığı bileklerine kadar gelen bir çift botla nasıl da bir hiç. Onu yeniden görmek korkunç ve çok güzel. Daha genç görünüyor. Hasta bir kız çocuğuna benziyor. Bir azizeye benziyor. Su yüz hatlarını eşiyor. Gözleri kalıyor yalnızca. Siyah makyajı ıslak is gibi yanaklarına akarken gözleri beni inceleyen iki parlak su birikintisi. Kemikleriyle, gözleriyle tek başına. O, benim kaybolmuş köpeğim.

"Italia..."

Adı o karanlık ve dar sokakta, çevresindeki duvarlar arasında yuvarlanıyor. Ellerini kulaklarına götürüyor, başını sallıyor, beni duymak, adını duymak istemiyor. Basamaklarda, önünde diz çöküyorum, kollarını tutuyorum, irkiliyor, tekme atıyor.

"Git başımdan..." diyor titremeye devam eden dişleri arasından. "Git başımdan... git!"

"Hayır, gitmiyorum işte!"

Şimdi ben köpeğim, yüzümü üzerine, ıslak giysisine eğiyorum. O sırılsıklam giysilerde güçlü bir koku var. Su o yün ceketin gevşek dokusuna karışmış eski bir kokuyu uyandırdı. Terli bir hayvan, doğum kokusu bu. Ve ben bir evladım, sel gibi yağmur üzerimize yağarken basamaklarda diz çökmüş titriyorum. Kollarımı zayıf kalçalarına doluyorum.

"Sana söyleyemedim, söyleyemedim..."

Benim kollarımdan uzaklaşmak için sırtını geriye it-

ti, güç soluk alıyor, ama beni kovmaktan vazgeçti.

Doğruluyorum, gözlerini arıyorum. Ve şimdi bir elini yerden çekiyor, yüzüme yaklaştırıp beni okşuyor. O dayandığı taş gibi soğuk el, yanağımda durduğunda, ben onu sevdiğimi biliyorum. Onu seviyorum, kızım, kimseyi hiç bu kadar sevmemiştim. Onu bir dilenci, bir kurt, bir ısırganotu dalı gibi seviyorum. Camda bir kesik gibi seviyorum. Onu seviyorum çünkü hayatta yalnızca onu, kemiklerini, yoksul kokusunu seviyorum. Ve tüm o suya, ıssız kaldırım taşında akan o akıntılara onu alıp götüremeyeceğini bağırmak istiyorum.

"Seninle olmak istiyorum."

Italia suyun paslandırmış gibi durduğu gözleriyle bana bakıyor, eli dudaklarımı okşuyor, başparmağı dişlerimin arasına giriyor.

"Beni hâlâ seviyor musun?" diyor.

"Daha fazla, Ayrıkotu, çok daha fazla."

Başparmağını yalıyorum, yeni doğmuş bir bebek gibi emiyorum onu. Uzak kaldığımız tüm süreyi emiyorum. Hâlâ biziz, bir yaz yaşlanmışız, taraçalardan akan su altında bir giriş kapısına dayanmış, içerideki nemli bir bahçenin kokusundayız, giysilerimiz altında ılık ve tüten tenimizle biz, biz iki kedi gibi yeniden sokakta. Dilim kirpiklerinin çizgisinde. Külotunu çıkardı, onu sıkıca bir elinde tutuyor. Bacakları oyuncak bir bebek gibi açık, ayakları suyun parlattığı botlarının içinde. Sırtını oynatıyor, su ılıklık kulübemizde, bir taraçada, bir seradaki gibi akarken, onun içinde eziliyorum. Birbirine sıkı sıkı bağlanmış yüzler ve orada insanı uzaklara atan ve her şeyi alıp götüren o ökseotu zevki var. Birinin gelip seni arkandan tekmeleyebileceğinden, utandırabileceğinden korkmuyorsun. Sevdiğin bedenin içinde korunaklı bir et kurdusun. Solukların çöküşünde hâlâ biziz. Kalmayacak olan, her şeyin öldüğü gibi ölecek olan biz.

Sonra gerçekten karanlık ve su gerçekten çok fazla. Nereye gideceğiz? Hangi yazgı? Hangi oda şimdi bizi ba-

rındıracak? Sevmemeliydik birbirimizi ama sevdik. Köpekler gibi, yolun ortasında. Ve sonrası hep donuk, yorucu, belirsiz. Beceriksiz, birkaç toparlanma hareketi, bir okşama, bir utanç daha. Yaptık ama yapmamalıydık. Evde beni bekleyen hamile bir karım var. Önemli değil, külotunu giy, Italia. Ve ben de, atılması gereken bir paçavraya benzeyen pardösümün altından, pantolonumu aceleyle ve kötü bir biçimde yukarı çekiyorum. Kimse görmedi bizi, çünkü dünyadan çekip alınmış o sokakta hiçbir canlı yok. Italia ayağa kalktı, suyla ağırlaşmış yün ceketinin içinde hayalet gibi duran bedenine bakıyorum. Sağanak yağmurun altında sarp bir kayalığın üzerinde kaybolmuş bir keçiye benziyor. Yeniden her şey korkunç. Yanımda sönük bir sokak lambası var. *Ya birbirimizi severken bir yıldırım çarpsaydı bize! Aramıza saplanan bir elektrik yılanı. Zevkimizin içine giren mavi ve titrek bir çizgi. İşte o zaman bir anlamı olurdu...*

Ama şimdi... Şimdi, buruşmuş giysilerimiz, yapışmış saçlarımız üzerinde ellerimizi gezdiriyoruz ve o içimizde devam eden o karışıklıkla, o altüst olmuş bedenlerle, asfalt üzerine yansıyan ışıkların, yolculuk eden otomobillerin, şemsiyelerin altında hızlı bacakların parlattığı yolun sonundaki dünyaya dönmek gerek. Hâlâ biziz, iki zavallı talihsiz, yolun ortasında iki rezil sevgili. Siyah kaldırım taşının üzerinde kırmızı bir balon var, tıpkı unutulan bir yürek gibi, Italia ona bakıyor.

"Saçlarını neden kestirdin?"

Cevap vermiyor, karanlıkta gülümsüyor, düzgün olmayan dişleri dudaklarının incecik çizgisi altında beliriyor. Böylece kalabalığın arasına dönüyoruz, kolumu bükmüşüm, ortasında küçücük eli var, parmaklarıyla pardösümü bastırıyor. Çok yavaş ilerliyoruz, dayandığı kolun altında yürümekte güçlük çektiğini hissediyorum. Yanımızdan hışırtıyla geçen pek fazla insan yok, bizi fark etmiyorlar. Şimdi, nihayet, gökyüzü yavaş akıyor, tıpkı sıkılmış, son damlalarını akıtan bir çamaşır gibi.

"O ne? Göstersene."

Hâlâ biziz, bir kez daha bir kafede, en kuytu yerdeki masada oturmuşuz. Italia'nın arkasında duvar dilim dilim koyu ahşapla kaplı. Masa dar, ıslak dirseklerimizle ıslanmış. Aşağıda dizlerimiz birbirine değiyor, ayakkabılarımızın altına kullanılmış peçeteler yapışmış. Torbayı masanın üzerine koyma hatasını yaptım, fark etmeden koydum. Italia onu kendi tarafına çekti. Torbayı tutuyorum:

"Bir şey yok..."

"Göstersene."

Volanlı küçük tafta elbise dışarı kayıyor, nemli ve buruşmuş.

"Bir kız çocuğu mu?"

Bakışımı, masanın üzerindeki ellerimin hunisinin içine eğerek onaylıyorum. O bembeyaz kumaşı aramızda görmek beni etkiliyor. Yarım saatten az bir süre önce annenle o elbisenin karşısında gülüyorduk, onu askıdan çıkarıp arabaya koymuştuk, mutluyduk. Şimdi ona bakıyorum ve bana korkunç geliyor. Italia'yla sevişirken su onu soldurmuş. Ölen, bir gölde boğulan bir kız çocuğunun elbisesine benziyor. Italia'nın başı eğik, ellerini oynatıyor, onları fazla oynatıyor, kumaşı açıyor, volanları eliyor.

"Yazık, umarım daralmamıştır."

Tersini çeviriyor, iç etiketi arıyor.

"Yok, neyse ki, elde yıkanabilir..."

Ne yapıyor? Ne diyor?

"...ütülemek yeterli, yeniden eski halini alır."

Şimdi onu katlıyor. Kollarını alıyor, içe doğru çeviriyor, özenle, sanki o kumaştan ayrılamazmış gibi. Gözleri bana bakmak istemiyor, benim öteme, kafenin öbür tarafındaki insanların arasına dalıyor.

"Kürtaj olduğum sabah evinin önüne geldim. Giriş kapısından çıktın, ama yanına gelmedim çünkü karın

vardı. Arabaya doğru gittiniz, sen ona kapıyı açtın, hafifçe çarptın ona. O ellerini aşağı doğru, karnına götürdü... Onun üzerine anladım. Çünkü benim hayatım hep böyle geçti, beni arayıp bulan küçük işaretlerle dolu olarak."

"Beni asla bağışlamayacaksın, değil mi?"

"Tanrı bağışlamayacak bizi."

Tam böyle söyledi, Angela. Ve şimdi o kafeden, o yağmurdan, o uzak zamandan bana geri dönen sözcüklerini duyuyorum. *Tanrı bağışlamayacak bizi.*

"Tanrı yok!" dedim ıslık gibi bir sesle buz gibi ellerini sıkarak.

Bana baktı ve belki de benimle alay etti. Omuzlarını silkti:

"Umarım."

Yeniden görüşmekten söz etmedik, hiçbir şeyden konuşmadık. Yolun ortasında vedalaştım onunla. Gideceğini, evi sahiplerine bırakacağını söyledi.

"Nereye gideceksin peki?"

"Şimdilik güneye dönüyorum, sonra bakacağım, belki Avustralya'ya giderim."

"İngilizce biliyor musun?"

"Öğrenirim."

Annen bir sonraki akşam doğurdu. Sancılar öğle saatlerinde başladı. Hastanedeydim, hemen ayrıldım. Onu salonda, kapalı televizyonun karşısında buldum, üzerinde hâlâ sabahlık vardı. Elini boş divana uzattı.

"Gel."

Onun yanına oturdum. Elini beline götürdü, acıyı kovmak için yüzünü buruşturdu. Saate baktım, birkaç dakika sonra bir sancı daha girdi.

Odaya gittim, birkaç gündür içinde eşyalarınızla hazır bekleyen çanta oradaydı.

"Çantayı kapatabilir miyim?" diye bağırdım sesimi duyurmak için.

Ama annen peşimden gelmişti:

"Evet," dedi alçak sesle.

Sabahlığını çıkarıp yatağın üzerine attı. Sandalyenin üzerindeki elbiseyi aldım, giyinmesi için ona yardım ettim.

"Sakin ol."

Amaçsız biraz daha dolaştı evin içinde. Kitaplığa yaklaştı, bir kitap aldı, sonra onu yerine koyup başka bir kitap aldı.

"Hırka..."

"Ben ararım. Hangisini istiyorsun?"

"Mavi hırkayı, hangisini istersen."

Hırkayı ona verdim, annen onu masanın üzerinde bıraktı.

Banyoya gitti. Saçlarını taramış ve ruj sürmüştü, ama titriyordu. Gittikçe sıklaşan sancılar onu kuşatmıştı.

Girişte durdu, telefon ahizesini kaldırdı ve annesiyle babasının numarasını çevirdi.

"Anne, biz gidiyoruz. Hemen gelmeyin ama, daha zaman var."

Oysa az zamanımız oldu. Arabada suyu geldi. O ani sıcak akış onu korkuttu, rahatsız etti. Kliniğe ıslak elbisesiyle gitmek hiç istemiyor. Neyse ki pardösüsü var, koyu mermerden girişte onu omzunda tutuyor. Ben, elimde çanta arkasındayım. Hemen yukarı çıkıyoruz, Bianca, jinekolog, gelmiş bile, asansörün önünde bizi bekliyor. Elsa'yla birbirlerine sen diye hitap ediyorlar.

"Nasılsın, Elsa?"

"Eh işte..."

Ben Bianca'yı yalnızca birkaç kez gördüm, kısa ve kır saçlı, orta yaşlarda, uzun boylu, şık bir kadın, yelkenci. Birlikte yediğimiz akşam yemeklerinin birinde, Elsa bir kadın doktoru yeğlediğini söyleyince Manlio bozulmuştu, belki de Manlio'yla aramızdaki o gizli anlaşmayı sezdiği için tatlı ve acımasız bir gülümsemeyle söylemişti bunu. Bianca elini uzatıyor bana:

"Merhaba."

Doğumhane dördüncü katta, yer döşemesi çim yeşili, kata neşeli bir anaokulu havası veriyor. Koridordaki kapalı kapıların üzerinde pembe ya da mavi, gülçe ve kurdeleler asılı. Odada elektrikle çalışan, sarı yaldızlı metal bir yatak ve bahçedeki ağaç dallarının göründüğü büyük bir pencere var. Elsa yatağa dayanıyor, güçlükle soluk alıyor. Ben odadan çıkarken içeri, iri ve canlı bedeniyle zenci ebe Kentu, arkasından da Elsa'yı muayene etmek için Bianca girdi. Odaya geri döndüğümde, sancıların yoğunluğunu ölçen monitoraj makinesi Elsa'nın yanında, Elsa nemli gözlerle ekranın mavisine bakıyor. Dudakları kurumuş, su içmesine yardım ediyorum. Lavman yaptılar, kıllarını aldılar, muayene ettiler, o yeni doğmuş bir çocuk gibi uysal davrandı. Odada bir ileri bir ge-

ri yürüyor. Ara sıra duruyor, bir elini duvarın üzerine kaldırıyor ve öyle, başı önde, bacakları açık, o sarkık kocaman karnıyla duruyor. Yavaşça inliyor. Soluk almasına yardım ediyorum, sırtını okşuyorum. Bianca ara sıra kapıdan bakıyor. "Nasıl gidiyor?" diye soruyor. Bunun üzerine Elsa gülümsemeye çalışıyor ama beceremiyor. Bir el kitabında okudum, bir kadının karakteri doğum sırasında belli olurmuş. Yürekli görünmek istese de, galiba pek de yürekli olmak istemiyor artık.

"Siz karınızdan daha solgunsunuz," diyor Bianca, kapıyı kapatmaya giderken. Hareketleri kararlı ve çabuk, ölçülü bir dalga geçme biçimi var. Erkeklere pek değer vermiyor, Elsa'nın onu neden bu kadar beğendiğini şimdi anlıyorum. Ben bir doktorum, ona yaptığımdan daha iyi yardım etmem gerekir, ama doğum hekimliği konusunda az bilgiye sahibim ve ne olursa olsun bizi bekleyen olayın bilimle az ilgisi var, o doğaya ait bir olay. Bedenini sarsan, onu yanımda titreten de doğa. Her şeyin çabucak olup bitmesini diliyorum. O sırada, Angela, bir şeylerin yolunda gitmeyeceği korkusuna kapılıyorum. Annen acı çekiyor, alnını tutuyorum ve bu arada korkuyorum. Bir sahtekârım ben. Unutamadığım bir sevgilim var. Çünkü onunla olan çocuğumu yitirdim, kılımı bile oynatmadan gitmesine izin verdim. Dünyaya gelmek için aynı acıdan geçecek bir evlattı. Oysa kapalı bir monitoraj makinesinin siyahında kaldı. Elsa yeniden yatağa uzandı. Ekranda sancıların kırmızı uçları yükselmekte. Bacaklarını açıyor, Bianca onu muayene ediyor. İçeriye, dibe, bir elini sokuyor. Elsa başını kaldırıyor, bağırıyor. Rahim ağzı açılmış, on santim genişlemiş.

"Doğum yaklaştı," diyor Bianca eldivenlerini çıkarıp çelik kaba atarken. Elsa şimdi tüm gücüyle zenci ebenin ağaç gövdesi gibi kuvvetli kollarına sıkıca tutunmuş.

"Gelin bakın."

Yaklaşıp bakıyorum. Annenin kadınlığı büyümüş, geniş ve gergin. Senin başınla şişmiş. Orada bir şey var.

Siyah bir parça. Senin saçların, Angela. İlk gördüğüm şeyin saçların.

Doğumhaneye yöneliyoruz. Elsa eliyle beni arıyor, elimi sıkıca sıkıyor. Hemşire sedyeyi iterek koşuyor, Elsa'nın elini tutmakta güçlük çekiyorum. Doğumhaneye girmeden önce bitkin şöyle fısıldıyor:

"Doğumu görmek istediğinden emin misin?"

Gerçekte hiç de emin değilim. Bir cerrahım ama yere yığılmaktan korkuyorum. Kanla, karımın kılları alınmış kasığı arasındaki o siyah parçayı görmek beni çok etkiledi. Dışarıda kalmayı çok isterim, hem şiirsel hem de kanlı bu olay beni korkutuyor, ama hazır bulunmamazlık edemeyeceğimi biliyorum, orada olmam Elsa için önemli. Çevrede büyük bir güç var: Bu gizemli titreşimi içimde hissediyorum, olgun kişiliğimi hayatın başladığı kristalde yakalayan bir yüksek titreşim bu.

Böylece içeri, doğumhaneye giriyorum ve doğum başlıyor. Bianca ellerini Elsa'nın kalçaları arasında oynatıyor, yüzü ciddi, gergin ve kolları ansızın, köy ebesi gibi, sabırsız. Acele etmek gerek. Elsa'nın itmesi gerek ve Bianca'nın ve Kentu'nun söylediği gibi itiyor, Kentu'nun elleri yukarıda, Elsa'nın hareket halindeki karnı üzerinde kararlılıkla bastırıyor:

"Derin bir nefes al, sonra güzelce ve kuvvetlice it, tuvaletteymiş gibi."

Elsa'nın bu çaba içerisinde boynu kalkmış, başı gergin, yüzü mor. Hâlâ dolu olan karnına bakıyor, dişlerini gıcırdatıyor, gözlerini kapatıyor ve itmeyi deniyor, ama dermansız kaldı bile.

"Dayanamıyorum, çok canım acıyor..."

"Soluk al, derin bir soluk al!"

Bianca yüksek sesle, otoriter bir ses tonuyla konuşuyor:

"Hadi, böyle!"

Annenin ıslak saçlarını okşuyorum, avuçlarıma yapışıyorlar. Bianca bir adım geri gidiyor, yataktan uzaklaşı-

yor. Elsa'nın kalçaları karşısında şimdi Kentu var, sabit gözlerle Elsa'nın kadınlığına bakıyor. Yaklaşıyorum. Artık görmek istiyorum. Bir an, Angela, Kentu'nun elleri o kanlı aralıkta, bir parmağı burada bir parmağı orada. Sert bir ses, fırlayan bir tıpa sesi gibi ve başın dışarıda. Sonra bedeninin geri kalan bölümü, çok hızlı. Bir tavşana benziyorsun. Derisi soyulmuş bir tavşana. Sırtın gergin, yüzün büzülmüş. Kan ve açık renk bir bulamaçla kaplısın. Göbek bağın boynuna dolanmış.

"İşte neden gelmediği belli oldu..."

Bianca göbek bağını tutuyor, başını kurtarıyor ve bağı kesiyor. Bu arada sırtına bir darbe geliyor, kara bir elden gelen küçük bir vuruş bu. Yüzün o kadar pis ki, nasıl olduğunu hâlâ anlayamıyorum. Mavisin. Vuruşu hissediyorsun ama hareket etmiyorsun, bir bağırsağa asılı, hareketsiz duruyorsun. Doğumhaneyi bölen buzlu camdan duvarın ötesinde bir bebek uzmanı var. Bianca kucağında sen, ona doğru koşuyor. Artık göremiyorum. Yalnızca baş ve bedenlerin gölgeleri var. Çalışan aspiratörün gürültüsünü duyuyorum, boğazın sümükle tıkanmış, seni temizliyorlar. Hâlâ ağlamadın. Henüz canlanmadın. Elsa, mor-kırmızı ve terli, bana bakıyor. Kuşkuyla karşılaşan o gözlerle konuşuyoruz birbirimizle. Aynı şeyi düşünmekteyiz: *olamaz, olamaz.* Elsa'nın eli şimdi buz gibi, yüzü de öyle. Az sürdü, Angela. Ama o az zaman cehennemsi bir ara oluyor. Italia'yı ve onun içinde kendimi görüyorum, sayısız kez, seviştiğimiz tüm kereler. Elimden gelen tek şey kendimi cezalandırmak. Başımı hazır bir darağacına sokmak. Annene bakıyorum, belki o da seni kurtarmak için bir şeylerini vermeye hazır. Şeytanımı yakalıyorum, sırtımı yarıp taşaklarıma giren şeytanı: *Çocuğu yaşatırsan Italia'dan vazgeçeceğim!*

Çığlık geliyor. Tiz, yoğun, kusursuz: Benim ve annenin ellerinin, terli avuçlarımızın arasına giren ilk çığlık. Bir gözyaşı Elsa'nın şakağında kayıp saçlarının arasına süzülüyor. Sevince zaman var, sakin ve yavaş olabilir. As-

piratör kapandı, her şey eski haline dönüyor. Şeytanla yapılan anlaşmalar geçerli değil artık. Kentu'nun kolları arasında, sen geliyorsun: beyaz bir örtünün içinde kırmızı bir maymun. Seni alıp inceliyorum. Çok çirkinsin. Çok güzelsin. Kalın, çizgilerin şimdiden belli, hâlâ buruşuk yüzünün ortasında dışarı fırlamış dudakların var, gözlerin şiş, yarı kapalı çünkü o ansızın gelen ışık seni rahatsız ediyor. Açık kalmış ameliyathane lambasından gelen o şiddetli ışık demetinden seni korumak için bir dirseğimi kaldırıyorum. Bu senin için yaptığım ilk hareket, seni korumak için yaptığım ilk hareket. Bu arada annene doğru eğiliyorum. Bir daha unutmayacağım bir yüzle bakıyor sana. Memnun ve şaşkın, küçücük bir hüznün sezildiği bir yüz. İfade ettiği duyguyu anlıyorum: hayatın ona verdiği görevin apansız beliren bilinci. Bir saniye önce terleyen ve başını sallayan bir kadındı, şimdiyse anne, annelik görünümünü aldı bile. Yukarıdan gelen o soğuk ışık konisine çekilmiş, saçları dağılmış, sıkıntıdan çoğalmış, bir anne örneğinin gücüne ve kararsızlığına sahip.

Annen doğum sonu işlemler için doğumhanede kaldı. Ben kucağımda seninle merdivenlerden inip odaya gittim. Bir ekmek paketi gibi hafif olsan da çok ağırdın, o olağanüstü taşımaya uygunsuz hissediyordum kendimi. Kapıya pembe bir gülçe asılmıştı bile. Nihayet yalnızdık. Tatlı bir biçimde seni yatağın üzerine koydum. Üzerine eğilip yukarıdan, yetişkin yüzümle sana baktım. Senin babandım ve sen benim, sırtımdan geçen hayatım hakkında hiçbir şey bilmiyordun. Babandım, iri titrek elleri ve derisinin gözeneklerine yerleşmiş bir kokusu olan bir adam, kırk yıl boyunca günlerin üzerinden geçtiği bir adam. Hareketsiz, seni bıraktığım gibi duruyordun, ters dönmüş bir kaplumbağa gibi. O yoğun gri, su gözlerinle bana bakıyordun. Belki de seni koruyan o sıkılığın nereye gittiğini soruyordun kendi kendine. Ağlamıyordun. Orada, üzerine bol gelen o giysilerin içinde uysal duru-

yordun. Giysili bir fareye benziyordun. Bana benzediğini düşündüm. Küçücüktün, anlaşılmazdın, ama sende tanıdık bir şey vardı. Hemen hemen benim tüm yüz hatlarımı aldın, Angela. Benim az çekici fiziğime sahip olmak için annenin güzelliğini göz ardı ettin, benim fiziğim senin üzerinde esrarengiz bir biçimde ayrıcalıklı kıvrımlar ve biçimler buldu. Modern, hırçın bir güzellik değilsin. Değişik, sonsuz bir tatlılıkta, geniş ve sakin bir yüzün var. Solmayan bir yüz. Senin hep özel olduğunu düşünmüşümdür. Yanına çömelip bacaklarımı bir cenin gibi büktüm. Birkaç dakikadır hayattaydın, sana bakıyor ve kendimi, tam senin gördüğün gibi belirsiz ve odak noktası dışında hissediyordum. Geldiğin beyaz dünyadan benim için de biraz iyilik getirip getirmediğini soruyordum kendi kendime. Artık gün ağarıyordu. Bu gördüğün ilk gün ağarmasıydı.

Seni o büyük yatağın üzerinde yalnız bıraktım ve pencereye doğru gittim. Aşağıda, terasın ötesinde, belirmeye başlayan bir bahçe vardı. Hava sis yüzünden unlu gibiydi ve güneş yoktu. Italia'nın evini çevreleyen bina ve barakaların arasında yükselen o kapalı ve yapış yapış günü düşündüm. Gün püskürürken o ne yapıyordu acaba? Belki mutfağın penceresinin önündeki sürme ipin üzerindeki bezi çekmiş, bir eli çenesinin altında viyadüğün kestiği gökyüzünü ölçüp biçiyordu. Annemi düşündüm, bir kız torunu olsun isterdi. Onu alıp şu yazlık, yarım pansiyon yapan büyük otellere götürürdü. Babaanne-torun. Öğlenleri kumla kirlenmiş yatağın üzerinde bir sandviç. Akşam yemeğinde kullanılıp lastik tıpayla kapanmış su şişesi ve bir gün öncesinin peçetesi. Ama elbette mezarının kapısını çalamazdım. Doğmuştun, iki kilo yedi yüz gramdın, benim gibi uzun ve hüzünlü gözlerin vardı.

Gün yoğun geçti. Oda ziyaretçilerle ve çiçeklerle doldu. Elsa'nın annesiyle babası akşama kadar kızlarının

yatağıyla bebek odası arasında gezinip durdular. Uzak akrabalar ve yakın arkadaşlar geldiler. Anneannen Nora konuşuyordu, ziyaretçileri oyalıyordu, seninle benzerlikleri saptıyordu. Bir ziyaretle öbür ziyaret arasında odaya yayılmış şeyleri topluyor, meyve şekerlerini yerine, çiçekleri vazoya koyuyordu. Fazla özenli hareketleri her zamanki gibi Elsa'yı rahatsız ediyordu, yatağın içinde şaşkın, bileğinde pembe plastik bilezik, ellerini karnının şişkinliği üzerinde birleştirmiş, duruyordu. Bakışlarımız karşılaştığında kaşlarını yukarı kaldırıp gözleriyle onu annesinden kurtarmam için bana yalvarıyordu. Nora'nın koluna giriyor ve onu kliniğin kafesine götürüyordum. Sen annenin memesine yapışmıştın bile. Elsa'nın üzerine eğiliyor ve seni doğru bir biçimde yerleştirmesine yardım ediyordum. Bizden çok daha deneyimli görünüyordun, her şeyi çoktan biliyordun. Meme ucunu yakalayıp emiyor, sonra da uyuyakalıyordun. Yandaki sandalyeye oturup seni seyrediyordum. Daha ilk saatlerden itibaren gerçek bağın ikinizin arasında olduğunu hissettim.

Akşam olduğunda sersem gibiydim, yorgundum. Sandalyeyi pencerenin kenarına çektim. Sis hiç bütünüyle geçmedi, şimdi hâlâ orada o karanlığı yoğurmakta. Bahçede, tarhların ortasında, sisli havada beyaz halkalı ışıklar var. Bir otomobil dikkatlice geçiyor, çitlerin arasında yol alıyor ve sessizce gözümün, burnumun ötesine kayıyor. *Hiçbirimiz yaşamayacağız, ne olursa olsun, bu sirk sona erecek, nesnelerin, karanlıkta arabaların, siste ışıkların, bir cama yansıyan gözlerin bu her yerdeki kıvırmaları bitecek. Üzgün bir insanım ve öyle olmaya devam edeceğim, camdaki gözüne kuşkuyla bakan bir adam, sevmekte güçlük çeken bir adam, kendisini sevmese de yaşayabilen bir adamım. Sana ne verebilirim ki, kızım? Tekerlekli beşiğinle bebek odasına döndün, çünkü annenin dinlenmesi gerek. Akşam yemeği tepsisini yatağın ucuna koydu, uykulu gözlerle sesi fazla kısık bir te-*

levizyona bakıyor. Mutluluğa inanmayan ben, güzelliği cezalandıran ben, zayıf kalçalı küçük bir kadını seven ben, irkilmeden bedenleri yaran ben, ayakta işeyen ve gizlice ağlayan ben sana ne öğretebilirim ki? Belki bir gün sana kendimi anlatırım, belki bir gün beni okşamayı bilecek ve elinin altındaki insanın ben olduğuma şaşıracaksın.

Raffaella fıstık yeşili ceketiyle bahçeyi geçiyor. Öğleden sonra buradaydı, birçok fotoğraf çekti. Bir tane de otomatik çekmek için yatağın üzerine, Elsa'nın yanına attı kendini ve yatak, o güçlü ve ansız ağırlık yüzünden sarsıldı. Daha geç vakit, işten sonra yeniden geleceğini söylemişti, şimdi elinde bir paketle tarhlar arasında zıplıyor: O çok tatlı akşamda en iyi arkadaşıyla tadına vara vara yenecek küçük pastalar var paketin içinde. Ve yüzü görünüyor, hiç eksilmeyen o gülümsemesiyle kapıdan başını uzatıyor. Elsa doğruluyor, yeniden öpüşüyorlar.

"Angela nerede?"

"Bebek odasında."

"O zaman sigara içebilirim."

Raffaella, ağzında kahverengi sigaralarından biriyle, küçük pasta paketini açıyor ve onları Elsa'nın karnı üzerine koyuyor. Biraz hava almak için fırsatı değerlendirip dışarı çıkıyorum, odalarda aşırı sıcak var. Gece sisinde, fazla uzağa gitmeden yürüyorum. Kliniğin self-service'ine, benim gibi, birkaç saat önce baba olmuş adamların arasına giriyorum. Üzerlerinde su geçirmez ceketler, gözlerinin altında mor halkalar ve ellerinde bir tepsiyle duran zavallı hıyarlar. Lokal koyu granitten yer döşemesi gibi karanlık; basık tavanları gibi solgun; sarımsı, donuk lambaları gibi loş. Çocuklar yuvada, babalar yemekhanede. Yemek elbette iğrenç. Ama böyle olması güzel, kliniğin arkasında, sömürgede gibi, cezada gibi. Vakit biraz geç, makarna yumuşak ve büyümüş, limonlu etin kenarları koyulaşmış; üzerinde döşemeci yapıştırıcısına benzer bir sos var. Ama kimse yakınmıyor. Sesler, kilisede

kutsal eşyaların durduğu yerdeki gibi alçak, tepsinin üzerindeki kâğıdın üzerine, çatal bıçağın yanına ters çevrilmiş bardağın tıngırtısı duyuluyor. Ve birileri duruyor, su şişeleri arasında plastik tıpalı çeyrek şarap şişesi arıyor. Alsam mı acaba, diye biraz düşünüyor. Ama sonra alıyor, çünkü: *Ne yani! Bu akşamı kutlamak gerek. Bu akşam sikim dünyaya ekmek verdi. Ve ben bir çeyrek şarabı hak ettim.*

Sonra oturup yalnız, kadınsız erkeklerin yediği gibi yemeklerini yiyorlar. Hızla, hareketler gevşek, hep hazır ekmek parçasıyla. Mastürbasyon yaptığımızdaki gibi, sonuna doğru hızla çektiğimiz zamanki gibi yiyoruz. Ben bir köşede oturdum, bir bira ve iki parça peynir aldım, elimle koparıp parça parça, ekmeksiz yiyorum. Dirseklerim, az önce kullanılmış bir sünger izinin olduğu formika masanın üzerinde, o donuk derinliğe, hemcinslerimin sırtlarına bakıyorum.

Bütün gece Elsa'nın yanında kaldım. Televizyonun altındaki yapay deriden koltuk kısa ve dar bir yatağa dönüşüyor. Ama yatmıyorum, soğuk ve tertemiz yastığı alıp koltuğun arkasına duvara dayayıp sırtımı yaslıyorum. Gözlerimi kapatıp uyukluyorum. Kesin bir gürültü yok, ama sessizlik de yok. Saat ikiye doğru Elsa biraz su istiyor, bardağı ağzına yaklaştırıyorum, dudakları kuru, neredeyse yara olmuş.

"Yanıma gel."

Krallara yaraşır, geniş, düz, çok yastıklı yatağına uzanıyorum. Elsa'nın geceliğinin altında göğüsleri büyük, pıhtılaşmış bir ter kokusu ve ilaç kokusu var.

"Uyuyamıyorum, sanki beni bir çamaşır makinesine atmışlar gibiyim..."

Bir süre sonra susuyor. Saçları gibi susuyor. Belki de şimdi uyuyor. Kapıyı açıyorum, koridorun karanlığına dalıp bebek odasına doğru gidiyorum. Camın üzerinde şimdi tül bir perde var. Beşiklerin büyümüş çizgileri, göl-

geleri görülebiliyor. Bir elimi cama dayıyorum: Kızım orada uyuyor. Küçük mor kırmızı eller, yüzünde kapalı midyeler gibi duran gözler.

Gün ağarırken Kentu kucağında seninle içeri girdi, uykudan sıcak ve daha yeni yaptığın banyo yüzünden kırmızıydın. Yeni, beyaz, pembe işli bir tulum giymiştin, yüzün daha sakin duruyordu. Oysa annenin yüzü solgundu, teni sarımsı bir renk almıştı. Üzerine eğilmişti, sen de cılız gözlerinle ona bakıyordun, yardıma muhtaç bir hayvan gibi göğsüne bakıyordun.

"Ben gidiyorum."

Hafifçe başını kaldırıyor. Yatağın başucunda ayakta duruyorum, omzumda yorgun bir elin tuttuğu buruşuk ceket var, sakalım uzamış, yüzüm uyumamış birinin yüzü. Bakışı tatlı, ama pek emin değilmiş, bir kuşkuyla bozulmuş gibi. Sabaha kadar bir odada hapis kalmış, kanatları mantar gibi ağır bir gece kelebeği gibi kapıya doğru gidiyorum.

"Ne zaman gelirsin?"

Bir gürültü duydum, beklenmedik bir vuruş ve içimde, göğsümde bir çöküş, uykunun ortasında yere düşüldüğündeki gibi. Belki de hiçbir şey olmadı, çöküş yalnızca içteydi, bir düşüncenin artığı kaymıştı. Hayır, içeride yere bir şey düşmüş olmalıydı. Şiddetli bir gürültüydü ama bir duvara çarpıp yumuşamıştı, bir şeye çarpan demir sesiydi bu. Sedye, evet, tekerlekli bir sedye yerde hızla ilerledi ve bir duvara çarptı. Belki öldün. Ve bu Alfredo'dan gelen bir hareketti. Tam başardığını sandığı sırada ellerinin altında, uyarısız ve sessiz sedasız, bir alev gibi söndün. Alfredo döndü, seni getirdikleri sedyeyi gördü ve vurdu. Bir koluyla, bir ayağıyla. Gürültü bir çığlığın aynısıydı, çıktı, çıkmış olması gerek. Yerimden hareket edemem, bekliyorum. Bir kapının açılmasını. İki zarif ve yumuşak bacak bekliyorum. Ada'nın ayakkabılarının lastik altının yumuşattığı adımlarını duyuyorum. Gelen o, ondan bunu ben istemiştim. Senin daha yeni doğduğunu bilmeden bana doğru geliyor. Birkaç saatliksin ve annenin sütten göğsüne yapışmışsın. Elleri, geçirdiği korku ve gözlerimle karşılaştığında yaşamaya devam edeceği korku yüzünden terli, buz gibi, yürüyor. Son adımlarını atarken gömleğine yavaşça sürttüğü o ellerin çıkardığı zayıf sesi dinliyorum. Şimdi burada, kapının aynasında, ona bakmıyorum. Yalnızca bacaklarına bakıyorum ve bekliyorum. *Konuşma Ada, hiçbir şey söyleme. Sakın kımıldama. Yaşımız gibi gri eteğin doktor gömleğinin altından bir parça çıkmış. Otuz yıl önce seninle evlenebilirdim, hastanenin en genç, en başarılı anestezistiy-*

din. Sana iltifatlar ediyordum, sense sessiz kalıyordun. O akşamüstüne kadar, ne zamandı? Otobüs durağındaydın, yavaşladım, arabada ansızın konuşmaya başladın. Seni doktor gömleksiz asla görmemiştim, belin ince, kalçaların koltukta geniş duruyordu. Elinle okşadığın bir dizin aklımda kaldı. Geçtin ve ben bunu fark etmedim. Böylesi iyi oldu, boş ver. Hayat boş, elden kaçmış kutular deposudur. Kalan şeyiz, yakaladığımız şeyiz. Şimdi neler yapıyorsun? Akşamları yemeğini ayakta mı yiyorsun? Neden evlenmedin? Göğüslerin çok mu yaşlandı? Sigara içiyor musun? Erkekler sana iyi davrandılar mı? Hangi yanına yatıp uyuyorsun? Kızım öldü mü?

Tüyleri pis bir ayı, bir yaban öküzü gibi geliyorum. Kapısı aralık, itiyorum, güçlükle aralanıyor çünkü ardında açılmasını önleyen bir şeyler var. İçerisi karanlık, panjurlar kapalı, gündüz karanlığı olduğu için yine de ışık seziliyor. Kapının açılmasını önleyen iki büyük çanta ve birkaç kutu, çevrede tuhaf bir dağınıklık var, raflardaki birçok eşya yerinde değil, yerinden oynatılmış toz ve kahve kokuyor. Darmadağın edilmiş o evde sessizce birkaç adım atıyorum. Mutfağın kapısından bakıyorum, bomboş, evyenin üzerine ters çevrilmiş bir fincan var yalnızca.

"Buradayım."

Italia yatağın üzerinde, dirseklerini yastığa dayamış, göründüğüm perdenin plastik şeritlerinin arasına bakıyor.

"Dinleniyor muydun, özür dilerim."

"Yok, uyanıktım."

Yaklaşıyorum, çarşafsız yatağın üzerine, yanına oturuyorum. Italia giyinik, mavi, kapalı bir elbise var üzerinde, sanki onun değilmiş gibi duruyor. Elsa'nın bir elbisesi gibi duruyor. Ayakkabılarını çıkarmamış, çıplak şiltenin üzerinde ayaklarında duruyorlar. Şarap rengi dekolte ayakkabılar. O rahatsız duruşu yüzünden küçücük kalmış omuzlarının içine gömülmüş boynu gergin ve büyük.

"Gidiyorum."

"Nereye?"

"Tren istasyonuna, buradan gidiyorum, söylemiştim

ya sana."

Işık gibi beyaz boynunda çiçekli bir fular var, bir ucu göğsüne, öbür ucu şilteye değiyor. Yüzü sıskacık, makyajla hayata tutunmuş, yoldan geçen bir yolcu gibi şaşkın bir havası var.

"Bebek doğdu," diyorum.

Hiçbir şey söylemiyor, ama bakışı biraz, aşağıya, benim üzerime, belki ellerimin üzerine iniyor. Olan ve bir daha olmayacak her şeyin, yitirdiğimiz her şeyin arkasına kayıyor. Italia içini çekiyor, ona özgü biçimde, yavaşça, burnunda bir ıslık sesiyle.

"Güzel mi?"

"Evet."

"Adını ne koydunuz?"

"Angela."

"Mutlu musun?"

Fularının bir ucunu tutuyorum, sonra öbür ucunu, onu böyle, yumuşakça elimde tutuyorum, sonra ansızın o uçları birleştiriyorum, sıkıca tutup biraz çekiyorum.

"Nasıl mutlu olabilirim? Nasıl olabilirim?"

Ağlıyorum, beklenmedik bir biçimde. Diken diken yanaklarımdan büyük, ağır gözyaşları iniyor.

"Sensiz yaşayamam," diye böğürüyorum, "yaşayamam..."

Gülümsüyor, başını sallıyor.

"Yaşarsın."

Bakışında bir parıltı var, bastırılmış bir meydan okuma gibi, ayrıca her zamanki gibi kendine ve yanında kim varsa ona acıyor.

"Gitmem gerekiyor, treni kaçıracağım."

Onu bırakıyorum, ansızın ayağa kalkıyorum, sert bir hareketle gözyaşlarımı siliyorum.

"Seni götüreyim."

"Neden?"

Ayağa kalktı, üzerine yapışan koyu renk elbisenin içinde çok zayıf. Göğsü yok olmuş gibi, soluğunun hışır-

dadığı göğüs kemiğinin altında küçük bir çıkıntıdan başka bir şey yok. Kısacık saçlarının üzerine yandan bir toka takmış, o yarı karanlıkta parlayan gereksiz bir toka. Ayna hâlâ odada, dönüyor, kendine doğru birkaç adım atıyor ve durup kendini seyrediyor. Bir parmağıyla kaşlarına dokunuyor, o küçük ve meçhul hareketten başka bir şey yapmıyor. Nedensiz yere makyajına son bir rötuş ya da belki de yalnızca gelecek yaşamı için bir selamlama, iyi dilekte bulunma işareti bu.

Eğilip ben alıyorum çantaları, bir şey demiyor, "Teşekkür ederim," diye fısıldıyor ve divanın üzerine yayılmış duran helme ceketini almaya gidiyor; ceketin kolları, onun kollarını bekleyen bir çarmıh gibi açık.

Girişte dönüp evine, mütevazı evine bakıyor. Onda hiçbir özlem duygusu hissetmiyorum, yalnızca acelesi olduğunu ve bir şeyleri unutmaktan korkarmış gibi bir çeşit bastırılmış tedirginliği hissediyorum. Belki ben ondan daha üzgünüm. Onu o evde sevdim ben. Kumtaşından yer döşemesinin üzerinde, divanda, tütün rengi şönil yatak örtüsünün üzerinde, duvara karşı, banyoda, mutfakta sevdim onu, gün doğarkenki ışıkta, aysız gecelerin karanlığında sevdim onu. Ve ansızın, viyadüğün üzerinden bir araba geçerken bir kez daha sarsılan o evi ne kadar çok sevdiğimi fark ediyorum.

Italia'nın gözleri üzerinde çiçekli örtünün artık olmadığı, toprak sarısı leş gibi ve yırtık pırtık kadifeden divanın altına takılıyor.

"Ne arıyorsun?"

"Hiçbir şey."

Ama gözleri bir eksikliğe bakar gibi. Bunun üzerine köpeği hatırlıyorum, o çökmüş divanın altına soktuğu somağını.

"Crevalcore nerede?"

"Verdim onu."

"Kime?"

"Çingenelere."

Posterse orada kaldı, biberonlu maymun duvardan kımıldamadı.

Yolda topuklarının üzerinde tuhaf biçimde sendelediğini fark ettim. Güçsüzlüğü, sanki göğsünden yayılırmış gibiydi, bedeni doğru ekseninden çıkmış, sanki bir şeyi, belki bir korkuyu haber vermek istermiş gibi bükülmüştü, hafifçe öne eğilmişti. İki çantayı bagaja koydum, sonra yolun öbür yanında duran Italia'ya döndüm. Israr edip tek başına taşıdığı, orada, ayağının yanında duran valizi aldım.

Kımıldamadı, almama izin verdi. Bagajı kapatırken bana bakmayı sürdürdü. Arabaya girdiğinde, girmek için eğildiğinde yüzünü üzüntülü bir ifadeyle, sanki nedensiz bir acı duymuş gibi buruşturduğunu gördüm.

"Neyin var?"

"Bir şeyim yok."

Biraz sonra, arabayı kullanırken, iki elini de, yavaşça, sanki belli olmasını istemezmiş gibi aşağı kaydırarak karnına götürüyordu.

İstasyona gitmedim, kentten geçmek istermiş gibi de yapmadım, büyük çevreyoluna dalıp otoyol çıkışlarına doğru ilerledim.

"Nereye gidiyoruz?"

"Güneye. Seni oraya ben götüreceğim."

Otoyola girmiştik bile, Italia çelimsizce başını salladı, sonra teslim oldu. Karşı çıkmadan kendini koltuğa bıraktı.

"Ne kadar sürer?"

"Trenden daha az sürer. Dinlen."

Gözlerini kapadı. Ama gözkapakları, sanki bakışı, altta huzur bulamazmış gibi titremeye devam etti. Gözlerini yeniden açtı, başını bana doğru çevirdi ve bir elini uzatıp bacağıma dokundu. Beni zevkten ve mutluluktan titreten bir okşayıştı, onu hemen sevmek, sıska mücevher kutusuna girmek için arabayı korkulukların yanına

çekmek istedim.

"Yanıma gel."

Geldi, başını omzuma dayadı, kemikli ve titrek başını, benimle birlikte yola bakmaya başladı. Arabayı kullanıyordum, ara sıra çenemi biraz oynatmam, onu öpmek için bir kulağına ya da herhangi bir parçasına ulaşmama yetiyordu. Usulca soluk alıyordu, yavaş yavaş büyük bir sükûnet çöküyordu üzerimize. Canlı bir güneşin olduğu bir gün değildi, pek cömert bir hava değildi, biraz da sis vardı. Trafik yoğundu. Ara sıra bir TIR geç sinyal vererek, sağ şeritten çıkıyordu. Sıradan bir gündü, kızım, gerçekten öyle. Ama o hayatımın en güzel yolculuğu oldu. Hayatımı düşünecek olduğumda, bir ödül düşünecek olduğumda, o yolculuğu görüyorum. Arabanın ötesindeki sınırları sarsan hız ve bir düş gibi gelen, acısız, zahmetsiz bir şeyin soluğunda duran biz ikimiz. Umulmadık ve derin, hiçbir şeyden gelen bir mutluluk. Sanki gökyüzü, o gri ve meçhul gökyüzü, bize zararımızı öder gibiydi.

Kendimle bu kadar uyum içinde olduğumu hatırlamıyorum: gömleğimin altında göğsüm, alnım, bakışım, direksiyonu tutan ellerim, onun başının hafif ağırlığı. Italia uyuyakalmıştı, onu uyandırmamak için hareket etmek istemiyordum, yalnızca mecbur kaldığımda, elimi bir bacağının, usulca, tatlılıkla dayandığı vitese götürüyordum. Onu sevmekte güçlük çekmiştim, onu istememiştim, uzaklaştırmıştım, benim yüzümden kürtaj olmuştu. Şimdi bütün bunlar geride kalmıştı. Sonsuza dek yanımda tutacaktım onu, o güneye doğru kaçış ona doğru attığım ilk gerçek adımmış gibi geliyordu bana. Evet, geriye onun topraklarına doğru yapılan o yolculuk bize her şeye yeni baştan başlama olanağı verecekti. Ve şimdi varmakta, onu yolculukta buruşan giysisiyle arabadan inerken görmekte acele ediyordum. Uçuşan fularının arkasındaki beyaz eli bana doğru oynatıp onu izlememi, kavuştuğu şeylerin o şaşkınlığında ilk adımları tek başı-

na atmak istediğini belirttiğini görmekte acele ediyordum. Belki orada, onun toprağında, yoksul, parçalanan taş bir kilisenin avlusunda, önünde diz çöküp, ayaklarına kapanıp ona son kez beni bağışlamasını söyleyeceğim. Sonra böyle bir şeyi yapmaya artık bir daha ihtiyacım olmayacak. Bundan sonra ona acı vermeden seveceğim onu.

Bunu düşünüyordum, Angela, seni değil. Doğmuştun, sağlıklıydın, annen de iyiydi. Ona bir mektup yazacaktım, ona gerekçe dahi göstermeye çalışmadan her şeyi anlatacağım kısa bir mektup: Olanları, yalnızca olanları, birkaç satırda anlatacaktım. Aşk anlatılamaz. Yalnızdır, kendi kendine yanılır ve yorulur.

Her şeyi, gereksiz savurganlıklar yapmadan yoluna koyacaktım. Ertesi gün hemen avukat arkadaşımız Rodolfo'yu arayıp Elsa'yla anlaşmasını söyleyecektim. Ne isterse verecektim. Yanımda soluk alan o yaratık kendim için istediğim tek şeydi. Ve şimdi onu alıp götürüyordum, daha da düzleşen o otoyolda arabayla götürüyordum onu, korkulukların ötesinde tozlu zakkum demetleri görünüyordu. Işık değişmişti, gün akşama doğru yol alıyordu, karşıtlıklar daha az net ama belki daha derindi, Italia'nın yüzü neredeyse mor gibiydi. Aşağıda bir eli yarı açık bacağımla koltuğu arasına düşmüştü. O eli alıp sıkıca tuttum. Ona dokunacak olanın vay haline, diye düşündüm, vay haline.

Bir konaklama tesisinde durdum, susamıştım ve tuvalete gitmem gerekiyordu. Omzumu yavaşça Italia'nın başının altından çektim, burnundan çıkan küçük bir hırıltıyla koltuğa yerleşti. Dışarısı hiç soğuk değildi, tuvaletlerin dışındaki küçük bir masanın üzerine bırakılmış teneke tabağa koymak için cebimde bozuk para aradım. Bozuk param yoktu, çevrede kimse görünmüyordu, bağış yapmadan işedim. Snack bar'da benden başka yalnızca bir müşteri vardı. İriyarı, paltosuz bir adamdı, bir

sandviç yiyordu. Plastik bardakta bir kahve, bir şişe su, Italia için bir kutu bisküvi aldım ve dışarı çıktım.

Meydanda durup kahvemi içtim, iki araba benzin alıyordu. Bir adam iniyor, bacaklarını açıyor, dirseklerini arabanın üzerine dayıyordu. Hava değişmişti, bütün gün görmediğim güneş batmak için ortaya çıkmıştı. Işık toprağa yaklaşıyor, onu okşuyordu ve toprak o pembemsi iyiliğe, değerli bir süsmüşçesine sevinmişe benziyordu. O beklenmeaık hava, o parıldayan ışık güneyin gerçekten başladığını bildiriyordu. Benzin istasyonunun ucunda otomobillerin yıkanmasına tahsis edilmiş kocaman, çalışmadan sarkan mavi fırçalara baktım. Arabaya doğru döndüm. Italia uyanmış oturuyordu, camın arkasından bana bakıyor, gülümsüyordu. Bir el işaretiyle o gülümsemeye karşılık verdim.

Sonra neşelendik, Italia radyoyu açtı, tüm şarkıların sözlerini biliyordu ve onları o boğuk sesiyle izlemeye, omuzlarını oynatmaya başladı. Sonra karanlık çöktü ve Italia şarkı söylemeyi kesti, denizlerin çalkantılı olduğunu söyleyen bir ses dinliyorduk.

Titriyordu, bacakları ve etinin yumuşaklaştığı o zayıf beyaz oyuğun ortasında unutulmuş elleri de titriyordu.

"Neden çorap giymedin?"

"Mayıstayız."

Isıtmayı açtım. Biraz sonra terlemeye başlamıştım, Italia ise titremeye devam ediyordu.

"Durup bir yerde uyusak iyi olacak."

"Hayır."

"Hiç olmazsa durup yemek yiyelim."

"Aç değilim."

Titreyerek önümüzdeki kararmış yola ve bizi geride bırakan otomobillerin farlarına bakıyordu. Otoyoldan çıkmıştık, sessizliğin hâkim olduğu bir karayolunda gidiyorduk. Italia bana çıkışı göstermişti, artık yolu gösteren de oydu, kararsızdı, biraz da kaygılı, çünkü karanlık-

ta hiçbir şeyi tanıyamaz olmuştu, belki de birçok şey değişmişti.

"Buralara ne kadar zamandır gelmiyorsun?"

"Çoktandır."

Yanıt vermişti, ama başını boynunun üzerinde güçlükle tutuyor gibiydi. Bir elimi alnına koydum: Yanıyordu.

"Senin ateşin var, durmamız gerek."

Birkaç kilometre sonra, yol üzerindeki küçük bir yerde (kötü aydınlatılmış yolun üzerine asılı birkaç çirkin ev) dikey yazılmış fosforlu bir yazı *Lokanta* diyor, yatay, daha küçük harflerle oda, *Zimmer* diye devam ediyordu. Arabayı yolun kenarındaki toprak alana çektim.

"Valizini istiyor musun?"

Yanıt vermedi, karanlıkta sözcüklerim hareketsiz ensesini sıyırdılar.

"Hadi, gel."

İnmesine yardım ettim, ona doğru eğildim, bir kolumla beline sarıldım, kalkarken titreyen kemiklerini ve göğsünü sarsan derin bir nefes duydum, kendi kendisini yüreklendirmek ister gibi. Dışarıda gökyüzünde dolu, iyi yürekli, geniş yüzlü bir ay vardı, birbirimize sarılıp ışıklı levhaya doğru yürürken durup seyrettik. Öyle yakındı ki, sanki gökyüzünün değil de bizim bir parçamızmış gibi duruyordu. Alçak ve ağırdı, gizemini biraz yitirmiş, insanlaşmıştı.

İnce perdelerle örtülü camlı bir kapıdan lokantaya girdik. Sağda ıssız bir kafe tezgâhı vardı, öbür yanda geniş ve kasvetli bir salonda oraya buraya oturmuş insanlar görünüyordu, az kişi yemek yiyordu, çoğunun önünde yalnızca bir sürahi şarap vardı, yukarı bir futbol maçını veren televizyona bakıyorlardı. En tenha köşedeki masaya oturduk. Birkaç kişi gözlerini bize çevirdi, hemen ekrana geri dönen ilgisiz gözlerdi bunlar.

Bir kadın ellerini önlüğüne kurulayarak mutfaktan çıktı. Gri ve karmakarışık bir saçın çevrelediği köylü yü-

zü vardı.

"Bir şeyler yemek mümkün mü?"

"Garson gitti."

"Salam, sucuk, biraz peynir..."

"Sebze çorbası da ister misiniz?"

"Teşekkür ederim," dedim, kadının beklenmedik nezaketi karşısında şaşırarak.

"Isıtıp getireyim."

"Uyumak? Uyumak mümkün mü?"

Kadın Italia'yı gerekenden fazla süzdü.

"Kaç gece?"

Italia yalnızca birkaç kaşık çorba içti. Kısa saçlarının hâlâ alışamadığım koyu rengine, zayıflamış, çukurlu, küçük gölgeli yüzüne ve lacivert kapalı elbisesine bakıyordum: Başörtüsüz bir rahibeye benziyordu. Bardağını şarapla doldurmuş ve şerefe kadeh kaldırmak istemiştim, bu isteğime bardağını kaldırmadan benimkine tokuşturarak karşılık vermişti, alçaktan, masa örtüsü üzerinde bir kadeh kaldırmaydı bu. Fazla aşağıda; tıpkı gökyüzündeki ay gibi. Onu metal çerçeveli pencereden görebiliyorduk. O tatlı ve dolu yüzüyle duruyordu, küresinin çevresindeki hava karanlıkta parlaktı: Bizi merak eder gibiydi. Biraz çakırkeyiftim, üst üste en az üç dolu bardak şarap içmiştim. Bir kenara konan yemeklerin ve kalitesiz alkollü içkilerin kokusunun duyulduğu o lokantada mutluydum, çünkü bir fare gibi yaşadığım kentten yüzlerce kilometre uzakta, onunla birlikteydim. Mutluydum çünkü hayatımız başlıyordu, her dönemi olağanüstü olacaktı, olmalıydı. Şimdi Italia'nın üzgün olmasından korkuyordum, onu neşelendirmek için kendime gelmek istiyordum, çünkü ben de kısa süre sonra hüzünlenmekten korkuyordum. O ayda kendimize bakmak, bizi ansızın mutsuz edebilirdi. İçiyordum, çünkü bunu düşünmek istemiyordum, Angela. İçiyordum ve güven içindeydim, çünkü hayat bana her şeyi düzeltmem için fırsat ve-

recekti; içiyordum çünkü başka bir çocuğumuz olacaktı ve onun elinden artık hiçbir mutluluğu almayacaktım, son güne kadar onu ödüllendirecektim. Ona bakıyordum ve aptal gözlerim güven içinde parlıyordu, onun yemek yememesi, yalnızca yorgun olması pek önemli değildi. O tombul ayın karşısında onu okşarken, uyuyup düş görmeliydi, eğer gece karnı acıkırsa ışıkları sönük mutfağa inip bir şeyler, biraz ekmek, birkaç dilim salam aşıracaktım. Ve gecede bir aşk gibi o yemek yerken onu seyredecektim.

Tabağın içine kustu. İtki onu şaşırttı, yüzünü kızarttı, koyu bir damar alnında kabardı. Peçeteyi alıp ağzına götürdü.

"Özür dilerim."

Masanın üzerinde duran elini tuttum, çok sıcak, terden yapış yapış bir eldi.

"Asıl ben senden özür dilerim, yemek yemen için seni zorladım."

Bembeyaz olmuştu, gözleri tuhaf bir teslimiyetle dolmuştu. Öksürdü, sanki birilerinin rahatsızlığını fark etmesinden korkar gibi çevresine bakındı. Salonda konuşan yoktu, yalnızca televizyonun uğultusu, top atışlarını izleyen spikerin sesi vardı. Arkasındaki, dipteki mutfağın kapısı, bir kadının bedeniyle itilerek açıldı. Bize yaklaştı ve masanın üzerine bir tepsi dilimlenmiş salam, sucuk koydu. Güzel hazırlanmıştı, dilimlerin arasından zeytinyağlı parlak patlıcanlar, kurutulmuş domatesler çıkıyordu.

"Arkadaşım kendini iyi hissetmiyor, bize odamızı gösterebilir misiniz?"

Kadın şaşkın bizi inceliyor, belki de artık bize güvenmiyordu.

"Özür dileriz," dedim ve yüz bin liretlik bir banknotu kimlik kartımla birlikte masanın üzerine koydum, "sonra iner, hanımefendinin kimliğini getiririm."

Banknotu aldı, yavaşça kafe kısmındaki tezgâha yöneldi, metal bir kutuyu açıp bir anahtar verdi.

Oda genişti, tertemiz bir görüntüsü vardı, ama kapalı yer kokuyordu. Ahşap kaplama bir yatak ve ayakları hâlâ naylonla kaplı ikiz bir dolap vardı. İki havlu, biri mavi, öbürü daha kısa ve hindistancevizi rengi, bir lavabonun yanında asılı duruyordu. Yatak örtüsü perde gibi yeşildi, onu yatağın ucuna ittim. Italia iki büklüm, eli sürekli karnında oturdu.

"Regli misin?"

"Hayır." Kendini sırtüstü yatağa bıraktı.

Ayakkabılarını çıkardım, sonra bacaklarını uzatmasına yardım ettim. Yastığı başının altına yerleştirdim, boş bir yastıktı, iyice inceldi, onun üzerine başını biraz daha kaldırmak için bana düşen yastığı da aldım. Odada gerçekten tuhaf bir koku vardı, kimyasal, sağlıksız bir koku, belki de o kalitesiz, daha yeni fabrikadan çıkmış mobilyalardan. Perdeyi çektim, panjuru yukarı kaldırdım ve ılıman, bir yaz gecesini andıran gecenin havası girsin diye pencereyi ardına kadar açtım.

Italia yatakta titriyordu. Pencereyi kapatıp bir battaniye aradım. Dolapta, çekmecelerin birinde buldum, kahverengi, sert, kışla battaniyesiydi. İkiye katlayıp üzerine örttüm. Nabzını aramak için bir elimi içeri soktum. Atışlar zayıftı. Çantam yanımda değildi, hiçbir şey, bir derece bile yoktu yanımda, ihmalkârlığımdan dolayı kendime kızdım.

"Yalvarırım, uyuyalım," dedi.

Ayakkabılarımı bile çıkarmadan yanına uzandım. *Uyuyacağız şimdi. Böyle uyuyacağız, giysilerimizle, bu çirkin odada ve yarın o iyileşecek, erkenden, serinde yola çıkacağız. Bir kafede durup kahvaltı edeceğiz, gazete ve tıraş bıçağı satın alacağım.* İçtiğim şarap gevşemiş bedenimde durgunlaşıyordu, Italia'nın sesini özlemiştim, bedenini özlemiştim, erkekliğim büyümüştü ve seve seve

sevişirdim. Italia uyumuştu bile. Işığı söndürdüm. Soluğu, çok yorgun bir çocuğunki ya da düş gören bir köpeğinki gibi ağır ve gürültülüydü. Şarap iyi değildi, hızla bitkinliğimi geçirmişti, kendimi yeniden uyanık hissediyordum, ağzım kuru, acıydı. Uyandırmamak için yavaşça Italia'ya yaslandım. Benimdi, sonsuza dek benim olacaktı.

Ay ışığı profilini aydınlatıyordu, sanki uykusunun başında bir kuşkuyu da beraberinde götürmüş gibi gergin, şaşkın görünüyordu. Bu ne olabilir diye sormadım kendi kendime. Karanlıkta gülümsedim, çarşafa dayadığım yerde elmacıkkemiğimin altındaki derim kırışmıştı. Bunu hissederken Italia'yı incelemenin ne kadar hoşuma gittiğini düşündüm. Mutluydum, mutlu olduğumuzu asla fark etmeyiz, Angela, ve neden iyi bir duygunun anlaşılması bizi hep hazırlıksız, kayıtsız bulur, diye kendi kendime sordum. Öyle ki yalnızca mutluluk özlemini ya da sürekli onu beklemeyi biliriz. Ben o an mutluydum ve bunu kendi kendime söylüyordum: mutluyum! Bir mobilya fabrikası gibi kasvetli o odada, o zayıf ışığın bana sunduğu Italia'nın o az şeyiyle mutluydum.

Alnı parlıyordu, çarşafın bir ucuyla kurulamak için yaklaştım. Hâlâ yanıyordu, belki de ateşi daha da yükselmişti, bir tükürük akıntısı ağzından başını yasladığı yanda boynuna kadar iniyordu. Her soluk alışında inlediğini fark ettim. Durup dinledim. İnilti yavaşça bölünüyor, sönüyordu. Sonra korkmuş bir kuşun ötüşü gibi şiddetli geri döndü.

"Italia..." Sarstım onu.

Kımıldamadı.

"Italia!"

Çok yoğun bir sıcaklıkla sarmalanmıştı sanırım. Dudaklarını güçlükle araladı, sanki boşlukta çiğnermiş gibi, gözlerini açmadan, belki bir sözcük aradı, ama bulamadı.

Yataktan kalkmıştım, ayaktaydım, üzerine eğilip to-

kat attım, önce yavaş, sonra onu uyandırmak için gittikçe daha kuvvetli.

"Uyan... Uyan!"

Yanımda ilaç yoktu, hiçbir şey yoktu. Hiçbir şey bilmiyordum, teşhis koymayı bilmiyordum, kesin bir yere, örtülerle sınırları belirlenmiş beden parçalarına müdahale etmeye alışkındım. Neredeydik? Tanımadığım bir karayolu üzerindeki bir pansiyonda, bir kentten uzakta, bir hastaneden uzakta.

Sonra kımıldadı, yarım yamalak bir selam bile verdi. Ama öyle uyuşuktu ki tokatlarım hafif kanat vuruşları gibi gelmiş olsa gerek ona, sanki bir kelebek onu gıdıklamış gibi. Onu yataktan kaldırdım, sırtını duvara dayamasını, dik durmasını istiyordum. Kendini bıraktı, hafifçe kaydı, başı bir omzunun üzerine düştü. Işığı açtım, lavaboya koştum, musluğu sonuna kadar açtım, öksürdü ve üzerime su sıçrattı. Bir havluyu ıslattım, yüzüne bastırdım, saçların, göğsünü ıslattım. Kendine geldi, gözlerini açtı ve açık tuttu.

"Ne var?" dedi.

"Sen iyi değilsin," diye kekeledim.

Ama o hiçbir şeyin farkına varmamış gibiydi, uykudaki o ansız baygınlığı fark etmemişti. Sert bir biçimde beline kadar soydum onu.

"Seni muayene etmem gerek," dedim neredeyse bağırarak.

Karnını yokladım. Bir masa gibi sertti. Kımıldamadı.

"Üşüyorum," diye fısıldadı.

Dışarı camın ötesine baktım, o ayın bizi aydınlatmamasını ve hızla batmasını diledim. Gitmemiz gerekiyor, diye düşündüm, hemen. O sırada onun işediğini fark ettim, sıcak bir leke çarşafta büyüyordu. Yaptığını fark etmeden bana bakıyordu, sanki o beden ona ait değilmiş gibi. Yeniden sertçe karnını ittim.

"Beni duyuyor musun?" diye bağırdım. "Elimi duyuyor musun?"

Yalan söylemedi. "Hayır," diye fısıldadı, "hiçbir şey duymuyorum."

Bunun üzerine, Angela, kötü bir şeylerin olduğunu anladım. Italia'nın sırtı yeniden duvardan aşağı doğru kaymıştı, gri yüzü yastıkların arasında öylece duruyordu.

"Gidiyoruz."

"Bırak da uyuyayım..."

Onu ağırlığınca kucakladım, hiç ağır değildi. Yatakta solgun bir mavi leke kalmıştı, lacivert elbisesi çarşafı boyamıştı. Koridoru geçtim, üzerinde *özel* yazılı küçük bir levhanın olduğu mat camlı kapıyı tekmelemeye başladım. Kadın yanında dehşet içinde bakan bir gençle birlikte göründü.

"Bir hastane!" diye bağırdım. "Nerede bir hastane var?"

Bu arada acımın, çıldırmamın nedenini göstermek için Italia'nın bedenini sallıyordum. Bağırıyordum, gözlerim öfkeli bir ağlamayla doluydu, öyle büyük bir kabullenmemeyle doluydu ki, o ikisi belki de ana oğuldular, yolu tarif etmeye çalışırken duvara yapışmışlardı. Arabaya koştum, Italia'yı koltuğa yerleştirdim. Kadın ayağında terlik, üstünde gecelik, korku içinde ve nedensiz, yalnızca ne yapacağını bilemediğinden, öfkeme eşlik etmek için peşimden gelmişti. Onu aynadan, toprak meydanda hareket ederken kaldırdığım toza bulanmış gördüm.

Yol konusunda verdikleri bilgiler belirsiz ve yetersizdi, ben öyle sinirliydim ki onları hatırlamıyordum bile. Ama gitmemiz gerekiyorsa, hayat götürüyor, Angela. Gün ağarırken parlayan yol beni kendine çeken bir pusulanın metal iğnesiydi. Ayağımı gaza basıyor ve Italia ile konuşuyordum.

"Merak etme," diyordum ona, "gelmek üzereyiz, göreceksin, her şey yolunda. Merak etme."

Italia sakin, hareketsiz ve ateşler içindeydi, belki

çoktan komadaydı.

Bu arada deniz havada, düz ve bağlantısız yollarda ve bitki örtüsündeydi. Güney denizi, yolun ötesindeki sahile bakan korkunç yapılar. Bir kavşağın ortasında, irili ufaklı paslı yol işaretlerinin altında ortasında kırmızı H harfiyle beyaz levhayı gördüm nihayet. Birkaç yüz metre daha gittim ve hastaneye ulaştık. Küçük boyutlarda, dikdörtgen biçiminde, oldukça alçak, çimento bir düzlükte çevrili bir binaydı. Şu yazlık yerlerde bulunan, kışın neredeyse bütünüyle işlemez olan hastanelerden biriydi. Park yerinde birkaç araba, bir ambulans vardı. İlkyardımda kimse yoktu, yalnızca servis ışığıyla aydınlatılmıştı. Italia'yı kucağımda tutuyordum, şarap rengi ayakkabılarından biri ayağında yoktu. Bir kapının yuvarlak penceresinden öteye baktım, kapıyı ittim: Başka kapılar, başka sessizlikler çıktı karşıma.

"Kimse yok mu?"

Bir hemşire, siyah saçlarını ensesinde toplamış genç bir kız geldi.

"Acil," dedim, "nöbetçi doktor nerede?"

Yanıt beklemeden, kapıları tekmeleyip açarak bitişik odalara daldım. Genç kız, ürkmüş halde ve biraz yana çekilerek, yanında, üzerine kısacık, yuva önlüğü gibi bir gömlek giymiş bir tiple birlikte, peşimden geliyordu.

Nihayet reanimasyon servisini buldum, orası da boş, panjurları inikti, uzun zamandır kullanılmadıkları anlaşılan aletlerle doluydu. Italia'yı bir oksijen tüpüne bağladım. Genç kıza doğru döndüm:

"Bir ekografi çekmem gerekiyor."

Kazık gibi durdu, kollarından tutup sarstım onu:

"Çabuk olun!"

Az sonra, kısa gömlekli hastabakıcının ittiği ekografi aleti hızla bana doğru geliyordu. İlaç dolabını açmış, o işe yaramaz kutular arasında soluk soluğaydım. Nöbetçi doktor geldi, gözlüğüne kadar uzanan diken diken sakallı, orta yaşlı bir adamdı. Italia'ya antibiyotik iğnesi yapı-

yordum.

"Siz kimsiniz?" dedi, uykudan ansızın uyanan birinin paslı sesine sahipti.

"Bir cerrahım," dedim, başımı bile çevirmeden. Ekografın monitörü çalışıyordu.

"Nesi var?" diye sordu.

Yanıt vermedim. Sondayı Italia'nın karnına bastırıyordum, gözlerim monitördeydi... Hiçbir şey göremiyordum. Çevremdeki herkes sessizdi, yanı başımda nöbetçi doktorun soluğunu duyuyordum, bir sigara tiryakisinin zorlanan soluğuydu bu. Sonra anladım, herkes anladı. İnanmak istemesem de karnı kan doluydu. Oysa en ufak bir kan kaybı olmamıştı. Kanama yalnızca içteydi, iç organlar çoktan nekrozda olabilirlerdi.

"Ameliyathane nerede?"

Nöbetçi doktor soluk soluğa beni inceliyordu.

"Sizin bu hastanede ameliyat etme yetkiniz yok..."

Hangi yöne doğru gideceğimi bilmeden sedyeyi itmeye başlamıştım bile. Hemşire, yanımda bana yol göstermeye çalışarak güçlükle yürüyordu. Ameliyathane orada, zemin katta, uçuk mavi çinili bir koridorun ucundaydı, öbür odalarla aynıydı, ışık sönüktü ve kapalı yerde buharlaşmış alkol kokusu vardı. Elektrokardiyograf, boş bir alet sehpasıyla birlikte bir köşeye atılmıştı. O karanlığa daldık, sedyeyi odanın ortasına, tavandan sarkan ameliyathane lambasının altına götürdüm. Işığı yaktım, ampullerin çoğu yanmıştı.

"Panjurları aç, her şeyi aç!" dedim hemşireye, bir robot gibi dediklerimi yaptı.

"Aletler nerede?"

Metal bir dolabın kapılarının göründüğü bir deliğe daldı, raflar arasında aramaya başladı, yanına gittim. Yere diz çökmüştü, bir çekmecenin dibinden makas, yalnızca makas dolu kapalı bir zarf çıkardı. Bana baktı, tam olarak neye ihtiyacım olduğunu anlamamıştı. Çekmeceyi yerinden çıkardım ve yere boşalttım, sonra bir çekme-

ceyi daha, sonra bir tane daha boşalttım. Nihayet aradığımı buldum, soğuk neşter, pens, ekartör, koterizasyon aleti, klemmer, iğneler. Her şey vardı. Plastik kılıflarını alet sehpasına attım. Italia'nın elbisesini ortasından kestim, uçlarını tutup açtım. Eti, o soğuk ışığın altında gerçekdışı bir beyazlıkla ansızın ulaştı bana, göğüs kemikleri, damarların geçtiği pembe meme uçları.

"Elektrot," dedim.

Hemşire elektrokardiyogram için Italia'nın göğsüne elektrotları yapıştırdı. Solunum yoluna boruyu ben soktum, canını acıtmamak için yavaşça. Üst üste konmuş bir yığından iki yeşil örtü aldım ve nazikçe Italia'nın üzerine koydum, birini bacaklarına, öbürünü göğsünü örtecek biçimde yukarıya. Doğru dozda pentothal hazırladım. Ellerimi yıkayıp hızla steril gömleği, giysimin üzerine giydim. Nöbetçi doktor yanıma geldi, telaşlı, daha açık ve net bir sesle şöyle dedi:

"Bu hastane yalnızca bir sağlıkevidir, bu tür ameliyatlar için gerekli araçlar yoktur. Bir şey olursa, başınız derde girer, hepimizin başı derde girer..."

"Septisemi söz konusu..."

"Onu ambulansa koyup doğru dürüst bir hastaneye götürün, beni dinleyin. Yolda ölürse bu kimsenin suçu değildir."

Onu suratından yakaladım, Angela, sakalının bir ucundan, bir kulağından, elime ne gelirse. O adamı yakalayıp duvara savurdum. Çekip gitti. Ellerimi yeniden yıkadım.

"Eldiven," dedim, parmaklarımı açarak. Esmer hemşire onları bana belli bir kibarlıkta uzatmak için elinden geleni yaptı, ama elleri titriyordu.

Kısacık gömlekli genç bir köşede kalmıştı. Şimdi üzerinde uzun bir giysi vardı ve bir maske takmıştı. Ona bir bakış fırlattım, tuhaf, yamuğumsu bir yüzü vardı.

"Yıkandın mı?"

"Evet."

"O zaman gel de bana yardım et."

Dediğimi yaptı, Italia'nın başına yaklaştı.

"Gözünü monitörden ayırma ve gerekirse defibrilasyon yapmaya hazır ol."

Pencerenin dışında mavimsi bir ışık başlıyordu. Italia'nın yüzü sakindi. Kendimi güçlü, beklenmedik biçimde güçlü hissediyordum, Angela. Önceden gördüğüm bir sahneydi, kimbilir nerede görmüştüm, belki bir düşte. O ânı daha önceden yaşamıştım, belki de beklemiştim. O aldığımız bir randevuydu. Nihayet hayatımın içine giriyormuşum gibi geldi. Çocukkenki kan korkum, kesme, kesilen etin henüz kanamadığı o beyaz an... belki oydu. O, o kesikteydi. Korktuğum kan onunkisiydi, aşkından korktuğum gibi. O vardı. Seni seven insan her zaman vardır, Angela, seni tanımadan önce vardır, senden önce vardır. Artık korkmuyordum. Ani bir sıcak, yoğun ve güzel, yalnızca bana ayrılmış bir güneş omuzlarıma giriyordu.

"Neşter."

Aleti tuttum, sıktım, onun etine değdirdim. Seni seviyorum, diye düşündüm, kulaklarını, boğazını, yüreğini seviyorum. Ve yardım. Onun açılırkenki gürültüsünü duydum ve kanını bekledim.

Sonra işimi yaptım. Dışarı çıkan kan organları karıştırmıştı, en iyi görüldüğü yerde rengi nekrozdan koyulaşmıştı bile. Bağırsakları ittim. Dölyatağı griydi, fallop boruları büyümüştü, her yerde iltihap vardı, büyük bir torba Douglas çıkmazının altında duruyordu. Hemen kürtaj geldi aklıma, Angela. O enfeksiyon travmatik bir ameliyattan kaynaklanıyordu. Yine de anlayamıyordum, mikroplu bir kürtajdan çok az zamanda ölünür. Bir kürtaj daha olmuş olmalıydı, o da iyi yapılmamıştı. Ve içinde o enfeksiyonla, öyle devam etmişti yaşamaya. Gözlerimi oynattım, bir adım geri gittim. Bir düşünce daha vardı aklımda... Çevreme bakındım, yamuk yüzlü genç kork-

muş, sabit bakışlarla bana bakıyordu, hemşirenin de yüzü altüst olmuştu, alnında bir kan lekesi vardı. Italia'nın küçük, soluk ve uykulu, onu saran örtülerin yeşilinin vurduğu yüzüne baktım. İşte o anda Tanrı'dan yardım istedim. Kollarımı yukarı kaldırdım, kanlı eldivenlerle yumruklarımı sıktım. Mücadele edecektim, gitmesine izin vermeyecektim ve Tanrı'nın bunu bilmesini istiyordum.

Kanamayı durdurdum, iltihabı temizledim, bağırsağının küçük bir parçasını kestim. Ancak en sonunda dölyatağıyla ilgilendim. Çok tehlikeliydi, enfeksiyon her yere yayılmıştı, riske giremezdim. Çocuğumuzun sığınağı olması gereken o gri mahfazayı çıkarıp aldım. Gözlerimi bir daha kaldırmadım, Angela; yalnızca ara sıra, yeni bir alete ihtiyacım olduğunda kaldırıyordum, bakışımı sağa, siyah saçlı, bana ne vereceğinden asla emin olmayan hemşirenin ellerine çeviriyordum. Odaya yalnızca Italia'nın bedenindeki ellerimin sesi yayılıyordu. Parmakların ameliyat ederken çıkardıkları o kaygan, cıvık cıvık, gergin ses. Sonunda iyimser, güven doluydum. Pislik içindeydim ve titriyordum, pis kokuyordum. Gün pencerede yükselmişti, üzerimde yeni bir ışık, dolu bir ışık vardı artık. Hemşire yorgunluktan ve sıcaktan terliyordu. Çünkü, ancak fark etmeye başlamıştım ki odada boğucu bir sıcak vardı. Dikmeye başlamıştım ve o sıcak saçlarımın arasına, parmaklarımın ucuna yapışıyordu. Kalp atış diyagramı düzenliydi. Etine iğneyi, bir gelinliğe son rötuşları yapan özenli bir terzi gibi batırıyordum. Gece bitmişti. Biraz sonra, nihayet, arkamdaki sandalyeye oturacaktım. İki gündür yıkanmıyor ve tıraş olmuyordum; yine de kendimi melek gibi hissediyordum. Gözlerim kapalı, ensem duvarda, bir televizyon filmi kahramanı gibi.

Oysa öldü. İki saat sonra, yaşam ondan koptu. Yanındaydım. Uyanmıştı. Aynı katta bulunan bir odaya götürmüştüm onu, yatağının yanında başka bir yatak vardı, boştu. Ben yol seviyesindeki pencerenin önünde ayakta dururken uyanmıştı. Bir akşam önce göremediğim, gün ışığıyla ortaya çıkan, düz ve killi manzaraya bakıyordum. Geniş bir reklam tabelasında, bir kovboy bir kutu biraya binmişti. Bir sınır, diye düşündüm. Evet, bir ticaret yeri gibiydi. Hastane binasının bir gümrüğünki gibi dayanıksız ve bürokratik bir görüntüsü vardı. Her aşk öyküsünün, kanıta ihtiyacı vardır. Bir araba geçti, kırmızı, küçük bir otomobil, gürültüsüz geçti. Güneş gökyüzünde güçlüydü. *Yakında yeniden yaz olacak.* Gülümsedim.

Bir şeyler mırıldandı, ona doğru döndüm. Güneş gözlerinin içindeydi, gri iris tabakası gümüş pullarla nokta noktaydı.

"Susadım..." diye mırıldandı. "Su."

Formika komodinin üzerinde, hemşirenin benim için getirdiği bir şişe su vardı, altı saat süren ameliyatın getirdiği aşırı susuzluktan sonra, soluk almadan neredeyse hepsini içmiştim. Yeşil camdan şişenin dibinde tam bir yudum kalmıştı. Cebimdeki mendile biraz su damlattım ve kuru, çatlak dudaklarına sürdüm. Yardıma muhtaç bir kuş gibi ağzını açtı.

"Daha..."

Mendili yeniden ıslattım, dudaklarının arasına koydum, emdi onu. Her şey birkaç dakika içinde oldu, ansızın boynunu arkaya atıp başını kaldırdı. Sanki onun ol-

mayan bir ses çıkardı.

"Ne yapacağım?"

Hiçbir şeyle ya da uzakta gördüğü kendisiyle, başının üzerinde, tavanda dans eden ikiziyle konuşurmuş gibiydi. Ellerimi kuvvetle yatağa dayayarak, bakış alanına girdim. *Nereye gitmek istiyorsun, küçük kırık devedikeni, soluksuz kurbağa? Nereye çekip gideceğini sanıyorsun?* Yumruklarıma dayanmıştım, kollarım gergin, üzerine düşmemeye dikkat ediyordum. Görüşünü engelliyordum. Ben gölgede, o ise altımda, ışıktaydı. Çoktan öbür yandaydı. Gözleri beyazında dönmüş, bir şeyler arıyordu, üzerinde bir yer vardı sanki, oraya ulaşmada güçlük çekermiş gibi debeleniyordu.

"Ne yapacağım?" dedi bir kez daha, boğuk ince bir sesle, yukarıda, güneşin sıyırdığı o alçak tavanda bekleyen birine söylermiş gibiydi bunu. Yüzünü okşadım, çenesi tuhaf bir biçimde sertti. Çenesinin altında eti mavi damarlarla doluydu, boynu gergin ve parşömenden bir fener gibi saydamdı. Onu böyle giderken kaç kez görmüştüm! Sevişirken, ansızın başını arkaya, duvara doğru atıyor, o boynunu uzun ve zayıf görünmesine neden olacak biçimde gerip, karanlıkta yalnızca kendisinin olan bir yer arıyordu. Gözkapaklarını göz çukurunda sıkıyor, sanki bir kokuyu izlermiş gibi burun deliklerini açıyordu. Asla sahip olmayacağı bir mutluluğun yoğun kokusunu arıyordu, onu umutsuzca o terli yastıkta bulmaya çalışıyordu. Bir kez daha bakışını yakalamaya çalıştım, ama çenesi terli elimden kaydı.

"Aşkım..."

Derin derin soluk aldı, göğsü kalktı, sonra indi; o soluk verişte tüm bedeni çöküyordu, kendini bırakıyordu. O sırada bana baktı, ama beni gördüğünden emin değildim. Dudaklarını oynattı, son bir sözcük fısıldadı:

"Beni götür."

Nereye olduğunu söylemedi. Yastıkta hareketsiz duruyordu, yaşamıyordu ama öbür tarafta da değildi, ölüm-

den önceki, olmayan yerde durmuştu. Yüzü genişlemiş, yayılmıştı, yukarı, onu bekleyen birinin olduğu yere bakıyordu, acı çekmeden, güçlük çekmeden. Son nefesi ince bir inilti oldu, bir rahatlamaydı. Böylece gökyüzüne doğru yolunu buldu, Angela.

Sakın kımıldama.

Tükürüğümün üzerine damladığını gördüm, ağzım tükürük doluydu. Onu bırakmadım, ne gözlerimle ne de kesilen soluğumla. Üzerinde solumaya başladım. Eğiliyordum, ona çok yakındım, belki de onu soluğumla kurtarmayı umuyordum. Perişan yüzümle üzerine yükleniyordum... Sudan çıkan buharı andıran hafif bir gücün bedeninden kurtulduğunu hissediyordum. Doktor olarak bir şey yapmayı düşünemedim, doktor olduğumu unutmuştum. Bir gize bakarmış gibi dikkatli ve buğulanmış gözlerle baktım ona; saatler önce sana doğarken baktığım gibi baktım ona. Böylece ölmesine izin verdim. O son nefesin ağzından çıkmasına, o nefesin rüzgârının kirpiklerime ulaşmasına izin verdim. O kaçmış, tavan tarafından emilmişti. İçgüdüsel olarak dönüp onu yukarıda aradım. Gördüm onu, Angela, çocuğumuzu gördüm. Bir an için yüzü yukarıda belirdi. Güzel değildi, annesininki gibi zayıf ve sert bir yüzü vardı. O küçük orospu çocuğu Italia'yı almaya gelmişti.

Yüzünün olduğu o yerde, tavanda, sıvada ona çok benzeyen bir nem lekesiyle birlikte bir çatlak duruyordu. Bana bıraktığı şeyin, o hareketsiz ve hâlâ ılık olan bedenin yanına kıvrıldım, bir elini alıp üzerimde tuttum. *Tamam, git, Ayrıkotu, yaşamın artık seni yaralayamayacağı yere git, köpek yürüyüşünün eğri büğrü yönüne git. Yukarıda gerçekten bir şeyler olduğunu umarım, bir örtü, bir kanat, çünkü hiçliğin kara yanı senin için gerçekten haksızlık olur.*

Odada çeşitli eşyalar vardı, sandalyeler, ilaçlar, aletler... önüme çıkan her şeyi tekmeledim. Sonra ellerime

baktım. Cerrah eldiveni kauçuğunda uzun süre kaldıktan sonra hâlâ beyazımsıydılar, yumruklarımı sıktım, yararsızlığımı sıktım. Ve duvara karşı, ellerime karşı saldırdım. Gerçekten değişik bir vahşetle, parmak eklemlerimin üzerindeki deri kanayıp yırtılıncaya, kemiklerin beyazı görünene kadar vurdum duvara. İçeri biri girene kadar vurdum. Çok kişi geldi, bir adam kollarımı arkaya bükerek durdurdu beni.

Daha sonra ellerimi sardılar, bir sedyeye oturmuştum, o yaralara sanki benim değillermiş gibi heyecansız bakıyordum. Acı duymuyordum, ne yapacağımı düşünüyordum. Yüzümü yıkamıştım, boynumu musluğun altına sokmuştum, işemiştim, gömleğimi pantolonumun içine yerleştirmiş, her şeyi o acıyan ellerimle yapmıştım, geriye doğru kafatasıma yapışmış ıslak saçlarımla oradaydım.

Ellerimi sarıyorlardı, eğik yüzüne bakır rengi bir saç tutamının düştüğü bir genç kız yapıyordu bunu. Adli tabip gelmişti bile, kâğıdını doldurup gitmişti. Italia hâlâ giydirilmemişti, onu giydirmek gerekiyordu, giysileri arabamın bagajındaydı. Kocası değildim, bir akrabası değildim, kimsesi değildim. Yaramı temizleyen genç kız Italia'nın bedeni üzerinde benimle aynı, ne benden daha az ne de benden daha çok hakka sahipti. Başını kaldırdı, yüzünü gölgeleyen saçlarını kulağının arkasına attı. Ona teşekkür edip sedyeden kalktım.

Hastane müdürünün odasına daldım, oradan birkaç yıl önce ameliyat ettiğim bir emniyet müdürü yardımcısını aradım. İşlem bir saatten az sürede halloldu. Yakındaki kışladan çok yardımcı olan bir mareşal geldi. Italia'nın ailesini arayıp bir kuzenini bulmuştu. Kuzen bedeniyle benim ilgilenmeme hiç karşı çıkmamış, hatta, cenaze masraflarını ben karşıladığım için rahatlamış gibi gelmişti.

Koridorda ayakta duruyorduk, adam benim sargılı ellerime bakıyordu.

"Sizin o ölen kızla ne ilginiz var?"

Onunki üniformasının sağladığı güçle insani merakı.

"Nişanlımdı."

Mareşalin gözleri masmaviydi. Bir gülümseme gibi görünen bir biçimde yüzünü oynattı, o mavi bakışını kırışıklar arasında kıstı.

"Başınız sağ olsun," diye fısıldadı.

Hemen sonra cebimde mühür dolu bir kâğıt ve kollarımın arasında Italia'nın giysileri vardı. Onları hastanenin arkasındaki meydanda, güneşin altında, ayakta bagajın içine eğilip seçmiştim. Valizini açıp içini karıştırmıştım. Düşünmeyi bırak, diyordum kendi kendime, bir şeyler al da git.

Ölüleri iki kişi giydirir, ama ben bunu tek başına yapmak istedim. Hemşire bana yardım etmek istediğini söylediğinde, başımı sallayıp ona beni yalnız bırakmasını söyledim. Karşı çıkmadı. O hastanede artık hiç kimsenin bana karşı çıkmaya kalkışmadığını fark ettim. Çektiğim acı herkesi çok korkutmuş, geri çekilmelerine neden olmuştu.

Ölümün bacakları ne de hızlı, Angela, ona düşen her şeye nasıl da çalışkanlıkla sahip çıkıyor. Italia yatak gibi, masa gibi, cansız her şey gibi sabit ve ıssızdı. Onu giydirmek kolay olmadı, gömleğinin kollarını geçirmek için önce bir yanına, sonra öbür yanına yatırmak zorunda kaldım. Bana yardım etmiyordu, ilk kez. Ben gerçekten umutsuzdum, çünkü azıcık hayatta olsa, bana yardım edeceğini biliyordum. Şimdi ağırlaşan ve düşen, canını acıtmadan demir yatağa çarpan o kollarını kaldırırdı. Gömleğin kolları geçmişti, yalnızca düğmeleri iliklere geçirmek gerekiyordu artık. Tam onu sevdiğimi bildiğim sırada, bana sevmeyi öğrettiği anda bırakıyordu beni.

Meme uçlarına bakıyordum, yayılmış göğsünde, biri bir yanda, öbürü öbür yandaydı. Açık renk, kurtçuk göv-

desi gibi saydam. Rastlantı sonucu, valizini karıştırırken, benim kesik tırnaklarımı koyduğu mücevher torbasını bulmuştum. Cebimdeydi, devetüyü rengi, kadifeden yumuşak bir torbaydı, onu ellerinin arasına sakladım. *İşte, al mücevherlerini Italia, bu sararmış parçacıklar seninle birlikte kum olacaklar.*

Giysisi gibi koyu gözlüklü, parlak ayakkabıları zeminde ses çıkaran bir adam geldi. Kapıyı çaldı, yanıt beklemeden odaya girdi. Yaslarda nasıl davranacağını bilen bir adamdı, saygılı ama kararlı bir adamdı. Tepkisiz yüzümden ne tür bir ölümü gömmeye geldiğini ve içimdeki acının miktarını hemen hesapladı. Yatağa doğru birkaç adım attı, ceketinin önü açıldı, tokası altın yaldızlı siyah bir kemer takmıştı, gözüm o tokaya takıldı. Adam eski, kusursuz bir görüntüye sahipti, briyantinle düzleştirilmiş saçları yuvarlak başının arkasına doğru taranmıştı, bakışı kara gözlük camları tarafından yutulmuştu, ağzı yüzünde sabit bir kesikti. Italia'ya bakıyor, ondan geri kalanları ölçüp biçiyordu. Italia güzeldi. Ölüme kusursuz biçimde bırakmıştı kendini; gölgesiz, korkusuz, taş bir güzelliğe hapsolmuştu. Adam o güzelliği, onun ötesinde bulunduğu uzaklığı fark etmemezlik edemezdi, kızım. Bu onun işiydi, her ölümden kuşkusuz bir şey öğreniyordu. Üzerinde usta bir terzinin, mezurasız ölçüleri almasını bilen birinin hızlı bakışı vardı. İşini hızla yapıyordu. Italia öyle zayıftı ki, bir çocuk tabutuna sığardı, geriye kalan boşuna harcanmış tahtaydı. Italia'ya onun gözüyle, onunla ilgilenmesi gereken cenaze kaldırıcısı gözüyle bakıyordum. Yabancıya karşı ani bir yakınlık hissettim. Aynı ipteydik, bir düşünceyi paylaşan iki adam. Bir giz karşısında iki yüz. Onunki benimkinden daha rahat, ama kırışıksız ceketinin, karanlık gözlük çerçevesinin arkasında yine de güçsüz.

Bir elini omzuma koydu, sıcak bir eldi, oynamadı. O ele ihtiyacım vardı, kızım, bunu bilmiyordum. Bana iyi

geldiğini hissettim. Düşünceli, istekli, beni yeryüzünde tutan bir güney eliydi. Bana, bizi yalayıp geçen bu kara dumana bir anlam vermeye çalışmadan kalmak, unutmak gerek, der gibiydi. Alnında, bilinmeyende bir orak gibi geniş bir haç çıkardı. Ben de onun arkasından haç çıkardım, tıpkı bir rahibin yanındaki söz dinlemez bir çocuk gibi.

Daha erkendi, önümüzdeki birkaç saat için karar verdik, tabuta konmadan önce belli bir zaman geçmeliydi. Benim acelem yoktu, Italia'nın mümkün olduğunca uzun süre dışarıda kalmasını istiyordum. Güneş gökyüzünden, nesnelerin hareketi beni artık ilgilendirmediğinden bir daha bakmayı göze alamadığım pencereden omzuma çarpıyordu. Işık üzerinde batarken ve onun için dünya karanlığa doğru inerken Italia'nın durağanlığına bakıyordum. Odanın her köşesini dolduran o titrek koyu mavilikte eti solgun küle dönüştü. Oturduğum yerde, çenem göğsümde uyuyakaldım. Ama onu da o mavi haliyle peşimden sürükledim. Durgun bir koyun çamurlu suları içinde, yüklü bir gemiye doğru yüzüyordu, bir posta gemisiydi bu belki de, bacakları kasığına kadar çamura gömülmüştü. O demir atmış, yakında yola çıkacak gemiye yaklaşmaya çalışırken hareketlerinin çıkardığı su sesini duyuyorum. Yanında eşyaları var, bir askıya asılı sallanan kırmızı çiçekli vual bir elbise, o alçak sularda çekerek getirdiği yüzer bir masanın üzerine dikilmiş bir sandalye. Boş bir sandalye. Yorgun değil, üzgün de değil, tersine istek dolu, saçları karanlıkta kurbağalara benziyor.

Gece olduğunda birisi içeri girdi, karanlığa şaşırdı.

"Işık nerede?"

O sesin eli duvarı yokladı, eli gördüm, çünkü karanlıkta seçebiliyordum. Bir rahipti, kısa boylu ve zayıf sayılmayacak bir adamdı, yere kadar bir giysi vardı üzerinde. Sıska ama gevşek, renksiz ve tek bir ifadeli yüzü vardı; bu bir tür gülümsemeydi, belki ulaşılmış büyük mutluluğu anımsatıyordu, ama aslında alaylı, gerçekten ap-

tal bir sırıtışa da benziyordu. Italia'nın yatağına yaklaştı ve ağır, ulaşılmaz bir dua mırıldandı. O rahibin bitkin mırıldanışında kutsal hiçbir şey yoktu, adamda belli bir bayağılık sezinler gibi oldum. Odasında oturup hiç ilgisiz, sanki lodosun kaldırdığı tozmuş gibi, gelen gidene bakan tembel bir mübaşir gibi kişiliksiz. Ölüyü aceleyle, neredeyse duyulmayan bir iniltiyle kutsadı ve ışığı açık bırakarak çekip gitti.

Gün ağardı. Başımı yatağın üzerine koyduğum dirseğime dayamış, aşağıdan Italia'ya bakıyordum. Yüzünde, sanki gece üzerinde birkaç gölge unutmuş gibi, koyu bir şey görünmeye başlıyordu. Oysa bayat kanın karanlığıydı bu, artık yaklaşmakta olan bozulmanın ilk işaretleriydi. İçgüdüsel olarak benim tenimin de aynı gölgelerle lekelenip lekelenmediğini görmek için kollarıma baktım. Günün aydınlattığı tenim lekesizdi.

Cenaze kaldırıcısı geri döndüğünde gözleri açıkta, koyu gözlük camları başının üzerindeydi. Beyaz gömleği buz ışıkta ceketinin siyah yakasının ötesinde parlıyordu. Yalnız değildi, yanında bir genç vardı. Tabutu, odanın dışında yere koydular. Adam kapıyı çalıp içeri girdi.

"Selam," dedi.

"Selam," diye yanıt verdim.

Başıyla, memnun, onayladı, çünkü ona yanıt vermiştim, çünkü şimdi konuşacak durumdaydım. O örtüsüz gözlere baktım. Ve onun, mesleğinin korkunçluğunun bilincinde bir adam olduğunu anladım.

"Dışarı çıkmak ister misiniz?"

Çıktım, gençle birlikte tabut girdi içeri, o da ceketli kravatlıydı, onlara yardım etmek için bir hemşire gelmişti, zayıf bedenli ve kaçamak bakışlı bir kadındı.

Bana tarif ettikleri, karayolu üzerinde bulunan bir kafeye doğru yürüdüm. Yan tarafta bir havuz sergisi vardı, mavi, tozlu havuzlar duruyordu.

"Saat kaç?" diye sordum tezgâhın arkasındaki bir

deste kâğıdı düzelten ihtiyara.

"Altıyı geçiyor."

Bir kahve içtim. Karnım aç değildi, ama yine de paketin tadının sindiği bir kurabiyeyi yemeye çalıştım. İki kere ısırıp geri kalanını belki de şemsiye kabı olan uzun tunç kovaya attım.

"Görüşürüz," dedi ihtiyar arkamdan.

Karayolundan yolu sessizce, bir geminin denizi yardığı gibi yaran bir otobüs geçiyordu. Bir daha görüşmeyecektik, ben ve ihtiyar, kahvesi iğrençti. Ufukta kaybolan o kil düzlüğü bir daha görmeyecektim. Orada gideceğime inanmıştım, bir serüvene inanmıştım. Şimdi rüzgârsız, durgun, gözün alabildiği manzarada nesnelerin hareketini engelleyen bir zarı andırır bir hava vardı. Italia'nın ölümü sonuna kadar, o alana güneşin doğduğu yere kadar ufka egemendi. *Elveda, aşkım, elveda.*

Tabuttaydı, tabutun içinin kaplı olduğu atlas kumaşa gömülmüştü. Gömleğini eteğinin içine sokmuşlar, saçlarını taramışlardı. O süsün şatafatı yoksul köklerini ortaya çıkarıyor, ona bir köy gelini, ayin alayında taşınacak köylü bir azize havası veriyordu. Galiba yüzüne bir şey, bir fondöten ya da bir krem sürmüşlerdi, Italia'nın yanakları parlıyordu biraz ve işte o parlaklıktı onu yoksullaştıran.

"Ayakkabısının bir teki yok."

Meydana gittim, bir gece önce ayağından düşen çok yüksek ve ince topuklu, şarap rengi ayakkabıyı buldum. Ayağına giydirdim. O ikiz, kimbilir hangi yolların kararttığı ayakkabı tabanlarına baktım. Geriye kalan her şeyden daha çok etkilediler beni. Onun adımlarını, yürürken, yaşarken çektiği o zorluğu, hiçbir işe yaramayan o küçük direncini düşündüm. Okşadığım son parçası bir ayak bileği oldu. Sonra onu kapattılar.

Yola çıktık. Araba kullanmaya ne gücüm vardı ne de

istekliydim, midesinin çevresinde sıktığı, tokası altın yaldızlı bir kemeri olan o sessiz adamın yanında yolculuk edecektim. Arabamı kilitledim ve cenaze arabasına doğru yürüdüm. Cenaze kaldırıcısı arabaya girmeden önce ceketini çıkarıp arkasına, bizi tabuttan ayıran camın yanındaki döşemede bir kancaya astı. Ceketi Italia'nın yattığı tahtayı sıyırıyordu, yolculuk boyunca da sıyıracaktı. O samimiyet hoşuma gitti. Geniş koltuklu, şoförü gibi kusursuz o arabada kendimi rahat hissediyordum. Döşemeden ve koyu fundadan kontrol tablosundan sandal ağacı kokusu yayılıyordu.

Pek çok noktasında onarım görmüş, alçak yaban böğürtleni çalılarının, gövdeleri acı çeken zeytin ağaçlarının sıklaştığı düz alanları yaran, bir palmiyenin ansızın asfaltı kırıp çıktığı eski yollara gittik. Hiçbir düzeni olmayan, tıpkı karşılaştığımız binalar gibi dağınık ve karmaşık biçimde ortaya çıkan bir bitki örtüsü vardı. O manzaradaki her şey usulsüz, oradan alınıp yıkılabilecek gibi görünüyordu. Belki orada oturan insanların genel anlayışı da öyleydi, belki düzen o usulsüzlükteydi. Evet, çünkü insanın gözü, şaşırmayı bırakıp o karmaşaya alışıyor, onun gizli bir büyüsüne kapılıyordu. Bakıyordum, benim koyu gözlüğüm yoktu, şeylerin üzerine kayıp onları soyan, en bayağı ayrıntılarını ortaya çıkaran öğle vaktinin düz ışığı vardı yalnızca. Sonuçta bir mezarlığa doğru gidiyorduk ve yol hiç de fena bulmadığım geçici bir araftı.

Cenaze kaldırıcısı hiç konuşmadan arabayı kullanıyordu. Briyantinli parlak saçları, bembeyaz, tek bir ter izi olmayan gömleğinin yakası o manzaranın karmaşasında öyle ilgisiz görünüyordu ki. Hızlı gidiyordu. Sürekli sarsıntılara karşın gergin boynu duruşunu koruyordu. Sanki yaşamın dışında bir yolculuk gibi geliyordu bana. Yer, yanımdaki yol arkadaşım, ruh halim, her şey aynı kaygının içine kapanmıştı. Ve dönemeçlerde ve yolun daha bozuk bölümlerinde, tabutun arkada, otomobilin keçeden

zemini üzerinde sakin sallanışı. Belki de sallanan Italia'nın içerideki, ona, büyük gelen o fazla görkemli tabuttaki bedeniydi. Merhamet istemiyorum, hiçbir şey istemiyorum, Angela, inan bana, ben bile bilmiyorum bu şeylere neden geri döndüğümü. Fazla içince işememezlik edemezsin. Ve her şeyi alıp götürecek bir deliğe ya da bilmediğin bir duvara karşı işenir.

Taş evler, deniz çinili evler, halk tabakasının oturduğu binalar, ince parmaklıklı küçük balkonlar. Parlak camların ötesinde mütevazı yaşamlar akıp geçiyordu. Herkes cenaze arabasına doğru dönüyordu, kimi Tanrı korusun diye kulağını çekiyor, kimisi de haç çıkarıyordu. Tozlu meydanlarda top oynayan çocuklar, pencerelerde kadınlar, kafelerin önüne dikilmiş, gazeteden başlarını kaldıran adamlar dönüp bakıyorlardı. Çevrede aylak aylak dolaşan çok insan vardı, bunun üzerine cumartesi olduğunu anımsadım.

Önünde çok dik, neredeyse yola fırlayan bir merdiveni olan bir kilisenin önünden geçtik. Merdivenlerde bayramlıklarını giymiş bir grup insan vardı. Kucağında bir çocuk ve başında pembe bir kasket olan çok zayıf ve güçsüz bir kadın, gövdesinin üstünü döndürerek, geçişimizi izledi. Canlı, kötü niyetli bir merakla dolu gözleriyle karşılaştım. Çocuğun üzerinde kadının kolunun külotuna kadar sıyırdığı kat kat bir elbise vardı, kadının o kaba vücudun üzerinde sallanan morumsu, küçük bacaklara baktım. Gözümün önünden geçen her şey bana bir şeylerin işareti gibi geliyordu ve belki de öyleydi; yasadışı bir yazgının karanlık iziydi. Kendini göstermek için karşıma çıkan bu karışık görüntülerin arasına girmekten başka bir şey yapamazdı. O yolculuk neredeyse gerçek değilmiş, simgeselmiş, düşmüş gibiydi. Çocuğun bacakları cansız gibi duruyordu, yüzü benim göremeyeceğim bir yere gömülmüştü... Belki benden korkuyordu, onun için annesi beni o mosmor bakışıyla hançerliyordu.

O simgesel sıkıntıya gerektiğinden daha fazla yuvarlanmamak için çevreme bakmayı bıraktım. Kuru dalgalarında birkaç çöpün ve küçük bir gezici sinek bulutunun olduğu çamurlu bir dereye dalıp gittim.

Yanımdaki adamı sessizlik ve profesyonellik bürümüştü. Yerleşim merkezlerinde, sakinlerine tabuta bir selam verme, bir dua etme olanağı vermek istercesine yavaşlıyordu. Yüzünün ifadesi değişiyordu, görevine uygun güçleniyordu. Hüzünlü son ulak rolünü oynuyordu. Geçiyordu ve arkasında bir düşünce bırakacağını biliyordu. Ama profilinde alaylı bir iz keşfediyordum. Evet, onunki aynı zamanda bir karnaval eğlencesiydi, tıpkı ölüm maskesi takmış, önünden geçenleri, bir orak sallayıp korkudan sıçratan serseri bir gencinki gibi. Kara yüzünde hareketsiz duran gözlüğün birçok kullanımı olduğunu anlar gibiydim. Yavaş ilerliyor ve karşısına çıkan kalabalığı duvarlara, köşelere sıkıştırarak yarıyor, ağızlardaki sözcükleri kesiyor, bakışları yakalıyor, başları öne eğdiriyordu: İnsanları korkmuş bir hayvan sürüsü gibi arkasında bırakıyordu.

Sonra denize geldik, ben bunu beklemiyordum. Alnımı pencereye dayamıştım. Deniz ansızın, gözle burnun kara eyeri arasına girdi; mavi, hareketsiz bir şerit. Bir tren geçti, öyle yakındı ki, beni ezip geçecek sandım, içgüdüsel olarak camdan çektim kendimi. Yol demiryolu boyunca ilerliyordu, bunu fark etmemiştim, raylar çok yakındı. Sonra tren bitti, deniz geri döndü. Çimento küpler, dalgaların yuttuğu o çok ince kıyının suyunda blok halinde dağılmışlardı, geriye yalnızca kumlu bir plaj parçası kalıyordu, sonra hemen demiryolu geliyordu. Çeşitli biçimlerde kasvetli binalar sıra sıra, antenli eğri büğrü yeleleriyle iç kısma doğru göz alabildiğince devam ediyordu.

Annene haber vermem gerekirdi, onu ve seni unutmuştum. Sizi aklımın bir kenarına koymuştum, orada

bana ait değilmişsiniz gibi duruyordunuz. Elsa'yı sanki bir arkadaşın karısı gibi düşünüyordum; sana gelince; bir baba değildim, bir yetimdim. Cama yansıyan gözüm şaşkın bir sürüngen gibi beni dikkatle inceliyordu.

Bir reklam panosunda büyük bir lavabo musluğu yanımdan geçiyordu. Öncekilerden daha geniş bir yoldaydık. Cenaze kaldırıcısı vites değiştirmişti, motoru nihayet düzleşen o asfaltta rahatlatıyordu. İki yönü ayıran yol üstü barikat yoktu, fazla hızlı giden arabalardan biri kontrolden çıkabilirdi. Çünkü herkes, o yolculuk sırasında öğreniyordum bunu, cenaze arabasının işini bitirmiş olup olmadığını görmek, bitirdiğinden emin olmak istiyordu. Arabamıza bir göz atmak isteyen bir sürücünün dikkati dağılabilir ve üzerimize gelebilirdi. Ne de olsa ilerleyen ölümdük. Bir cenaze arabasının içinde bir cenaze kaldırıcısının yanında ölmek muhteşem olurdu. Bir süre böyle bir şeyin, yazgının benim için sakladığı son olduğunu düşündüm. Yolculuk arkadaşım bununla ilgili hiçbir şey bilmiyor gibi görünüyordu, bataklık gibi ağır bedeniyle arabayı kullanıyordu. Elleri direksiyonda sabit, bakışı koyu gözlük camlarında.

Benzin almak için durduk.

"Bir şey yemek ister misiniz?" diye sordu benzincinin ötesindeki camlı yapıya bakarak.

Italia bizimle birlikte inmemişti. Bir benzincide son durduğumda da arabadan inmemişti, koltukta uyuyordu ya da belki uyuyormuş gibi yapıyordu. O araba yıkayıcısının mavi fırçalarına baktıktan sonra başımı çevirdiğimde camın ötesinde uyanık gözlerini görmüştüm ve başaramayacağımızı, onu yeniden kaybedeceğimi düşünmüştüm. Bir benzincide onun öleceğini bilmiştim.

Cenaze kaldırıcısı yemek yiyordu. Bir tabak soğuk risotto ve bir şişe su almıştı. Gömleğinin yakasına bir peçete sokmuştu. Bunu özenli bir biçimde yapmıştı. Neredeyse tedirgin edici, fazla kasıtlı, ama elbette insana ait,

mesleğinin bir reklamı gibi de görünen sükûnetle, o zamanı kendisine ayırırken bakmıştım ona. Tavırlarının küstahlığı aracılığıyla, bir sonrakini kısa ve öz biçimde özetlediği kaçınılmaz son karşısında sabırlı olmaya davet eder gibiydi.

Kimse yanımıza oturmamıştı. Bir ölü gömücüyle yolculuk etmenin yararlarını anlamaya başlıyordum, başını oynatmadan, boynunu eğmeden çatalı ağzına götüren o adamdan daha iyi bir yol arkadaşı isteyemezdim. Ben bir meyve salatasıyla bir bira almıştım. Camdan dışarı, bir eternit çatının altına park etmiş cenaze arabasına bakarak, soğuk şişeden ağzıma değdirmeden bira içiyordum. Plastik çatalı aldım ve meyve salatasına batırdım, koyu bir üzüm tanesi kaptan dışarı sıçradı. Cenaze kaldırıcısının üstüne, yakasının yanına çarptı. Adam bu küçük zarar karşısında şaşırıp kaldı. Peçeteyi üzerine yerleştirmek için zaman harcamıştı ve ben bir rastlantı sonucu, o bembeyaz gömleğinin tek örtülü olmayan ucundan onu vurmayı başarmıştım. Peçeteyi boynundan çekip çıkardı, içecek suyla ıslattı ve lekeye sürttü. Ondan özür bile dilememiştim. Derisine yapışmış ıslak pamuklu kumaştan görünen koyu kıla bakıyordum. Gözlüğünü çıkarmış, sapları açık masanın üzerine bırakmıştı. Gözleri tahmin ettiğimden çok daha küçüktü.

Yeniden biraya yapıştım ve bir höpürtü duyulana kadar başıma diktim.

"Bir kahve ister misiniz?"

"Hayır, teşekkür ederim."

Ayağa kalktı, elinde tek bir fincanla geri döndü. İçti, sonra açmadığı küçük şeker paketini ceketinin cebine soktu. Gözlüğünü takmamıştı. Elleri birleştirdiği gözlük saplarında düşünceli geziniyordu. Camın önünde, dilimleri katı toz kaplı sönük bir kalorifere dayanmıştım.

"Sevgiliniz miydi?"

Sorusu tıpkı cenaze arabasının üzerindeki eternit tabakaları arasında hışırdayan beklenmedik rüzgâr gibi,

beklenmedik bir biçimde ulaştı bana.

"Neden öyle düşünüyorsunuz?"

Henüz başımı çevirmemiştim. Bira şişesi cama yansıyor, o çok kirli ve donuk yüzeyde yeşil bir ışık yayıyordu.

"Parmağında nikâh yüzüğü yoktu, oysa sizin var."

"Belki de takmıyordu..."

"Hayır, *bu* kadınlar takar."

"Kaybetmiş olabilir."

"Yenisini satın alırlar, alışverişten kısarlar, borç alırlar, ama onu alırlar."

Belki susmaya devam etse daha iyi olacaktı, sesi sessizliği kadar mükemmel değildi.

"Onu çok mu seviyordunuz?"

"Sizi neden ilgilendiriyor?"

"Hiç, konuşmak içindi."

Gözlüğünü masadan aldı, doğruldu ve ışığa karşı koyu gözlük camlarına baktı.

"Bir yıl önce karımı kaybettim."

İki eliyle dikkatli bir hareketle yeniden takmıştı gözlüğünü. Koyu renk kemikten sağlam saplar kulağının arkasına kaymıştı, o durup gözlüğün duruşunun doğruluğunu ölçmüştü, sonra ellerini çekmişti. Ayaklanmıştı bile.

"Gidelim mi?"

Arabayı sürerken daha üzüntülü duruyordu ya da belki bendim üzüntülü olan, yol arabanın önünde yuvarlanan gri bir çamur bulamacına benziyordu.

"Onu çok seviyordum..." diye mırıldandım, "pek çok."

Daha geç vakit il yolunun kenarında bir tarlanın ortasındaki beyaz toprak yolda durmuştuk. Siyah araba kötü bir biçimde park etmişti. Büyük bir dut ağacı vardı orada, ben sıcak, sırtımdan çok daha sıcak gövdesine

yaslanmıştım. Başım önde, ağlıyordum. Cenaze kaldırıcısı ayakta önümde duruyordu. Biraz önce bana bakmak için eğilmiş, "Gayret..." deyip sarılmıştı, sonra yeniden doğrulmuştu ve uzun otla kaplı, rüzgârın girip müzikli bir sesle hışırdadığı o çayırda doğrulan dizlerinin çıtırtısını duymuştum. Ona her şeyi anlatmıştım, Elsa'yı, seni, daha yeni doğduğunu, Italia'yı. Ve onun için ağlamıştım, sürekli, adını her tekrar etmeyi denediğimde. Adını bitiremiyordum, heceler arasında hıçkırıklara boğuluyordum, midemde mayalanıyormuş ve artıyormuş gibi ağzıma gelen o birayı geğiriyordum.

Cenaze kaldırıcısı şefkat, insanca anlayış dolu bir çekinmeyle ara sıra bir parçama bakıyordu yalnızca. Çürümüş dudaklarıma, bakılmak için fazla kırmızı gözlerime bakıyordu. Sonra geri çekilip, bakışını, kıvrıla kıvrıla esen ıslıklı rüzgâra, müzikli otlara indiriyordu. Bir sigara yaktı. Sessizce içip izmariti beyaz yola attı. Onu ayakkabı tabanının altında ezip ayağının siyah ayakkabısı içinde bükülmesini izleyerek söndürdü.

"Yaşandığı gibi ölünür. Karım rahatsız etmeden çekip gitti, bir yaprak gibi."

Yeniden yola koyulduk, yolculuğun geri kalan bölümünde önceki halimize döndük. O gergin boynuyla, ben alnım cama dayalı. İçimizde, yan yana ama farklı olan ruhlarımızda, bir av peşinde koşmuş ve onu kaybetmiş, çalılığın karanlığında yorgun soluyan ve hâlâ aç olan iki kurt gibiydik.

Vardığımızda, havada bayıltıcı bir sıcak vardı. Zirvesi kesilmiş bir toprak yığınının üzerine dikilmiş kasaba, bir yanardağın sönmüş ağzını düşündürüyordu. Bitişik halde, yukarı tırmanan açık toprak sarısı evler kayadaki kükürt kesiklerine benziyorlardı.

Geleneksel giysileriyle ağır kadınlar, siyah yün çoraplı bacakları, iş ayakkabıları ve omuzlarında şallarıyla,

mezara giden toprak yolda yürüyorlardı; kenara çekilmeyi hiç düşünmeden, kuşkulu, keçiler gibi bizi inceliyorlardı. Yavaş ilerleyerek geldiğimiz giriş kapısının önündeki meydanda, zamanımızın giysileriyle bir arabanın yanında durmuş daha sıradan insanlar, üzerinde çiçeksiz bir tabutla ansızın beliren o yabancı arabaya aynı şaşkınlıkla baktılar. Cenaze kaldırıcısı ceketini almak için döndü.

"Gidip biraz kırtasiye işi halledeyim."

Ve siyah deriden, tabut gibi sert çantasını aldı.

Mezarlığın giriş kapısını tutan iki sütunun ötesine yürüdüğünü, duraksamadan sola döndüğünü gördüm. Belki mezarların topografyaları birbirine benziyordur; o sessiz yerde sanki orayı tanıyormuş gibi hareket ettiği kesindi, hatta bacakları daha da canlanmıştı, tıpkı ahırı tanıyan bir hayvan gibi. Yelpaze gibi açılan beyaz mezar taşları sırasının arkasında kayboldu. Öbür araba toz kaldırarak çekip gitti. Arabadan indim, mezara arkamı dönüp cenaze arabasının arkasına, toprakta koyu bir leke bırakarak işedim.

Cenaze kaldırıcısı geri dönüyordu, yanında ondan biraz daha kısa boylu, üzerinde lacivert iş pantolonu olan bir adam vardı. Ayrılmadan önce birbirlerine bir şeyler söylediler. Cenaze kaldırıcısı bana doğru geldi:

"Günbatımında kapatıyorlar, bir rahip bulmak gerek."

Tabut yerine konmuştu bile, kazılan toprak bir yığın halinde duruyordu. Rahibin giysisi rüzgârda uçuşuyordu, buhurdanı sallanıyor, buhur kokusu bize doğru geliyordu. Topal adam yerinden oynamamıştı, ödülünü bekliyordu. Onu cenaze kaldırıcısı bulmuştu, orada aşırı üzgün bir yüzle, sanki o yüz ifadesi de ücretine dahilmiş gibi duruyordu. Bedeninin ağırlığı daha uzun olan bacağının üzerine yüklenmişti. Mezar bekçisi de orada kalmıştı. Birlikte tabutu yerleştirmiştik, kolay olmamıştı. Ce-

naze kaldırıcısı ceketini çıkarmıştı, işin sonunda yeniden giymişti. Rüzgârda kalkan tozun yapıştığı alnı pis bir terle parlıyordu. Bu, bilek gücü işiydi ama ruh yardım etmişti. O sıcak rüzgâr üzerimde uçup dururken kendimi sakinleşmiş hissediyordum. Ellerim Italia'nın tabutu üzerine ilk toprağı attılar, artık bekçinin küreği uyumla hareket ediyordu, dolup boşalıyordu. Acı vardı, ama dinmiş, yorgunluktan yatışmıştı. Açık renk saç tutamının içinde sakat rahibin yüzü artık topraktan çıkarılıp bir tarlaya atılmış bir soğan gibi, ifadesiz duruyordu. Kardeş cenaze kaldırıcısının içi rahatlamış görünüyordu, o gün batmadan işini tamamlamıştı. Soluk aldığında karnının altında kemerinin altın yaldızlı tokası oynuyordu. Uzun bir gün olmuştu. Bir kesik gibi kesin, bir uçuş gibi enine, yukarıya bir göz attı: Evet, karanlık ona verdiği zararı ödeyecekti. Italia toprağın altındaydı ve toprak ellerimin arasından geçmiş, parmaklarımın sapanında taze ve top top kaymıştı. Şimdi o gömülüydü, onunla birlikte, Angela, aşkın geçici zamanı da gömülmüştü.

Bir kuşunki gibi koyu bir gölge gördüm. Birkaç metre ileride, mezarlığı ayıran gömüt taşı duvarının ötesinde, yarı saklanmış köylü biri vardı. Yaşlı, bir çocuk gibi ufak tefek bir adamdı. Elinde şapkası hareketsiz duruyordu. Az önce, toprak almak için eğildiğimde yoktu ya da belki ben fark etmemiştim. Bir hiçten ortaya çıkmış gibiydi. Gözleri meraksız, sanki beni tanırmış gibi, benim gözlerimde durdu. Başımı çevirdim, ama yine de enseme takılan o bakışın düşüncesi vardı kafamda. O sırada Italia'nın odasındaki fotoğrafı, o sarı fotoğraftaki genç adamı anımsadım. Babası, onun ilk gardiyanı. Yeniden döndüm, bu kez durmayıp yanına gitmeye niyetliydim. Ama yoktu, gömüt taşları duvarının ötesinde dönen rüzgâr esintisi ve artık hiçbir şeyin görülemediği siyah fon vardı sadece. Belki o değildi, belki meraklı bir ziyaretçiydi. Ama ben onu bağışladım, Angela ve böylece babamı

da bağışlıyordum.

Italia'nın varlığını gösteren hiçbir dikilitaş yoktu. Cenaze kaldırıcısı, kabartmalı süslemeler olmayan, sade bir gömüt taşı için mezar bekçisiyle anlaşmıştı, ama yaklaşık on günden önce hazır olmayacaktı. Bana kareli kâğıtlı bir bloknot ve bir kalem verdi.

"Ne yazmak istersiniz?"

Adından başka bir şey yazmadım, kalemin ucuyla kâğıdı delmiştim. Artık yapacak bir şey yoktu, birisi ilk olarak gitmeye karar versin diye doldurulmuş çukura bakıyorduk. Cenaze kaldırıcısı istavroz çıkardı ve hareket etti. Topal, yavaşça onu izledi. Ne yapacak bir hareketim ne de özel düşüncelerim vardı. Bir gün o ânı anımsayacağımı, olmayan bir şeylerle dolduracağımı düşündüm. O anda yararsız görünen her şeyi görkemli yapma olanağı bulacaktım. Bir avuç toprak aldım, cebime sokup onu parmaklarımın arasında kül gibi hışırdatacağımı düşündüm, ama dişlerimin arasına soktum. Toprak çiğnedim, Angela, belki ne yaptığımı anlamadan. Onu selamlamak için bir hareket arıyordum, ağzımı pisletmekten daha iyi bir hareket bulamadım. Tükürdüm, elimin tersiyle dudaklarımdan, ağzımdan geri kalan toprağı silip attım.

Cenaze kaldırıcısı ödenmesi gereken her şeyi benim çeklerimle ödemiş, artık geri dönüyordu. Kapanmış olan mezarlığın önünde, duvara dayanmış bekliyordum onu, aşağıdaki, evlerin ışıklarıyla beneklenmiş, hareket halindeki otomobillerin ışıklarının içinden geçtiği uçuruma bakıyordum. Cenaze kaldırıcısının ayak seslerini tanıdım, artık karanlık çökmüştü. O da duvara dayandı. Ceketinin cebinden benzincideki kafeden aldığı küçük şeker paketini çıkardı. Yırtıp ağzına boşalttı. O kadar yakınımdaydı ki, dişlerinin altındaki taneciklerin çıkardığı sesi duydum, tüylerimi ürperten bir çıtırtıydı. Şimdi eri-

miş, tükürüğüne karışmış olması gereken o tatlının tadını almak için dilini damağında oynattı. Aşağı, benim baktığım yere, ışıkların yüzdüğü karanlık uçuruma baktı.

"Bilmiyorum," dedi.

"Neyi?"

"Ölmek haksızlık."

Şekerli son tükürüğünü yuttu.

"Öyle olsa da gerçek."

Mezarlığa doğru baktım. Artık acı duymuyor, diye düşündüm. Ve bu iyi bir düşünce oldu.

Ada karşımda, bana çok yakın duruyor. Ben on beş yıl önceki gibi o uçurumun başındayım. Sen oradasın, karanlıkta, aşağıda titreyen o ışıklardan birisin. Seni neden buraya kadar getirdiğimi bilmiyorum, Angela. Ama şimdi o duvarın üzerinde ayakta durduğumu biliyorum, sen benim yanımdasın, sana bir rehine gibi sarılıyorum. *İşte, Italia, bu benim kızım, o doğan çocuk bu. Kaldır başını, Angela, göster kendini, hanıma merhaba de, o kraliçeye merhaba de. Bana benziyor, değil mi, Italia? On beş yaşında, poposu biraz büyük, incecikti, şimdi bir yıldır poposu biraz büyük. Yaştan. Abur cubur yiyor ve kaskını bağlamıyor. Kusursuz değil, özel değil, pek çok genç kızdan biri. Dünyada sıradan biri. Ama benim kızım o, Angela. Sahip olduğum tek şey. Bak bana, Italia, içimdeki şu boş sandalyeye otur ve bak bana. Gerçekten onu benden almaya mı geldin? Sakın kımıldama, bir şey söylemek istiyorum. Ne olduğunu söylemek istiyorum. Geri dönüp arkamda bıraktığım izleri sürdüğümde neler olduğunu. Heyecan duymuyordum artık, acı duymuyordum, umutsuzdum. Ama Angela benden ve senden daha güçlü çıktı. Sana yeni doğmuş bir bebeğin bir evdeki kokusunun ne olduğunu söylemek istiyorum, duvarlara yapışan, içeri yapışan güzel bir şeydir. Beşiğine yaklaşıyordum ve orada, o terli başın yanında kalıyordum. Uyanıyor ve gülümsemeye başlıyordu, bir ayağını emiyordu. Yeni doğan bebeklerin uçsuz bucaksız bakışıyla gözlerini ayırmadan bakıyordu bana. Senin gibi bakıyordu bana. Bir soba gibiydi, yararlıydı. Yeni ve cıvıl cıvıldı, bir armağandı. Yaşamdı. Ona sarılmaya cesaretim yoktu. Gökyüzünden bir*

uçak geçiyor, biraz sonra inecek. Ağlayan bir kadın var, orada, yukarıda. Elli beş yaşında bir kadın, biraz şişmanlamış bir kadın, çenesinin altında deriden küçük bir çanta var, o benim karım. Kokusu burnumda eskidi. Bir buluta bakmakta, kızına bakmakta. O bulutu kes, Italia, bir leylek gibi kes onu. Bana Angela'yı geri ver.

"Profesör..."

Ayağa kalkıyorum, hayatta hiç ayağa kalkmadım.

"Kapatıyoruz."

"Parametreler?"

"Normal."

Yüreğim yanaklarımdan dışarı çıkmak istiyor, hıçkırık ellerimde. Biraz çişimi kaçırıyorum. Ada'nın bir kolunu tutup sıkıyorum, bu en son sessizlik ânı.

Sonra duygu karmaşası, gürültüler hep birlikte geri dönüyorlar. Sesler geri dönüyor, doktor gömlekleri, kapılar açılıyor. Alfredo'nun gömleği kan içinde. İlk gördüğüm şey bu. Eldivenlerini çıkardı, elleri beyaz. O ellerle bana doğru geliyor.

"Biraz fazla sürdü, durayla sorun çıktı, kasıldı, çok kanadı, durdurmakta güçlük çektim."

Başlığı sırılsıklam, ağzının çevresinde maskenin izi var, yüzü deli yüzü gibi. Hızlı konuşuyor, dili dolaşıyor.

"Umarım yaygın bir aksonal lezyon değildir."

Soluğumla onaylıyorum.

"Değerlendiriyor musunuz?"

"Evet, Ada'ya onu yüzeyselleştirmeyi denemesini söyledim, biraz zaman gerekecek."

Sargılı başın aşağı reanimasyona doğru gidiyor. Hastabakıcı sedyeyi yavaş, sakınımlı itiyor. Artık bu cam duvarlar arasındasın. Kapalı gözlerine ve göğsünün üzerinde oynayan çarşafa bakıyorum. Soluk alıp almadığına bakıyorum. Ada solunum aletini çıkardı, narkozu kesti, ne olacağını görmek için seni su üstüne çıkarıyor. Senin çevrende, tüplerinin çevresinde özel bir dikkatle hareket ediyor. Solgun, gergin, dudakları kurumuş. "Gidin," diye

fısıldıyorum. İstemeyerek dediğimi yapıyor. Şimdi yeniden benimlesin, Angela. Yalnızız. Kolunu, alnını okşuyorum, serbest olan tüm derini okşuyorum. Başın krapfen biçimindeki bu dayanağa dayanmış, böyle durman gerekiyor. Damar dolaşımındaki her tür sıkışmayı engellemek için boyun kaslarının gergin durması gerekiyor. Başın kalp seviyesinin üzerinde kalması gerek. Kulakların dezenfekte ilacıyla kahverengi, yanaklarında biraz asfalt var, merak etme, o kendiliğinden çıkar, gerisini ben laserle çıkarırım. Başın için bir şapka alırım sana. Yüz tane şapka alırım. Arkadaşların ziyaretine gelecekler, bu sargıyla seni gülünç bulacaklar. Okula gitmediğin için seni kıskanacaklar. Yatağına müzik taşıyacaklar. Sana bir de sigara getirecekler. Şu ufak tefek olanı, rasta saçları omuzlarına kadar inen şu adi herif sigara getirir sana. Sevgilin mi senin o? Beğeniyorum onu, saçlarını beğeniyorum. Senin beğendiğin her şeyi beğeniyorum ben. Paten kiralayacağım, biliyor musun. Seninkiler gibi siyah, altı tekerlek dolu. Ekolojik pazar günlerinde seninle birlikte caddelerde paten yapmak istiyorum. Düşmek istiyorum, seni güldürmek istiyorum. Göğsünde tuhaf bir hıçkırık var. Seni yeniden solunum aletine bağlıyorum, sakın kımıldama. Oysa kımıldıyorsun. Elimi sıkıyorsun.

"Beni duyuyor musun? Duyuyorsan, gözlerini aç, canım. Benim, babişin."

Gözlerini açıyorsun, güçlük çekmeden, sanki çok basit bir iş yaparcasına açıyorsun. Gözlerinin beyazını ve siyahını çıkarıyorsun ortaya ve bana bakıyorsun.

Ada arkama geliyor.

"Ne var?" Belki farkına varmadı ama bağırdı.

Sana bakmayı, ıslak ıslak gülümsemeyi sürdürüyorum.

"Tepki gösterdi," diyorum, "bir parmağımı sıktı."

"Yalnızca istenç dışı bir tutma refleksi olabilir..."

"Hayır, gözlerini de açtı."

Alfredo üstünü değiştirdi. Yıkanıp saçlarını taradı.

Yarış kazanmış bir atlete benziyor. Dışarıda giydiği ayakkabılarının üzerinde naylon galoşlar var.

"Kafa içi basınç artışı, akut anemi, kalp durması... hiç sanmıyordum gerçekten."

"Biliyorum."

"Umut ettim."

"İyi umut etmişsin."

Üzerine eğiliyor, seni dürtüyor, tepkilerini kontrol ediyor. Gözlerini bir kez daha açıyorsun. Gülünç, umursamaz bakışını görür gibi oluyorum. Alfredo fişindeki ilaçları kontrol ediyor, biraz daha uyuşturucu vermek iyi olur, ilk yirmi dört saat seni rahat ettirmek gerek. Sonra gidiyor, kaba olduğundan kimseyle selamlaşmıyor. Dul koca hayatına, evde olmadığı zamanlar bir Filipinli adamın düzene soktuğu o eve geri dönüyor. Reanimasyondaki doktor arkadaşlar giderken ona bakmıyorlar, nöbet defterine eğilmişler, nöbet saatlerini tartışıyorlar. Yalnızca Ada izliyor onu gözleriyle, ona gülümsüyor. Nöbetçi değildi, ama yine de seni ameliyat etmek için geldi. Belki Ada söylediği için geldi.

Camda annen var. Mantosu, çantası, yüzü. Hastanelerden nefret eden, nasıl olduklarını bilmeyen, asla bir reanimasyon bölümüne girmemiş olan annen. Bir yana çekilmiş plastik beyaz bir perde var, onun yanında duruyor. Sana bakıyor. Belki bir süredir orada. Gözlerimi kaldırdım, tesadüfen gördüm onu, hemşire olduğunu sanmıştım. Kısa boylu, saçları dağınık, yaşlı. Ne biliyor musun, Angela? Bu büyükanne yüzüyle ne, biliyor musun? Bir bebek odası penceresinden bakan bir anne. Tam olarak öyle. Sabahlıklı, göğsü sütten acıyan, yeni doğmuş bebeğine, kırmızı maymuna bakan bir anne. Gözleri kendinden çıkan eti inceleyen karnı gevşek ve boş bir annenin gözleri. Üzgün değil, şaşkın. İçeri girmiyor, orada kalıyor. Ayağa kalkıp yanına gidiyorum. Sarılıyorum ona, titreyen bir bohça. Bu amonyum çölünde ev kokusu.

"Nasıl?"

"Yaşıyor."

Bir gömlek giymesine, maske takmasına, ayakkabılarına naylon galoş geçirmesine, başına kâğıt başlık takmasına yardım ediyorum. Üzerine eğiliyor, sana yakından bakıyor. Sargıya, göğsündeki elektrotlara, burnundaki, damarlarındaki tüplere, katetere bakıyor.

"Ona dokunabilir miyim?"

"Elbette dokunabilirsin."

İlk önce bir gözyaşı dokunuyor sana. Göğsüne düşüyor, bir parmağıyla onu durduruyor.

"Böyle çıplak üşümüyor mu?"

"İçerideki sıcaklık sabit."

"Duyuyor mu peki?"

"Elbette."

"Komada değil mi?"

"Hayır, ağrı kesicilerle uyutuluyor. Farmakolojik komada."

Ağzı açık onaylıyor.

"He... evet..."

Ona bir kez daha sarılıyorum. Küçük, eğri büğrü. Yazgı bir buldozer gibi üzerinden geçti.

"Sürekli uçağın düşmesini diledim. Onu ölmüş görmek istemiyordum."

Sonra başka bir şey demiyor.

Şimdi senin yanına oturmuş. Biraz kendine geldi. Korkusu, sersemliği biraz geçti. Çarpıntılı bir denizanası. Çünkü amniyo sıvısı aranıza geri döndü. Bunu hissediyorum, bu sessizlikte birbirinize doğru yüzmeye başladınız bile. Bu gece başı düşecek, ama elini bırakmayacak. Ve yarın senin için ne yapacağını tam olarak bilecek. Benden, Ada'dan, herkesten daha becerikli olacak. Seni o iyileştirecek, canlanma işaretlerini o yorumlayacak. Monitörleri, serumları o kontrol edecek, sana küçük bir kaşıkla su içirecek, pansumanlarda hazır bulunacak. Poposunu o sandalyeden kaldırmayacak. Senin yanında zayıflayacak ve seni eve götürecek. Saçların yeniden uza-

maya başladığında, o kendi saçlarını kesecek. Ve bu yaz birlikte, iki kardeş gibi kısa saçlarınız ve güneş gözlüklerinizle bir fotoğraf çektireceksiniz.

Seni ona bırakıyorum. Sizi canlı, birbirinize yapışmış bırakıyorum. Tıpkı on beş yıl önce o klinikte bıraktığım gibi.

"Biraz sonra dönerim." Ve başını öpüyorum.

Şimdi size, plastik perdenin yanından, camın ötesinden bakan benim.

O yokluğumla ilgili bana asla bir şey sormadı, sanki hiç gitmemişim gibi davrandı. Seni portbebeye koyup eve gittik. Ve göbek bağın düştüğünde, o çamlığa gidip şans getirmesi için bir ağaç gövdesinin dal ayrığına koyduk. Ben onu seviyorum, Angela. Olduğu gibi ve olduğumuz gibi seviyorum. Bir toz hedefe doğru giden iki koşucuyuz.

Hafif bir yağmur yağıyor. Buharlaşan su nemli, incecik toza benziyor. Dolabı açtım, soyundum, yeniden giyindim. Yürüdüm ve öğle tatilinde masaları dolan bu modern kafeye girdim. Şimdi boş sayılır. Kalan sandviçlere bakıyorum. Kapının yanına, havanın yanına oturuyorum. Ortaparmağımda yüzüğün var, girdi, ne zaman bilmiyorum, ama girdi, artık çıkaramıyorum. Yağmur yağıyor. Yağmur altında bu kentin bir köşesinde Italia'yı son kez sevdim. Yağmur yağdığı zaman, nerede olursa olsun özlemle hayatı aradığından eminim. Prehistorik bir kuyruk gibi bir parçamdı o benim, evrimin kopardığı bir şey, boşlukta gizemli bir varlık gibi, hayalini sakladığım bır şey. Açm. Bir genç kız sipariş almak için bana doğru geliyor. Yassı bir yüzü, çizgili bir önlüğü, kolunun altında tepsisi var. Bu öykünün son kadını o.

Margaret Mazzantini

SAKIN KIMILDAMA

Başarılı cerrah *Timoteo*'nun on beş yaşındaki kızı *Angela* bir motosiklet kazası sonucu babasının çalıştığı hastaneye getirilir. Durumu kritik olan ve ölümle mücadele eden kızıyla uzun bir monologa girişen *Timoteo*, ona hayatının en büyük gizini ve 'suçunu' itiraf eder. Gazeteci olan güzel karısı *Elsa*'yla evliliğinin gerisinde yaşanmış ve eskilerde kalmış bir hikâye, *Timoteo*'nun bütün yaşamını alt üst etmiş ve korkunç bir trajediyle sonuçlanmıştır. Bir biçimde bu trajediye dahil olan kızının başucunda geçirdiği saatler boyunca *Timoteo*, kızını iyileştirmeye çalışırken kendi ruhunun da sağaldığını anlar. *Angela*'nın geçirdiği tehlike, kendisiyle hesaplaşmasını sağlayabilecek, kendi hikâyesini tamamlamasına yardım edecek midir? Aşkın ve ihanetin, doğumun ve ölümün hikâyesi olan ***Sakın Kımıldama***, güçlü ve canlı imgeleri, metaforları, yoğun duygusallığıyla okuru etkiliyor, içine alıyor. Bu kitabıyla 2002'de İtalya'nın en önemli dört edebiyat ödülünü birden alan ***Margaret Mazzantini***, ilk kez acıyla yüzleşen bir doktorun, varlığının tekdüzeliğinden çıkıp yaşamın mucizelerine bakmasını, kendisini ve dünyayı yeniden keşfetmesini anlatıyor. ***Sakın Kımıldama***, insanın acıyla insanlaştığını anlatan unutulmaz bir roman.

ISBN 975-07-0313-8

9 789750 703133

http://www.canyayinlari.com